

การวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น:

การวิจัยแบบผสม

นางสาวเยาวลักษณ์ หงษ์หิรัญเรือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS AND PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THAI
LANGUAGE VALUES OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS: MIXED METHOD
RESEARCH

MISS.YAOWALUCK HONGHIRANRUENG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทาง
ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: การวิจัยแบบ
ผสม

โดย

นางสาวเยาวลักษณ์ หงษ์หิรัญเรือง

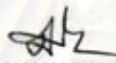
สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

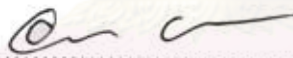
รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์)

เยาวชนลักษณะ หงษ์วิริญเรื่อง : การวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น. (AN ANALYSIS AND PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF
THAI LANGUAGE VALUES OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS: MIXED METHOD
RESEARCH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.สุชาดา บวรกิตวงศ์, 225 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานสพฐ.
กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง และ3) เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูมัธยมศึกษา
ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 955 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่านิยมทางภาษาไทยซึ่งมี 3 องค์ประกอบคือ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย
ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวแปรต้น ได้แก่ ที่ตั้งของสถานศึกษา ประกอบด้วย
กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บโดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
ซึ่งเป็นแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย มีความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย
ตั้งแต่ 0.76 - 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติทดสอบที การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์กลุ่มพหุ ข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต
การจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมเท่ากับ 3.35 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น
คือ 3.41 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 3.40 และ 3.23 ตามลำดับ นอกจากนี้องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ
ความภาคภูมิใจในภาษาไทย รองลงมาคือ ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย และความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

2.นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเขตภาคกลางมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยไม่แตกต่างกัน
แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการ
อนุรักษ์ภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้น้ำหนักองค์ประกอบ
ค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มก็มีความแตกต่างกัน โดยน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย
ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย สำหรับน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทาง
ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเขตภาคกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความภาคภูมิใจใน
ภาษาไทย ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

3.แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูภาษาไทยต้องทำให้นักเรียนสนใจ
ภาษาไทย โดยจัดกิจกรรมฝึกทักษะในห้องเรียน มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ ครูเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย
จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อให้นักเรียนตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย โดยการจั
ป้ายนิเทศเกี่ยวกับภาษาไทย ครูทุกคนเป็นต้นแบบที่ดี ใส่ใจอบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน
นอกจากนี้ครูต้องเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย หรือรางวัล มีการจัดกิจกรรมระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ครูชี้แจงให้
นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนในเรื่องภาษาไทย ครูพูดโน้มน้าวใจให้นักเรียนเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย และโรงเรียนกำหนด
นโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมส่งเสริมให้นักเรียนอนุรักษ์ภาษาไทย

ภาควิชา ..วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต...นางจกัษณ์...นางษัณวีญใจ.....
สาขาวิชา..วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา.. ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก...
ปีการศึกษา... 2553.....

5283861227 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS : THAI LANGUAGE VALUES / MIXED METHOD RESEARCH

YAOWALUCK HONGHIRANRUENG : AN ANALYSIS AND PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE VALUES OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS: MIXED METHOD RESEARCH. ADVISOR: ASSOC. PROF.SUCHADA BAWONKITIWONG, Ph.D., 225 pp.

The present study was a mixed method research which aimed to 1) analyze the levels of Thai language values perceived by lower secondary school students, 2) compare the levels of Thai language values perceived by students in two different school areas, namely public schools in Bangkok and public schools in the greater Central Region, and 3) propose guidelines for lower secondary school teachers in developing Thai language values among their students. The research sample was 955 Mattayomsuksa 2 (Grade 8) students by using multi-stage random sampling. The dependent variable was Thai language values which comprised components namely Awareness of Thai language, Pride in Thai language, and Need to conserve Thai language, and the independent variable was school locations which were specified as Bangkok and central provinces. There were two types of data. Quantitative data were collected using a 5-scale rating which measured a Thai Language Value Test of which reliability, measured by Cronbach's alpha coefficient, was between 0.76-0.85 analyzed using descriptive statistics, T-test, Pearson correlation, confirmatory factor analysis, and multiple group analysis. Qualitative data were gathered through focus-group interviews and classroom observation and analyzed by content analysis. Research findings can be concluded as follows:

1) On average, Thai language values of lower secondary school students were at a moderate level of 3.35.

In terms of individual components, it was found that Pride in Thai language received a higher average score than the other two components at 3.41. The average scores for Awareness of Thai language and Need to conserve Thai language were 3.40 and 3.23, respectively. In addition, Pride in Thai language had the greatest factor loading among the three components of Thai language values, followed by Need to conserve Thai language and Awareness of Thai language, respectively.

2) The overall Thai language values of lower secondary school students in Bangkok did not differ from those of students in the greater Central Region. However, it was found that there was a statistical significance at .05 in the comparison between these two groups of students in terms of their perceptions of Pride and Need. Furthermore, factor loading of the three components was found dissimilar between the two groups. For students in Bangkok, Need to conserve Thai language received the greatest factor loading, followed by Pride in Thai language and Awareness of Thai language, respectively. For students in other Central provinces, Pride in Thai language received the greatest factor loading, followed by Awareness of Thai language and Need to conserve Thai language, respectively.

3) In terms of guidelines for the development of Thai language values among lower secondary school students, the findings suggested that Thai language teachers should attract students' interest in Thai language through classroom activities and interesting materials. Teachers should place an emphasis on the significance of Thai language by organizing extra-curricular activities and arranging a learning atmosphere to promote awareness of Thai language. Teachers should act as good role models in fostering Thai language use both inside and outside classrooms. Furthermore, teachers should enforce Thai language values through praise or awards. Teachers should encourage peer-tutoring for Thai language use and the sharing of Thai language knowledge. Schools should also issue a policy to promote the conservation of Thai language among teachers and students.

Department : Educational Research and Psychology

Student's Signature *Yaowaluck H.*

Field of Study : Educational Research Methodology

Advisor's Signature *Suchada B.*

Academic Year : 2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตา และความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากการดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา บวรกิตติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้แนวคิดในการทำงานแบบนักวิจัย และให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ประกอบกับการเอาใจใส่ และให้กำลังใจในการทำงาน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล และรศ.ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา ที่ได้ให้แนวคิด และคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์จากการเรียนวิชาสัมมนาการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณดร.วันทยา วงศ์ศิลปกรรม ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางในการดำเนินงาน และขอกราบขอบพระคุณรศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ รศ.ดร.โชติกา ภาชีผล ผศ.ดร.ดวงใจ ไทยอุบุญ ดร.เปรม สอนสมุทร อ.ภารดี พรขจรกิจกุล อ.จันทร์เพ็ญ ธนศรีสิทธิ์สกุล และอ.ใจเด็ด หวานชะเอม ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ และมอบความห่วงใยให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยที่กรุณาสับสนุนให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาไทย และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทุกโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งแก่คุณพ่ออุทัย และคุณแม่จิตตินันท์ ที่ให้ชีวิต และให้กำลังใจ รวมทั้งคุณพิสมัย และคุณยลสิริ พี่สาวและน้องสาว คุณนฤพล สุทธิชัยวรกุล ที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือประสานงาน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกกำลังใจ และความปรารถนาดีจากเพื่อน ๆ สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ปีการศึกษา 2552 ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพรรณราย ธนสัตย์สถิตย์ คุณฐาปนัฐ อุดมศรี คุณสพลกิตติ์ สังข์ทิพย์ และรุ่นพี่สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คุณชุตติวัฒน์ สุวัตติพงษ์ ที่เอาใจใส่ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นพยายามในการทำวิทยานิพนธ์นี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 ความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย และความแตกต่างระหว่าง ค่านิยมกับศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 2 ทฤษฎีค่านิยม ประเภทของค่านิยม และทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม.....	15
ตอนที่ 3 องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย.....	22
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม.....	30
ตอนที่ 5 วิธีการและขั้นตอนพัฒนาค่านิยม.....	32
ตอนที่ 6 วิธีการวัดค่านิยม.....	45
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย.....	56
ตอนที่ 9 การออกแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed method design).....	57

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 63
	ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ..... 64
	ตอนที่ 2 การคัดเลือกกรณีศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ..... 74
	ตอนที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ..... 75
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 80
	ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง..... 83
	ตอนที่ 2 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น..... 84
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่ม กรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง..... 102
	ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย..... 127
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย..... 159
	สรุปผลการวิจัย..... 160
	อภิปรายผลการวิจัย..... 163
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย..... 167
	รายการอ้างอิง..... 169
	ภาคผนวก..... 179
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ..... 180
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 182
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 185
	ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (ค่า IOC)..... 192
	ภาคผนวก จ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยด้วย โปรแกรม Lisrel for windows..... 194
	ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์กลุ่มพหุค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตาม ที่ตั้งสถานศึกษาด้วยโปรแกรม Lisrel for windows..... 223
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 225

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย.....	27
2.2	ผลการสังเคราะห์แนวทางพัฒนาค่านิยม.....	55
2.3	ประเภทการออกแบบการวิจัยแบบผสม.....	60
3.1	สรุปสาระสำคัญของค่านิยมทางภาษาไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	67
3.2	สรุปสาระสำคัญสมมติฐานและการให้นำหน้าค่านิยมทางภาษาไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	68
3.3	ข้อรายการที่ได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	69
3.4	ข้อรายการที่ได้ปรับปรุงตามความคิดเห็นของประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน.....	71
3.5	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
3.6	อัตราการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน.....	73
3.7	เกณฑ์การแปลความหมายระดับค่านิยมทางภาษาไทย.....	74
3.8	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตามโรงเรียน.....	75
3.9	แผนกำหนดการนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	78
4.1	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามลักษณะตัวแปรจัดประเภท (n=955).....	83
4.2	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n=955).....	86
4.3	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร (n=498).....	87
4.4	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครจำแนกตามโรงเรียน.....	88
4.5	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง (n=457).....	89
4.6	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดภาคกลางจำแนกตามโรงเรียน.....	90
4.7	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	94
4.8	ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง และอันดับที่สอง.....	98

ตารางที่	หน้า
4.9 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง.....	103
4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร	107
4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มจังหวัดในเขต ภาคกลาง.....	113
4.12 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบค่านิยมทาง ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา.....	116
4.13 การประมาณค่าพารามิเตอร์.....	121
4.14 องค์ประกอบย่อยค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรกในกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง.....	124
4.15 อันดับน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครและ กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง.....	125
4.16 ความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบย่อยค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่ม กรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง สูงสุด 3 อันดับ.....	126
4.17 ข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็นค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตามโรงเรียน.....	128
4.18 สรุปผลข้อมูลเชิงคุณภาพจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	150
4.19 ผลการสังเคราะห์แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย.....	156

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม.....	32
2.2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
2.3	การออกแบบการวิจัยแบบสามเส้า.....	57
2.4	การออกแบบการวิจัยแบบฝังตริง.....	58
2.5	การออกแบบการวิจัยแบบอธิบาย.....	59
2.6	การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ.....	59
3.1	ขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและปริมาณ.....	63
4.1	องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง.....	100
4.2	โมเดลสมการโครงสร้างค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนกลุ่ม กรุงเทพมหานคร.....	119
4.3	โมเดลสมการโครงสร้างค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มจังหวัดในเขต ภาคกลาง.....	120
4.4	ขั้นตอนของแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย.....	158

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ.1826 ซึ่งเป็นปีที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นเป็นครั้งแรก จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ อันแสดงให้เห็นถึงความเจริญ และความมีอารยธรรม ดังจะขออัญเชิญพระราชดำรัสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานไว้ในงานพระราชทานรางวัลการประกวดทำนองเสนาะของกรมศิลปากรในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2521 ตอนหนึ่งว่า

“ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็นอารยประเทศมีขนบประเพณี ศิลปกรรม วรรณคดี และภาษาที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เราเป็นอนุชนจึงควรภูมิใจ ช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป”

(ผะอบ โปษกฤษณะ, 2538: 14)

นอกจากภาษาไทยจะแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางวัฒนธรรมแล้ว ภาษาไทยยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพของชาติ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551) กล่าวคือการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารย่อมทำให้เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดความผูกพันและความปรองดองขึ้นภายในชาติ (วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่, 2553 : ออนไลน์)

คุณค่าของภาษาไทยนอกจากจะสะท้อนวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือสร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติไทยแล้ว ภาษาไทยยังมีคุณค่าในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารใช้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สร้างความสุนทรีย์ให้แก่คนไทยอีกด้วย ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้มีพระราชดำรัสเรื่องความสำคัญของภาษาไทยในการประชุมวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2505 โดยจะขออัญเชิญพระราชดำรัสบางตอนดังนี้

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษยชนิตหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งสวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน”

(คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2551: 2)

นอกจากนี้ภาษาไทยยังมีคุณค่าในการเป็นสื่อทางการศึกษา สามารถใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิดแก่ผู้อื่น ทำให้สังคมเกิดการพัฒนา ดังที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้พระราชทานพระบรมราโชวาท เกี่ยวกับ ประโยชน์ของภาษา ในพระราชพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2502 ดังจะขออัญเชิญพระบรมราโชวาทบางตอนดังนี้

“เมื่อคำนึงถึงวิธีที่จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์จะต้องอาศัยสิ่งใดบ้างแล้ว ก็เห็นว่า สิ่งสำคัญที่สุด คือ ภาษา การได้มาซึ่งวิชาความรู้ต้องอาศัยภาษา การนำวิชาความรู้ไปใช้ ก็ย่อมต้องอาศัยภาษาอีก”

(แม่ammaส ขวลิขิต, 2544: 1)

จากพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทจะเห็นได้ว่า ภาษาไทยเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ ของชาติ เราใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ และ ในฐานะที่เราเป็นคนไทย เราจึงจำเป็นต้องอนุรักษ์ และหวงแหนภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำ ชาติ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2544: 2) ที่ว่า “การขาดภาษา เป็นการขาดเอกลักษณ์ที่สำคัญยิ่ง” ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่จำเป็นต้องรักษา อนุรักษ์ และสืบสานให้อยู่คู่คนไทยตลอดไป

ธรรมชาติของภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง แต่ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยนั้น เปลี่ยนไปในทางที่สร้างความเสื่อมโทรมให้แก่ภาษาไทยเอง ซึ่งมีสาเหตุมาจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ช่องทางในการติดต่อสื่อสารมุ่งเน้นไปที่ความรวดเร็วและ สะดวกสบาย ทำให้ภาษาไทยซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญได้รับผลกระทบโดยตรง เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน (ศูนย์การเรียนรู้ TL Center, 2553: ออนไลน์) ประกอบกับการเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้คนไทยไม่น้อยถูกเหยียดหยามความเป็นไทย ไม่ ว่าจะเป็นศิลปะไทย ภาษาไทย เพราะเห็นว่าของต่างชาติดีกว่า (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529) ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงนิยมใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้นไป ตลอดจนมีความมักง่าย ไม่เข้าใจ ซาบซึ้งในความไพเราะของรสทางภาษาไทย จึงใช้ภาษาไทยอย่างไม่ระมัดระวัง ภาษาไทยเกิด ความผิดเพี้ยน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมถอย ขาดสุนทรียะทางภาษา และเอกลักษณ์ของชาติ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537)

จากผลสำรวจของเอแบคโพล เรื่อง ความภูมิใจในความเป็นไทย ปี พ.ศ.2548 ให้คำนิยาม ความเป็นไทยว่า ประกอบด้วย ภาษาไทย ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม เอกลักษณ์ต่าง ๆ ของไทย โดยผลสำรวจพบว่า 10 อันดับที่คนไทยให้ความภูมิใจมากที่สุด คือ ธงชาติไทย เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี การไหว้ คำกล่าวที่ว่า “ประเทศไทยเป็นสยามเมืองยิ้ม” ประเพณีไทย

ชุดไทย คนตรีไทย สถาปัตยกรรมที่ได้รับการจัดบันทึกว่าเป็นมรดกโลก และประเพณีพื้นบ้านตามลำดับ ส่วนภาษาไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 13 จากทั้งหมด 31 อันดับ โดยมีคนไทยถึงร้อยละ 3.4 ที่ไม่ภูมิใจในภาษาไทย และร้อยละ 5.1 ที่ไม่ค่อยภูมิใจ และไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาไทย

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาษาไทยของนักเรียนพบว่า มักเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่ทดลองใช้รูปแบบการสอน หรือวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเขียน (อินทร์วุฒิ เกษตรระชนม์, 2551) ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ (ทัศนีย์ หนูนาถ, 2550; ปาริชาติ ตามวงศ์, 2550; สมจิต บุญคงเสน, 2549; พรรณณา เพิ่มพูน, 2549 และศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2547) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่พัฒนาด้านหลักการใช้ภาษาไทย (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2550) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย (ขวัญชนก นัยจรัญ, 2551; ศิรรา จุฑารัตน์, 2549 และกาญจนา มากพูล, 2548)

จากการศึกษาปัญหา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นสำคัญ ที่ยังไม่มีบุคคลใดได้นำเสนอเป็นงานวิจัย นั่นก็คือ ค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีค่านิยมของโรคิช พบว่า ค่านิยมเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติตนของบุคคล โดยค่านิยมหมายถึง ความเชื่อที่คงทนถาวร มีลักษณะเป็นแนวทางของพฤติกรรม หรือเป็นเป้าหมายของชีวิต โดยแนวทางพฤติกรรมหรือเป้าหมายนี้เป็นสิ่งที่ตนเอง หรือสังคมให้ความสนใจ เห็นสมควรปฏิบัติ (Rokeach, 1973: 5) จึงกล่าวได้ว่า หากบุคคลยึดถือ หรือมีค่านิยมที่ดีงาม ก็ย่อมแสดงออกซึ่งการกระทำที่ดีงามตามไปด้วย ดังเช่น ค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งหากนักเรียนหรือเยาวชนมีค่านิยมทางภาษาไทยแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความเชื่อว่า ภาษาไทยเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้นจึงต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีความเชื่อว่าภาษาไทยเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของชาติ สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้สืบไป

สถานศึกษามีอิทธิพลอย่างมากในการปลูกฝังให้นักเรียนยึดถือค่านิยมที่ดีงาม และแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ถือเป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546) ประกอบกับความคาดหวังของสังคมว่า ครูจะต้องเป็นผู้ที่ดำรง และค้ำจุนความเป็นไทย (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2543) ทำให้กล่าวได้ว่า ครูมีบทบาทอย่างมากในการปลูกฝัง และพัฒนา ค่านิยมทางภาษาไทยให้แก่ นักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของไมเคิลลิส (Michaelis, 1992) พบว่า การพัฒนา ค่านิยมให้แก่ นักเรียนทำได้หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีล้วนมีจุดเด่นแตกต่างกัน เช่น วิธีการอบรมโดยตรง

(direct instruction) มุ่งหวังที่จะสอนแกนหลักของค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง วิธีการกระจ่างนียม (clarification strategies) จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบค่านิยมด้วยตนเอง วิธีการให้เหตุผลทางจริยธรรม (moral reasoning) จะช่วยให้นักเรียนคิด วิเคราะห์และรับรู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง วิธีการวิเคราะห์ด้วยเหตุผล (rational analysis) เหมาะสำหรับการตัดสินใจเมื่อรับรู้ภาพรวมของข้อมูลแล้ว เป็นต้น

อย่างไรก็ตามวิธีการปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมได้มีนักวิชาการ และนักการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เสนอไว้หลากหลายวิธี ครู อาจารย์ควรนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้แก่นักเรียน หากครู อาจารย์มีวิธีการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยอย่างเหมาะสม ก็จะสามารถปลูกฝัง พัฒนาให้เยาวชนมีค่านิยมทางภาษาไทยซึ่งเป็นค่านิยมที่ดีงาม อันจะนำมาซึ่งพฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียนที่จะภาคภูมิใจ หวงแหน และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม

ในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียนนั้น ควรมุ่งเน้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 12 – 15 ปี โดยเป็นวัยเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น และเป็นวัยที่จะพยายามค้นหาสิ่งๆ ที่ตนเองควรจะยึดมั่นหรือศรัทธา เพื่อสร้างอัตลักษณ์และเข้าใจบทบาทของตน ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญของการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยกับนักเรียนในวัยนี้ เพราะหากนักเรียนได้รับการพัฒนาในแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมแล้ว นักเรียนก็จะมีพฤติกรรมแสดงออกถึงค่านิยมทางภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม

เนื่องจากสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมทั้งสิ้น โดยประเพณี วัฒนธรรม ในแต่ละภาค ท้องถิ่น หรือประเทศย่อมส่งผลให้บุคคลมีค่านิยมที่แตกต่างกัน และการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวล้วนทำให้บุคคลได้รับการปลูกฝังเรื่องต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อค่านิยมของเด็กทั้งสิ้น (โสกันต์ นุชนาด, ม.ป.ป.) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ควบคุมปัจจัยชนบทรวมนิยมวัฒนธรรม โดยทำการศึกษากับโรงเรียนในภาคกลางเพียงภาคเดียว นอกจากนี้เมื่อสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างบริบทสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจเปรียบเทียบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน โดยมุ่งทำการวิจัยกับนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และนักเรียนในโรงเรียนจังหวัดเขตภาคกลาง ซึ่งไม่ใช่โรงเรียนในจังหวัดเขตปริมณฑลและโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง ทั้งนี้เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีประชากรอาศัยอย่างหนาแน่น เป็นศูนย์กลางความเจริญของประเทศ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจทั้งด้านการค้า พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม มีการเปิดรับสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศอยู่เสมอ ทำให้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจาก

จังหวัดในเขตภาคกลางที่มีประชากรเบาบาง ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การสื่อสาร และการคมนาคมยังพัฒนาได้ไม่เท่าเทียมกับกรุงเทพมหานคร ทำให้โอกาสในการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศมีน้อยกว่าในกรุงเทพมหานคร

ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่า ค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเขตภาคกลางเป็นอย่างไร และมีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ตลอดจนศึกษาว่าแนวทางพัฒนา ค่านิยมทางภาษาไทยของครูควรเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ ให้นักเรียนได้เกิดความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย และเกิดความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่สืบไป

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในเขตภาคกลางมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. แนวทางพัฒนา ค่านิยมทางภาษาไทยของครูควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนา ค่านิยมทางภาษาไทยของครูมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง
2. ตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษามีตัวแปรต้น คือ ที่ตั้งของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง และตัวแปรตามคือ ค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย
3. บริบทที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง (ซึ่งไม่ใช่จังหวัดในเขตปริมณฑล และไม่ใช่โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง)

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม มีรูปแบบแบบแบ่งช่วง (sequential data collection) โดยช่วงต้นใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูล ต่อมาคัดเลือกกรณีศึกษาเพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเลือกโรงเรียนที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยสูงสุดเป็นกรณีศึกษา สุดท้ายเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลกับกรณีศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลข้อมูล แล้วนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ค่านิยมทางภาษาไทย หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการยอมรับในคุณค่าของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญของการเลือกใช้ภาษาไทยในการสื่อสารให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย โดยใช้ภาษาไพเราะ สุภาพ เป็นสิริมงคล ไม่กำกวม แสดงความเอื้ออาทร เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น นำภาษามาเป็นคติเตือนใจ ใช้ภาษาสร้างความสมานฉันท์ และใช้ภาษาโดยคำนึงถึงเวลา สถานที่ ตลอดจนแสดงกิริยาที่เหมาะสมกับสถานการณ์

ความภาคภูมิใจในภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกภูมิใจที่ตนเองและผู้อื่นสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ตามหลักอักขรวิธี เช่น การออกเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจน ไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ และมีความมั่นใจในตนเองขณะใช้ภาษาไทย

ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย หมายถึง การที่บุคคลประสงค์จะรักษาภาษาไทยไว้ให้อยู่สืบไป โดยตนเองกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียน ใช้ภาษาไทยถูกต้องตามรูปแบบและไวยากรณ์ไทย ให้กำลังใจแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง สนับสนุน เข้าร่วม หรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ตักเตือน ผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง และไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นการทำลายภาษาไทย

ระดับค่านิยมทางภาษาไทย หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง แบ่งเป็นระดับดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำ

การวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทย หมายถึง การศึกษาตีความคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาตีความน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทย หมายถึง การทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดเขตภาคกลาง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) และทดสอบความแตกต่างน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multiple-group) จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการกระตุ้นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลางให้มีค่านิยมทางภาษาไทยสูงขึ้นทั้ง 3 ด้าน คือด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย
2. เป็นกอร์กระตุ้นครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาให้ใส่ใจที่จะพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ครูชั้นมัธยมศึกษาได้แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยที่เหมาะสม เพื่อใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียน
4. เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารการศึกษาในการส่งเสริมให้ครูมีวิธีการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษางานวิจัยด้านค่านิยมทางภาษาไทยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 9 ตอน ดังนี้ **ตอนที่หนึ่ง** ความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย และความแตกต่างระหว่างค่านิยมกับศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้อง **ตอนที่สอง** ทฤษฎีค่านิยม ประเภทของค่านิยม และทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม **ตอนที่สาม** องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย **ตอนที่สี่** ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม **ตอนที่ห้า** วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาค่านิยม **ตอนที่หก** วิธีการวัดค่านิยม **ตอนที่เจ็ด** งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ **ตอนที่แปด** กรอบแนวคิดในการวิจัย และ**ตอนสุดท้าย** การออกแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed method design) ซึ่งทั้ง 9 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ความหมายของค่านิยมและความแตกต่างระหว่างค่านิยมกับศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของค่านิยม

ค่านิยม ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Value โดยนักวิชาการหลายท่านทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

Dictionary of Education ที่ คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, ed., 1959: 593) เป็นบรรณารักษ์ ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า เป็นคุณลักษณะใดๆ ที่บุคคลเห็นว่ามีค่าสำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับจิตใจ สังคม จริยธรรม หรือสุนทรียศาสตร์ โดยปรกติแล้วคำว่า ค่านิยม มักจะใช้ในความหมายพหูพจน์

โรคิช (Rokeach, 1973: 5) ได้ให้คำจำกัดความว่า ค่านิยม คือ ความเชื่อที่คงทนถาวร มีลักษณะเป็นแนวทางของพฤติกรรม หรือเป็นเป้าหมายของชีวิต โดยแนวทางพฤติกรรมหรือเป้าหมายนี้เป็นสิ่งที่ตนเอง หรือสังคมให้ความสนใจ เห็นสมควรปฏิบัติ มากกว่าแนวทางพฤติกรรมหรือเป้าหมายอื่นๆ

แรทส์ และคนอื่นๆ (Raths et al., 1968 อ้างถึงใน Michaelis, 1992: 381) ได้นิยามว่า ค่านิยม คือ สิ่งที่บุคคลได้เลือกอย่างอิสระ เชื่อมั่นในคุณค่า และกระทำซ้ำไปซ้ำมา

วิลเลียม เจอาร์ (Williams, Jr, อ้างถึงใน Melvin L. Kohn, 1969) ได้อธิบายความหมายของค่านิยมไว้ 2 ประเด็น โดยประเด็นแรกค่านิยม คือการประเมินคุณค่าให้กับสิ่งต่างๆ อย่างเฉพาะเจาะจง เช่น ข้อบังคับของรัฐบาลไม่มีประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งผลการประเมินจะไม่ใช้เกณฑ์

มาตรฐานที่ใช้ในการพิพากษาได้ ประเด็นที่สองวิลเลียม กล่าวว่า ค่านิยมเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน เช่น การศึกษาเป็นสิ่งที่ดีเพราะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น

ไอเซนแฮม (Oxenhams, 1989) กล่าวว่า ค่านิยมคือ ความคิด หรือเกณฑ์มาตรฐานทางวัฒนธรรมหรือส่วนตัวบุคคลเอง โดยสิ่งที่เรียกว่าค่านิยมนี้จะได้รับการเปรียบเทียบกับอีกสิ่งหนึ่งว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่ปรารถนา เป็นสิ่งที่ถูกต้อง หรือให้คุณค่ามากน้อยเพียงใด

ซินดา รัชพลเมือง (2526) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นการตัดสินใจ หรือการวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นว่าสำคัญต่อความสุขสวัสดิ์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือกล่าวได้ว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลพิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ และค่านิยมอาจเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นวัตถุหรือไม่เป็นวัตถุก็ได้

วิเชียร รัชการ (2529) และสุรางค์ จันทน์เอม (2529) ให้คำอธิบายค่านิยมที่คล้ายกันว่าเป็น ความคิด ความเชื่อในเรื่องที่ถูกต้อง เรื่องที่คนในสังคมพึงปรารถนา และบุคคลได้ยึดความคิดและความเชื่อนั้นเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต

สุพัตรา สุภาพ (2536) พัทยา สายหนู (2544) พันธ์ หันนาคินทร์ (2526) ถวิล ธาราโภชน และศรัณย์ ดำริสุข (2545) ราชบัณฑิตยสถาน (2546) นีออน กลิ่นรัตน์ และเพ็ญศิริ ชูติกุล กับสถาพร ชันโต (2525) ได้ให้ความหมายของค่านิยมที่คล้ายคลึงกันว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่จะต้อง ดึงตาม จึงได้ยึดถือไว้เป็นแนวปฏิบัติเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ให้แก่บุคคล

ณรงค์ เส็งประชา (2544) และไพฑูริย์ เครือแก้ว (2515) ได้กล่าวถึงค่านิยมคล้ายคลึงกันว่า ค่านิยมเป็นจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของคน

ไศจิกานต์ ศรีวิเชียร (2540) กล่าวว่าค่านิยม คือ ความรู้สึกตระหนักในคุณค่าการกระทำของตน โดยเชื่อมั่นว่ามีคุณค่าทั้งแก่ตนเอง และสังคม ซึ่งค่านิยมจะเป็นแนวทางสำหรับการตัดสินใจเลือกวิธีการประพฤติ ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า เป็นการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความดี จนกระทั่งพัฒนากลายเป็นบุคลิกภาพประจำตัวของบุคคล

จากความหมายของนักวิชาการ จะเห็นได้ว่ามีส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือค่านิยมเป็นความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วบุคคลใช้ค่านิยมนั้นเป็นตัวกำหนด

พฤติกรรมของตน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการยอมรับในคุณค่าที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล โดยเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ถูกต้อง ดีงาม จนกระทั่งยอมให้ความคิด ความรู้สึกนั้นกำหนดพฤติกรรม การแสดงออกของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

ความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย

จากความหมายของค่านิยมจะเห็นได้ว่า การที่บุคคลจะมีค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว สิ่งนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่บุคคลคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม และมีคุณค่า ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การที่บุคคลมีค่านิยมทางภาษาไทยได้ ย่อมต้องเห็นว่าภาษาไทยมีคุณค่า และเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณค่าของภาษาไทยไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) ได้กล่าวถึงคุณค่า ประโยชน์ของภาษาไทย 2 ประการ ได้แก่

1. ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกระหว่างกัน หรือสิ่งอื่น ๆ ที่บุคคลต้องการจะนำเสนอ นอกจากนี้ภาษายังเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชาติ ความเจริญของเจ้าของภาษา และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

2. ภาษาเป็นเครื่องมือในการสืบค้นและบันทึก

เนื่องจากภาษามีความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ หรือความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนฉบับที่เรื่องราวต่าง ๆ ทำให้มนุษย์รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน รวมทั้งอาจคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การรับรู้เรื่องราวเหล่านี้มนุษย์สามารถสืบค้นได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การซักถาม เป็นต้น นอกจากนี้มนุษย์ยังสามารถเก็บบันทึกเรื่องราวเพื่อใช้เป็นหลักฐาน หรือเพื่อเตือนความจำ เช่น บันทึกในสมุด เป็นต้น

สมพร แผงพิพัฒน์ (2547) กุสุมา รัชชมณี และคนอื่น ๆ (2533) ได้มีความเห็นคล้ายกับกอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ คือภาษาไทยมีคุณค่าในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยภาษาจะเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูล สะท้อนความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความเข้าใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของคนเรา ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดความสะดวก ช่วยให้เกิดการติดต่อเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และเกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

นอกจากนี้คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2551) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเกิด

การพัฒนา เนื่องจากภาษาเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการศึกษา และค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งภาษายังเป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญา และวัฒนธรรมล้ำค่าของชาตินั้น ๆ โดยคุณค่าของภาษาไทยสามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้

1.คุณค่าของภาษาในการสื่อสาร

คุณค่าของภาษาด้านนี้เกิดจากการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อถึงกันของมนุษย์ ซึ่งนับเป็นบทบาท และหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของภาษา เพราะภาษาทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการพูด บอกเล่า ขอร้อง คัดค้าน และได้แย้งต่าง ๆ

2.คุณค่าของภาษาในการสั่งสอน

คุณค่าด้านนี้เกิดจากการกลั่นกรองความรู้ ความคิด ประสบการณ์ สติปัญญา อารมณ์ และทัศนคติ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ และถ่ายทอดสรรพวิชาต่าง ๆ โดยบุคคลผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ เป็นต้น คุณค่าของภาษาในการสั่งสอนนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมมนุษย์ เพราะทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ เกิดการสั่งสมความรู้ ประสบการณ์ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในอนาคต

3.คุณค่าของภาษาไทยในการสร้างสรรค์

คุณค่าด้านนี้เป็นคุณค่าของภาษาที่แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ของผู้ใช้ภาษา ซึ่งเป็นผลมาจากแรงบันดาลใจที่ได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของภาษาในทุก ๆ ด้าน จนเกิดเป็นพลังทางความคิด และกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวม

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาค่านิยมทางภาษาไทยในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากเป็นคุณค่าพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียน ประกอบกับ สุจริต เพียรชอบ (2540) ได้กล่าวว่า ความมีเขาวนใจในการสื่อสาร เป็นคุณลักษณะทางด้านภาษาไทยอย่างหนึ่งของเยาวชนไทย และในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนไว้ทั้งหมด 8 ประการ โดยประการที่ 7 นักเรียนต้องเป็นผู้รักความเป็นไทย ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งของความเป็นไทย ก็คือ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 39)

กฤษณา รักษมณี และคนอื่น ๆ (2533) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารว่า ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ส่วนใหญ่จะใช้ถ้อยคำที่เป็นคำพูด ประกอบกับกริยาท่าทาง และข้อเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นเราจึงต้องให้ความสนใจกับการใช้ภาษาเพื่อจะได้สื่อสารกับผู้อื่นได้

เข้าใจ โดยการใช้ภาษาในการสื่อสารควรคำนึงถึง อักษรวิธีในการออกเสียง หลักไวยากรณ์ และ กาลเทศะ

กรมวิชาการ (2535) ได้กล่าวคล้ายคลึงกันกับกุสุมา รัชชมนัณีว่า การสื่อสารจะมี ประสิทธิภาพสูงสุดก็ต่อเมื่อผู้ใช้ภาษามีความรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การใช้คำในสถานการณ์ ต่าง ๆ และหลักภาษาไทยเรื่องประโยค

นอกจากนี้ไฮม์ส์ (Hymes, 1972 อ้างถึงใน สุขุมาวดี ขำศิริญ, 2543) ได้กล่าวถึงสมรรถนะ ในการสื่อสารว่า ผู้พูดจะต้องมีความรู้ 4 ประการประกอบด้วย

1. ความถูกต้องทางไวยากรณ์ หมายถึง รู้ว่ารูปภาษารูปใดเป็นแบบที่ถูกไวยากรณ์ เป็นรูปที่ ใช้ได้อย่างเป็นทางการ

2. ความยอมรับได้ หมายถึง รู้ว่าภาษาใดเป็นที่ยอมรับ

3. ความเหมาะสม หมายถึง รู้จักใช้ภาษาอย่างเหมาะสม รู้ว่ารูปภาษาแบบใดเหมาะสม อย่างไร และจะใช้อย่างไร ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง เข้าใจ วัฒนธรรมของสังคมภาษานั้น ๆ

4. รูปแบบภาษาที่ถูกใช้มาแล้ว หมายความว่า รู้ว่ารูปแบบใดที่คนใช้กันจริงๆ มีผู้ใช้มาแล้ว จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ค่านิยมทางภาษาไทย คือ ความคิด ความรู้สึก และการยอมรับในคุณค่าของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร

งานวิจัยครั้งนี้ “ภาษาไทยสำหรับการติดต่อสื่อสาร” ผู้วิจัยได้ หมายความว่าถึง ภาษา มาตรฐาน ซึ่งก็คือภาษากลางที่คนไทยทุกคนจะต้องศึกษา เรียนรู้เพื่อใช้ติดต่อสื่อสาร โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมของวัฒนธรรมไทยและหลักไวยากรณ์ อักษรวิธีของภาษาไทย

ความแตกต่างระหว่างค่านิยมกับศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้อง

สมิท (Smith, 1969 อ้างถึงใน Rokeach, 1973) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างคำว่า ค่านิยม กับทัศนคติ (attitude) บรรทัดฐานของสังคม (social norm) ความต้องการ (need) คุณลักษณะ (trait) และ ความสนใจ (interest) ไว้ดังนี้

1. ค่านิยมกับทัศนคติ

ความแตกต่างระหว่างค่านิยมกับทัศนคติมีอยู่หลายประการ ประการแรกคือ ค่านิยมเป็น ความเชื่อเดียวที่มีต่อสิ่งที่เฉพาะเจาะจงเพียงอย่างเดียว แต่ทัศนคติ เป็นความเชื่อหลาย ๆ ความเชื่อที่รวมกันอย่างเป็นระบบต่อสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ ประการที่ 2 ค่านิยมยังแสดงออก ได้ในสถานการณ์หลาย ๆ อย่าง ส่วนทัศนคติเป็นความรู้สึกที่มีต่อที่หมายหนึ่ง หรือสถานการณ์ หนึ่งโดยเฉพาะ ประการที่ 3 ค่านิยมเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ได้เป็นมาตรฐาน

แต่เป็นการประเมินว่าพอใจ หรือไม่พอใจ ซึ่งอาจมาจากรากฐานของค่านิยมได้ ประการที่ 4 คนหนึ่ง ๆ มีทัศนคติมากกว่าค่านิยม กล่าวคือ จำนวนทัศนคติจะเท่ากับสถานการณ์หรือที่หมายต่าง ๆ ที่บุคคลได้ประสบมา ส่วนค่านิยมมีจำนวนเท่ากับความสำเร็จที่บุคคลได้เรียนรู้มาจากวิถีปฏิบัติ กับจุดหมายปลายทางของชีวิตที่พึงปรารถนา ประการที่ 5 ค่านิยมเป็นแก่นของบุคลิกภาพ และระบบความระลึกรู้มากกว่าทัศนคติ ซึ่งหมายความว่า ค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อทัศนคติ ตลอดจนการกระทำ ปฏิบัติต่าง ๆ ได้ ประการที่ 6 ค่านิยมมีความเป็นพลวัตมากกว่าทัศนคติ อันเนื่องมาจากค่านิยมเป็นแกนกลางที่จะส่งผลต่อแรงจูงใจในการกระทำของบุคคล ขณะที่ทัศนคติไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล (Woodruff, 1942 อ้างถึงใน Rokeach, 1973)

นอกจากนี้ สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2533 อ้างถึงใน ศรีวิมล สุรสันติวรการ, 2551) ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล ส่วนค่านิยมอาจกล่าวได้ว่าเป็นทัศนคติที่มีความเข้มข้นและถาวรซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

2. ค่านิยมกับบรรทัดฐานของสังคม

ค่านิยมกับบรรทัดฐานของสังคมมีความแตกต่างกันที่ค่านิยมเป็นจุดหมายปลายทางของชีวิต และเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติ แต่บรรทัดฐานของสังคมเป็นเพียงแนวทางการปฏิบัติเท่านั้น นอกจากนี้ค่านิยมเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือสถานการณ์เฉพาะต่าง ๆ แต่บรรทัดฐานเป็นข้อกำหนด หรือข้อห้ามที่สังคมกำหนดไว้ว่า ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ จะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ค่านิยมยังแตกต่างจากบรรทัดฐานของสังคมที่ว่า ค่านิยมมีลักษณะเป็นส่วนตัว และเป็นเรื่องภายในบุคคล ส่วนบรรทัดฐานของสังคมเป็นเรื่องที่ได้รับการรับรองโดยทั่วไป และอยู่ภายนอกตัวบุคคล

3. ค่านิยมกับความต้องการ

ค่านิยมเป็นความต้องการที่มาจากความรู้สึกที่มนุษย์ระลึกรู้ได้ ซึ่งสัตว์ทำไม่ได้ และค่านิยมยังได้รับอิทธิพลจากสังคม เป็นสิ่งที่สังคมถ่ายทอดออกมาว่าดี เป็นที่พึงปรารถนา นอกจากนี้ค่านิยมยังเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงออกในแบบที่สังคมยอมรับ แต่ความต้องการจะไม่มีสิ่งเหล่านี้ เช่น ความต้องการทางเพศ ซึ่งจะถูกรับกฎเกณฑ์ทางสังคมควบคุมไว้ แล้วอาจแปลงรูปมาเป็นค่านิยมของความรัก ความสนิทสนม เป็นต้น

4. ค่านิยมกับคุณลักษณะ

คุณลักษณะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพซึ่งจะคงที่ ไม่ยืดหยุ่น หรือเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ต่าง ๆ แต่ค่านิยมจะเปลี่ยนแปลงได้

5. ค่านิยมกับความสนใจ

ค่านิยมกับความสนใจแตกต่างกันที่ว่า ค่านิยมมีจำนวนน้อยกว่าความสนใจ และค่านิยมสามารถจัดระบบได้เป็นระบบค่านิยม ซึ่งใช้เป็นแบบแผนสำหรับการกระทำ ตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ความสนใจเป็นเพียงการแสดงออกอย่างใด และมีจำนวนมาก ไม่ได้จัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ อีกทั้งไม่ได้เป็นมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติ

6. ค่านิยมกับโลกทัศน์ค่านิยม

ผู้ที่ใช้คำว่า โลกทัศน์ค่านิยมคือ คลัคคอน และสตรอบทเบค (Kluckhohn and Strodtbeck, 1961 อ้างถึงใน Rokeach, 1973) หมายถึง ผลของแบบแผนการจัดอันดับความเชื่อใน 5 มิติ คือ ธรรมชาติของมนุษย์ดีหรือชั่ว มนุษย์ยอมจำนนหรือเข้ากันได้ดี หรือมีอำนาจเหนือธรรมชาติ แนวคิดเรื่องเวลาในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต ความคิดเกี่ยวกับตนเอง และการกระทำของตน ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดอันดับต่าง ๆ นี้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะบุคคลใดจัดความเชื่อไว้ในมิติใดก็ถือว่าบุคคลนั้นมีความเชื่อเช่นนั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าค่าค่านิยมนั้นด้วย ส่วนค่านิยมเป็นการเรียงอันดับความเชื่อเกี่ยวกับจุดหมายปลายทางของชีวิต และความเชื่อเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบกันได้

นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เช่น คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม เป็นต้น ซึ่งทิสนา แชมมณี (2542) และชาญชัย อินทรประวัตติ (2533 อ้างถึงใน ศรีวิมล สุรสันติวรการ, 2551) ได้กล่าวถึงดังนี้

ทิสนา แชมมณี (2542) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ ส่วนจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกทางการประพฤติ ปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรมสำหรับค่านิยม หมายถึง หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นคุณค่า หรือแนวทางในการตัดสินใจและการดำรงชีวิต หากค่านิยมใดที่แต่ละบุคคลยึดถือไว้ตรงกันเป็นจำนวนมาก ก็จะส่งผลให้ค่านิยมนั้นเป็นค่านิยมของสังคมต่อไป

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2533 อ้างถึงใน ศรีวิมล สุรสันติวรการ) กล่าวว่า ศีลธรรม และจริยธรรมมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติของบุคคลที่มุ่งเน้นเรื่องความดี ความถูกต้อง แต่ค่านิยมไม่ได้จำกัดอยู่ในกรอบของความดี แต่เป็นเพียงสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าเป็นเท่านั้น เช่น ค่านิยมในเรื่องการมีการศึกษาสูง เป็นต้น ส่วนคุณธรรมเป็นสภาพคุณความดีของจริยธรรมในระดับสูงกว่า

สรุปได้ว่าคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกับค่านิยมคือ คำว่า ทัศนคติ บรรทัดฐานของสังคม ความต้องการ คุณลักษณะ ความสนใจ โลกทัศน์ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม คำต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีข้อแตกต่างจากค่านิยมทั้งสิ้น

ตอนที่ 2 ทฤษฎีค่านิยม ประเภทของค่านิยม และทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม

ทฤษฎีค่านิยม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับค่านิยมมีผู้กล่าวไว้ 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช ทฤษฎีความคาดหวัง-ค่านิยม ค่านิยมตามทฤษฎีของสแปรงเกอร์ ทฤษฎีการให้ค่านิยมของจอห์น ดิวอี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช

มิลตัน โรคิช (Rokeach, 1973: 5) ได้อธิบายธรรมชาติของค่านิยมไว้ 3 ประการ ดังนี้

1.1 ค่านิยมมีลักษณะคงทนถาวร (completely stable)

ถ้าค่านิยมมีความคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ก็จะไม่เกิดปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่ในขณะเดียวกันถ้าค่านิยมไม่มีความคงที่ ก็จะทำให้บุคลิกภาพของมนุษย์ และสังคมไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้นการให้มโนทัศน์ค่านิยมของมนุษย์ย่อมต้องมอง 2 มุม คือค่านิยมถึงจะมีลักษณะยั่งยืนถาวร แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เรากล่าวได้ว่าการที่ค่านิยมมีลักษณะคงทนถาวรนี้ ทำให้บุคลิกภาพของคนกลุ่มหนึ่ง แตกต่างจากอีกกลุ่มหนึ่ง และเนื่องจากค่านิยมแต่ละอย่างมีความสำคัญไม่เท่ากัน ค่านิยมที่สำคัญน้อยก็เกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่คงทนถาวร

1.2 ค่านิยมมีการเปรียบเทียบระดับความสำคัญ (a relative quality of value)

ระดับความสำคัญของค่านิยมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม เมื่อเด็กเติบโตไปเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม เด็กก็ต้องพบกับค่านิยมที่หลากหลาย และต้องตัดสินใจเลือกค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ตนเองเคยรับรู้มา ด้วยเหตุนี้เด็กจึงกำหนดระดับความสำคัญให้แก่ค่านิยมนั้นโดยไม่รู้ตัว

1.3 ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อ

โรคิช ได้แบ่งความเชื่อเป็น 3 ประเภท คือ ความเชื่อแบบพรรณนาสถานการณ์ (descriptive beliefs) ซึ่งเป็นความเชื่อที่สามารถตรวจสอบได้ว่าจริงหรือไม่จริง ความเชื่อแบบที่ 2 คือ ความเชื่อเชิงประเมินค่า (evaluative beliefs) เป็นความเชื่อที่มาจากการประเมินสิ่งต่าง ๆ ว่าดีหรือไม่ดี และความเชื่อแบบที่ 3 คือ ความเชื่อแบบพรรณนากำหนดการ โดยค่านิยมจัดเป็น

ความเชื่อแบบที่ 3 เนื่องจากเป็นความเชื่อในลักษณะการตัดสินใจในวิถีการปฏิบัติ และจุดหมายปลายทางของการกระทำว่าพึงปรารถนา หรือไม่พึงปรารถนา

ค่านิยมเป็นแกนกลางของการเกิดพฤติกรรมด้านแรงจูงใจ ทศนคติ และความสนใจ และหากบุคคลมีการจัดการความเชื่อตามลำดับความสำคัญ ระบบค่านิยมนั้นก็จะมีโครงสร้างที่คงทน

2. ทฤษฎีความคาดหวัง-ค่านิยม

ทฤษฎีความคาดหวัง-ค่านิยมตามแนวคิดของเลวิน (Lewin, 1935 อ้างถึงใน ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา, 2523: 14) ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานคือ การอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ต้องอาศัยข้อมูลทั้งจากตัวบุคคล และสภาพแวดล้อม โดยโอกาสที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ย่อมมาจากความคาดหวัง ดังนั้นการศึกษาเรื่องค่านิยมและพฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องพิจารณาในประเด็นของความคาดหวังด้วย

3. ค่านิยมตามทฤษฎีของสแปรงเกอร์

นักปรัชญาชาวเยอรมันสแปรงเกอร์ได้แบ่งค่านิยมเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมทางวิชาการ ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสุนทรียภาพ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางการเมือง และค่านิยมทางศาสนา โดยทฤษฎีของสแปรงเกอร์นี้ได้เป็นพื้นฐานการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมชุดแรกซึ่งนิยมใช้กันมากที่สุด คือ Study of values (Allport, Vernon and Lindzey, 1951 อ้างถึงใน ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา, 2523: 13)

4. ทฤษฎีการให้ค่านิยมของจอห์น ดิวอี้

ทฤษฎีการให้ค่านิยมของจอห์น ดิวอี้ มีเป็นประเด็นสำคัญดังนี้ (ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา, 2523: 9)

4.1 ค่านิยมเกิดจากความปรารถนาส่วนบุคคล เมื่อประสบปัญหา สิ่งที่บุคคลให้คุณค่าย่อมเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4.2 ค่านิยมทำให้เกิดแรงกระตุ้น สนใจแสวงหาวิธีหรือหนทางเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่นิยม

4.3 การให้ค่านิยมเป็นพฤติกรรมที่ศึกษาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ คือ การสังเกต การวิเคราะห์ การทดสอบ และการพิสูจน์

4.4 หากสามารถวิเคราะห์ความต้องการในปัจจุบันของตนได้ จะทำให้เกิดความเข้าใจในค่านิยมอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมมี 4 ทฤษฎีได้แก่ ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช ทฤษฎีความคาดหวัง-ค่านิยม ค่านิยมตามทฤษฎีของสแปรงเกอร์ ทฤษฎีการให้ค่านิยมของจอห์น ดิวอี้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ยึดตามทฤษฎีค่านิยมของโรคิช

ประเภทของค่านิยม

การที่นักวิชาการ นักการศึกษา หรือนักจิตวิทยาได้อธิบายลักษณะของค่านิยม ทำให้หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทของค่านิยมย่อมแตกต่างกันไปตามแนวความคิด ทฤษฎีของแต่ละบุคคล โดยมีผู้แบ่งค่านิยมออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

โรคิช (1979) ได้แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมที่เป็นเครื่องมือ (instrumental values) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นแนวทางหรือเครื่องมืออันนำไปสู่จุดหมายปลายทางของชีวิต และค่านิยมจุดหมายปลายทาง (terminal values) ซึ่งเป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นที่ต้องการของบุคคล

ออลพอร์ต (Allport, 1957 อ้างถึงใน มาลินี จุฑะรพ, 2537: 269-270) แบ่งค่านิยมตามแนวคิดของนักปรัชญาชาวเยอรมันคือ อีดัวร์ สแปรงเกอร์ (Eduard Spranger) ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ค่านิยมทางวิชาการ (theoretical value) เป็นค่านิยมที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสวงหาความรู้ ความจริง
2. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (economic value) เป็นค่านิยมที่กระตุ้นให้บุคคลแสวงหาความสะดวกสบายในชีวิต ดังนั้นจึงชอบงานที่นำไปสู่ความร่ำรวยเงินทอง เช่น การค้า เป็นต้น
3. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (aesthetic value) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้บุคคลเกิดความพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น ความสวยงาม
4. ค่านิยมทางสังคม (social value) เป็นค่านิยมที่จูงใจให้บุคคลรู้จักแสวงหา สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น รักเพื่อนมนุษย์ เข้าร่วมสังคม
5. ค่านิยมทางศาสนา (religious value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลปรารถนาจะนับถือศาสนา ถือคำสอนของศาสนาเป็นแบบอย่างเพื่อความมั่นคงในชีวิต
6. ค่านิยมทางการเมือง (political value) เป็นค่านิยมที่กระตุ้น ผลักดันให้บุคคลแสวงหาอำนาจทางการเมือง และสนใจการเมือง

ฟีนิกซ์ (Phenix, 1958 อ้างถึงใน มาลินี จุฑะรพ, 2537: 270) แบ่งค่านิยมเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ค่านิยมทางวัตถุ (material value) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับปัจจัย 4 ของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
2. ค่านิยมทางสังคม (social value) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรัก และความสัมพันธ์ในสังคม
3. ค่านิยมทางด้านความจริง (truth value) เป็นค่านิยมสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้ ความจริง เช่น นักวิทยาศาสตร์ที่ค้นคว้าหาความจริงจากธรรมชาติ
4. ค่านิยมทางจริยธรรม (moral value) เช่น ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ เป็นต้น
5. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (aesthetic value) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความซาบซึ้งในความดี ความงามของสิ่งต่าง ๆ
6. ค่านิยมทางศาสนา (religious value) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความปรารถนา ความสมบูรณ์ของชีวิต รวมทั้งความรักและบูชาในศาสนา

จากการแบ่งประเภทค่านิยมของฮอลพอร์ต และพีนิทซ์พบว่า มีความคล้ายคลึงกัน 4 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางสุนทรียภาพ ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมทางวิชาการ หรือค่านิยมทางด้านความจริงของพีนิทซ์ สำหรับค่านิยมที่แตกต่างกันคือ พีนิทซ์กล่าวถึงค่านิยมทางวัตถุ และค่านิยมทางจริยธรรม ส่วนฮอลพอร์ตกล่าวถึงค่านิยมทางเศรษฐกิจ และค่านิยมทางการเมือง

พนัส หันนาคินท์ (2526) แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทคุณค่าด้านการใช้สอย และประเภทคุณค่าภายใน โดยค่านิยมประเภทคุณค่าด้านการใช้สอยมีความคล้ายคลึงกับค่านิยมที่เป็นเครื่องมือ (instrumental values) ของโรคิช กล่าวคือ เป็นค่านิยมซึ่งเกิดจากการที่เราใช้เพื่อให้เกิดผลอย่างอื่นตามมา เช่น การตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เราตั้งใจเรียนเพราะหวังว่าในอนาคตวิชานี้จะเป็นเครื่องมือให้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ สำหรับประเภทคุณค่าภายใน หมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ในสิ่งต่างๆ ไม่จำเป็นต้องพึ่งสิ่งอื่น เช่น การทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน จัดเป็นคุณค่าที่มีเฉพาะตัวของมันเอง

สาโรช บัวศรี (2549: 53) ได้แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่พระศาสดา หรือพระเป็นเจ้าของ เป็นผู้กำหนด (God-given) เช่น ศีล ธรรมะต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งค่านิยมประเภทนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมทางศาสนาของฮอลพอร์ต ส่วนค่านิยมประเภทที่สองคือประเภทที่สังคมกำหนดขึ้น (convention) เช่น ประเพณี จรรยาบรรณ กฎหมาย เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 232) ได้แบ่งค่านิยมเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นค่านิยมเกี่ยวกับคุณธรรม เช่น คำสอน ศีลธรรม ด้านที่ 2 คือด้านสุนทรียภาพ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความงามที่แสดงออก เช่น ศิลปะ ดนตรี และด้านที่ 3 คือด้านสังคมการเมือง เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตเรื่องสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

แนวคิดการแบ่งประเภทค่านิยมของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์มีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของฮอลพอร์ต โดยถึงแม้ว่าปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์จะแบ่งค่านิยมเป็น 3 ประเภท แต่ก็มี ความสอดคล้องกับประเภทค่านิยมของฮอลพอร์ตถึง 5 ประเภท ซึ่งมีดังนี้ ค่านิยมทางสุนทรียภาพ ค่านิยมทางจริยธรรมซึ่งของปรียาพรสอดคล้องกับค่านิยมทางศาสนาของฮอลพอร์ต และค่านิยม สังคมการเมืองของปรียาพรได้สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางเศรษฐกิจ และค่านิยม ทางการเมืองของฮอลพอร์ต

ณรงค์ เส็งประชา (2544: 67) แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภท คือค่านิยมที่เป็นวัตถุ เช่น ความนิยมเครื่องประดับที่ทำด้วยทองคำ และค่านิยมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น การตรงต่อเวลา ความ กตัญญู

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ อ้างถึงใน ณรงค์ เส็งประชา, 2544: 67) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง หรือค่านิยมด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่านิยมการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ กับค่านิยมการประหยัดอดออม
2. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม ได้แก่ ค่านิยมการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายกับค่านิยม การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
3. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ หรือค่านิยมด้านการเมืองและการปกครอง ได้แก่ ความนิยมรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จากแนวคิดการแบ่งประเภทค่านิยมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าค่านิยมแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ ค่านิยมที่บุคคลพึงกระทำเพื่อให้เกิดผลอย่างอื่นตามมา เช่น ค่านิยมด้าน เศรษฐกิจค่านิยมเกี่ยวกับความรู้ ความจริง เป็นต้น และค่านิยมประเภทที่สองคือ ค่านิยมที่บุคคล กระทำเพื่อให้บรรลุความปรารถนาของตน และเพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างมีความสุข เช่น ค่านิยมทางจริยธรรม ค่านิยมด้านศาสนา ค่านิยมเกี่ยวกับสุนทรียภาพ เป็นต้น

งานวิจัยครั้งนี้ ค่านิยมทางภาษาไทย ได้จัดว่าเป็นค่านิยมที่บุคคลพึงกระทำเพื่อให้เกิดผล อย่างอื่นตามมา นั่นก็คือ การรักษาความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมชาติไว้นั่นเอง

ทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับค่านิยมมีผู้กล่าวไว้ 4 ทฤษฎี ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีมนุษยนิยมของในกระบวนการของมาสโลว์ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีกระบวนการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม นักวิชาการเอ็น.ที. ฟีทเธอร์ (N. T. Feather, 1975 อ้างถึงในประสาธน์มาลากุล ณอยุธยา, 2523: 10-11) ได้นำแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีทางสังคมมาอธิบายลักษณะการคงที่และการเปลี่ยนแปลงค่านิยมไว้ดังนี้

1.1 มนุษย์รับรู้ข้อมูล และจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระเบียบเพื่อที่จะสร้างความเข้าใจ ตีความ และประเมินประสบการณ์ต่าง ๆ

1.2 มนุษย์ใช้ความพึงพอใจ ความต้องการ และความมุ่งหวังมาเป็นมาตรฐานในการตัดสินสิ่งที่ควรกระทำ โดยระบบค่านิยมจะมีความมั่นคงมากพอที่จะเชื่ออย่างสม่ำเสมอว่าสิ่งนั้นมีความสำคัญ

1.3 หากมนุษย์ได้รับประสบการณ์ใหม่ และไม่สอดคล้องกับระบบเดิม อาจมีการปรับเปลี่ยนระบบเดิมของตนให้เข้ากับข้อมูลใหม่ หรือปรับข้อมูลใหม่ให้เข้ากับระบบเดิม

1.4 การแสดงค่านิยมของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากมนุษย์ให้ความสำคัญกับค่านิยมนั้นเปลี่ยนไป ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ในระบบความคิด

1.5 ความคงที่หรือการเปลี่ยนแปลงค่านิยมย่อมส่งผลต่อหลักการคิด และแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ

2. ทฤษฎีมนุษยนิยม ในกระบวนการของมาสโลว์ (Maslow)

ทฤษฎีมนุษยนิยม ในกระบวนการของมาสโลว์ (Maslow, 1978) ได้สะท้อนให้เห็นลำดับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งหมด 5 ชั้น ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการรักและผูกพัน ความต้องการนิยมนับถือตนเอง และความต้องการพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ โดยหากบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองในชั้นแรกก็จะมีไม่มีการตอบสนองในชั้นต่อไป กล่าวคือ หากบุคคลยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิวอาหาร น้ำ บุคคลเหล่านั้นก็จะยังไม่คำนึงถึงกิจกรรมอื่น ไม่สนใจเรื่องความปลอดภัย หรือสนใจน้อยลงเท่านั้น

ความต้องการในขั้นแรก ๆ นั้นจะเกี่ยวข้องกับค่านิยม ซึ่งผูกพันอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอกมาก ในขณะที่ความต้องการในระดับขั้นสูง ๆ จะมีค่านิยมด้านความสามารถ การพึ่งพาตนเองและการมีอำนาจควบคุม ที่ส่งอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า (ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา, 2523: 9)

3. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ม.ร.ว.วุฒิเลิศ เทวกุล (2550: 9) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมมนุษย์ไว้ว่า พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกในสังคมนั้นย่อมมาจากแบบแผนพฤติกรรมที่สังคมแต่ละสังคมได้กำหนดไว้ โดยขึ้นอยู่กับบรรทัดฐาน และค่านิยมของสังคมนั้น ๆ โดยทั่วไปมนุษย์จะมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามบทบาทและหน้าที่ หรือแบบแผนที่สังคมกำหนดไว้ อย่างไรก็ตามมีคนจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรมไม่ปกติ คือ ไม่เป็นไปตามแบบแผนที่สังคมกำหนดไว้

ลินด์เกรน (Lindgren, 1973 อ้างถึงใน ศิริรักษา จามรมาน, และปนัดดา ชำนาญสุข, 2544) ได้จำแนกระดับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ระดับ ได้แก่

1. พฤติกรรมระดับบุคคล ซึ่งมีที่มาจากทัศนคติ ความคิดเห็นส่วนบุคคล
2. พฤติกรรมระดับระหว่างบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. พฤติกรรมระดับกลุ่ม ซึ่งเป็นพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่ส่งผลต่ออีกกลุ่มบุคคลหนึ่ง เช่น บรรทัดฐานสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม เป็นต้น

จุมพล หนิมพานิช (2550: 133) กล่าวว่าค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล หากบุคคลยึดถือค่านิยมใด ก็จะประพฤติ แสดงพฤติกรรมของตนตามค่านิยมนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ คอยบังคับให้แสดงพฤติกรรมที่พึงงาม สิ่งที่ถูกต้อง และถ้าบุคคลประพฤติตามค่านิยม ก็จะได้รับยกย่อง ชมเชย นอกจากนี้ค่านิยมยังช่วยให้บุคคลเลือกที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนอีกด้วย

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยของบลูม (เพราพรรณ เปลี้นภู, 2542)

จิตพิสัยเป็นกระบวนการของความรู้สึกลึกซึ้งทางใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ องค์ประกอบของจิตพิสัยนี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอารมณ์ที่มีต่อวัตถุ กิจกรรม เหตุการณ์ แนวคิด หรือต่อบุคคลด้วยกัน การเรียนรู้ด้านจิตพิสัยหรือความรู้สึกลึกซึ้งทางใจมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน เริ่มต้นจากการยอมรับหรือการให้ความสนใจ การตอบสนอง การให้ค่านิยม การจัดระบบค่านิยม และการมีลักษณะนิสัย สำหรับขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมคือ ขั้นตอนที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การให้ค่านิยม เป็นความเชื่อ ที่แสดงออกด้วยการสำนึกถึงคุณค่าของสิ่งเร้าเป็นการให้ค่านิยมแก่วัตถุ พฤติกรรม และสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการแสดงตัวว่าเชื่อถือ เห็นคุณค่าและพร้อมที่จะแสดงคุณค่าให้ประจักษ์ สามารถอธิบายความแตกต่าง การเน้นความสำคัญและความสัมพันธ์ การมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติ สามารถเลือกได้อย่างถูกต้อง โดยในขั้นตอนการให้ค่านิยมนี้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ การยินยอมที่จะตอบสนอง (acceptance of a value) ความรู้สึกชื่นชอบในค่านิยม (preference for a value) และการยึดมั่นในค่านิยม (commitment)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้จิตพิสัยของบลูม ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกี่ยวกับความเหมาะสมระหว่างตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม และทฤษฎีมนุษยนิยม ในกระบวนการของมาสโลว์ (Maslow) โดยทฤษฎีเหล่านี้ต่างเชื่อมโยงกับค่านิยม ดังเช่น ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ก็สะท้อนถึงการแสดงออกของพฤติกรรมสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมยังส่งผลต่อความคิด ความเชื่อของบุคคลซึ่งอาจทำให้ค่านิยมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้

งานวิจัยนี้จะสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จิตพิสัยของบลูม เนื่องจากได้นำมาเป็นแนวทางในการสังเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย ดังจะได้กล่าวต่อไปในตอนที่ 3

ตอนที่ 3 องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย

จากความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งหมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการยอมรับในคุณค่าของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้อย่างหลากหลายในประเด็นการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และการสื่อสารที่ถูกต้องตามหลักภาษา ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย ดังนี้

กาญจนา นาคสกุล (2544) กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมของไทย ไม่เพียงแต่วัฒนธรรมทางด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวิถีชีวิตต่าง ๆ อีกด้วย

คนไทยโดยทั่วไปมีอุปนิสัยเป็นคนอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะทำให้การเลือกใช้คำแสดงออกมาในลักษณะของความอ่อนน้อม โดยเลือกใช้คำสูง คำสุภาพสำหรับบุคคลอื่น แล้วใช้คำธรรมดาสำหรับตนเอง การแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนผ่านภาษาทำให้ภาษาไทยมีความไพเราะ เนื่องจากมีการแต่งเติมถ้อยคำให้มีลักษณะอ่อนหวาน เราควรสื่อสารกันด้วยภาษาที่ไพเราะ สุภาพ มีเหตุผล ใช้ภาษาที่แสดงความเอื้ออาทรต่อกัน เข้าใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

ไม่ใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง อีกทั้งยังต้องใช้ภาษาที่แสดงความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นอีกด้วย

ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา (2526) ให้ความเห็นว่า คนไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมกับการใช้ภาษา กล่าวคือ ใช้คำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบคาย ใช้คำพูดที่สื่อความหมายแจ่มแจ้ง ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่เป็นสิริมงคล ใช้ภาษาไพเราะ ชวนให้เพลิดเพลินเจริญใจ ใช้ภาษาเป็นคติเตือนใจ ใช้ภาษาถูกต้องตามกาลเทศะ ไม่ควรกระทำกรให้ภาษาเกิดความเสื่อมอันประกอบด้วย การใช้คำต่างประเทศโดยไม่จำเป็น การใช้คำกร่อน การใช้คำแสลงหรือสำนวนเฉพาะสมัย การพูด การอ่านที่ออกเสียงไม่ชัดเจน เราทุกคนจำเป็นต้องช่วยกันรักษา หวงแหนและส่งเสริมภาษาและหนังสือไทยให้มีความถูกต้อง เจริญแพร่หลายสืบไป

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2529) กล่าวว่า การใช้ภาษาควรใช้อย่างสุภาพ ซึ่งอาจหมายถึง การใช้คำที่แสดงท่าทีและความรู้สึกที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟัง เช่น ท่าทียกย่อง ให้เกียรติ ถ่อมตน หรือหมายถึงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ เป็นภาษาที่ใช้ได้ในที่สาธารณะ ใช้ได้กับบุคคลแปลกหน้า โดยภาษาสามารถแสดงออกถึงความสุภาพได้ จากน้ำเสียงที่สุภาพ และการแสดงออกด้วยการเลือกใช้คำในภาษา โดยเป็นคำที่แสดงความสุภาพโดยตรง หรือ เป็นคำที่แฝงความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนและยกย่องผู้อื่น เช่น ค่ะ ครับ หรือ ใช้คำว่าศิระชะ แทนหัว สามีแทนนิ้ว เป็นต้น

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2552) กล่าวว่า การใช้ภาษาสุภาพ หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้กับผู้อาวุโส ทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ ชาติวุฒิ ตลอดจนคนธรรมดาสามัญ พระภิกษุ อันแสดงถึงความสุภาพ ความเคารพนับถือ โดยคำสุภาพอาจสังเกตจากการใช้คำนาม สรรพนาม เช่น ไม่รู้ เป็น ไม่ทราบ แก เป็น คุณ หรือสังเกตจากการใช้คำลงท้าย เช่น ครับ ค่ะ การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนที่เหมาะสม และการใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสที่เป็นทางการ คือ ใช้กับบุคคลที่เรานับถือ หรือใช้กับบุคคลที่ไม่รู้จัก ไม่สนิทสนม การใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสที่ไม่เป็นทางการ คือ ใช้กับบุคคลที่เราคุ้นเคย ค่อนข้างสนิทสนม

ประภาศรี สีหอำไพ (2550) กล่าวถึง วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยไว้ว่า เป็นการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระดับฐานะของบุคคล ดังเช่น การใช้ศัพท์สำหรับพระสงฆ์ การใช้ราชาศัพท์กับสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงพฤติกรรมที่นอบน้อมอย่างสูง จงรักภักดี การใช้คำสุภาพกับญาติผู้ใหญ่ บิดา มารดา การใช้คำสุภาพและเป็นทางการกับผู้ที่เป็นที่ยอมรับนับถือโดยเฉพาะ เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้อาวุโสกว่า ใช้คำสุภาพกึ่งทางการกับผู้ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน หรืออาจใช้ภาษาที่เป็นกันเองตามระดับความสนิทสนม และการใช้คำสุภาพกับผู้ทีอาวุโสน้อยกว่า เช่น น้อง หลาน ผู้มีวัยวุฒิ คุณวุฒิน้อยกว่า เป็นต้น

จักรภพ เพ็ญแข (2544) มีความเห็นว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่ไพเราะ มีรูปลักษณะงดงาม อีกทั้งมีกลวิธีถูกเล่นมากมาย คนไทยควรที่จะหลงใหลในความงามของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาชาติของตน นอกจากนี้เรายังต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารอีกด้วย

นอกจากนี้จักรภพ เพ็ญแข (2544) และสุจิต เพียรชอบ (2544) มีความเห็นคล้ายคลึงกันว่า คนไทยควรจำลองวัฒนธรรมไทยเข้ามาใช้ในภาษาไทย กล่าวคือ ควรใช้ภาษาโดยแสดงความเคารพต่อบุคคลอื่น แสดงความนอบน้อม ไม่ใช้ภาษาที่หยาบคาย การไม่พูดเสียดี ไม่หวังผลด้านความสะใจ

กาญจนา นาคสกุล (2548) กล่าวว่า คนไทยจำนวนมากในทุกวงการอาชีพ ล้วนใช้ภาษาไทยแบบผิดๆ และบกพร่อง ทั้งนี้เพราะด้วยความไม่สนใจในความสำคัญของภาษา ไม่ยกย่องนับถือภาษาของชาติ ไม่เอาใจใส่ในหลักเกณฑ์และไวยากรณ์ไทย ทำให้อ่านและเขียนคำในภาษาไทยไม่ถูกต้อง และที่สำคัญคือใช้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนและใช้แทนคำไทย ทั้งๆที่มีคำไทยใช้อยู่แล้ว คนไทยต้องตั้งใจ มั่นใจ ภูมิใจที่จะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม ไม่หลงมัวเมาไปกับอิทธิพลของภาษาอื่นที่เข้ามา

ธวัช รัตนนาถิชาติ (2521) มีความเห็นคล้ายกาญจนา นาคสกุล ที่ว่า วัยรุ่นมักคิดว่า วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเป็นสิ่งล้าสมัย และด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ประกอบกับการขาดการปลูกฝังที่ดีทำให้วัยรุ่นไทยไม่ภาคภูมิใจและเหลียวแลเอาใจใส่วัฒนธรรมของชาติ วัยรุ่นกลับให้ความสนใจภาษาต่างประเทศ นำมาใช้ปนกับภาษาไทยทั้งการพูด การเขียน ประกอบกับการพูดการออกเสียงภาษาไทยเองก็ไม่ชัดเจน ตลอดจนใช้คำวิบัติต่าง ๆ ไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เราคนไทยจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจภาษาไทยอย่างลึกซึ้งในฐานะเจ้าของภาษา คนไทยต้องรักภาษาและหนังสือไทย รวมถึงวรรณกรรม ตำราต่าง ๆ โดยมีหน้าที่รู้ภาษาไทย รู้จักหนังสือวรรณคดี วรรณกรรมต่าง ๆ ของไทยให้มากที่สุด ต้องช่วยกันรักษา หวงแหนและส่งเสริมภาษาและหนังสือไทยให้มีความถูกต้อง เจริญแพร่หลายสืบไป

กำธน ศิริหวานนท์ (2544) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติ คนไทยทุกคนจำต้องรักษาให้คงงามสืบต่อไป อย่างน้อยคนไทยจะต้องภูมิใจ ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน คนไทยต้องศึกษาระเบียบของภาษา ออกเสียงให้ถูกต้อง ทั้งเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย สร้างประโยคหรือวลีให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย ตำแหน่งของคำถูกต้องตามหน้าที่ของคำ ไม่ทำลายภาษาให้วิบัติทั้งด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2529) กล่าวว่า การออกเสียงที่ดีนั้น จะต้องออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่านคำนั้น ๆ มีความชัดเจนในการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เช่น การออกเสียง ร, ล การออกเสียงควบกล้ำ เป็นต้น มีความคล่องแคล่ว และรู้จักเว้นจังหวะวรรคตอน การที่จะแสดงออกว่าตนภาคภูมิใจในภาษาไทยนั้น ต้องเริ่มจากการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องที่สุด ดีที่สุด และงดงามที่สุด (ประนอม ชองทอง, 2544)

นอกจากนี้ในการประชุมของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับภาษาไทยในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสารว่าควรอนุรักษ์ และรักษาไว้ให้ได้มาตรฐานและมีความบริสุทธิ์ทั้งการออกเสียงและวิธีการใช้ โดยจะขออัญเชิญพระราชดำรัสบางตอนดังนี้

“...เรามีโชคดีที่มีภาษาเป็นของตนเอง แต่โบราณกาล อย่างหนึ่งต้องรักษาไว้... อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้...”

(กาญจนภิเษก, 2553 : ออนไลน์)

"....ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบ้านเมือง ขอให้ร่วมมือช่วยกันรักษามาตรฐานของภาษาไทยไว้ อย่าให้ทรุดโทรม...ในด้านการใช้ถ้อยคำ หรือคำที่คิดขึ้นใหม่ ขอให้พยายามนึกถึงคำเก่า ๆ ในภาษาไทยของเราไว้บ้าง คำเก่า ๆ นี้มีอยู่แล้ว ขอให้พยายามรักษาไว้และใช้ให้ถูก คำที่จะสร้างขึ้นใหม่ขอให้ช่วยกันคิดให้ดี ขออย่าคิดใหม่ให้ฟุ่มเฟือยนัก จะคิดก็ขอให้คิดเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ความเจริญและความองอาจของภาษานั้นย่อมมีเป็นของธรรมดา ขอให้ช่วยกันระวังรักษา..."

(พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทฯ. 2513: 190 – 191

อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553 : ออนไลน์)

กุหลาบ มลลิกะมาส สวณิตยมาภัย จำนงค์ ทองประเสริฐ และทองต่อกล้วยไม้ ณ อยุธยา (2526) กล่าวว่า เมื่อเราถือว่าภาษาเป็นมรดกของชาติ เราจึงต้องรักษา การกระทำใดที่เป็นการทำลายภาษา ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่พึงประสงค์

สุภา สิริสิงห์ (2546) ปัญหาในด้านภาษาและวัฒนธรรมพบว่า คนไทยใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ไม่ไพเราะ อีกทั้งผิดกาลเทศะ คนไทยสับสนในการใช้ภาษาไทย ขาดบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย โดยสาเหตุของปัญหามาจากการเรียนการสอนภาษาไทยที่ขาดประสิทธิภาพ สิ่งแวดล้อม ครอบครัว ชุมชน สื่อ ผู้นำไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนคนไทยขาดความตระหนักและให้ความสำคัญทางภาษาไทย เราควรรีบแก้ไขปัญหาให้คนไทยใช้ภาษาไทยได้

ถูกต้องเพราะ รัชชาวัฒนธรรมทางภาษาที่ดั่งามไว้ สร้างจิตสำนึกที่ดีโดยตระหนักว่าภาษาคือ ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย และผู้นำ สื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมรอบข้างควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย

นิภาพรรณ ศรีพงษ์ (2548) มีความคิดเห็นคล้ายกับสุภา สิริสิงห์ (2546) คือ สื่อมวลชน หรือผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย เช่น นักพูด พิธีกร นักอ่านข่าว จะต้องศึกษาการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องแม่นยำ เพื่อจะได้เป็นผู้นำด้านการใช้ภาษาที่ดี ทำให้คนจดจำ ยึดเป็นแบบอย่างได้ นอกจากนี้ในอนุรักษภาษาไทย เราควรส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย หรือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้ใช้ภาษาได้ดี อาจเป็นการยกย่อง ประกาศเกียรติคุณ มอบรางวัลเชิดชูเกียรติ อีกทั้งควรมีการจัดพิมพ์วารสาร นิตยสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยเพื่อเผยแพร่ความรู้ หรืออาจเปิดเว็บไซต์ให้ความรู้ทางภาษาไทยให้ผู้ที่สนใจเข้าไปศึกษาด้วยตนเอง หรือจัดให้มีรายการถาม ตอบปัญหาภาษาไทย

การอนุรักษ์ภาษาไทยทำได้ด้วยวิธีการง่าย ๆ เช่น การไม่ยอมรับบุคคลที่ตั้งใจใช้ภาษาไทยอย่างผิด ๆ หรือ การให้คำแนะนำผู้อื่น และบุคคลรอบข้างให้ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เมื่อมีผู้ใช้ภาษาไทยผิด ก็แก้ไขให้ถูกต้อง (สุจิต เพียรชอบ, 2544)

อารีย์ ทองแก้ว (ม.ป.ป.) ได้เสนอแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทางด้านภาษาไทยว่า จะต้องใช้อย่างถูกต้อง ไม่ผิดเพี้ยน ด้วยการอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าของภาษา อย่าปล่อยให้ปลดละเลยทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

นอกจากนี้การอนุรักษ์ภาษาไทยยังเป็นหน้าที่ของทุกคน ต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยเฉพาะคนรุ่นหลังย่อมต้องมีความรักภาษาไทยมากขึ้น ตราบเท่าที่คนไทยยังคงรักภาษาไทย ยังคงใช้ภาษาไทยที่ดี รักษารูปแบบภาษาที่ถูกต้องไว้สืบทอดให้ลูกหลานต่อไป ตราบนั้นภาษาไทยก็จะยังคงอยู่เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของชาติ แสดงความเป็นไทย แสดงเอกราชของไทยไปตราบนานเท่านาน (กาญจนา นาคสกุล, 2548)

จากความหมายของค่านิยมทางภาษาไทย และจากการที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป และจัดกลุ่มองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทยโดยอิงทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยของบลูม ทำให้ได้องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย 3 องค์ประกอบได้แก่

1.ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยของบลูมในขั้นการการยินยอมที่จะตอบสนอง (acceptance of a value)

2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนที่สองในทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยของบลูม คือ ความรู้สึกชื่นชอบในค่านิยม (preference for a value)

3.ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยของบลูม
ในขั้นการยึดมั่นในค่านิยม (commitment)

รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย

ค่านิยมทางภาษาไทย	เอกสาร											งาน วิจัย	รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย													
- ใช้ภาษาสุภาพ	✓	✓	✓		✓		✓		✓				6
- ไม่ใช้คำหยาบคาย			✓				✓						2
- ใช้คำพูดที่สื่อความหมาย แจ่มแจ้ง			✓										1
- ใช้ภาษาที่เป็นสิริมงคล			✓										1
- ใช้ภาษาไพเราะ			✓				✓						2
- ใช้ภาษาถูกต้องตาม กาลเทศะ			✓						✓				2
- ใช้ภาษาเป็นคติเตือนใจ			✓										1
- ใช้ภาษาแสดงความเอื้อ อาทรต่อกัน							✓						1
- ไม่ใช้ภาษาที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้ง							✓						1
- ใช้ภาษาแสดงความ เคารพสิทธิ เสรีภาพของ บุคคลอื่น							✓						1
- แสดงกิริยาสุภาพ		✓											1
2 ความภาคภูมิใจในภาษาไทย													
- ใช้ภาษาถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์	✓			✓			✓						3
- ออกเสียงชัดเจน				✓		✓							2
- ออกเสียงถูกต้อง			✓			✓							2

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ค่านิยมทางภาษาไทย	เอกสาร											งาน วิจัย	รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2 ความภาคภูมิใจในภาษาไทย (ต่อ)														
- ไม่ใช้คำต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น	✓		✓	✓										3
- ไม่ใช้ศัพท์แสลง			✓											1
- ใช้ภาษาไทยอย่างมั่นใจ	✓													1
3 ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย														
- เข้าใจภาษาไทย และวรรณคดีไทยอย่างลึกซึ้ง				✓										1
- สนับสนุนให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย								✓				✓		2
- ให้กำลังใจแก่ผู้ใช้ภาษาดี								✓						1
- เผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย								✓				✓		2
- ไม่สนับสนุนบุคคลที่ใช้ภาษาไทยแบบผิดๆ								✓						1
- ไม่ปล่อยปละละเลยภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียน												✓		1
- ไม่กระทำการใดๆที่เป็นการทำลายภาษา											✓			1
- ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้อง												✓		1
- รักษารูปแบบภาษาที่ถูกต้อง	✓													1
- แก้ไข ตักเตือน แนะนำผู้ใช้ภาษาไทยผิด								✓					✓	2

หมายเหตุ

- 1 หมายถึง เอกสารการสัมมนาเรื่อง วัฒนธรรมทางภาษาไทย: ภาษาสื่อมวลชนและภาษาวัยรุ่น ของ กาญจนา นาคสกุล (2548).
- 2 หมายถึง หนังสือวัฒนธรรมทางภาษา ของประภา สีหอำไพ (2550).
- 3 หมายถึง เอกสารการสัมมนาเรื่องวัฒนธรรมทางภาษาของไทย ของศักดิ์ศรี แย้มนัตตา และ สุระปะนีย์ นาครทรรพ (2526).
- 4 หมายถึง หนังสือ รักชาติอย่างไร ของธวัช รัตนชาติ (2521).
- 5 หมายถึง บทความเรื่องความสุภาพในภาษาไทยกรุงเทพ ของวิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน: ภาษา (2536).
- 6 หมายถึง หนังสือการใช้ภาษาไทย (ไทย 101) ของทัศนีย์ ศุภเมธี (2529).
- 7 หมายถึง เอกสาร รักชาติ รักภาษาไทย : การอภิปรายทางวิชาการเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2543 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ของคณะกรรมการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544).
- 8 หมายถึง หนังสือทักษะการใช้ภาษา ของ นิภาพรณ ศรีพงษ์ (2548).
- 9 หมายถึง หนังสือทักษะการเขียนภาษาไทย ของดวงใจ ไทยอุบุญ (2552).
- 10 หมายถึง เอกสารการสัมมนาเรื่องวัฒนธรรมทางภาษาของไทย ของกุหลาบ มัลลิกะมาส สอนิต ยมาภัย จำนงค์ ทองประเสริฐ และทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา (2526).
- 11 หมายถึง บทความเรื่อง แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์ ของอารีย์ ทองแก้ว ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2550).
- 12 หมายถึง งานวิจัยเรื่อง การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย ของปัญญา รุ่งเรือง (2547).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญของการเลือกใช้ภาษาไทยในการสื่อสารให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย โดยใช้ภาษาไทยเพราะ สุภาพ เป็นสิริมงคล ไม่กำกวม แสดงความเอื้ออาทร เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น นำภาษามาเป็นคติเตือนใจ ใช้ภาษาสร้างความสมานฉันท์ และใช้ภาษาโดยคำนึงถึงเวลา สถานที่ ตลอดจนแสดงกิริยาที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2. ความภาคภูมิใจในภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกอिमเมีใจที่ตนเองและผู้อื่นสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ตามหลักอักขรวิธี เช่น การออกเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจน ไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ และมีความมั่นใจในตนเองขณะใช้ภาษาไทย

3. ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย หมายถึง การที่บุคคลประสงค์จะรักษาภาษาไทยไว้ให้อยู่สืบไป โดยตนเองกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียน ใช้ภาษาไทยถูกต้องตามรูปแบบและไวยากรณ์ไทย ให้กำลังใจแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง สนับสนุน เข้าร่วม หรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ตักเตือน ผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง และไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นการทำลายภาษาไทย

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม

โสกันต์ นุชนาถ (ม.ป.ป.) จรินทร์ สกุลถาวร (ม.ป.ป.) และพีระพล ยศธสาร (2534) ได้อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของบุคคลไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา

1.1. เพศ การเป็นเพศหญิงหรือชาย ทำให้แต่ละบุคคลมีค่านิยมต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เพศหญิงจะให้ความสนใจกับสิ่งสวยงาม ประณีต แต่เพศชายสนใจเรื่อง การแสดงออกถึงความเข้มแข็ง การต่อสู้

1.2. ระดับการศึกษา เช่น ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญกับการการศึกษา การเลี้ยงดูบุตรหลาน ความสะอาด แต่คนที่มีการศึกษาระดับต่ำกลับไม่ให้ความสนใจ เป็นต้น

1.3. ศาสนา แนวคำสอนของแต่ละศาสนามีความแตกต่างกัน ทำให้ค่านิยมของบุคคลแตกต่างกันไปตามศาสนาที่ตนนับถือ

2. ปัจจัยจากการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ประกอบด้วย การอบรมจากครอบครัว และโรงเรียน

2.1. การเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนจากที่บ้าน ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม เนื่องจากพ่อ แม่ หรือคนในครอบครัวจะเป็นผู้กำหนดค่านิยมให้แก่สมาชิก อีกทั้งเป็นผู้ถ่ายทอด และปลูกฝังค่านิยม จึงกล่าวได้ว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อค่านิยมที่คนยึดถือ นอกจากนี้ปัจจัยทางบ้านยังประกอบไปด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2. การเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนจากทางโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันที่จะอบรม ปลูกฝัง และพัฒนาค่านิยม โดยครูและเพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่จะเสริมสร้างค่านิยมบางอย่างให้แก่เด็ก

3. ปัจจัยจากขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ในแต่ละภาค ท้องถิ่น หรือประเทศย่อมมีค่านิยมที่แตกต่างกัน ทำให้สมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ มีค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เหมือน ๆ กัน ในขณะที่อีกสังคมหนึ่งก็มีค่านิยมอีกอย่างหนึ่ง โดยค่านิยมทางบวกมักจะมีที่มาจากขนบธรรมเนียมประเพณีทั้งสิ้น

4. อิทธิพลสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น สื่อจะเป็นผู้นำเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ให้แก่สังคม ทำให้สมาชิกได้รับการปลูกฝังเรื่องต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อค่านิยมของเด็กทั้งสิ้น

นอกจากนี้ในศาสตร์สังคมวิทยา ชนิตา รัชชพลเมือง (2526: 40) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่จะส่งผลให้ค่านิยมนั้น ๆ คงอยู่ หรือเปลี่ยนแปลงไป 6 ปัจจัย ได้แก่

1. ฉันทามติ (consensus) คือ การที่คนในสังคมส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งใดมีคุณค่าต่อสังคม และสิ่งใดที่ควรยกเลิก

2. อำนาจ (authority) คือ การที่ค่านิยมจะดำรงอยู่ได้ ต้องแสดงให้เห็นเกียรติภูมิในสังคม

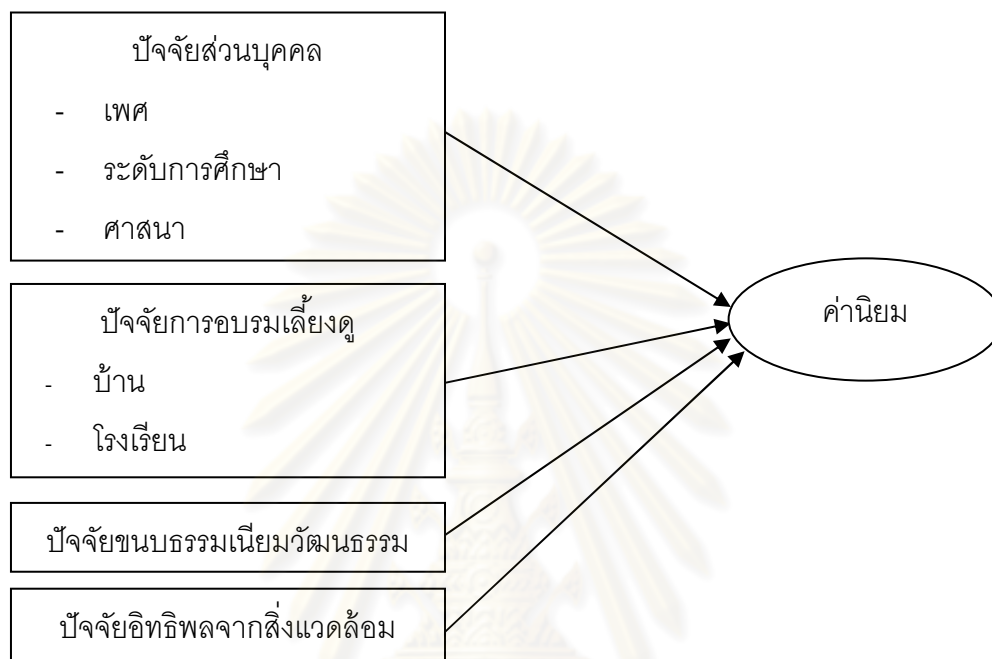
3. ปฏิบัติได้ (practicality) คือ การที่ค่านิยมสามารถยึดเป็นแนวปฏิบัติได้จริงในสังคม

4. เชื่อถือได้ (reliability) คือ การที่ค่านิยมมีความน่าเชื่อถือ มีข้อมูลอ้างอิงถึงข้อดี ข้อเสีย

5. ความสอดคล้องอย่างมีเหตุมีผล (logical consistency) คือ การปรับเปลี่ยนค่านิยมอย่างมีเหตุผล เช่น เมื่อยกเลิกค่านิยมนี้แล้ว จะมีสิ่งใดมาทดแทน

6. แนวเทียบ (analogy) คือ การเปรียบเทียบค่านิยมหนึ่ง ๆ ในเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมมีทั้งสิ้น 4 อย่าง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัย การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ปัจจัยทางขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และปัจจัยจากอิทธิพลสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแสดงได้ตามภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเปรียบเทียบค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดเขตภาคกลางซึ่งมีปัจจัยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของค่านิยม นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ควบคุมปัจจัยส่วนบุคคลเรื่อง ระดับการศึกษา และควบคุมปัจจัยขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมโดยเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเขตภาคกลาง

ตอนที่ 5 วิธีการ และขั้นตอนพัฒนาค่านิยม

ไมเคิลลิส (Michaelis, 1980: 422-438, 1992: 377-390) ได้กล่าวถึงแนวทาง และวิธีการสอนเพื่อปลูกฝัง พัฒนาค่านิยมไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละวิธีล้วนมีจุดเด่นแตกต่างกัน ดังเช่น วิธีการอบรมโดยตรง (direct instruction) มุ่งหวังที่จะสอนแก่นหลักของค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง วิธีการกระจ่างนิยาม (clarification strategies) จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบค่านิยมด้วยตนเอง วิธีการให้เหตุผลทางจริยธรรม (moral reasoning) จะช่วยให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ และรับรู้ว่า ควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง วิธีการวิเคราะห์ด้วยเหตุผล

(rational analysis) เหมาะสำหรับการตัดสินใจเมื่อรับรู้ภาพรวมของข้อมูลแล้ว โดยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ไมเคิลลิสได้อธิบายไว้ ดังนี้

1. วิธีการอบรมโดยตรง (direct instruction) การให้ต้นแบบ การเชิญชวนด้วยเหตุผล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการให้คำแนะนำอย่างเฉพาะเจาะจง ล้วนเป็นวิธีการที่ใช้ในวงการศึกษา ค่านิยม

1.1 การให้ต้นแบบ (modeling) ครูจะยกตัวอย่างต้นแบบที่ดีให้นักเรียนเห็น และยึดเป็นแบบอย่าง เช่น ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ เป็นต้น ขณะเดียวกันครูก็สามารถยกตัวอย่างต้นแบบที่ไม่ดีก็ได้ คือต้นแบบที่นักเรียนไม่ควรเอามาเป็นแบบอย่างในการประพฤติตน ต้นแบบอาจเป็นนักแสดง หรือเป็นบทบาทในโทรทัศน์ เมื่อนักเรียนเห็นต้นแบบที่ดีแล้ว ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เห็นแนวทางในการปฏิบัติตน

1.2 การเชิญชวนด้วยเหตุผล (reason persuasion) การสนทนา การอภิปราย กลุ่มย่อยในชั้นเรียน จะเป็นการให้เหตุผลเพื่อชี้แนะ ชักชวนให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งใดดี ถูกต้อง จนกระทั่งนักเรียนคล้อยตามในเหตุผล

1.3 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (behavior modification) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การตั้งวัตถุประสงค์ เช่น เบนตั้งใจว่าจะให้ความเคารพต่อบุคคลอื่น โดยเริ่มต้นจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขั้นตอนที่ 2 การตั้งกฎเกณฑ์ เช่น เมื่อเบนให้ความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นแล้ว ต่อไปเบนจะให้ความเคารพในสิ่งอื่นๆ อย่างไม่มีเงื่อนไข ขั้นตอนที่ 3 การคัดกรอง เช่น การเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี ถูกต้อง และเลิกพฤติกรรมหรือนิสัยในทางลบ ขั้นตอนที่ 4 การสร้างความกระจำและปฏิบัติตามสิ่งที่เลือก เป็นการอภิปราย ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจ ในบทบาทของตนเอง สุดท้ายขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปฏิบัติซ้ำ เป็นการชี้แจงถึงแนวทางการพัฒนาตนเอง ให้กำลังใจเพื่อปฏิบัติซ้ำจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย

1.4 การให้คำแนะนำอย่างเฉพาะเจาะจง (specific suggestion) เป็นวิธีการที่ทำให้สถานการณ์แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างลึกซึ้งว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด

2. วิธีการกระจ่างนียม (clarification strategies) วิธีนี้เป็นวิธีการที่ช่วยสร้างความเข้าใจในค่านิยมนั้น ๆ และลดความขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม โดยวิธีนี้จะมุ่งเน้นให้บุคคลเกิดความเข้าใจ และเห็นคุณค่าสิ่งที่ตนยึดถือปฏิบัติ

ไมเคิลลิส ได้เสนอขั้นตอนที่จะทำให้บุคคลมีค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกเลือกค่านิยม โดยบุคคลมีสิทธิเลือกได้อย่างอิสระ ขั้นที่สองการยอมรับ บุคคลจะต้องเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเลือก และขั้นสุดท้าย การปฏิบัติ เมื่อบุคคลเลือกค่านิยมนั้นแล้ว จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

นอกจาก 3 ขั้นตอนที่ไม่เคลิลิสเสนอไว้เพื่อให้บุคคลมีค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ไม่เคลิลิสยังได้เสนอแนะเทคนิค กลวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ค่านิยมด้วยตนเอง 5 วิธี ดังนี้

2.1 การตั้งคำถาม (clarifying question) โดยไม่ควรตั้งคำถามในเชิงตัดสิน ควรเป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดเกี่ยวกับค่านิยมที่ตนยึดถือ เช่น ทำไมถึงรู้สึกเช่นนั้น ผู้อื่น รู้สึกเกี่ยวกับมันอย่างไร ทางเลือกที่นักเรียนเลือกคืออะไร ทำไมมันถึงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นต้น

2.2 เอกสารค่านิยม (value sheet) การใช้เอกสารนี้อาจใช้ในกระบวนการกลุ่ม เพื่อกระตุ้นการคิดเกี่ยวกับปัญหา และค่านิยม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน ชุมชน ตลอดจนปัญหาในระดับชาติ หรือปัญหาระดับนานาชาติ นอกจากนี้เอกสารค่านิยมสามารถใช้กระตุ้นการคิดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และมนทัศน์ค่านิยม ในเชิงสังคมวิทยาได้อีกด้วย

เอกสารค่านิยมอาจมีลักษณะเป็นข้อความ 1-2 ย่อหน้า รูปภาพ การ์ตูน หรือเป็นส่วนหนึ่งจากภาพยนตร์ โดยวัตถุประสงค์หลักของเอกสารคือการนำเสนอปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น

ถ้าคุณอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นเมืองขึ้น

จินตนาการว่าคุณกำลังอาศัยอยู่ในนิวอิงแลนด์ ในช่วงที่อยู่ภายใต้อาณานิคม สิ่งสำคัญที่คุณคิดคืออะไร ให้จัดลำดับความสำคัญตั้งแต่ 1-5 โดย 1 คือสำคัญมากที่สุด 2 คือสำคัญรองลงมา จนกระทั่งถึง 5 สำคัญน้อยที่สุด

.....สุขภาพ   .....ความมั่งคั่ง   .....การทำงานหนัก

.....ความสงบสุข   .....กฎที่เข้มงวด   .....ความเป็นอยู่ในครอบครัว

.....การศึกษา   .....ความรักชาติ   .....อิสระทางศาสนา

วงกลมในตัวเลือกที่คุณคิดว่าสำคัญที่สุด พร้อมเขียนเหตุผลที่เลือก: .....

ขีดเส้นในตัวเลือกที่คุณคิดว่าสำคัญน้อยที่สุด พร้อมเขียนเหตุผลที่เลือก: .....

(Michaelis, 1990: 382)

2.3 การจัดลำดับและให้คะแนน (ranking and rating) ค่านิยมจะถูกระบุลำดับ โดยการสำรวจ และเปรียบเทียบความสำคัญ เช่น

การกำหนดระดับตัวตนของคุณ

ใส่ตัวเลขตามความหมายต่อไปนี้: 5 ดีมาก, 4 ดี, 3 ปานกลาง, 2 พอใช้ 1 ต้องปรับปรุง

.....1 ให้ความเคารพกับนักเรียนทุกคน

.....2 พิจารณาทางเลือกใหม่ในการทำสิ่งต่าง ๆ

.....3 สร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ขณะอภิปราย

.....4 เป็นสมาชิกที่ดี สร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่ม

(Michaelis, 1990: 384)

2.4 การบันทึก (logs and diaries) เป็นวิธีการบันทึกกิจกรรมทางค่านิยม ตลอดจนการเรียนรู้ และข้อสังเกตต่าง ๆ ซึ่งวิธีการนี้เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจโดยตรงอยู่แล้ว

2.5 วิธีการอื่น ๆ (others strategies) เราสามารถนำวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างมโนทัศน์ค่านิยมแต่ละวิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ โดยปรับให้เหมาะสมตามหัวเรื่องค่านิยมนั้น ๆ

3. วิธีการให้เหตุผลทางจริยธรรม (moral reasoning) การให้เหตุผลทางจริยธรรม ไมเคิลลิสได้เชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก โดยไมเคิลลิสกล่าวว่า การพัฒนาค่านิยมโดยวิธีให้เหตุผลทางจริยธรรม มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ (Michaelis, 1990: 387)

3.1 ขั้นการเสนอปัญหา ครูเสนอปัญหาทางจริยธรรมให้นักเรียนรับรู้ ซึ่งอาจมาจากกรรบอกเล่า ตูภาพยนตร์ โทรทัศน์ อ่านหนังสือให้ฟัง

3.2 ขั้นการเลือกปัญหา ครูต้องมีความชำนาญในการใช้คำถามกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เหตุผลต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลประพฤติเช่นนั้น

3.3 ขั้นอภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยน ถกเถียงกันภายในกลุ่ม จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมจากหลาย ๆ บุคคล และพัฒนาจริยธรรมของตนเองให้สูงขึ้น

4. วิธีการวิเคราะห์ด้วยเหตุผล (rational analysis) เป้าหมายเบื้องต้นของการวิเคราะห์ด้วยเหตุผล คือการประยุกต์ใช้กับการคิดวิเคราะห์ (critical thinking) และการพัฒนาระดับการตัดสินใจตามค่านิยมที่เหมาะสม วิธีนี้เป็นที่แพร่หลายในวงการการศึกษา เพราะสามารถนำไปใช้ได้กับหลาย ๆ หัวข้อในสาขาสังคมศาสตร์ วิธีการนี้มีขั้นตอนที่พัฒนามาจากโมเดลของเม็ทคาล์ฟ (Metcalfe) ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นการชี้แจงและระบุปัญหา โดยจะต้องทราบว่าเป็นปัญหาที่แท้จริงคืออะไร ค่านิยมที่ขัดแย้งกันมีอะไรบ้าง อะไรที่ต้องตัดสินใจ

- 4.2 ขั้นการรวบรวมข้อมูล โดยแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 4.3 ขั้นประเมินข้อมูล โดยมีวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างไร มีหลักฐานอะไรบ้างที่สนับสนุน
- 4.4 ขั้นเลือกข้อมูล โดยวิเคราะห์ว่าข้อเท็จจริงส่วนใดที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหา
- 4.5 ขั้นทดลองพิจารณาและตัดสินใจ โดยให้เหตุผลของการพิจารณาหรือการตัดสินใจ และวิเคราะห์เหตุผลว่ามีน้ำหนักมากน้อยเพียงใด
- 4.6 ขั้นประเมินผลการตัดสินใจ โดยพิจารณาว่าผลการตัดสินใจนี้สามารถนำไปใช้ได้ทุกกรณีหรือไม่ ประยุกต์ใช้ได้กับทุกคนหรือไม่

5.วิธีการเรียนรู้โดยปฏิบัติ (action learning) เป้าหมายเบื้องต้นของวิธีการนี้คือ การให้นักเรียนได้แสดงออกทางค่านิยมของตนเองในห้องเรียน โรงเรียน ตลอดจนชุมชน โดยมี 5 ขั้นตอนดังนี้

- 5.1 ขั้นระบุความต้องการหรือปัญหา
- 5.2 ขั้นพิจารณาข้อมูล โดยวิเคราะห์ว่าความจริงคืออะไร วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติคืออะไร
- 5.3 ขั้นตัดสินใจว่าควรกระทำหรือไม่ โดยวิเคราะห์ว่าอะไรคือสิ่งที่น่าจะเป็นไปได้
- 5.4 ขั้นวางแผนและปฏิบัติ โดยวางแผนสำหรับการปฏิบัติส่วนบุคคล และส่วนรวม เตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้
- 5.5 ขั้นประเมินการปฏิบัติและโครงการในอนาคต โดยวิเคราะห์ว่ากระบวนการใดให้ประสิทธิภาพมากที่สุด มีวิธีการพัฒนา หรือปรับปรุงอย่างไร และเราควรทำอย่างไรต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาไทยคือ ทิศนา ขัมมณี (2542) ได้อธิบายหลักการ และวิธีสอนค่านิยมไว้ 8 วิธี ดังนี้

1. หลักการสอนและวิธีสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการสังเกตหรือเลียนแบบ มี 5 ขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ขั้นที่หนึ่ง ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนใส่ใจ และสังเกตตัวแบบขั้นต่อมาครูต้องเสนอตัวแบบที่มีความชัดเจน ไม่ซับซ้อน มีประโยชน์ สามารถดึงดูดใจผู้เรียนได้ จากนั้นครูช่วยให้ผู้เรียนเก็บจำตัวแบบนั้นโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ทำเป็นรหัส หรือชักจูงด้วยการกระทำ ครูจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติ เห็นคุณค่า ผลของการปฏิบัติ และสุดท้ายครูช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเทียบเคียงกับต้นแบบของตน

2. วิธีการพัฒนาค่านิยมด้วยการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ และโคลเบอร์ก มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ในช่วงแรกเด็กจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่เท่ากัน ครูต้องวิเคราะห์เด็กว่ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นใด แล้วจึงจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการขั้นนั้น ๆ 2) ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ให้เกิดการเรียนรู้บทบาทของตนเองในกลุ่มสังคม 3) ครูจึงกระตุ้นพัฒนาการทางจริยธรรมให้สูงขึ้นด้วยการฝึกให้เผชิญปัญหา แล้ววิเคราะห์อภิปรายโต้แย้ง และตัดสินใจ โดยปัญหาที่ใช้อาจเป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน และสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมวิเคราะห์ได้ 4) ครูกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการที่สูงขึ้นด้วยการจัดบรรยากาศในห้องเรียน หรือโรงเรียนให้เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาขัดแย้งเชิงจริยธรรมร่วมกับเพื่อน ๆ อย่างเปิดเผย

3. การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งมักใช้ในการอภิปรายกลุ่มย่อย โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายแบบเวียนรอบวง การอภิปรายแบบซินติเคท รวมไปถึงการโต้แย้งที่เป็นต้น

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2552) การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรม โดยเทคนิคที่ใช้ในการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์มีมากมาย เช่น เกมบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง กลุ่มย่อย (small group) เป็นต้น โดยครูมีหน้าที่ให้ความรู้ แนวทางแก่นักเรียนในเรื่องบทบาท และวิธีการที่ทำงานร่วมกัน ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติตนภายในกลุ่มอย่างเหมาะสม วิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาของกลุ่มได้

4. หลักการสอนโดยการปรับพฤติกรรมตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งจะต้องเป็นพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ 2) การใช้แรงเสริมที่เหมาะสม เช่น ใช้แรงเสริมทางสังคม การชมเชยยกย่อง การให้รางวัล หรือให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ชอบ เป็นต้น 3) ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยครูอาจใช้การเสริมแรงเป็นระยะเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ถาวร

5. วิธีใช้ระบบคู่สัญญา

แนวคิดระบบคู่สัญญา เป็นแนวคิดของทศนาแหมมณี ที่พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์การสอนนิสิต นักศึกษาเพื่อฝึกให้บุคคลได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง โดยคู่สัญญาก็คือบุคคลที่จะช่วยรับรู้ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเอง

คู่สัญญาต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อผู้ฝึกปฏิบัติ ซึ่ชื่นชม ยกย่อง ให้คำแนะนำที่ดี วิธีการนี้มีทั้งหมด 9 ขั้นตอน ดังนี้

- 5.1 กำหนดปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา
- 5.2 แสวงหาคู่สัญญาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์
- 5.3 ตั้งปณิธานและขอคำแนะนำจากคู่สัญญา
- 5.4 วางแผนดำเนินการ มีรายละเอียดของกระบวนการแก้ปัญหาครบ ระยะเวลา

ชัดเจน

- 5.5 นำแผนดำเนินการไปให้คู่สัญญาดู และทำสัญญากับคู่สัญญา
- 5.6 ลงมือปฏิบัติตามแผน
- 5.7 บันทึกผลการปฏิบัติ และรายงานผลต่อคู่สัญญาเป็นระยะ
- 5.8 เมื่อครบกำหนดเวลา ให้ประเมินผลการปฏิบัติ
- 5.9 ถ้ายังไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ให้ปรับแผนดำเนินการ แล้วลงมือปฏิบัติต่อไป

แต่หากบรรลุตามเป้าหมายแล้ว อาจขยายเวลาในการปฏิบัติให้นานขึ้น หรือกำหนดจุดมุ่งหมายใหม่

6. ใช้หลักการสอนด้านจิตพิสัยตามทฤษฎีของบลูม

ตามทฤษฎีของบลูมซึ่งแบ่งจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เป็น 3 ประเภท โดยประเภทด้านจิตพิสัยนี้ จะแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ขั้นการรับรู้ ตอบสนอง เห็นคุณค่า จัดระบบ และพัฒนาเป็นนิสัย ซึ่งทิสนา เขมมณี ได้เสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมตามทฤษฎีของบลูมไว้ 4 ประการดังนี้

- 6.1 จัดสิ่งเร้าให้บุคคลรับรู้และสนใจเรื่องที่จะปลูกฝัง
- 6.2 จัดกิจกรรม ประสบการณ์ให้บุคคลพอใจ และตอบสนองในเรื่องนั้น
- 6.3 ช่วยให้ผู้เห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์ เกิดความพอใจมากพอในเรื่องนั้น
- 6.4 ช่วยให้ผู้จัดระเบียบความคิด และนำเรื่องนั้นไปใช้ในระบบชีวิตของตน

7. การกระจ่างนิยม วิธีการนี้ไม่ได้เป็นวิธีการสอนค่านิยมแก่นักเรียนโดยตรง แต่เป็นการสร้างความกระจ่างให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน ให้นักเรียนได้ประเมินค่านิยมที่กำลังจะได้รับการปลูกฝังและเกิดการยอมรับค่านิยมนั้น โดยกระบวนการกระจ่างนิยมแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

7.1 การให้คุณค่าความเชื่อ และพฤติกรรมของตน โดยมีการให้คุณค่า เหตุทุน และประกาศอย่างเปิดเผยเมื่อมีโอกาส

7.2 การเลือกความเชื่อและพฤติกรรมของตน โดยเลือกจากตัวเลือกหลาย ๆ ตัว มีการพิจารณาผลที่ได้จากตัวเลือกแต่ละตัว และเป็นเลือกอย่างเสรี

7.3 การแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำ โดยเป็นการกระทำที่ตนเองได้ตัดสินใจเลือกแล้ว และได้กระทำอย่างมีแบบแผน แสดงพฤติกรรมที่สม่ำเสมอ

8. ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ

วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาค่านิยมได้ ดังเช่น

8.1 การเล่านิทาน ซึ่งใช้ได้กับเด็กเล็ก และเด็กประถมศึกษา เนื่องจากมีการใช้ภาพเป็นสื่อประกอบ

8.2 การเล่นเกม ทำให้เกิดความสนุกสนานตื่นเต้น เกิดการแข่งขัน แต่ขณะเดียวกันก็สามารถสอน ฝึกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมต่าง ๆ ได้ดี เช่น การเสียสละ การให้อภัย เป็นต้น

8.3 การให้กรณีตัวอย่าง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ปัญหา ตั้งประเด็นคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์หาคำตอบที่เหมาะสม

8.4 การใช้บทบาทสมมติ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึกตัวละครได้ดี

8.5 การใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน เรียนรู้ความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น

พณส์ หันนาคินทร์ (ม.ป.ป.: 115-143) และยนต์ ชุ่มจิต (2531: 186-189) ได้อธิบายแนวทางการปลูกฝังค่านิยมให้แก่ นักเรียน ไว้คล้ายคลึงกัน โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ค่านิยมนั้น

การสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นจะต้องเริ่มมาจากตัวครู อาจารย์เอง เพราะหากครูไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนอบรมสั่งสอนแล้ว นักเรียนก็จะไม่แน่ใจและไม่เชื่อในตัวบุคคลที่เป็นแบบอย่าง โดยสิ่งสำคัญในการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนมีดังนี้

1.1. คุณสมบัติประจำตัวครู ครูผู้ที่จะสร้างศรัทธาให้นักเรียนจะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

1) มีบุคลิกภาพดี ทั้งที่เห็นได้จากภายนอก เช่น การแต่งกาย การแสดงออก การควบคุมอารมณ์ การใช้กริยาวาจา ตลอดจนลักษณะภายใน คือ นิสัยใจคอ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือแก่นักเรียน

2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เนื่องจากนักเรียนย่อมยึดถือผู้ใหญ่เป็นแบบอย่าง ทั้งบิดา มารดา ตลอดจนครูบาอาจารย์ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นต้นแบบให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ หรือการครองชีพ

3) มีความสามารถในการใช้หลักจิตวิทยา ครูจะต้องเป็นนักจิตวิทยาที่สามารถโน้มน้าว เกลี่ยกลุ่มนักเรียนให้เกิดความคิดเห็นคล้ายตามค่านิยมที่ครูปรารถนาจะพัฒนา ปลุกฝังให้แก่ นักเรียน โดยวิธีการที่สำเร็จง่าย และมีประสิทธิภาพสูงก็คือ การพูดเพื่อเกลี่ยกลุ่มหรือชักจูง (persuasive speech) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่มีอยู่เดิม มาเป็นการรับความคิดเห็นใหม่ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามแนวคิดที่เปลี่ยนไป การพูดชักจูงนี้จะเริ่มด้วยการเร้าความสนใจ แล้วจึงเสนอแนวทางปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ที่ได้รับ โดยการพูดเกลี่ยกลุ่มหรือชักจูง ควรพูดต่อหน้าสาธารณชน เพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วม คล้อยตามกัน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังใช้วิจารณ์ญาณ ไม่ควรบังคับให้เชื่อโดยใช้อำนาจภายนอกต่าง ๆ อีกทั้งผู้พูดควรสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง เช่น แสดงให้เห็นว่าตนมีลักษณะเป็นผู้นำ มีความรู้ในเรื่องที่พูด นอกจากนี้ผู้พูดควรรักษาความสนใจของผู้ฟัง โดยการชี้ให้เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ฟังเอง รวมทั้งชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในความคิดเดิมที่มีอยู่ด้วยการให้เหตุผล ข้อเท็จจริง หลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความลังเล และเสื่อมคลายไปจากความคิดเดิม จากนั้นผู้พูดจึงเสนอความคิดใหม่ที่ต้องการปลุกฝังให้เกิดขึ้นโดยมีหลักฐาน เหตุผลประกอบ สุดท้ายผู้พูดจะต้องเร้าอารมณ์ให้เกิดความต้องการที่จะปฏิบัติ

1.2. การยกย่องบุคคลผู้ปฏิบัติตามค่านิยม โดยการใช้แรงจูงใจภายนอก เช่น การให้รางวัล และการลงโทษ โดยการให้รางวัลนั้นไม่ควรมีค่าเป็นตัวเงิน แต่ควรเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความประทับใจและภูมิใจในรางวัลที่ได้รับ ครูอาจใช้วิธีการให้รางวัลได้อย่างสม่ำเสมอ เช่น การแสดงความยอมรับในการกระทำของนักเรียนที่เป็นไปตามคุณค่าที่ครูได้สอนไปด้วยการกล่าวชมเชย หรือแสดงกิริยาอาการที่ชื่นชมการกระทำของนักเรียน เป็นต้น

1.3. วัฒนธรรมอันดีงามของไทย การชี้ให้เห็นความเป็นมาอันเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยที่สามารถธำรงความเป็นเอกราชไว้ได้ และการมีวัฒนธรรมที่ดีงาม เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดแก่นักเรียนได้ เนื่องจากความรู้สึภาคภูมิใจจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนเห็นและรับเอาสิ่งดีงามมาปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ครูอาจใช้วิธีการจัดนิทรรศการ หรือทัศนศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง และเกิดความศรัทธาในค่านิยมที่ครูปรารถนาจะปลุกฝังแก่นักเรียน

2. การให้ความรู้หรือความคิดรวบยอดในค่านิยม

เมื่อครูสร้างศรัทธาให้เกิดแก่นักเรียนแล้ว ขั้นตอนต่อไปครูจะต้องให้นักเรียนทำความเข้าใจลักษณะของค่านิยมนั้น ๆ และเข้าใจวิธีการที่จะปฏิบัติตามค่านิยม โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้ และให้ความคิดรวบยอดแก่นักเรียนด้วยวิธีการสอนดังนี้

2.1. ลำดับขั้นตอนของการสอน ครูจะต้องจัดให้เรื่องที่สอนเป็นไปตามลำดับชั้น จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก แต่ละเรื่องที่ต้องสอนต้องพยายามอย่าให้ก้าวมากเกินไป วิธีการสอนค่านิยมมี อยู่หลากหลาย เช่น

1) ใช้วิธีการให้คำจำกัดความเรื่องที่จะสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ความหมายถูกต้อง ตรงกัน และทราบขอบข่ายของเรื่องนั้น ๆ

2) ใช้วิธีวิเคราะห์และจัดเข้าพวก โดยจำแนกเรื่องที่สอนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามองค์ประกอบของเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นองค์ประกอบ พร้อมทั้งความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบนั้นด้วย ส่วนการจัดเข้าพวกเป็นการชี้ให้เห็นลักษณะขององค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

3) ใช้วิธีให้ตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงด้วยสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น ภาพ แผนผัง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยตัวอย่างที่นำมาใช้นี้จะต้องสอดคล้อง กับเรื่องที่จะพูดให้มากที่สุด มิเช่นนั้นการให้ตัวอย่างจะกลายเป็นการเพิ่มความสับสนแก่นักเรียน

4) ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล ครูต้องแสดงให้เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย

5) การใช้เครื่องสื่อทัศนูปกรณ์ จะเป็นการสร้างภาพความเป็นจริงให้นักเรียนได้เห็น โดยเครื่องมือเหล่านี้ นอกจากจะช่วยสร้างความเข้าใจแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และรักษาสมาธิของตนไว้ได้รักษาสมาธิของตนไว้ได้

2.2. การใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์รายวันถือเป็นตัวอย่างในการชี้ให้เห็นการกระทำตามค่านิยมต่าง ๆ ทั้งดีและไม่ดี พร้อมทั้งผลที่ได้รับจากการปฏิบัติตาม ค่านิยมนั้น ครูอาจให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

2.3. กิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง การเลียนแบบ การแสดงบทบาท ละครสั้น โดยการใช่วิธีแสดงบทบาทนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจถึงสภาพอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2.4. ตัวอย่างจากวีรชนและผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ หากครูสามารถชี้ให้นักเรียนให้มองเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติและสังคมส่วนรวมได้ ก็จะเป็นการปลูกฝังศรัทธาให้นักเรียน

ในขั้นตอนนี้ ยันต์ ชุ่มจิต (2531) ได้เสนอแนวการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และหลักการปฏิบัติตามค่านิยมที่ถูกต้องไว้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 การให้ความกระจ่างเรื่องค่านิยม อาจทำได้ด้วยวิธีการตั้งคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หรือการให้เหตุผล การให้คำนิยาม หรือวิธีการสัมภาษณ์เพื่อความกระจ่าง ซึ่งเป็นการใช้คำถาม ใช้กิจกรรมที่เป็นการสำรวจสิ่งที่ผู้เรียนได้เลือกหรือตัดสินใจ หรือใช้กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้วิธีการที่จะนำค่านิยมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วิธีที่ 2 การบอกลักษณะพฤติกรรมตามค่านิยมต่าง ๆ วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถูกต้องถึงวิธีการปฏิบัติตามค่านิยม

3. การส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้น

เมื่อนักเรียนเกิดศรัทธา เข้าใจแนวทางการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 นี้จะเป็นการเน้นย้ำให้ความรู้สึก ความคิดเหล่านั้นติดแน่น ผังรากลึกจนกลายเป็นนิสัยที่ถาวร โดยวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้ปลูกฝังไว้แล้วดังนี้

3.1. หาวิธีจูงใจด้วยประการต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล แต่อย่างไรก็ตาม การให้รางวัลต้องเป็นไปในทางส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่ให้รางวัลจากการปฏิบัติดีเพียงชั่วคราวครั้งชั่วคราว

3.2. ใช้ระเบียบข้อบังคับและวินัยเข้าช่วย นักเรียนทุกคนควรจะเข้าใจความหมาย เจตนารมณ์และเนื้อหาของระเบียบที่จะใช้ร่วมกัน เพราะหากเข้าใจตรงกันแล้ว ระเบียบจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงปรารถนาได้

3.3. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ครูต้องพยายามทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของนักเรียนถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการปลูกฝังค่านิยมให้แก่เด็ก หากทางบ้านไม่เข้าใจจุดประสงค์หรือวิธีดำเนินการของโรงเรียน ก็อาจไม่สนับสนุน หรือให้ความร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้การปลูกฝังค่านิยมจากโรงเรียนต้องอ่อนกำลังลง หรืออาจเกิดความขัดแย้งระหว่างค่านิยมที่บ้านและที่โรงเรียน สร้างความลำบากใจให้แก่เด็ก อีกทั้งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านจิตใจได้ ทางโรงเรียนจะต้องส่งข่าวสาร เพื่อชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองรับทราบตามโอกาสอันควร

3.4. การหาโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามค่านิยมอย่างสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญประการหนึ่งของการปลูกฝังค่านิยมก็คือ การมีโอกาสดำเนินการซ้ำบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ จนเกิดความเคยชิน และกลายเป็นนิสัยในที่สุด ในระยะแรกครูต้องหาโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น ๆ ค่านิยมได้รับการปลูกฝังอย่างแน่นอนแล้ว จึงลดการปฏิบัติลง มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ หากไม่ต้องการให้เกิดความเบื่อหน่าย ครูอาจให้นักเรียนปฏิบัติตามสถานการณ์ต่าง ๆ

3.5. การปฏิบัติตัวของครู ครูเป็นผู้ปลูกฝังค่านิยมให้นักเรียน ดังนั้นครูจะต้องปฏิบัติตนตามค่านิยมนั้นให้ดีที่สุด หากครูไม่สามารถทำได้ การสอนของครูก็จะไม่เกิดประโยชน์ เนื่องจากนักเรียนไม่เกิดความศรัทธา

นอกจากนี้พนัส หันนาคินทร์ (2526) ได้อธิบายวิธีการพัฒนาค่านิยมไว้ว่าเป็นการสร้างความกระจำแก่นักเรียนโดยยึดหลักการตั้งคำถามให้นักเรียนได้คิด และแสดงความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมพื้นฐานของตน การจะตั้งคำถามเพื่อรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียน ครูจะต้องมีแนวคิด 3 ประการคือ

1. ครูต้องพยายามสังเกตและจดจำการแสดงออกของนักเรียน ทั้งคำพูด การกระทำที่บ่งบอกถึงปัญหาเกี่ยวกับค่านิยม
2. ครูต้องสำนึกเสมอว่าต้องช่วยให้นักเรียนมีค่านิยมเฉพาะตัวอย่างชัดเจน
3. ครูพยายามใช้คำถามหรือการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกวิธี หรือหลักการที่เหมาะสมต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อ้างถึงใน บรรเทิง พาพิจิตร, 2549: 22) ได้เสนอแนะแนวทางการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมไว้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่ทำหน้าที่ปลูกฝังค่านิยมจะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีทัศนคติที่ดี และสร้างศรัทธาต่อค่านิยมที่จะปลูกฝังแก่ตนเอง
2. ควรจัดสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นค่านิยมที่พึงประสงค์ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริม สร้างค่านิยมให้แก่บุคคล โดยสิ่งแวดล้อมในที่นี้รวมไปถึงตัวบุคคล ทั้งพ่อแม่ ครู อาจารย์ และผู้บริหารทุกระดับ
3. ควรให้ความรู้แก่ผู้ที่จะถูกปลูกฝังหรือเสริมสร้างค่านิยม โดยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะค่านิยมที่จะปลูกฝัง วิธีการปฏิบัติ และผลจากการปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เนื่องจากการที่ผู้ถูกปลูกฝังเข้าใจค่านิยมที่ถูกปลูกฝัง จะช่วยให้การปลูกฝังหรือเสริมสร้างค่านิยมเป็นไปได้ง่ายมากขึ้น
4. ควรทำให้กลุ่มผู้ถูกปลูกฝังเกิดความสำนึกว่าแนวทางเดิมที่ตนได้ปฏิบัติเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งแก่ตนเอง ไปจนกระทั่งถึงประเทศชาติ เมื่อกลุ่มผู้ถูกปลูกฝังเกิดความสำนึกแล้ว ก็จะทำให้สมควรจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองโดยปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้อธิบายการปลูกฝังค่านิยมไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การปลูกฝังค่านิยมที่จำเป็นหรือค่านิยมที่ปราศจากข้อสงสัยจากคนในสังคม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ครูสร้างศรัทธาและความเชื่อ โดยเป็นแบบอย่างที่ดี ยกย่องบุคคลที่ปฏิบัติตามค่านิยม

1.2 ครูให้ความรู้และความคิดรวบยอดในค่านิยม รวมทั้งวิธีการในการปฏิบัติตามค่านิยม

1.3 ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้น ๆ จนเกิดเป็นนิสัย โดยครูอาจหาแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

2. การปลูกฝังค่านิยมที่ไม่ตายตัว หรือขึ้นอยู่กับความเชื่อของบุคคล ทำได้โดยใช้วิธีการกระจายนิยม ซึ่งเป็นการพัฒนาค่านิยมที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะตั้งเป้าหมาย วางแผนดำเนินชีวิต เป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ตนเอง โดยวิธีการกระจายนิยม มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ครูบอกรายละเอียด สาระ อธิบายให้นักเรียนเกิดความเข้าใจค่านิยม

2.2 ครูแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมและความคิดของนักเรียน ให้นักเรียนได้ดีความเป็นความคิดรวบยอด

2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทางความรู้สึก ประเมินค่าความคิดรวบยอดค่านิยมนั้น ๆ ในลักษณะพอใจหรือไม่พอใจ รวมทั้งบอกข้อเสนอแนะควรปฏิบัติหรือไม่

2.4 การแสดงออกด้วยการปฏิบัติ ทำให้ผู้อื่นรับรู้การกระทำของตน

จากการศึกษาวิธีการพัฒนาค่านิยมข้างต้น พบว่า สิ่งสำคัญในการพัฒนาค่านิยมมี 3 ประการ ขั้นตอนการพัฒนามี 3 ขั้นตอน และมีวิธีการพัฒนาค่านิยม 10 วิธี ดังต่อไปนี้

สิ่งสำคัญในการพัฒนาค่านิยม มี 3 ประการ ได้แก่

1. ครู โดยครูต้องมีความสามารถทางจิตวิทยา ในการเสริมแรง ให้รางวัล กำลั้งใจแก่นักเรียน อีกทั้งต้องมีความสามารถในการตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ สร้างความคิดรวบยอดในค่านิยมนั้น ตลอดจนครูต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง เพื่อจะได้ร่วมมือกันในการพัฒนาค่านิยมให้แก่นักเรียน

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยม โดยครูอาจใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอน เช่น ภาพยนตร์ เพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และอาจใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจค่านิยมนั้น ๆ ร่วมกัน

3. สิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ควรเอื้อแก่การปฏิบัติตาม ค่านิยมของนักเรียน ตั้งแต่สถานที่ กฎระเบียบวินัยต่าง ๆ รวมไปถึงบุคคล คือ ผู้ปกครอง พ่อ แม่ ครู อาจารย์ ที่จะต้องให้คำแนะนำในการปฏิบัติตน ตลอดจนเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน

ขั้นตอนหลักในการพัฒนาค่านิยม มี 3 ขั้นตอน คือ การสร้างศรัทธาในค่านิยมให้กับนักเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมนั้น และการให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยม

วิธีการพัฒนาค่านิยมของไมเคิลลิสมีทั้งสิ้น 5 วิธี และของทีศนา แชมมณี มี 8 วิธี โดยใน 8 วิธีนี้ความคล้ายคลึง สอดคล้องกับหลักการ วิธีการของไมเคิลลิส 3 วิธี คือ วิธีการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรม การสอนโดยปรับพฤติกรรม และสอนโดยให้สังเกต เลียนแบบต้นแบบที่ดี ดังนั้นวิธีการ พัฒนาค่านิยมจึงมีทั้งสิ้น 10 วิธี คือ วิธีการอบรมโดยตรง วิธีการกระจำนิยม วิธีการวิเคราะห์ด้วย เหตุผล วิธีการให้เหตุผลทางจริยธรรม วิธีการเรียนรู้โดยปฏิบัติ วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ วิธีการสอนด้านจิตพิสัยตามทฤษฎีของบลูม วิธีการระบุค่านิยม วิธีการปรับพฤติกรรมตามทฤษฎี การวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ และวิธีใช้เทคนิคการสอน ซึ่งมี 5 แบบคือ เล่านิทาน เล่นเกม ยกกรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง

ตอนที่ 6 วิธีการวัดค่านิยม

การวัดค่านิยมได้มีนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศอธิบายไว้อีกหลากหลาย วิธี ดังนี้

นันทลลี (Nunnally, 1967 อ้างถึงในศรีวิมล สุรสันติวรการ, 2551) กล่าวว่าความสนใจ เจตคติ และค่านิยมมีลักษณะใกล้เคียงกันคือ เป็นลักษณะของการให้ความสนใจ ด้วยเหตุนี้ ทำให้ การศึกษา หรือการวัดย่อมมีลักษณะคล้ายกัน โดยเครื่องมือที่นิยมใช้วัดส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องมือ ประเภทมาตราประมาณค่า

เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger, 1973 อ้างถึงใน ประยุทธ์ สุกก้อนทอง, 2535) กล่าวว่า ค่านิยม ของคนเราวัดได้จากพฤติกรรม เจตคติ หรือความคิดเห็น ทั้งนี้เนื่องจากค่านิยมเป็นการแสดงออก ถึงความนิยมชมชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผ่านการประเมินค่าแล้ว อาจแสดงออกในทางดี หรือไม่ดี ควรหรือไม่ควรทำ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

โรบิน และวิลเลียม (Robin and Williams, 1964 อ้างถึงใน ประยุทธ์ สุกก้อนทอง, 2535) ได้กล่าวถึงวิธีการสังเกตพฤติกรรมว่าคนเรามีค่านิยมอย่างไรไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเลือก กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในชีวิตประจำวัน 2) เรื่องต่าง ๆ ที่บุคคลให้ความสนใจ 3) ความคิดของคน ที่แสดงออกผ่านการเขียน และ 4) การสนทนาของบุคคล รวมถึงกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518) ไพบุญย์ ช่างเรียง (2516 อ้างถึงใน ประยุทธ์ สุกก้อนทอง, 2536) ได้ให้ข้อสังเกตค่านิยมของบุคคลไว้ 5 ข้อ ดังนี้

1. วัสดุที่บุคคลเลือกในชีวิตประจำวัน เช่น เลือกทำอะไร ซื้ออะไร ไปที่ไหน ฯลฯ ซึ่งจะเป็นหนทางให้เข้าใจค่านิยมของบุคคลนั้น
2. ทัศนคติทางของความสนใจ เช่น เขาสนใจเรื่องอะไรบ้าง สนใจทำอะไรในชีวิตทั้งด้านครอบครัว และชีวิตส่วนตัว
3. ดูจากคำพูดของบุคคลที่แสดงออกทั่ว ๆ ไป โดยส่วนใหญ่คำพูดมักจะสะท้อนความคิดของบุคคลอยู่เสมอ เช่น สิ่งนั้นดี สิ่งนี้ไม่ดี ความประพฤตินี้น่าชมเชย เป็นต้น
4. ดูจากคำพูดของบุคคลในการสนทนา โดยส่วนใหญ่ความคิดเห็นบางอย่างของบุคคล อาจทำให้เกิดอารมณ์แก่คนร่วมสนทนาด้วย ทั้งความพอใจและความไม่พอใจ ซึ่งการพูดคุยสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือโต้เถียงกันจะทำให้เราทราบถึงแนวความคิดของบุคคลนั้น
5. ดูจากการคิด การเขียนของบุคคล ทั้งนี้การคิดและการเขียนมักจะสะท้อนอุดมการณ์ ความฝัน ทัศนคติของบุคคล ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจค่านิยมของนักคิด นักเขียนเหล่านั้นได้

ข้อสังเกตของไพฑูรย์ เครือแก้ว ไพบุญย์ ช่างเรียง และโรบิน วิลเลียม มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ สังเกตจากคำพูด บทสนทนา ความสนใจ สิ่งที่เป็นปฏิบัติเป็นกิจวัตร รวมถึงการแสดงความคิดผ่านการเขียน

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การวัดค่านิยมนั้นสามารถวัดได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล ทั้งพฤติกรรมภายใน ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ความสนใจ และพฤติกรรมภายนอก ได้แก่ การกระทำ การแสดงออกของบุคคลทั้งทางการพูด การเขียน

เนื่องจากค่านิยมเป็นความคิด ความเชื่อของบุคคล ดังนั้นจึงอยู่ในลักษณะของนามธรรม เป็นเรื่องของจิตพิสัย โดยบุญชม ศรีสะอาด (2535) กล่าวว่า การวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย นอกจากจะวัดคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ยังสามารถวัดเจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นได้อีกด้วย โดยเครื่องมือที่ใช้วัดมีอยู่หลากหลาย

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2551) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินจิตพิสัย 5 วิธี ได้แก่

1. การรายงานตนเอง เป็นการให้ผู้รับการทดสอบแสดงความรู้สึกของตนตามสิ่งเร้าที่ได้สัมผัส ซึ่งสิ่งเร้าอาจเป็นข้อความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้ตอบมีโอกาสตอบได้ตามความคิดความรู้สึกของตนเอง หรือเป็นการเลือกคำตอบที่มีการจัดเตรียมไว้ให้แล้ว หรือตอบจากมาตรวัดต่าง ๆ เช่น มาตรวัดอันตรายภาคปรากฏเท่ากันของเทอร์สไตน์ มาตรรวมการประมาณค่าของลิเคิร์ต และมาตรจำแนกความหมายของออสกูต เป็นต้น

2. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการใช้ประสาทสัมผัสโดยเฉพาะตาและหูในการบันทึกจดจำพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมาย แล้วจดลงในแบบบันทึกที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการหรือแบบมาตราประมาณค่า การสังเกตให้สอดคล้องกับความจริงมากที่สุดต้องมีการให้รายละเอียดของสิ่งที่สังเกตอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีประเด็นการสังเกตที่ครอบคลุมพฤติกรรม

3. การสังเกตร่องรอยของพฤติกรรม เป็นการตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังจากหลักฐานอื่นที่ใช้อ้างอิงถึงความถี่ของพฤติกรรม

4. การสัมภาษณ์ เป็นการวัดที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์พูดคุยระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้รับการสัมภาษณ์ อาจเป็นการสัมภาษณ์แบบมีหรือไม่มีโครงสร้างก็ได้

5. เทคนิคการจินตนาการ เป็นการใช้สถานการณ์เข้าไปกระตุ้นให้ผู้ทดสอบแสดงพฤติกรรมหรือความคิดจินตนาการของตนออกมา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ได้อธิบายขั้นตอนการวัดค่านิยมไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดค่านิยมที่จะวัด โดยต้องบอกให้แน่ชัด
2. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเรื่องความหมาย ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมนั้น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความเป็นมาของค่านิยมที่จะวัด
3. นิยามค่านิยมที่ได้กำหนดไว้
4. เลือกรูปแบบการสร้างเครื่องมือ อาจเป็นการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบ หรือแบบสอบถาม
5. เขียนข้อสอบวัดค่านิยม พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์การให้คะแนน
6. ตรวจสอบข้อความ เพื่อปรับปรุงแก้ไขคำถาม หรือสถานการณ์ที่เป็นโจทย์ และสร้างความกระจ่างในการวัด ในขั้นตอนนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2535) ได้เสนอว่าควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาคำถามรายข้อ แล้วนำไปทดลองใช้
7. ศึกษาอำนาจจำแนกรายข้อ หากข้อใดมีค่าอำนาจจำแนกน้อยต้องตัดทิ้ง ดังนั้นจึงควรออกข้อสอบเกินไว้อย่างน้อยร้อยละ 25 อย่างไรก็ตาม บุญชม ศรีสะอาด (2535) กล่าวว่า หลังจากวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกแล้ว ควรมีการทดลองใช้ครั้งที่ 2 แล้วทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกอีกครั้ง พร้อมทั้งทดลองใช้ครั้งที่ 3
8. จัดข้อสอบเป็นชุด ควรมีคำชี้แจง ให้รายละเอียดในการทำข้อสอบอย่างชัดเจน
9. หาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งก็คือค่าความเชื่อมั่นและค่าความเที่ยง ความตรง
10. หาเกณฑ์ปกติ ซึ่งก็คือคะแนนจริงที่ได้ บอกระดับความสามารถของผู้สอบ

นอกจากนี้ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ยังได้กล่าวถึงตัวอย่างเครื่องมือวัด คำนิยมว่า มี 2 แบบ ได้แก่

1. แบบวัดค่านิยมเดี่ยว คือ ข้อสอบชุดนั้นวัดค่านิยมเพียงตัวเดียว โดยวิธีการออกข้อสอบ มีหลายวิธี เช่น มีคำถามหรือสถานการณ์แล้วเขียนตอบ มีคำถามหรือสถานการณ์แล้วเลือกจาก ตัวเลือก ใช้แบบนัยจำแนกซึ่งมาจากเทคนิคของออสกู๊ด (Osgood)

2. แบบวัดค่านิยมกลุ่ม คือ ข้อสอบชุดนั้นต้องการวัดค่านิยมหลาย ๆ ตัวในครั้งเดียว ผู้ออกแบบการวัดค่านิยมกลุ่มคนแรกคือ ออลพอร์ทและคณะ โดยข้อสอบมี 2 ตอน ตอนแรก กำหนดสถานการณ์ แล้วเลือกตอบจาก 2 ตัวเลือก ตอนที่สองมีสถานการณ์แล้วเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

สรุปได้ว่า เครื่องมือสำหรับวัดค่านิยมเป็นแบบวัด เนื่องจากค่านิยมจัดเป็นส่วนหนึ่งของ จิตพิสัย โดยแบบวัดค่านิยมมีอยู่หลากหลายทั้งแบบมาตรฐานค่าของลิเคิร์ท แบบสร้าง กำหนดสถานการณ์ แบบวัดที่ใช้เทคนิคของออสกู๊ด เป็นต้น ซึ่งแบบวัดค่านิยมนี้สามารถวัดได้ทั้ง ค่านิยมเดี่ยว และค่านิยมกลุ่ม

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวัดค่านิยมทางภาษาไทย ด้วยการรายงานตนเองด้วยแบบวัด ค่านิยมทางภาษาไทยแบบมาตรฐานค่าของลิเคิร์ท การสังเกตพฤติกรรม และการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย

จรัญ จิตสาคร (2547) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม จำนวน 195 คนคือ กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษา กลุ่มครูผู้รับผิดชอบส่งเสริมความเป็นไทย กลุ่มครูผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ สุ่มมา ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทยในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก กิจกรรมความเป็นไทย ที่โรงเรียนจัดอยู่ในระดับมากคือ กิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ส่วน กิจกรรมที่จัดอยู่ในระดับน้อย คือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต

ปัญญา รุ่งเรือง (2547) ได้ศึกษาศึกษาสภาพ สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาการขาด สำนึกในความเป็นไทย ความรักชาติและวัฒนธรรมไทย วิธีวิจัยที่ใช้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ

และเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยแบ่งเป็น 13 ด้าน สำหรับด้านวรรณศิลป์ พบว่า คนไทยอ่านหนังสือน้อย ไม่มีนิสัยรักการอ่านทำให้อ่านกวีนิพนธ์ไม่เป็น การละเลยในการสอนวรรณคดีในโรงเรียนทำให้ขาดสำนึกในชาติ สาเหตุมาจากหลักสูตรการศึกษาที่ย่อนยาน ขาดการชักจูงที่ดี เด็กรุ่นใหม่ชินกับสำนวนต่างประเทศ ทางแก้ไขคือควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวรรณศิลป์อย่างจริงจัง ให้ผู้เรียนมีความรู้ รักในวรรณศิลป์ ประกวดการอ่าน และแต่งคำประพันธ์ สำหรับด้านการใช้ภาษาไทย ผลพบว่า คนจำนวนมากอ่าน เขียนภาษาไทยไม่ถูกหลัก ใช้ภาษาผิดแบบแผน พูดเร็ว ไม่สุภาพ รวด ไม่มีหางเสียง สาเหตุเกิดจากกฎเกณฑ์ที่ไม่แน่นอน มีข้อยกเว้นมากเกินไป ราชบัณฑิตไม่สามารถเป็นที่พึ่งได้ สื่อมวลชนไม่เป็นตัวอย่างที่ดี ขาดความเอาใจใส่ในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง แนวทางการแก้ไขคือปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เข้มงวดกับสื่อมวลชน ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ไม่น่าเบื่อ เน้นการจับใจความ การพูดให้ไพเราะ สุภาพ

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการปลูกฝัง พัฒนาค่านิยม

มิลินทรา ยินดีสุข (2547) ได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยอาศัยกรอบทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาทางจริยธรรมของบลูม และมาเซีย ใช้การวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเลือกอย่างเจาะจงจำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ค่านิยมรักชาติของมิลินทรา ยินดีสุข ประกอบด้วย ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักวัฒนธรรมไทย โดยผลพบว่า กิจกรรมเพื่อการปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีทั้งการร้องเพลง การชมวีดิทัศน์ การเชิญวิทยากร สำหรับกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้รักวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยด้านภาษาไทย จัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา มีมารยาทในการพูด-ฟัง เห็นคุณค่าของภาษาไทย ด้านประเพณีไทย มารยาทไทย ดนตรีไทย การแต่งกายไทย ล้วนเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำจริง ฝึกปฏิบัติจริง

เทพวณี วินิจำธร (2548) ได้ศึกษาการปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตบางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงทดลองด้วยแผนการทดลองแบบ Pre-test Posttest one group design ทฤษฎีหลักที่ใช้ในการปลูกฝังค่านิยมคือ ทฤษฎีการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม และกระบวนการกระจำนียมของแรทส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดความรู้เนื้อหาสาระค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดเจตคติในการปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง แบบวัดพฤติกรรม การปฏิบัติตนของนักเรียน แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของนักเรียนเรื่องค่านิยม

ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คณะแนวเจตคติ คณะแนวพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันทพัทธนันท์ เชื้อแก้ว (2550) ได้ทำการพัฒนาและประเมินรูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการกระจายนิยมเพื่อเสริมสร้างความรู้และการปฏิบัติ เพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมนนทรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experiment) ประเภททดสอบก่อนและหลังการทดลอง มีกลุ่มควบคุม (Pretest-Posttest Control Group Design) เก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบความรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรม ผลปรากฏว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาแล้วประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ 1) สถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน 2) กิจกรรมที่หลากหลาย 3) จัดประสบการณ์ภาคสนาม 4) พัฒนาค่านิยมอย่างต่อเนื่อง 5) จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในค่านิยม และ 6) จัดการเรียนรู้บูรณาการให้แก่ผู้เรียน โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา และสุขศึกษา เทคนิคที่ใช้ในการเรียนการสอนคือ การถามเพื่อกระจายการบันทึกค่านิยม บทบาทสมมติ การทำโครงการ การลงคะแนน การอภิปรายเพื่อกระจายผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลลักษณ์ ชาติวิเชียร (2551) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บไซต์ วิทยาศาสตร์ ด้วยการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อสร้างค่านิยมด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างคือครูวิทยาศาสตร์ นักเรียนชั้นม.4 โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับกลุ่มตัวอย่าง รูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บ แบบประเมินรูปแบบการเรียนการสอน แบบวัดค่านิยมด้านการมีภูมิคุ้มกันตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งเป็นแบบวัดเจตคติ แบบบันทึกการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำโครงการ และแบบวัดมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่านิยมด้านการมีภูมิคุ้มกันตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเวลาที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ 3-4 สัปดาห์ ระยะเวลาในการสร้างศรัทธา คือ 2 สัปดาห์ และเวลาที่เหมาะสมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมคือหลังจากผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของค่านิยม แบบวัดค่านิยมที่เหมาะสมที่สุดคือ การใช้แบบประเมินค่า โดยให้สถานการณ์แก่นักเรียนและตอบตามระดับที่

เกิดขึ้น รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 20 ขั้นตอนได้แก่ 1)ปฐมนิเทศผู้เรียน 2)วัดค่านิยมก่อนเรียน 3)อธิบายวัตถุประสงค์การเรียน 4)กระตุ้น ใจความสนใจ 5)ทบทวนความรู้เดิม 6)นำเสนอบทเรียน 7)ให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 8)วางแผนเข้าสู่โครงการ 9) แนวแนวทางการเรียนรู้ 10)สร้างศรัทธาในค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 11)วางแผนทำโครงการบนเว็บ 12)ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยม 13)ดำเนินโครงการ 14) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน 15) สรุป อภิปรายผลโครงการ 16)ให้ผลย้อนกลับ 17)รายงาน ประเมินผล 18)ทดสอบความรู้ 19)วัดค่านิยมหลังเรียน 20)ประเมินผลโครงการของผู้เรียน

ดร.ณภาพ เพียรจัด (2551) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาภาษาไทย ด้วยวิธีการเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา เพื่อสร้างค่านิยมด้านการมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นม.1 โดยผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการสร้างค่านิยม 3 ขั้นตอนตามทฤษฎีกระจ่างนิยมของแรทส์ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลได้แก่ แบบวัด แบบสอบถาม และแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยวิธีการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษามี 10 ขั้นตอน ได้แก่ 1)ปฐมนิเทศนักเรียน 2)บอกจุดประสงค์บทเรียน 3)ทบทวนความรู้เดิม 4) นักเรียนศึกษาบทเรียนและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) วิวินิจฉัยปัญหาด้วยการสำรวจค้นคว้าความรู้จากแหล่งต่าง ๆ 6)ระดมสมองเพื่อแก้ปัญหาตามแนวคิดการมีเหตุผลตามเศรษฐกิจพอเพียง 7)ครูนักเรียนร่วมกันสรุปผลความคิด 8)ทดสอบความรู้นักเรียน 9) ให้ผลป้อนกลับ 10)นักเรียนจดจำและนำหลักการมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จริง เมื่อนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาแล้วไปใช้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่านิยมด้านการมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีวิมล สุรสันติวรการ (2551) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสตอรีไลน์ เพื่อสร้างค่านิยมด้านความพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นม.3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนม.3 จำนวน 405 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจารย์วิชาสังคมศึกษา จำนวน 400 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ซึ่งแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนบนเว็บ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างค่านิยมด้านความพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักเรียนคิดว่าผู้สอนควรใช้ห้องสนทนาเป็นช่องทางเพื่อตั้งคำถามหลัก อภิปราย แสดงความคิดเห็น ควรให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อระดมสมองเรื่อง

ความสำคัญของค่านิยม ควรสอนเรื่องความประหยัดมากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ควรนำเข้าสู่บทเรียนด้วยคำถาม เสนอความรู้ใหม่มีการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบสตอรี่ไลน์โดยสอดแทรกการสร้างค่านิยมด้านความพอประมาณ ใช้คำถามให้คิดวิเคราะห์ ผลการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ คะแนนค่านิยมด้านความพอประมาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยวิธีสตอรี่ไลน์เพื่อสร้างค่านิยมด้านความพอประมาณ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ปฐมนิเทศนักเรียน
- 2) วัดค่านิยมด้านความพอประมาณก่อนเรียน
- 3) ทบทวนความรู้เดิม
- 4) นำเสนอบทเรียนตามเส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบสตอรี่ไลน์ ได้แก่ ฉากและตัวละคร (สร้างศรัทธาในค่านิยมที่จะปลูกฝัง) การดำเนินชีวิตของตัวละคร (ให้ความคิดรวบยอดในค่านิยม) มีเหตุการณ์ ปัญหาเกิดขึ้น (คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ทำความกระจ่างตนเองในค่านิยม)
- 5) ครูให้คำแนะนำ วิเคราะห์ผลงาน แนะนำแนวทางการนำไปใช้ (ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามค่านิยม)
- 6) สรุปและนำไปใช้ และ 7) วัดค่านิยมหลังเรียน และประเมินผล

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮัสซุ และ เทอร์ริ (Hussu and Tirri, 2007) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาค่านิยมทั้งโรงเรียนโดยมุ่งเน้นไปที่การเป็นโรงเรียนที่ดี วัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือเพื่อพัฒนาค่านิยมของครูในโรงเรียนซึ่งมีทั้งหมด 24 คน กระบวนการพัฒนาค่านิยมที่ใช้คือ วิธีการกระจ่างนิยาม ระยะเวลาในการดำเนินงาน 6 เดือน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง แต่ละช่วงผู้วิจัยจะทำการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างข้อความค่านิยมที่จำเป็นในโรงเรียน (value statement) และเมื่อจบการสนทนา กลุ่มตัวอย่างจะได้รับมอบหมายชิ้นงานให้ไปศึกษา เพื่อดูผลหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างจะต้องมาอภิปรายร่วมกับผู้วิจัยในคราวต่อไป เนื้อหาสาระในช่วงที่หนึ่งจะเป็นเรื่องวิสัยทัศน์ของโรงเรียน บทบาทของผู้บริหาร ค่านิยมทางการศึกษา และความสัมพันธ์กับงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วงที่สองคือการให้ผลย้อนกลับในประเด็นวัฒนธรรมภายในโรงเรียน และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปงานครูที่เพิ่งได้รับมอบหมายและสร้างธรรมเนียมในการปฏิบัติงานร่วมกัน จากการวิเคราะห์ข้อความค่านิยม และการตรวจสอบความคิดภายในของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ข้อความค่านิยมพื้นฐานที่จำเป็นในโรงเรียนมีทั้งสิ้น 42 ข้อความ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่สมเหตุสมผลในการปฏิบัติ และเมื่อนำข้อความค่านิยมมาจัดประเภทพบว่ามี 6 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมทางสังคม ความยุติธรรมกับการดูแล ค่านิยมทางความสัมพันธ์ ความเป็นอิสระ ค่านิยมส่วนบุคคล และความเชื่อมั่นในตนเอง

เลวี (Levy, 2008) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยในการเรียนการสอนบนเว็บโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีกิจกรรมการเรียนรู้และทฤษฎีการรับรู้ค่านิยม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มาตรฐานค่าของลิเคิร์ต 6 ค่า เก็บข้อมูลโดยใช้เว็บไซต์เป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 600 คนที่ลงเรียนวิชาที่มีการเรียนการสอนบนเว็บ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principal component analysis) ผลพบว่าปัจจัยในการเรียนการสอนบนเว็บที่ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยมมี 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 CSLA คือ การมีส่วนร่วม เช่น แลกเปลี่ยนไฟล์ สนทนาออนไลน์กับเพื่อน แสดงความประพฤติทางบวก เช่น ฟังเนื้อหาการสอน ทบทวนบทเรียน อ่านผลงานของเพื่อน ปัจจัยที่ 2 FCA คือ กิจกรรมการสนทนาเบื้องต้น เช่น มีการพูดคุยสนทนากับครูผู้สอนผ่านทางอีเมลล์ ปัจจัยที่ 3 FLA คือ กิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้น เช่น มีการอภิปรายกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในบอร์ดสนทนา ปัจจัยที่ 4 LGA คือ กิจกรรมที่วัดด้วยเหตุผล เช่น การส่งงาน การดาวน์โหลดเอกสารการเรียน การซื้อหนังสือออนไลน์เพื่อนำไปศึกษา ปัจจัยที่ 5 PA คือ การทำสำเนาเอกสารการเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย CSLA และ PA ทำให้เพศหญิง และเพศชายมีการรับรู้ค่านิยมที่ต่างกัน

เฮลวิก ไรเยอร์สัน และเพรนชิป (Helwig, Ryerson and Prencipe, 2008) ได้ทดลองสอนค่านิยม 4 วิธี กับเด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่เพื่อศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับการตัดสินใจ และการให้เหตุผลเกี่ยวกับค่านิยมความเสมอภาคทางเชื้อชาติ และค่านิยมรักชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 4 กลุ่มตามช่วงอายุ ได้แก่ กลุ่มช่วงอายุ 7-8 ปี กลุ่มที่สองช่วงอายุ 10-11 ปี กลุ่มที่สาม 13-14 ปี และกลุ่มที่สี่คือนักศึกษามหาวิทยาลัย การสอนค่านิยมที่ใช้ทดลองมี 4 วิธี ได้แก่ วิธีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระ วิธีการสอนโดยตรง โดยครูผู้สอนจะบอกว่าค่านิยมดี พร้อมทั้งเหตุผล วิธีปรับพฤติกรรม และวิธีการอบรม โดยครูผู้สอนจะบอกเพียงว่าค่านิยมนี้ดี สมควรปฏิบัติ แต่จะไม่บอกเหตุผลใด ๆ ในการทดลองผู้วิจัยแบ่งกลุ่มทดลองตามวิธีสอนค่านิยม โดยแบ่งเพศชายและหญิงเท่ากัน ช่วงอายุในแต่ละกลุ่มจำนวนเท่ากัน เชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 74 เป็นชาวยุโรปแคนาดา ร้อยละ 19 เป็นชาวเอเชียแคนาดา ร้อยละ 6 เป็นชาวแอฟริกันแคนาดา และอื่น ๆ ร้อยละ 1 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มช่วงอายุที่ 2-3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีสอนแบบอภิปรายมากกว่าแบบอบรมหรือการสอนโดยตรง กลุ่มช่วงอายุที่ 1 วิธีสอนแบบอภิปรายแบบอบรม และสอนโดยตรงไม่มีความแตกต่างกัน ในขณะที่วิธีสอนแบบปรับพฤติกรรม มีค่าทางบวกมากกว่าวิธีสอนโดยตรง

เทย์ (Tay, 2009) ได้ทำการสำรวจในกลุ่มนักศึกษาครุศาสสาสังคมศาสตร์ ภาคประถมศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม คำถามปลายเปิด

ผลพบว่าค่านิยมที่ควรปลูกฝัง 5 อันดับแรกได้แก่ ค่านิยมด้านการให้ความเคารพ ค่านิยมด้านความรัก ค่านิยมรักชาติ ค่านิยมความซื่อสัตย์ และค่านิยมศีลธรรม โดยนักศึกษาให้เหตุผลในการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวว่า มาจากความสำคัญในประเด็นการประสบความสำเร็จในชีวิต ความเข้าใจในตนเอง การอยู่ในสังคม ประชาธิปไตย ความเป็นชาตินิยม และความสงบสุข

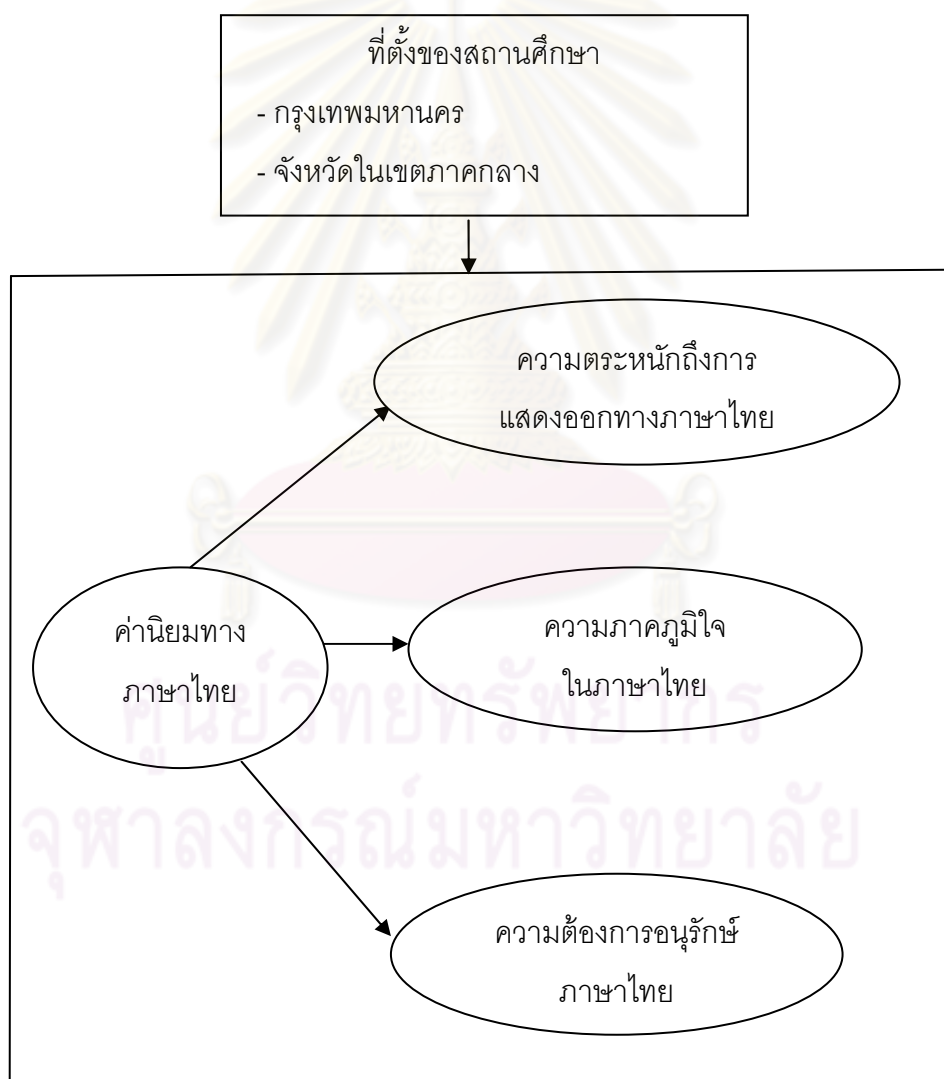
วินเทอร์บอททอน (Winterbotton, 2010) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาค่านิยมและการฝึกปฏิบัติของครูฝึกหัด โดยเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามในลักษณะมาตรวัดของ ลิเคิร์ท ซึ่งพัฒนาโดยเจมส์และเพดเดอร์ (James and Pedder) ในปี 2006 มีข้อความทั้งหมด 30 ข้อเกี่ยวกับค่านิยม และการฝึกปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างคือครูฝึกหัดจำนวน 245 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมและการฝึกปฏิบัติมีการพัฒนาไปตลอดทั้งปี แต่อย่างไรก็ตาม ครูฝึกหัดต้องการให้เน้นความสำคัญเรื่องการสนับสนุน และช่วยเหลือในด้านการเรียนรู้ ผลกระทบของเป้าหมายหลักสูตรเรื่องค่านิยมและการปฏิบัติยังคงปรากฏให้เห็นอย่างมีนัยสำคัญตลอดทั้งปี

การบาติ และเซมาลซิลลา (Karabati and Cemalilar, 2010) ได้ศึกษาเรื่องค่านิยม ความเป็นวัตถุนิยม และสภาวะของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวตุรกี โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจำนวน 948 คน มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 28.5 ปี ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน ตอนแรกเกี่ยวกับความเป็นวัตถุนิยมโดยเป็นข้อคำถามจากแบบสอบถามที่ Richins และ Dawson สร้างขึ้นในปี 1992 ตอนที่ 2 ใช้ข้อคำถามที่ Schwartz สร้างขึ้นเพื่อสำรวจค่านิยม มี 57 ข้อ จัดเป็นกลุ่มได้ ค่านิยมทั้งสิ้น 10 ชนิด ตอนที่ 3 เกี่ยวกับสภาวะโดยมีทั้งหมด 5 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 5 ตัวเลือกตามแบบลิเคิร์ท สเกล และตอนที่ 4 เป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานะทางสังคม และผลการเรียนเฉลี่ย จากผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงและเพศชาย มีคะแนนความเป็นวัตถุนิยมโดยเฉลี่ยเท่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเป็นวัตถุนิยมมีผลทางลบกับสภาวะ แรงกระตุ้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นวัตถุนิยม ขณะที่ค่านิยมการยอมรับผู้อื่นมีผลทางลบกับความเป็นวัตถุนิยม ค่านิยมด้านอนุรักษ์นิยมส่งผลทางลบกับความเป็นวัตถุนิยม ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ความเป็นวัตถุนิยม และสภาวะ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ค่านิยมด้านอนุรักษ์นิยม ค่านิยมด้านความมีเมตตาการุณา ด้านการควบคุมตนเอง ล้วนมีผลทางบวกกับสภาวะ แต่มีผลทางลบกับความเป็นวัตถุนิยม กลุ่มที่สองคือค่านิยมด้านประสิทธิภาพของตน และค่านิยมด้านการยอมรับผู้อื่นมีผลทางลบแต่ในระดับต่ำ หรืออาจไม่มีความสัมพันธ์กับสภาวะ และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความเป็นวัตถุนิยม กลุ่มที่สามคือ ค่านิยมด้านการยึดตนเองมีผลทางลบทั้งกับความเป็นวัตถุนิยม และสภาวะ

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ และผลการสังเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย ทำให้ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ตัวแปรต้นคือ ที่ตั้งของสถานศึกษา ประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยสภาพแวดล้อมถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลต่อค่านิยม นักเรียนที่อยู่ในตัวเมืองหรือกรุงเทพมหานครย่อมมีค่านิยมทางภาษาไทย แตกต่างจากนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดเขตภาคกลาง ตัวแปรตามคือ ค่านิยมทางภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพที่ 2.2 ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 9 การออกแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed method design)

ความหมายของการวิจัยแบบผสม

การวิจัยแบบผสมเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพมาผสมกันในงานวิจัยเรื่องเดียวกัน หากพิจารณาในมุมมองของวิธีวิทยา การวิจัยแบบผสมจะหมายถึง แบบแผนการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างกระบวนการเชิงปริมาณ และกระบวนการเชิงคุณภาพ แต่หากพิจารณาในมุมมองของวิธีวิจัย การวิจัยแบบผสมจะหมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการผสมผสาน ระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพในการทำวิจัยเพียงเรื่องเดียวหรือหลาย ๆ ตอนต่อเนื่องกัน (Creswell and Clark, 2007)

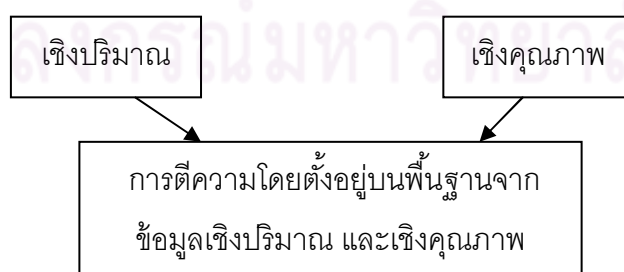
องอาจ นัยพัฒน์ (2551) ให้ความหมายของการวิจัยแบบผสมไว้ว่า ในการวิจัยเรื่องหนึ่งได้ผสมผสานวิธีการรวบรวมและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งแบบที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการวิจัย (within-stage mixed design) หรือเกิดระหว่างขั้นตอนการวิจัย (across-stage mixed design)

สรุปได้ว่าการวิจัยแบบผสม หมายถึง การผสมวิธีวิจัยระหว่างวิธีการเก็บข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตลอดจนการผสมวิธีวิทยาระหว่างกระบวนการเชิงปริมาณและกระบวนการเชิงคุณภาพในงานวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ

การออกแบบการวิจัยแบบผสม

เครสเวล และคลาก (Creswell and Clark, 2007) ได้อธิบายการออกแบบการวิจัยแบบผสมไว้ 4 แบบ โดยแต่ละแบบมีรูปแบบย่อย ๆ ที่แตกต่างกันไป ดังนี้

1. การออกแบบแบบสามเส้า (the triangulation design) การออกแบบแบบสามเส้านี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการข้อมูลที่มีความหลากหลาย และมีความสมบูรณ์กับหัวข้อหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง สามารถเข้าใจตอบปัญหาวิจัยได้ดีที่สุด

ภาพที่ 2.3 การออกแบบการวิจัยแบบสามเส้า

การวิจัยแบบสามเส้าแบ่งเป็น 4 รูปแบบได้แก่

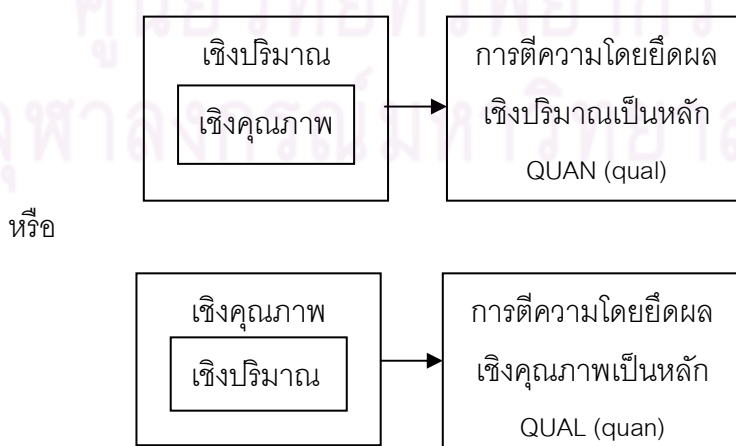
1.1 triangulation design: convergence model เป็นรูปแบบที่ทำการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็น 2 ส่วนคือ เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากนั้นจึงนำผลที่ได้ทั้ง 2 แบบมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง แล้วจึงตีความผลร่วมกัน

1.2 triangulation design: data transformation model (transforming QUAL data into QUAN) เป็นรูปแบบที่ของการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพให้อยู่ในรูปข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้วิเคราะห์ง่าย และสะดวกมากยิ่งขึ้น

1.3 triangulation design: validating quantitative data model เป็นรูปแบบของการนำผลที่ได้จากข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพมายืนยันซึ่งกันและกัน โดยข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นจะเก็บมาจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม ซึ่งถือเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพขนาดเล็ก

1.4 triangulation design: multilevel model เป็นรูปแบบของการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และได้ผลเชิงปริมาณในระดับที่ 1 จากนั้นในระดับที่ 2 จึงทำการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และได้ผลเชิงคุณภาพ ทำสลับกันไปในแต่ละระดับ แล้วนำผลทั้งหมดมาตีความร่วมกัน

2. การออกแบบแบบฝังตริง (embedded design) เป็นการออกแบบสำหรับการวิจัยเชิงทดลองหรือการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เป็นการใช้กระบวนการเชิงปริมาณเป็นสับเซตย่อยอยู่ในเชิงคุณภาพ หรือใช้กระบวนการเชิงคุณภาพเป็นสับเซตย่อยอยู่ในเชิงปริมาณก็ได้ ข้อดีของการออกแบบแบบฝังตริงคือ เหมาะสมสำหรับผู้วิจัยที่มีเวลาน้อย หรือไม่เพียงพอ

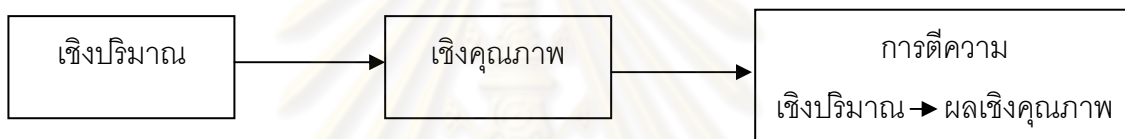
ภาพที่ 2.4 การออกแบบการวิจัยแบบฝังตริง

รูปแบบของ embedded design ประกอบด้วย 2 รูปแบบย่อย ดังนี้

2.1 embedded design: embedded experimental model คือ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพก่อนที่จะทำการทดลอง จากนั้นจึงทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณก่อนทดลอง แล้วจึงทำการทดลองจึงทำการเก็บเชิงคุณภาพ และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณอีกครั้งหลังการทดลอง

2.2 embedded design: embedded correlational model เป็นการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นตัวทำนาย แต่ใช้กระบวนการเชิงคุณภาพ จากนั้นจึงตีความข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก

3. การออกแบบแบบอธิบาย (the explanatory design) เป็นการออกแบบที่แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ในช่วงแรกจะเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ช่วงที่สองเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์หลักของการออกแบบนี้ก็คือ การนำข้อมูลเชิงคุณภาพในช่วงที่สองมาอธิบายผลในช่วงที่หนึ่ง หรือใช้ผลจากข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

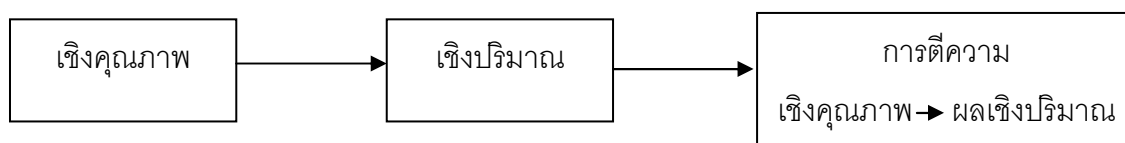
ภาพที่ 2.5 การออกแบบการวิจัยแบบอธิบาย

การออกแบบเชิงอธิบายนี้ ประกอบด้วย 2 รูปแบบย่อย ได้แก่

3.1 explanatory design: follow-up explanations model (QUAN emphasized) เป็นรูปแบบที่เน้นเชิงปริมาณมาก่อน แล้วจึงตามด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ สุดท้ายจึงตีความข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วสนับสนุนด้วยเชิงคุณภาพ

3.2 explanatory design: participant selection model (QUAL emphasized) เป็นรูปแบบที่ทำเชิงปริมาณก่อน เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ สุดท้ายจึงตีความข้อมูลโดยเน้นเชิงคุณภาพเป็นหลัก คล้ายกับโมเดลการอธิบายแบบติดตาม แต่ต่างกันตรงที่รูปแบบนี้จะเน้นเชิงคุณภาพ

4. การออกแบบแบบสำรวจ (the exploratory design) จะแบ่งเป็น 2 ช่วง โดยในช่วงที่ 1 จะเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากนั้นจึงเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยทั้งช่วงนี้ถูกเชื่อมโยงกันโดยให้ผลข้อมูลเชิงคุณภาพจะช่วยพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในช่วงที่ 2

ภาพที่ 2.6 การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ

รูปแบบนี้ประกอบด้วย 2 รูปแบบย่อย ดังนี้

4.1 exploratory design: instrument development Model (QUAN emphasized)
เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพแบบย่อยๆ ก่อน แล้วจึงนำผลที่ได้มาสร้าง พัฒนาเครื่องมือสำหรับ
เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากนั้นจึงมีการตีความข้อมูล โดยเน้นข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก

4.2 exploratory design: taxonomy development Model (QUAL emphasized)
เป็นการเน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพก่อน แล้วจึงนำผลไปทดสอบทฤษฎี ด้วยการเก็บข้อมูล
เชิงปริมาณ จากนั้นจึงตีความข้อมูลโดยเน้นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก

อย่างไรก็ตามการออกแบบการวิจัยแบบผสมทั้ง 4 แบบมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันทั้งรูปแบบย่อย
เวลาในการดำเนินการ การให้ค่าน้ำหนัก และวิธีผสมผสานข้อมูล ดังปรากฏในตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ประเภทการออกแบบการวิจัยแบบผสม

ประเภท	รูปแบบย่อย	เวลา	การผสม	น้ำหนัก	ลักษณะ
แบบสามเส้า (triangulation)	-แบบลูเข้า (convergence) - แบบแปลงข้อมูล (data transformation) - แบบยืนยันข้อมูลเชิง ปริมาณ (validating quantitative data) - แบบหลายระดับ (multilevel)	ขณะเดียวกัน: ทำเชิงปริมาณ และเชิง คุณภาพใน เวลาเดียวกัน	ผสมข้อมูลเชิง ปริมาณและ เชิงคุณภาพ ขณะที่ตีความ หรือวิเคราะห์	ให้น้ำหนักเชิง ปริมาณ เท่ากับเชิง คุณภาพเสมอ	ปริมาณ+ คุณภาพ
แบบฝังตึง (embedded)	- แบบฝังในเชิงทดลอง (embedded experimental) - แบบฝังในเชิงสัมพันธ์ (embedded correlational)	ขณะเดียวกัน หรือ แบ่งเป็นช่วง	ข้อมูล ประเภทหนึ่ง ฝังอยู่ในการ ออกแบบ ข้อมูลอีก ประเภทหนึ่ง	ให้น้ำหนักไม่ เท่ากัน	ปริมาณ (คุณภาพ) หรือ คุณภาพ (ปริมาณ)
แบบอธิบาย (explanatory)	-แบบติดตาม (follow-up explanations) -แบบเลือกผู้มีส่วนร่วม (participant selection)	แบ่งเป็นช่วง: เชิงปริมาณ ตามด้วยเชิง คุณภาพ	เชื่อมต่อ ข้อมูลระหว่าง 2 ช่วงเวลา	ให้น้ำหนักเชิง ปริมาณ มากกว่าเสมอ	ปริมาณ → คุณภาพ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ประเภท	รูปแบบย่อย	เวลา	การผสม	น้ำหนัก	ลักษณะ
แบบสำรวจ (exploratory)	-แบบพัฒนา เครื่องมือ (instrument development) -แบบพัฒนา ทดสอบทฤษฎี (taxonomy development)	แบ่งเป็นช่วง: เชิงคุณภาพ ตามด้วยเชิง ปริมาณ	เชื่อมต่อ ข้อมูลระหว่าง 2 ช่วงเวลา	ให้น้ำหนักเชิง คุณภาพ มากกว่าเสมอ	คุณภาพ → ปริมาณ

สรุปได้ว่าการออกแบบการวิจัยแบบผสมแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ แบบสามเ้าซึ่งเน้นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แบบฝังซึ่งเน้นการวิจัยแบบทดลองมีข้อมูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน แบบสำรวจซึ่งเป็นการนำข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่ 1 ไปวิเคราะห์ แล้วพัฒนานำไปสู่การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในระยะที่ 2 และแบบอธิบายเป็นการนำข้อมูลเชิงปริมาณในระยะที่ 1 ไปวิเคราะห์ แล้วพัฒนาไปสู่การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่ 2

รูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในเวลาเดียวกัน (concurrent data collection) เป็นการที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกันเพื่อทำการวิเคราะห์และตีความร่วมกัน หรือเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ ยืนยันซึ่งกันและกัน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบช่วงหรือตามลำดับ (sequential data collection) เป็นการที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณก่อน หรือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพก่อน จากนั้นวิเคราะห์ผลที่ได้ แล้วจึงเก็บข้อมูลอีกชนิดหนึ่ง โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่วงแรกไปสร้างเครื่องมือ หรือไปคัดเลือกกรณีศึกษา หรือเพื่อติดตามผลในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

สรุปได้ว่ารูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยแบบผสมแบ่งเป็น 2 ประเภท โดยเกณฑ์ในการแบ่งประเภทคือ เวลา แบบที่หนึ่งคือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณพร้อมกับเชิงคุณภาพ และแบบที่สอง คือเก็บข้อมูลชนิดใดชนิดหนึ่งก่อน แล้วจึงเก็บอีกชนิดหนึ่งตาม

ข้อดีของการวิจัยแบบผสม

การวิจัยแบบผสมเป็นการนำจุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้ร่วมกันทำให้เกิดข้อดี ประโยชน์มากมาย (Creswell and Clark, 2007) ดังนี้

1. ช่วยกำจัดจุดอ่อนของการวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ การวิจัยแบบผสมช่วยให้เข้าใจบริบทของกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น
2. ช่วยกำจัดจุดอ่อนของการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือ การวิจัยเชิงคุณภาพมีจุดอ่อนตรงที่ความมีอคติ หรือความลำเอียงของผู้วิจัย อีกทั้งยังไม่สามารถสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากรได้ เนื่องจากเป็นการศึกษาวิจัยกับกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น
3. การวิจัยแบบผสมให้ข้อมูลหลักฐานในการศึกษาปัญหาวิจัยได้มากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ
4. การวิจัยแบบผสมสามารถตอบคำถามปัญหาวิจัยที่การวิจัยเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพไม่สามารถตอบได้เพียงลำพัง
5. การวิจัยแบบผสมเป็นการวิจัยที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยทั้งสองฝ่าย คือฝ่ายปริมาณ และฝ่ายคุณภาพร่วมมือกัน
6. การวิจัยแบบผสมเป็นการสนับสนุนให้ใช้กระบวนการทัศน์หลาย ๆ กระบวนทัศน์
7. ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายเพื่อตอบปัญหาวิจัย

นอกจากนี้องอาจ นัยวัฒน์ (2551) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยแบบผสมไว้ว่าเป็นการนำข้อมูลหลาย ๆ แบบ มาผสมผสานเพื่อสืบค้น สร้างสรรค์ สรุปผลการวิจัย ตอบคำถามวิจัยได้ถูกต้อง เข้าใจชัดเจน สมเหตุสมผลและเชื่อถือได้

สรุปได้ว่าการวิจัยแบบผสมมีข้อดีหรือประโยชน์มากมายทั้งเป็นการกำจัดจุดอ่อนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถให้ข้อมูลหลักฐานที่มากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อีกทั้งผู้วิจัยสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการตอบคำถามวิจัยอีกด้วย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม มีรูปแบบแบบแบ่งช่วง (sequential data collection) สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยแบบผสมเนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถตอบคำถามวิจัยได้ถูกต้อง และครอบคลุมมากที่สุด โดยช่วงต้นทำการวิจัยเชิงปริมาณ เริ่มจากการสร้างเครื่องมือโดยจะสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทย ต่อมาคัดเลือกกรณีศึกษาเพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเลือกโรงเรียนที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยสูงสุดเป็นกรณีศึกษา สุดท้ายเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลกับกรณีศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลข้อมูล แล้วนำเสนอแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยแบบผสม เก็บรวบรวมข้อมูลแบบแบ่งช่วง เพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุม และถูกต้องที่สุด โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. เก็บข้อมูลค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบตัวแปรองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยที (t-test) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง และการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multiple-group)

ขั้นที่ 2 การคัดเลือกกรณีศึกษา

1. พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วคัดเลือกโรงเรียนที่นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก หรือ มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยสูงสุด โดยเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง 1 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในโรงเรียนกรณีศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นต่อไปนี้
  - 1.1 สนทนากลุ่มกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อยืนยันผลข้อมูลเชิงปริมาณ และเพื่อศึกษาประเด็นแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย
  - 1.2 สัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาประเด็นแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย
  - 1.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่านเพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยที่เข้มข้นขึ้น
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและปริมาณ

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง (ไม่รวมจังหวัดปริมณฑล และโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกับกรุงเทพมหานคร) จำนวน 930 คน โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ยึดตามหลักการของการวิเคราะห์หอคัมภ์ประกอบเชิงยืนยัน คือ 15 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ 62 ค่า และเพื่อป้องกันการไม่ตอบกลับของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น ได้จำนวนนักเรียน 1000 คน โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1.1 แบ่งเขตพื้นที่การปกครองในกรุงเทพมหานครเป็น 50 เขต ตามระดับการปกครองของรัฐบาล จากนั้นผู้วิจัยสุ่มเขตพื้นที่ด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จำนวน 5 เขต

1.2 สํารวจรายชื่อโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่ที่สุ่มได้ 5 เขต โดยไม่นับโรงเรียนประเภทชายล้วนหรือหญิงล้วน เนื่องจากเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อค่านิยม จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มโรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่ายเขตละ 1 โรงเรียน ทำให้ได้รายชื่อโรงเรียน 5 โรงเรียน โดยในงานวิจัยนี้ขอใช้เป็นนามสมมติ ดังนี้ โรงเรียน A โรงเรียน B โรงเรียน C โรงเรียน D และโรงเรียน E

1.3 เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 100 คน รวมเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 500 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนจังหวัดเขตภาคกลาง ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

2.1 สํารวจรายชื่อจังหวัดในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวน 16 จังหวัด ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่นับจังหวัดในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร 5 จังหวัด คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี

สมุทรปราการ และสมุทรสาคร เพราะจังหวัดในเขตปริมณฑลมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับ กรุงเทพมหานคร เป็นเขตเศรษฐกิจ และเป็นศูนย์กลางทางการเงินของประเทศ จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจังหวัดโดยการสุ่มอย่างง่ายได้ 5 จังหวัด

2.2 สํารวจรายชื่อโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใน 5 จังหวัดที่สุ่มได้ โดยไม่รวมโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอเมือง จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย จังหวัดละ 1 โรงเรียน รวมได้ 5 โรงเรียน งานวิจัยนี้ผู้วิจัยขอใช้ชื่อโรงเรียนเป็นนามสมมติ ดังนี้ โรงเรียน ก โรงเรียน ข โรงเรียน ค โรงเรียน ง และโรงเรียน จ

2.3 เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 100 คน รวมเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 500 คน

รวมจะได้นักเรียนที่จะให้ข้อมูลทั้งสิ้นมาจาก 10 โรงเรียน เป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร 500 คน มาจาก 5 โรงเรียน เป็นนักเรียนในจังหวัดเขตภาคกลางอีกจำนวน 500 คน มาจาก 5 โรงเรียน รวมมีนักเรียนผู้ให้ข้อมูล 1000 คน

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบบวัดแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ มีรูปแบบประเภทแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา และเกรดวิชาภาษาไทยในปีการศึกษา 2552 รวมจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการรายงานตนเองเรื่องค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน โดยสร้างในรูปข้อรายการเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย จำนวน 10 ข้อ ความภาคภูมิใจในภาษาไทย จำนวน 9 ข้อ และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 29 ข้อ

แบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อรายการ มากที่สุด คือตรงกับตนเองตั้งแต่ร้อยละ 81 – 100
4	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อรายการ มาก คือตรงกับตนเองร้อยละ 61 – 80

3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อรายการ ปานกลาง คือ ตรงกับตนเองร้อยละ 41 - 60
2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อรายการ น้อย คือ ตรงกับตนเองร้อยละ 21 - 40
1	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อรายการ น้อยที่สุด คือ ไม่ตรงกับตนเองเลย หรือตรงเพียงร้อยละ 1 - 20

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปร และใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบย่อยของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทย แล้วนำมาสร้างแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- 1) เป็นครูวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 2) ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- 3) เป็นครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลได้สะดวก และ

ยินดีให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์ปรากฏในตารางที่ 3.1 และ 3.2 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 สรุปสาระสำคัญของคํ่าประกอบค่านิยมทางภาษาไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์

องค์ประกอบ	ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญคน	ผู้ผู้เชี่ยวชาญ
	คนที่ 1	ที่ 2	คนที่ 3
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย			
1.ความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ	/	/	/
2.ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน	/	/	/
3.ความตั้งใจใช้ภาษาที่เป็นสิริมงคล	/	/	/
4.ความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ	/	/	/
5.ความตั้งใจใช้ภาษาถูกต้องตามกาลเทศะ	/	/	/
6.การใช้ภาษาเป็นคติเตือนใจ	/	/	/
7.การใช้ภาษาแสดงความเอื้ออาทรต่อกัน	/	/	/
8.ความตั้งใจใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี	/	/	/
9.การใช้ภาษาแสดงความเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น	/	/	/
10.ความตั้งใจแสดงท่าทางสุภาพเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	/	/	/
11.การออกเสียงถูกต้อง			/
12.การออกเสียงชัดเจน			/
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย			
1.ความรู้สึกลื้มใจเมื่อตนเองและผู้อื่นใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย	/	/	/
2.ความรู้สึกลื้มใจเมื่อตนเองและผู้อื่นออกเสียงชัดเจน	/	/	/
3.ความรู้สึกลื้มใจเมื่อตนเองและผู้อื่นออกเสียงถูกต้อง	/	/	/
4.ความรู้สึกลื้มใจเมื่อตนเองและผู้อื่นไม่ใช้คำต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น	/	/	/
5. ความรู้สึกมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตน	/	/	/
6. ความรู้สึกปลื้มใจเมื่อใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย	/	/	/
7. ความรู้สึกปลื้มใจเมื่อใช้โวหารในการนำเสนอและสื่อความได้ดี	/	/	/
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย			
1.มีความเข้าใจภาษาไทยและวรรณคดีไทยอย่างลึกซึ้ง	/	/	/
2.การสนับสนุนให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย	/	/	/
3.การให้กำลังใจแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง	/	/	/
4.การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย	/	/	/
5.การไม่สนับสนุนบุคคลที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	/	/	/
6.ไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นการทำลายภาษา	/	/	/
7.การใช้ภาษาได้ถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน	/	/	/
8.การใช้ภาษาถูกต้องตามรูปแบบ และหลักไวยากรณ์ไทย	/	/	/
9.การแนะนำ ดักเตือน ปรับปรุง แก้ไข ผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	/	/	/
10.การเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย			/
11.การใช้ภาษาไทยอย่างระมัดระวัง			/

ตารางที่ 3.2 สรุปสาระสำคัญสมมติฐานและการให้นำหนักค่านิยมทางภาษาไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์

	ค่านิยมทางภาษาไทย	ลำดับ ผู้เชี่ยวชาญ	ระดับความคิดเห็น				
			ต่ำ	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
สมมติฐานค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและจำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา							
นักเรียน มัธยมศึกษา ตอนต้น	1.ความตระหนักถึงการ แสดงออกทางภาษาไทย	1					/
		2			/		
		3			/		
	2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย	1			/		
		2			/		
		3			/		
	3.ความ ต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย	1			/		
		2	/				
		3			/		
กลุ่มกรุงเทพ มหานคร	1.ความตระหนักถึงการ แสดงออกทางภาษาไทย	1			/		
		2			/		
		3			/		
	2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย	1			/		
		2			/		
		3			/		
	3.ความ ต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย	1	/				
		2		/			
		3			/		
กลุ่มจังหวัดใน เขตภาคกลาง	1.ความตระหนักถึงการ แสดงออกทางภาษาไทย	1				/	
		2	/				
		3			/		
	2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย	1			/		
		2	/				
		3			/		
	3.ความ ต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย	1			/		
		2	/				
		3			/		
การให้นำหนักความสำคัญของตัวแปร							
ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย : ความภาคภูมิใจในภาษาไทย : ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย							
		1				60:20:20	
		2				40:40:20	
		3				60:20:20	

ขั้นตอนที่ 3 นำรายละเอียดที่ได้จากการศึกษาเอกสารในขั้นตอนที่ 1 และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้าง พร้อมกำหนดนิยามโครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัด และออกแบบเครื่องมือฉบับร่าง

ขั้นตอนที่ 4 ร่างแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร (Item-Objective Congruence; IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจะทำการตัดสินใจว่าข้อรายการมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรหรือไม่ ด้วยการจัดระดับคะแนนของข้อรายการเป็นสอดคล้อง (+1) ไม่แน่ใจ (0) และไม่สอดคล้อง (-1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดสินใจ คะแนนที่ได้จากแต่ละข้อรายการต้องมากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อรายการนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา

ขั้นตอนที่ 5 คัดเลือกข้อรายการที่มีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งมีจำนวน 27 ข้อ และตัดข้อรายการที่มีค่าดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 ทิ้งไป จำนวน 1 ข้อ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค)

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อรายการ และเพิ่มเติมข้อรายการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ข้อรายการที่ได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ตัวแปร	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
ความตระหนักถึง การแสดง ออกทางภาษาไทย	1	ตั้งใจใช้ภาษาสุภาพกับทุก ๆ คน	ตั้งใจใช้ภาษาสุภาพกับทุกคน
	2	มีความตั้งใจที่จะใช้ภาษา ไพเราะกับทุก ๆ คน	ตั้งใจที่จะใช้ภาษาไพเราะกับทุก คน
	3	ตั้งใจใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความ สามัคคีในหมู่คณะ	ตั้งใจใช้ภาษาเพื่อก่อให้เกิด ความสามัคคีในหมู่คณะ
	6	เลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องตาม กาลเทศะ	ตั้งใจเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ และสถานการณ์
	7	ใช้ท่าทาง (อวัจนภาษา) ได้ เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	ตั้งใจใช้ท่าทาง (อวัจนภาษา) ได้ เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
ความตระหนักถึง การแสดงออกทาง ภาษาไทย (ต่อ)	9	ตั้งใจใช้ภาษาที่สื่อความหมาย ตรง ชัดเจนในการสื่อสารกับ ผู้อื่น	ตั้งใจใช้ภาษาที่สื่อความหมาย โดยตรง และชัดเจนในการ สื่อสารกับผู้อื่น
	10	นำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย คำคมเป็นข้อคิดเตือนใจใน ชีวิตประจำวัน	นำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย คำคมมาเป็นข้อคิดเตือนใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ความภาคภูมิใจใน ภาษาไทย	16	รู้สึกยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำ ต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่ จำเป็น	รู้สึกยินดีเมื่อตนเองใช้คำ ต่างประเทศปนกับคำ ภาษาไทย
	17	รู้สึกยินดีเมื่อผู้อื่นไม่ใช้คำ ต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่ จำเป็น	รู้สึกยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นใช้คำ ต่างประเทศปนกับคำ ภาษาไทย
	19	รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นใช้ ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์	รู้สึกปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์
ความต้องการ อนุรักษ์ภาษาไทย	21	ใช้ภาษาไทยถูกต้องทั้งการพูด และการเขียน	ระมัดระวังการใช้ภาษาไทยใน การพูด
	22	ข้อรายการที่เพิ่มขึ้น	ระมัดระวังการใช้ภาษาไทยใน การเขียน
	23	ข้อรายการที่เพิ่มขึ้น	ไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตาม กระแสสังคม
	26	ข้อรายการที่เพิ่มขึ้น	เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ ภาษาไทยที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 7 นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อรายการ ภาษาที่ใช้ และรูปแบบการพิมพ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบวัดไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในคำชี้แจง และความชัดเจนในข้อรายการ แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ข้อรายการที่ได้ปรับปรุงตามความคิดเห็นของประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

ตอนที่	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
1 ข้อมูลเบื้องต้น	4	เกร็ดวิชาภาษาไทยในชั้นม.1 คือ....	เกร็ดวิชาภาษาไทยในชั้นม.1 ภาคเรียนที่ 2 คือ.....
2 ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย	7	ตั้งใจใช้ทำทาง (อวัจนภาษา) ได้ เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	ตั้งใจสื่อสารด้วยทำทางที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

ขั้นตอนที่ 9 นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach's alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบวัดในแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.7626 - 0.8491 และเมื่อพิจารณารวมทั้งฉบับพบว่า มีค่าความเที่ยง 0.9201 แสดงว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดค่าความเที่ยงแสดงได้ตามตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่านิยมทางภาษาไทย	ค่าความเที่ยง
1.ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	0.8491
2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย	0.7626
3.ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	0.8432
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.9201

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยกับนักเรียน รายละเอียดในจดหมายนำ ประกอบด้วย หน่วยงานที่สนับสนุนงานวิจัยและมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้วิจัย การแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย คำร้องขอให้ผู้อำนวยการทำแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยเพื่อประโยชน์ต่อนักเรียน และสังคม การแจ้งประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย การกำหนดวันส่งแบบวัดคืนที่แน่นอน การส่งบทความย่อให้ทางโรงเรียนเมื่อทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อย และการลงลายมือชื่อผู้วิจัยด้วยลายเซ็นจริง รายละเอียดในจดหมายนำเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดกลับคืนมายังผู้วิจัย (วนิดา ศุภย์จันทร์, 2537)

2. ผู้วิจัยนำส่งแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียนด้วยตนเอง และส่งแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย พร้อมกับซองจดหมายติดแสตมป์ จำนวน 5 ใบของถึงผู้วิจัย ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง จำนวน 5 โรงเรียน ทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยตรวจนับจำนวนแบบวัดค่านิยมที่ได้รับกลับคืนในระหว่างวันที่ 10 - 23 มกราคม 2554 พบว่าได้รับแบบวัดคืน จำนวน 296 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 29.60 จากจำนวนแบบวัดที่ส่งทั้งหมด 1000 ฉบับ

4. ดำเนินการติดตามแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยที่ยังไม่ได้รับกลับคืน โดยติดต่อกับโรงเรียนทางโทรศัพท์ ในวันที่ 25 มกราคม 2554 และรอผลถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 จึงสรุปจำนวนแบบวัดที่ได้รับกลับคืนมา รวมทั้งสิ้น 965 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.50 จากจำนวนแบบวัดที่ส่งทั้งหมด 1000 ฉบับ

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า แบบวัดจำนวน 955 ฉบับ หรือร้อยละ 98.96 จากจำนวนแบบวัดที่ได้รับกลับคืนมา 965 ฉบับ มีข้อมูลที่ต้องการศึกษาครบถ้วน สามารถนำไปใช้จริงในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 อัตราการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนแบบวัด				
	กลุ่มตัวอย่าง	การตอบกลับ		ที่ใช้จริง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ในกรุงเทพมหานคร	500	500	100.00	498	99.60
A	100	100	100.00	100	100.00
B	100	100	100.00	99	99.00
C	100	100	100.00	100	100.00
D	100	100	100.00	99	99.00
E	100	100	100.00	100	100.00
ในจังหวัดเขตภาคกลาง	500	465	93.00	457	98.28
ก	100	100	100.00	97	97.00
ข	100	100	100.00	100	100.00
ค	100	65	65.00	61	93.85
ง	100	100	100.00	100	100.00
จ	100	100	100.00	99	99.00
รวม	1000	965	96.50	955	98.96

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยโดยใช้สถิติบรรยาย เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานในกรณีที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง หากเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง จะคำนวณค่าความถี่ ร้อยละในแต่ละค่าของตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาตอบปัญหาการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติบรรยาย และสถิติอ้างอิงเพื่อสำรวจระดับค่านิยมทางภาษาไทย ทั้งนี้ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการรีโคด (recode) ค่าคะแนนจำนวน 2 ตัวแปร

คือ ความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ และความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ

2.1 วิเคราะห์สถิติบรรยาย เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโค้ง

เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่านิยมทางภาษาไทย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนนในการแปลความหมายตามตารางที่ 3.7 ดังนี้

ตารางที่ 3.7 เกณฑ์การแปลความหมายระดับค่านิยมทางภาษาไทย

ระดับคะแนน	ความหมาย
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบ t-test เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multiple group analysis) ตามที่ตั้งของสถานศึกษาคือกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเขตภาคกลาง

ตอนที่ 2 การคัดเลือกกรณีศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนกรณีศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง 1 โรงเรียน โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก หรือมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยรวมทั้ง 3 ด้านสูงที่สุด ในกลุ่มโรงเรียนกรุงเทพมหานครจำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนในกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง 1 โรงเรียน

2. เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลได้สะดวก และยินดีให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

จากเกณฑ์ข้างต้นผู้วิจัยพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 โรงเรียน พบว่า ไม่มีโรงเรียนใดอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยรวมทั้ง 3 ด้านสูงสุด ซึ่งในกลุ่มโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียน A ที่มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยรวม 3 ด้านสูงสุด ($\bar{X}=3.47$) และในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดเขตภาคกลาง ได้แก่ โรงเรียน ก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยรวม 3 ด้านสูงสุด ($\bar{X}= 3.46$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตามโรงเรียน

ที่ตั้งสถานศึกษา	โรงเรียน	อันดับที่	คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
กรุงเทพมหานคร	โรงเรียน A	1	3.47	ปานกลาง
	โรงเรียน B	4	3.25	ปานกลาง
	โรงเรียน C	5	3.22	ปานกลาง
	โรงเรียน D	3	3.35	ปานกลาง
	โรงเรียน E	2	3.45	ปานกลาง
จังหวัดในเขตภาคกลาง	โรงเรียน ก	1	3.46	ปานกลาง
	โรงเรียน ข	3	3.32	ปานกลาง
	โรงเรียน ค	4	3.31	ปานกลาง
	โรงเรียน ง	5	3.24	ปานกลาง
	โรงเรียน จ	2	3.41	ปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันผลข้อมูลเชิงปริมาณ และศึกษาแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ผลข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วคัดเลือกโรงเรียนกรณีศึกษาเพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน A ในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียน ก ในจังหวัดเขตภาคกลาง มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยใช้การเลือกแบบอาสาสมัคร คือ มีความยินดี และสะดวกที่จะให้ข้อมูล ดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 6 คน
2. ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 คน

นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวทางพัฒนาค่านิยมที่เข้มข้นขึ้นผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยอีกจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นครูวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี
2. ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
3. เป็นครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลได้สะดวก และยินดีให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ แบบรายการสนทนากลุ่มแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบรายการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสนทนากลุ่มกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในประเด็นค่านิยมทางภาษาไทยและแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย โดยแบบรายการแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ชื่อของเข้าร่วมสนทนา วัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การกล่าวนำ ประเด็นคำถาม และการกล่าวปิดการสนทนากลุ่ม หรือกล่าวขอบคุณ โดยในประเด็นคำถามเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย และแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย ผู้วิจัยเตรียมไว้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ความภาคภูมิใจในภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ผู้วิจัยบันทึกหลังการสนทนา ซึ่งอาจเป็นประเด็นใหม่ ๆ ที่ควรเพิ่มเติมหรือสิ่งที่สังเกตได้ขณะสนทนากลุ่ม

2. แบบสัมภาษณ์ในประเด็น แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์นี้สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การกล่าวนำ ประเด็นคำถาม และการกล่าวปิดการสัมภาษณ์หรือกล่าวขอบคุณ อย่างไรก็ตามในส่วนของประเด็นคำถาม ผู้วิจัยสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนได้

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ผู้วิจัยบันทึกหลังการสัมภาษณ์ ซึ่งอาจเป็นประเด็นใหม่ ๆ ที่ควรสัมภาษณ์เพิ่มเติม หรือสิ่งที่สังเกตได้จากการสัมภาษณ์

3. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้การบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คาบ โดยสังเกตในประเด็นต่อไปนี้

3.1 พฤติกรรมของครู และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนในด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

3.2 พฤติกรรมของนักเรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ชื่อครูผู้สอน เวลา จำนวนนักเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะเรียน กระดาน สภาพอากาศ

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมของครูในแต่ละช่วง ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป และพฤติกรรมของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบรายการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1. กำหนดตัวแปรสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมีตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งใช้ในการสนทนากลุ่มกับนักเรียนเพื่อยืนยันผลข้อมูลเชิงปริมาณ และตัวแปรแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งใช้ในการสนทนากลุ่มกับนักเรียน การสัมภาษณ์ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู

2. สร้างแบบรายการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

3. ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ

4. ดำเนินการทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบรายการสนทนากลุ่ม โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน และนำแบบรายการสนทนากลุ่มไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบ ความเข้าใจด้านการใช้ภาษา

5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ และแบบรายการสนทนากลุ่ม แล้วนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มกับนักเรียน สัมภาษณ์ และสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เตรียมการสัมภาษณ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สมุดบันทึก เครื่องเขียน เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป
3. ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน เพื่อนัดหมายนักเรียน และครูผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า โดยมีแผนกำหนดการนัดหมายแสดงได้ตามตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 แผนกำหนดการนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม

วันที่	แหล่งข้อมูล	กิจกรรม
8 กุมภาพันธ์ 2554	ครูภาษาไทยโรงเรียน ก	สัมภาษณ์
	นักเรียนม.2 โรงเรียน ก	สนทนากลุ่ม
	คาบภาษาไทย ม.2/2 โรงเรียน ก	สังเกตการจัดการเรียนรู้
16 กุมภาพันธ์ 2554	คาบภาษาไทย ม.2/11 โรงเรียน A	สังเกตการจัดการเรียนรู้
	ครูภาษาไทยโรงเรียน A	สัมภาษณ์
17 กุมภาพันธ์ 2554	นักเรียนม.2 โรงเรียน A	สนทนากลุ่ม
28 กุมภาพันธ์ 2554	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	สัมภาษณ์
1 มีนาคม 2554	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	สัมภาษณ์
10 มีนาคม 2554	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	สัมภาษณ์

4. เมื่อถึงวัน เวลानัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปพบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่โรงเรียน จากนั้นดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

- 1) แนะนำตนเองต่อผู้ให้ข้อมูล ทักทายด้วยอัธยาศัยอันดี
- 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้จากการเก็บข้อมูล และอธิบายประเด็นที่จะเก็บข้อมูล เหตุผลที่ได้รับเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูล
- 3) ขออนุญาต และอธิบายเหตุผลในการบันทึกเสียง
- 4) กล่าวนำ หรือใช้คำถามนำก่อนเข้าประเด็นสัมภาษณ์จริง

5) ถามคำถามตามประเด็นที่เตรียมไว้ล่วงหน้า และอาจปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมตามความเหมาะสม พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลคำตอบตามความเป็นจริง และจดเฉพาะใจความสำคัญ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (non structure interview) โดยผู้วิจัยเตรียมแนวคำถามกว้าง ๆ มาล่วงหน้า และเลือกใช้การสัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระทางความคิดในการนำเสนอแนวคิดของตน 2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เนื่องจากผู้วิจัยมีจุดสนใจที่ต้องการคำตอบ แล้วเลือกสัมภาษณ์แต่ละจุดที่ต้องการ และ 3) การสัมภาษณ์แบบทะล่อมกล่อมเกลา (probe) เป็นการซักถามให้ได้ข้อมูล ความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยอาจใช้เทคนิค การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติ (hypothetical question)

6) กล่าวขอบคุณ และมอบของขวัญแก่ผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนการสังเกตการจัดการเรียนรู้

- 1) แนะนำตนเองต่อครูที่ต้องการสังเกตการจัดการเรียนรู้ และทักทายด้วยอธยาศัยอันดี
- 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้จากการเก็บข้อมูล และอธิบายประเด็นที่จะเก็บข้อมูล เหตุผลที่ได้รับเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูล
- 3) ขออนุญาต และอธิบายเหตุผลในการบันทึกเสียงและภาพ
- 4) กล่าวขอบคุณ และมอบของขวัญแก่ครูผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย เน้นประเด็นตามกรอบแนวคิด ตามเอกสารที่ได้ศึกษา และประเด็นอื่นๆ ที่พบนอกเหนือจากกรอบแนวคิด และเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ 3 วิธี ได้แก่

1. การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) แบบไม่ใช่แนวคิดทฤษฎี คือการจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมกับข้อมูล
2. การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (analytic inductive) คือการสร้างข้อสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้
3. การวิเคราะห์โดยการอธิบายสาเหตุและการเชื่อมโยงข้อมูล เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทย ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในเขตภาคกลาง และเพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง และตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

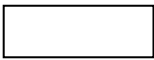
สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวก และมีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$, Mean	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การกระจาย
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทสถิติไค-สแควร์
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root mean square residual)

GFI	หมายถึง	ดัชนีระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)

สัญลักษณ์ในโมเดล

	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้
	หมายถึง	ตัวแปรแฝง

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้

VALUES	หมายถึง	ค่านิยมทางภาษาไทย
AWARENESS	หมายถึง	องค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย
PRIDE	หมายถึง	องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย
NEED	หมายถึง	องค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

องค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

AWARE1	หมายถึง	ความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ
AWARE2	หมายถึง	ความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ
AWARE3	หมายถึง	ความตั้งใจใช้ภาษาเพื่อก่อความสามัคคี
AWARE4	หมายถึง	การใช้ภาษาแสดงความห่วงใย เมตตา ปรารถนาดี
AWARE5	หมายถึง	ความตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ
AWARE6	หมายถึง	ความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ
AWARE7	หมายถึง	ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม
AWARE8	หมายถึง	การเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น
AWARE9	หมายถึง	ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน
AWARE10	หมายถึง	การนำสุภาษิต สำนวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย

PRIDE1	หมายถึง	ความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง
PRIDE2	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง
PRIDE3	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง
PRIDE4	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน
PRIDE5	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน
PRIDE6	หมายถึง	ความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ
PRIDE7	หมายถึง	ความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ
PRIDE8	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทยถูกต้อง
PRIDE9	หมายถึง	ความปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยถูกต้อง

องค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

NEED1	หมายถึง	การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย
NEED2	หมายถึง	ความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด
NEED3	หมายถึง	ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน
NEED4	หมายถึง	การไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม
NEED5	หมายถึง	การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
NEED6	หมายถึง	การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย
NEED7	หมายถึง	การเป็นตัวอย่งที่ดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง
NEED8	หมายถึง	การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมทางภาษาไทย
NEED9	หมายถึง	การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง
NEED10	หมายถึง	การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิจัยเป็นไปอย่างกระชับ ในการกล่าวถึง “กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด” จะหมายถึงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง แต่ถ้ากล่าวถึง “กลุ่มกรุงเทพมหานคร” จะหมายถึงกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักเรียนโรงเรียนในกรุงเทพมหานครเพียงกลุ่มเดียว ได้แก่ โรงเรียน A โรงเรียน B โรงเรียน C โรงเรียน D และโรงเรียน E แต่หากกล่าวถึง “กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง” ก็จะมีหมายถึงกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักเรียนโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลางที่ไม่ใช่กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ โรงเรียน ก โรงเรียน ข โรงเรียน ค โรงเรียน ง และโรงเรียน จ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในเขตภาคกลาง จำนวน 955 คน โดยข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ศาสนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ผ่านมา และที่ตั้งของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละของตัวแปรข้อมูลเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.20 และ 40.70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.33 รองลงมาคืออายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.11 และอายุ 16 ปีมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.10 นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.80 ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 1.90 และ 1.00 ตามลำดับ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในภาคการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 3.00 และ 3.50 มากที่สุด รวมคิดเป็นร้อยละ 42.83 เมื่อพิจารณาที่ตั้งของสถานศึกษาพบว่า อยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 52.10 และในจังหวัดเขตภาคกลางร้อยละ 47.90 ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามลักษณะตัวแปรจัดประเภท (n=955)

ตัวแปร	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	389	40.70
	หญิง	565	59.20
	ไม่ระบุ	1	0.10
	รวม	955	100.00
อายุ	13	278	29.11
	14	643	67.33
	15	23	2.41
	16	1	0.10
	ไม่ระบุ	10	1.05
	รวม	955	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา	พุทธ	924	96.80
	คริสต์	18	1.90
	อิสลาม	10	1.00
	ไม่ระบุ	3	0.30
	รวม	955	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	ต่ำกว่า 1.00	8	0.84
	1.00 และ 1.50	48	4.81
	2.00 และ 2.50	160	16.75
	3.00 และ 3.50	409	42.83
	4.00	254	26.60
	ไม่ระบุ	78	8.17
	รวม	955	100.00
ที่ตั้งของสถานศึกษา	กรุงเทพมหานคร	498	52.15
	จังหวัดในเขตภาคกลาง	457	47.85
	รวม	955	100.00

ตอนที่ 2 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ส่วนที่สองเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และส่วนที่สามเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยค่าสถิติพื้นฐาน

การนำเสนอในส่วนนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง

สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอค่าสถิติต่อไปนี้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku)

1) ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งทั้งสองด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{x} = 3.40$ และ 3.23 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมมีการกระจายของข้อมูลอยู่ร้อยละ 18.69 เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยรายด้าน พบว่า ตัวแปรด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลมากที่สุด คือ ร้อยละ 21.98 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีการกระจายของข้อมูลร้อยละ 18.24 และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 15.84 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยแตกต่างกันมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ มีความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยแตกต่างกันรองลงมา และมีความภาคภูมิใจแตกต่างกันน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ หรือความไม่สมมาตรของการแจกแจง (Sk) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (มีค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้มีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ย

เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง หรือขนาดความสูงของการแจกแจง (Ku) พบว่า ค่าความโด่งของตัวแปรทุกด้านมีค่าการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเตี้ยแบน (ค่าความโด่งน้อยกว่า 0) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้มีการกระจายของข้อมูลมาก ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (n=955)

ตัวแปร	Mean	SD	Min	Max	Sk	Ku	C.V. (%)
ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวม	3.35	0.53	1.82	4.82	-0.13	-0.06	15.82
1.ด้านความตระหนักถึง การแสดงออกทางภาษาไทย	3.40	0.62	1.60	3.40	-0.07	-0.11	18.24
2.ด้านความภาคภูมิใจใน ภาษาไทย	3.41	0.54	1.56	5.00	-0.02	-0.02	15.84
3.ด้านความต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย	3.23	0.71	1.20	5.00	-0.10	-0.16	21.98

2) ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครพบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านพบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{X} = 3.42$ และ 3.18 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมมีการกระจายของข้อมูลอยู่ร้อยละ 16.12 เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้าน พบว่า ตัวแปรด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลมากที่สุด คือ ร้อยละ 22.33 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีการกระจายของข้อมูลอยู่ร้อยละ 17.54 และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 16.23 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มกรุงเทพมหานครมีความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยแตกต่างกันมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ มีความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยแตกต่างกันรองลงมา และมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยแตกต่างกันน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ หรือความไม่สมมาตรของการแจกแจง (Sk) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา (มีค่าความเบ้เป็นบวก) แสดงว่าข้อมูลมีคะแนนส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อย่างไรก็ตาม ค่าความเบ้ของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (มีค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรนี้มีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และความต้องการ

อนุรักษภาษาไทยมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา (มีค่าความเบ้เป็นบวก) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้มีคะแนนส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง หรือขนาดความสูงของการแจกแจง (Ku) พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงในลักษณะเตี้ยแบน (ค่าความโด่งน้อยกว่า 0) อย่างไรก็ตามค่าความโด่งของตัวแปรด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีค่าการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0) ส่วนตัวแปรด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษภาษาไทยมีค่าการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเตี้ยแบน (ค่าความโด่งน้อยกว่า 0) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้มีการกระจายของข้อมูลมาก ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร (n=498)

ตัวแปร	Mean	SD	Min	Max	Sk	Ku	C.V. (%)
ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวม	3.35	0.54	1.82	4.82	0.07	-0.10	16.12
1.ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	3.42	0.60	1.60	5.00	0.03	-0.10	17.54
2.ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	3.45	0.56	1.56	5.00	-0.03	0.11	16.23
3.ด้านความต้องการอนุรักษภาษาไทย	3.18	0.71	1.30	5.00	0.12	-0.09	22.33

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครเป็นรายโรงเรียนแล้ว พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียน A ($\bar{X}=3.47$) รองลงมาคือ โรงเรียน E และ โรงเรียน D ($\bar{X}=3.45$ และ 3.35 ตามลำดับ) ส่วนโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรงเรียน C ($\bar{X}=3.22$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย พบว่า โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมี 2 โรงเรียนคือ โรงเรียน E และโรงเรียน A ($\bar{X}=3.55$ และ 3.52 ตามลำดับ) ส่วนโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย พบว่า โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีคือ โรงเรียน E ($\bar{X}=3.55$) ส่วนโรงเรียนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ โรงเรียน D และโรงเรียน A ($\bar{X}=3.49$ และ 3.48 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียน A ($\bar{X}=3.42$) รองลงมาคือโรงเรียน E และโรงเรียน D ($\bar{X}= 3.25$ และ 3.18) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตาราง 4.4 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	รวม
1.โรงเรียน A	3.52	3.48	3.42	3.47
2.โรงเรียน B	3.35	3.39	3.02	3.25
3.โรงเรียน C	3.30	3.32	3.03	3.22
4.โรงเรียน D	3.39	3.49	3.18	3.35
5.โรงเรียน E	3.55	3.55	3.25	3.45

3) ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.38$) และคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมมีการกระจายของข้อมูลร้อยละ 18.83 เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้าน พบว่า ตัวแปรด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลมากที่สุด คือ ร้อยละ 21.58 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีการกระจายของข้อมูลร้อยละ 19.23 และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 15.68 แสดงว่า กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยแตกต่างกันมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น โดยมีความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยแตกต่างกันรองลงมา และมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยแตกต่างกันน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ หรือความไม่สมมาตรของการแจกแจง (Sk) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (มีค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรนี้มีคะแนนส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ย

เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง หรือขนาดความสูงของการแจกแจง (Ku) พบว่า ค่าความโด่งปกติ แต่เมื่อพิจารณารายตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน พบว่ามีโค้งการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเตี้ยแบน (ค่าความโด่งน้อยกว่า 0) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้มีการกระจายของข้อมูลมาก ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง (n=457)

ตัวแปร	Mean	SD	Min	Max	Sk	Ku	C.V. (%)
ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวม	3.35	0.53	1.91	4.73	-0.35	0.00	18.83
1.ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	3.38	0.65	1.70	5.00	-0.15	-0.16	19.23
2.ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	3.38	0.53	1.89	4.78	-0.04	-0.21	15.68
3.ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	3.29	0.71	1.20	5.00	-0.33	-0.07	21.58

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง เป็นรายโรงเรียนแล้ว พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียน ก ($\bar{X}=3.46$) รองลงมาคือโรงเรียน จ ($\bar{X}=3.41$) และโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียน ง ($\bar{X}=3.24$)

เมื่อพิจารณาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย พบว่า โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีคือ โรงเรียน จ ($\bar{X}=3.57$) รองลงมาคือ โรงเรียน ก และโรงเรียน ค ($\bar{X}=3.44$ และ 3.38 ตามลำดับ) ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย พบว่า โรงเรียน ก เป็นเพียงโรงเรียนเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.52$) ส่วนโรงเรียนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยรองลงมาคือโรงเรียน จ และ ง ($\bar{X}=3.37$ และ 3.36 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียน ก ($\bar{X}=3.43$) รองลงมาคือ โรงเรียน ข และโรงเรียน จ ($\bar{X}=3.42$ และ 3.28 ตามลำดับ) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มจังหวัดภาคกลางจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ด้านความตระหนัก ถึงการแสดงออก ทางภาษาไทย	ด้านความ ภาคภูมิใจ ในภาษาไทย	ด้านความ ต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย	รวม
1.โรงเรียน ก	3.44	3.52	3.43	3.46
2.โรงเรียน ข	3.24	3.29	3.42	3.32
3.โรงเรียน ค	3.38	3.32	3.24	3.31
4.โรงเรียน ง	3.29	3.36	3.07	3.24
5.โรงเรียน จ	3.57	3.37	3.28	3.41

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ มีทิศทางและขนาดความสัมพันธ์เป็นอย่างไร โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา รวมทั้งการทดสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นว่าเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะหรือไม่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 29 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 406 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกจำนวน 352 คู่ ความสัมพันธ์ทางลบจำนวน 54 คู่ มีขนาดของความสัมพันธ์ตั้งแต่ .070 ถึง .694 รายละเอียดแสดงได้ดังตารางที่ 4.7 (หน้า 94)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแยกพิจารณาได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 1 คู่ ($.0 < r < .2$) ค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 24 คู่ ปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 19 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ

(AWARE1) กับ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ (AWARE2) ($r = .694$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปร ความตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ (AWARE5) กับ ตัวแปรการนำสุภาสิต สำนวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตรประจำวัน10 (AWARE10) ($r = .178$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดสูงด้วย หรือหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดต่ำ ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดต่ำด้วย เช่น ถ้ามีความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะสูงแล้ว ก็จะมี ความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพสูงด้วย เป็นต้น **(2) ตัวแปรด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 2 คู่ ($.0 < r < .2$) ความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 15 คู่ ปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 15 คู่ ค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 4 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3) กับ ตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) ($r = .689$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปร ความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง (PRIDE1) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ($r = -.182$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) แต่ข้อสังเกตคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างกัน แต่กลับมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีขนาดต่ำ หรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดต่ำ ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดสูง และ **(3) ตัวแปรด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 19 คู่ ปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 25 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ตัวแปร ความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด (NEED2) กับ ตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3) ($r = .611$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรการไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม (NEED4) กับ ตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = .283$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงต่างกัน พิจารณาได้ 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 18 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 68 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 4 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ (AWARE2) กับ ตัวแปรความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE2) ($r = .419$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ($r = -.104$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ยกเว้นตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ของสองกลุ่มนี้ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีขนาดต่ำ หรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดต่ำ ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีขนาดสูง (2) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 8 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 91 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น (AWARE8) กับ ตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3) ($r = .419$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปร ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน (AWARE9) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) ($r = .110$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวมีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) และ (3) **ตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 13 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 69 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 8 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) กับตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = .453$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่

ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) กับ ตัวแปรการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง (NEED10) ($r = -.70$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ยกเว้นตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ทั้งที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน และตัวแปรแฝงต่างกันความสัมพันธ์ทุกคู่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดความสัมพันธ์ในตัวแปรแฝงเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) ความสัมพันธ์ตัวแปรแฝงต่างกันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) ทิศทางของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) และมีประเด็นที่น่าสังเกตคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) จะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัวในระดับต่ำ และค่อนข้างต่ำ อีกทั้งสัมพันธ์กันในทิศทางตรงข้าม

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าเท่ากับ 12691.21 ($p < .05$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin ซึ่งมีค่าใกล้ 1 (.939) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันมากและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
AWARE1	1.000													
AWARE2	0.694	1.000												
AWARE3	0.440	0.458	1.000											
AWARE4	0.402	0.426	0.517	1.000										
AWARE5	0.334	0.398	0.475	0.534	1.000									
AWARE6	0.349	0.382	0.451	0.373	0.454	1.000								
AWARE7	0.357	0.424	0.388	0.434	0.378	0.442	1.000							
AWARE8	0.375	0.433	0.483	0.448	0.428	0.459	0.488	1.000						
AWARE9	0.318	0.370	0.395	0.398	0.359	0.364	0.371	0.437	1.000					
AWARE10	0.245	0.310	0.224	0.268	0.178	0.229	0.376	0.291	0.336	1.000				
PRIDE1	0.335	0.312	0.348	0.309	0.255	0.269	0.378	0.321	0.336	0.312	1.000			
PRIDE2	0.357	0.419	0.407	0.368	0.321	0.347	0.381	0.392	0.331	0.277	0.535	1.000		
PRIDE3	0.332	0.366	0.359	0.348	0.345	0.346	0.358	0.398	0.302	0.295	0.408	0.565	1.000	
PRIDE4	0.323	0.389	0.387	0.333	0.349	0.372	0.363	0.392	0.342	0.259	0.416	0.630	0.597	1.000
Mean	3.15	3.17	3.49	3.51	3.58	3.63	3.39	3.55	3.52	3.04	3.40	3.55	3.45	3.60
SD	0.86	0.84	0.89	0.89	0.93	0.95	0.94	0.91	0.96	1.09	0.98	1.01	0.95	1.00

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
PRIDE5	0.358	0.383	0.388	0.372	0.371	0.362	0.355	0.393	0.295	0.294	0.381	0.510	0.689	0.648
PRIDE6	-0.189	-0.239	-0.175	-0.156	-0.134	-0.124	-0.176	-0.169	-0.172	-0.243	-0.197	-0.256	-0.218	-0.248
PRIDE7	-0.139	-0.191	-0.151	-0.154	-0.158	-0.104	-0.147	-0.179	-0.168	-0.147	-0.182	-0.228	-0.255	-0.227
PRIDE8	0.344	0.342	0.313	0.266	0.324	0.331	0.321	0.332	0.318	0.248	0.366	0.466	0.416	0.494
PRIDE9	0.385	0.414	0.377	0.348	0.371	0.331	0.373	0.403	0.334	0.245	0.366	0.449	0.478	0.509
NEED1	0.225	0.280	0.215	0.244	0.244	0.179	0.291	0.280	0.170	0.303	0.267	0.302	0.337	0.290
NEED2	0.341	0.383	0.307	0.284	0.325	0.338	0.360	0.335	0.287	0.305	0.292	0.361	0.363	0.331
NEED3	0.361	0.397	0.376	0.297	0.346	0.391	0.372	0.419	0.344	0.288	0.312	0.391	0.369	0.415
NEED4	0.252	0.235	0.223	0.188	0.194	0.250	0.213	0.264	0.296	0.285	0.283	0.286	0.275	0.281
NEED5	0.306	0.361	0.284	0.295	0.278	0.319	0.308	0.298	0.227	0.339	0.329	0.389	0.444	0.399
NEED6	0.220	0.259	0.194	0.221	0.181	0.177	0.220	0.213	0.110	0.388	0.209	0.218	0.329	0.223
NEED7	0.291	0.318	0.244	0.250	0.230	0.244	0.311	0.318	0.276	0.397	0.347	0.321	0.380	0.323
NEED8	0.269	0.329	0.290	0.274	0.291	0.224	0.301	0.269	0.232	0.317	0.294	0.295	0.364	0.293
NEED9	0.339	0.364	0.354	0.320	0.344	0.365	0.318	0.340	0.290	0.225	0.317	0.392	0.422	0.341
NEED10	0.292	0.340	0.251	0.284	0.253	0.259	0.323	0.275	0.256	0.355	0.317	0.323	0.376	0.304

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
PRIDE5	1.000														
PRIDE6	-0.218	1.000													
PRIDE7	-0.268	0.569	1.000												
PRIDE8	0.453	-0.215	-0.207	1.000											
PRIDE9	0.540	-0.201	-0.210	0.666	1.000										
NEED1	0.333	-0.237	-0.198	0.231	0.289	1.000									
NEED2	0.324	-0.222	-0.180	0.286	0.344	0.430	1.000								
NEED3	0.355	-0.248	-0.153	0.317	0.350	0.386	0.611	1.000							
NEED4	0.285	-0.202	-0.122	0.287	0.304	0.322	0.396	0.454	1.000						
NEED5	0.415	-0.184	-0.127	0.367	0.421	0.343	0.396	0.432	0.433	1.000					
NEED6	0.303	-0.220	-0.161	0.169	0.250	0.419	0.361	0.328	0.300	0.544	1.000				
NEED7	0.370	-0.265	-0.179	0.303	0.350	0.384	0.401	0.409	0.430	0.527	0.566	1.000			
NEED8	0.383	-0.212	-0.175	0.259	0.358	0.422	0.415	0.380	0.310	0.474	0.495	0.560	1.000		
NEED9	0.453	-0.144	-0.145	0.382	0.445	0.309	0.354	0.363	0.283	0.456	0.360	0.434	0.556	1.000	
NEED10	0.406	-0.201	-0.070	0.307	0.376	0.384	0.404	0.363	0.359	0.511	0.488	0.535	0.513	0.504	1.000
Mean	3.48	3.00	3.28	3.51	3.45	3.13	3.16	3.32	3.08	3.34	2.98	3.09	3.25	3.56	3.41
SD	0.98	1.07	1.11	0.93	0.96	1.01	0.98	1.00	1.00	1.01	1.08	0.99	1.03	1.04	1.11

Bartlett's Test of Sphericity = 12691.21 df = 406 p = .000

Kaiser – Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy = .939

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยน้ำหนักร่องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ร่องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ด้วยโปรแกรมลิสเรล เพื่อให้ได้น้ำหนักร่องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย ผลพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 246.227 ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.360 นั่นคือ ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.983 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.968 ลักษณะแผนภาพแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ได้จากการวิเคราะห์นี้แสดงไว้ในภาพที่ 4.1

เมื่อพิจารณารายละเอียดของโมเดลตามผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.1 พบว่า น้ำหนักร่องค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 29 ตัว มีค่าเป็นบวกจำนวน 27 ตัว มีค่าเป็นลบ 2 ตัว โดยมีขนาดตั้งแต่ -0.327 ถึง 0.763 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัว แสดงว่าตัวแปรทั้ง 29 ตัว เป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย

ในภาพรวมน้ำหนักร่องค์ประกอบของตัวแปร 29 ตัว พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักร่องค์ประกอบมากที่สุดคือ การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง ซึ่งมีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบเท่ากับ 0.763 และมีความแปรผันร่วมกับความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ร้อยละ 55.40 รองลงมาคือ การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น ซึ่งมีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบเท่ากับ 0.732 0.729 และ 0.727 ตัวแปรเหล่านี้มีความแปรผันร่วมกับความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย และความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยร้อยละ 45.20 54.60 และ 49.10 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ ความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ ซึ่งมีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบเท่ากับ -0.327 และมีความแปรผันร่วมกับความภาคภูมิใจในภาษาไทย ร้อยละ 9.10

เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบระหว่าง 0.546 ถึง 0.726 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น ซึ่งมีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบ 0.727 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ร้อยละ 49.10

ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบระหว่าง -0.328 ถึง 0.707 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักร่องค์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรความปลื้มใจ

เมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.707 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ร้อยละ 51.40

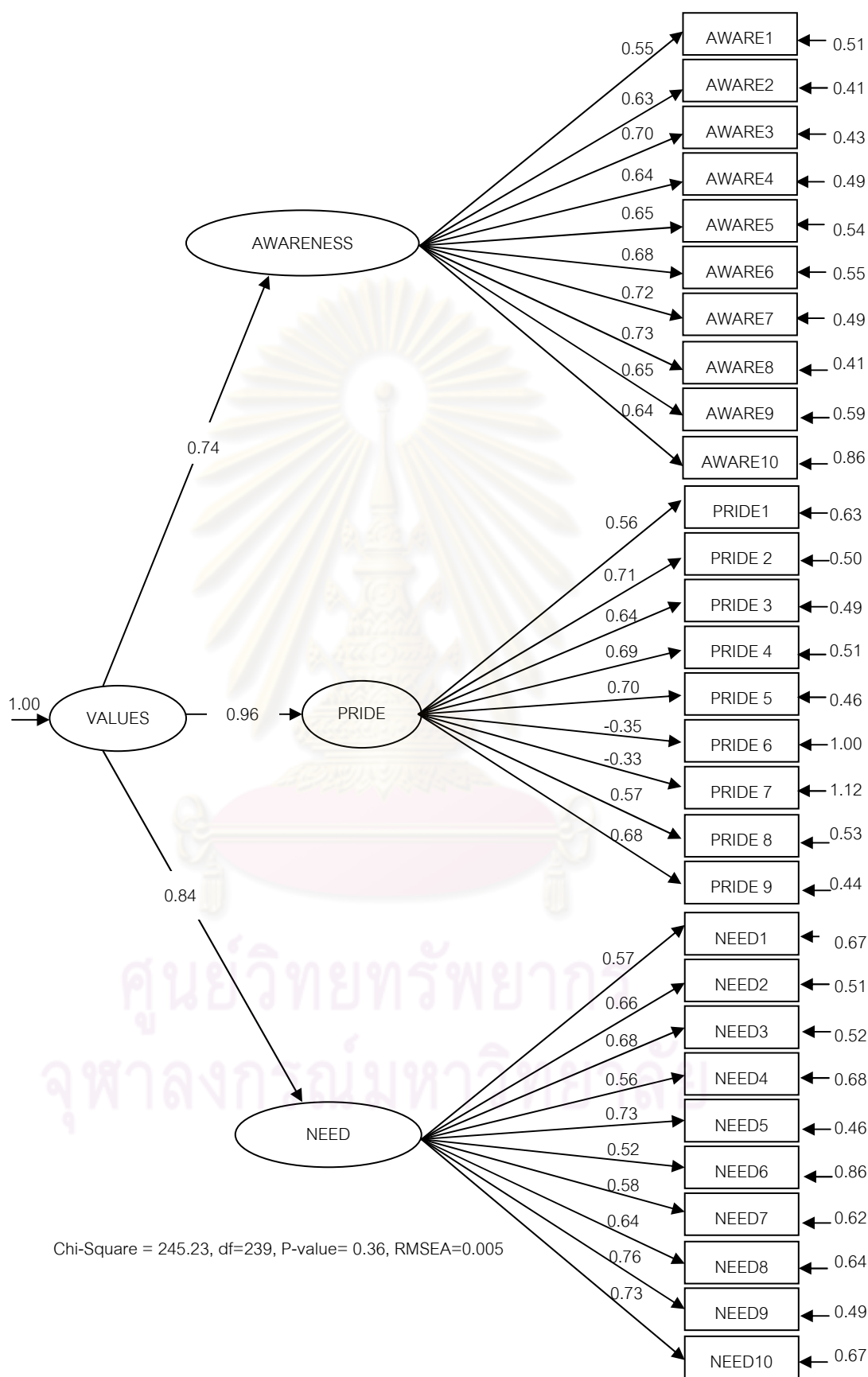
ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.523 ถึง 0.763 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.763 และมีความแปรผันร่วมกับความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ร้อยละ 55.40

ตารางที่ 4.8 ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง และอันดับที่สอง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	t	R ²	ส.ป.ส.คะแนน องค์ประกอบ
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่หนึ่ง				
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย(AWARENESS)				
1.ความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ(AWARE1)	0.546	--	0.308	0.015
2.ความตั้งใจใช้ภาษาไทย(AWARE2)	0.629 (0.029)	21.383	0.420	0.117
3.ความตั้งใจใช้ภาษาเพื่อแสดงความสามัคคี(AWARE3)	0.696 (0.044)	15.795	0.461	0.164
4.การใช้ภาษาแสดงความห่วงใย เมตตา ปราบปรามดี (AWARE4)	0.643 (0.043)	14.970	0.391	0.064
5.ความตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ(AWARE5)	0.653 (0.046)	14.058	0.372	0.089
6.ความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6)	0.684 (0.047)	14.477	0.393	0.108
7.ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม(AWARE7)	0.722 (0.049)	14.847	0.444	0.141
8.การเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น (AWARE8)	0.727 (0.046)	15.684	0.491	0.170
9.ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน (AWARE9)	0.652 (0.046)	14.114	0.352	0.106
10.การนำสุภาษิต สำนวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตประจำวัน (AWARE10)	0.638 (0.054)	11.909	0.263	0.117
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย(PRIDE)				
1.ความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง(PRIDE1)	0.560	--	0.344	0.119
2.ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE2)	0.707 (0.039)	17.979	0.514	0.171
3.ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3)	0.638 (0.041)	15.572	0.466	0.056
4.ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE4)	0.686 (0.044)	15.755	0.491	0.083
5.ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5)	0.699 (0.044)	15.830	0.528	0.172

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	t	R ²	ส.ป.ส.คะแนน องค์ประกอบ
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่หนึ่ง (ต่อ)				
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย(PRIDE) (ต่อ)				
6.ความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6)	-0.353 (0.039)	-9.110	0.115	-0.055
7.ความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7)	-0.327 (0.040)	-8.156	0.091	-0.002
8.ความปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทยถูกต้อง(PRIDE8)	0.569 (0.038)	14.833	0.392	0.055
9.ความปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยถูกต้อง(PRIDE9)	0.679 (0.043)	15.748	0.524	0.233
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย (NEED)				
1.การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย(NEED1)	0.572	--	0.336	0.155
2.ความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด(NEED2)	0.658 (0.043)	15.126	0.468	0.193
3.ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน(NEED3)	0.678 (0.045)	14.944	0.479	0.158
4.การไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม(NEED4)	0.560 (0.041)	13.681	0.323	0.101
5.การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง(NEED5)	0.729 (0.047)	15.410	0.546	0.287
6.การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6)	0.523(0.038)	13.643	0.248	-0.069
7.การเป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง (NEED7)	0.583 (0.040)	14.489	0.363	0.007
8.การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมทางภาษาไทย (NEED8)	0.635 (0.042)	15.184	0.394	0.012
9.การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9)	0.763 (0.051)	14.904	0.554	0.318
10.การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ใช้ภาษาไทยไม่ ถูกต้อง(NEED10)	0.732 (0.048)	15.303	0.452	0.125
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง				
1.ความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย (AWARENESS)	0.741(0.047)	15.822	0.725	-
2.ความภาคภูมิใจในภาษาไทย(PRIDE)	0.955(0.056)	17.196	0.873	-
3.ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย(NEED)	0.837(0.052)	16.087	0.677	-
Chi-Square = 246.227	df= 239	p-value = 0.360		
GFI= 0.983	AGFI= 0.968	RMSEA= 0.00563	RMR = 0.0212	

ภาพที่ 4.1 องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย ในการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวก มีขนาดสูงตั้งแต่ 0.741 ถึง 0.955 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า สามารถเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย และด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.955 0.837 และ 0.741 ตามลำดับ

จากน้ำหนักองค์ประกอบดังกล่าว แสดงว่า ค่านิยมทางภาษาไทยเกิดจากองค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย และความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ซึ่งองค์ประกอบในแต่ละด้านมีความแปรผันร่วมกับค่านิยมทางภาษาไทย ร้อยละ 87.30 67.70 และ 72.50 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างดังกล่าวข้างต้น สามารถสร้างสเกลขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของแต่ละองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย (AWARENESS) ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย (PRIDE) และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย (NEED) ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{AWARENESS} &= 0.015(\text{AWARE1})+0.117(\text{AWARE2})+0.164(\text{AWARE3}) \\ &+0.064(\text{AWARE4}) +0.089(\text{AWARE5})+0.108(\text{AWARE6}) \\ &+0.141(\text{AWARE7}) +0.170(\text{AWARE8})+0.106(\text{AWARE9}) \\ &+0.117(\text{AWARE10}) \\ \text{PRIDE} &= 0.119(\text{PRIDE1}) + 0.171(\text{PRIDE2}) + 0.056(\text{PRIDE3}) \\ &+ 0.083(\text{PRIDE4}) + 0.172(\text{PRIDE5}) -0.055(\text{PRIDE6}) \\ &- 0.002(\text{PRIDE7}) + 0.055(\text{PRIDE8}) +0.233(\text{PRIDE9}) \\ \text{NEED} &= 0.155(\text{NEED1}) + 0.193(\text{NEED2}) + 0.158(\text{NEED3}) \\ &+ 0.101(\text{NEED4}) +0.287(\text{NEED5}) -0.069(\text{NEED6}) \\ &+ 0.007(\text{NEED7}) + 0.012(\text{NEED8}) + 0.318(\text{NEED9}) \\ &+ 0.125(\text{NEED10}) \end{aligned}$$

การสร้างสเกลขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย (VALUES) ใช้องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ซึ่งเขียนอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{VALUES} = 0.741(\text{AWARENESS}) + 0.955 (\text{PRIDE}) + 0.837(\text{NEED})$$

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

การวิเคราะห์ในตอนนี้ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกคือ ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางด้วยคะแนนเฉลี่ยจากการใช้สถิติทดสอบที (t-test) ส่วนที่สอง คือ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง และส่วนที่สามคือ ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยน้ำหนักรองคัพระกอบค่านิยมทางภาษาไทยจากการวิเคราะห์กลุ่มพหุจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา (multiple-group)

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางด้วยคะแนนเฉลี่ยจากการใช้สถิติทดสอบที (t-test)

ผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS ในการทดสอบด้วยสถิติที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ค่า Levene ซึ่งพบว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ($p > .05$) จากนั้นทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางไม่แตกต่างกัน ($p = 0.99$) แต่เมื่อเปรียบเทียบรายด้านของค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = 0.04$ และ 0.01 ตามลำดับ) แต่ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และ
กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

ตัวแปร	Levene test F	t-test	กลุ่มที่ตั้งสถานศึกษา			
			กรุงเทพมหานคร		จังหวัดในเขตภาคกลาง	
			$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
ค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวม	0.04	-0.01	3.35	0.54	3.35	0.53
1.ด้านความตระหนักถึง การแสดงออกทางภาษาไทย (AWARENESS)	2.97	0.97	3.42	0.60	3.38	0.65
2. ด้านความภาคภูมิใจใน ภาษาไทย (PRIDE)	0.93	2.04**	3.45	0.56	3.38	0.53
3. ด้านความต้องการอนุรักษ์ ภาษาไทย (NEED)	0.04	-2.42**	3.18	0.71	3.29	0.71

**p<0.05

จากตารางที่ 4.9 กล่าวได้ว่า นักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครมีค่านิยมทางภาษาไทยด้าน
ความภาคภูมิใจในภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง และนักเรียนกลุ่มจังหวัด
ในเขตภาคกลางมีค่านิยมทางภาษาไทยด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่ม
กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนค่านิยมทางภาษาไทยด้านความ
ตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาค
กลางอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร
ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้จำนวน 29 ตัวของกลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 406 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 จำนวน 403 คู่ และมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 3 คู่ โดย
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก จำนวน 352 คู่ ความสัมพันธ์
ทางลบ จำนวน 54 คู่ มีขนาดของความสัมพันธ์ตั้งแต่ .043 ถึง .785 รายละเอียดแสดงได้ดังตาราง
ที่ 4.10 (หน้า 107)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแยกพิจารณาได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 3 คู่ ($.0 < r < .2$) ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 19 คู่ ระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 22 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ (AWARE1) กับตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ (AWARE2) ($r = .728$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับตัวแปรการนำสุภาสิต จำนวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตประจำวัน (AWARE10) ($r = .160$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) (2) **ตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 6 คู่ ($.0 < r < .2$) ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 10 คู่ ระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 14 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 6 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3) กับตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) ($r = .785$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับตัวแปรความปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE9) ($r = -.153$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) แต่มีข้อสังเกตคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) มีความสัมพันธ์ทางบวกด้วยตัวเอง แต่กลับมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) และ (3) **ตัวแปรแฝงด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 15 คู่ ระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 28 คู่ และระดับค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 2 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด (NEED2) กับตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3) ($r = .664$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย (NEED1) กับตัวแปรการไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม

(NEED4) ($r = .287$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงต่างกัน พิจารณาได้ 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทย** พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีตัวแปร จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) และ ตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 19 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 61 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 10 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม (AWARE7) กับตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) ($r = .450$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ($r = -.043$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ยกเว้นตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ของสองกลุ่มนี้ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีขนาดต่ำ หรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดต่ำ ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีขนาดสูง

(2) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีตัวแปร 1 คู่ที่มีความสัมพันธ์แบบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรงชัดเจน (AWARE9) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) ส่วนขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) มีจำนวน 8 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 82 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 10 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรการนำสุภาสัทธานวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตประจำวัน (AWARE10) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) ($r = .453$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์

กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน (AWARE9) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) ($r = .079$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวมีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) และ**(3) ตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 12 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 58 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 20 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปร ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) กับตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = .504$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = -.110$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ยกเว้นตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน และตัวแปรแฝงต่างกัน ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดความสัมพันธ์ในตัวแปรแฝงเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) ความสัมพันธ์ตัวแปรแฝงต่างกันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) ทิศทางของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่าเท่ากับ 7563.899 ($p < .05$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin ซึ่งมีค่าใกล้ 1 (.924) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันมาก และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์กลุ่มพหุต่อไป

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
AWARE1	1.000													
AWARE2	0.728	1.000												
AWARE3	0.426	0.431	1.000											
AWARE4	0.436	0.439	0.505	1.000										
AWARE5	0.351	0.400	0.452	0.540	1.000									
AWARE6	0.306	0.323	0.376	0.327	0.437	1.000								
AWARE7	0.362	0.449	0.413	0.474	0.451	0.415	1.000							
AWARE8	0.409	0.461	0.473	0.421	0.450	0.453	0.544	1.000						
AWARE9	0.257	0.291	0.362	0.321	0.289	0.303	0.374	0.420	1.000					
AWARE10	0.193	0.262	0.256	0.249	0.183	0.160	0.324	0.277	0.276	1.000				
PRIDE1	0.264	0.297	0.299	0.279	0.219	0.185	0.326	0.328	0.300	0.305	1.000			
PRIDE2	0.350	0.408	0.380	0.346	0.328	0.298	0.363	0.380	0.303	0.239	0.509	1.000		
PRIDE3	0.360	0.389	0.394	0.375	0.374	0.288	0.421	0.410	0.308	0.301	0.415	0.598	1.000	
PRIDE4	0.329	0.383	0.365	0.299	0.343	0.321	0.397	0.339	0.304	0.228	0.419	0.663	0.611	1.000
Mean	3.18	3.15	3.52	3.53	3.63	3.70	3.41	3.57	3.57	2.94	3.47	3.59	3.44	3.62
SD	0.80	0.79	0.86	0.89	0.94	0.91	0.93	0.89	0.94	1.08	0.96	0.99	0.98	0.98

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ตาราง 4.10 (ต่อ)

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
PRIDE5	0.359	0.396	0.404	0.389	0.391	0.328	0.450	0.418	0.319	0.305	0.404	0.575	0.785	0.689
PRIDE6	-0.127	-0.207	-0.124	-0.166	-0.131	-0.077	-0.097	-0.121	-0.131	-0.159	-0.181	-0.249	-0.205	-0.236
PRIDE7	-0.157	-0.218	-0.112	-0.170	-0.104	-0.043	-0.124	-0.139	-0.130	-0.122	-0.169	-0.263	-0.270	-0.183
PRIDE8	0.315	0.287	0.293	0.276	0.332	0.333	0.346	0.345	0.318	0.205	0.359	0.483	0.430	0.536
PRIDE9	0.422	0.410	0.356	0.351	0.399	0.345	0.410	0.428	0.349	0.220	0.380	0.427	0.499	0.515
NEED1	0.232	0.299	0.189	0.228	0.292	0.196	0.354	0.266	0.123	0.281	0.334	0.333	0.381	0.328
NEED2	0.426	0.420	0.353	0.302	0.390	0.328	0.399	0.387	0.241	0.297	0.297	0.376	0.371	0.354
NEED3	0.354	0.408	0.355	0.298	0.403	0.388	0.404	0.429	0.334	0.253	0.312	0.366	0.378	0.430
NEED4	0.303	0.258	0.212	0.211	0.181	0.262	0.264	0.275	0.330	0.269	0.334	0.299	0.335	0.311
NEED5	0.332	0.371	0.320	0.306	0.285	0.274	0.344	0.322	0.222	0.340	0.372	0.405	0.432	0.413
NEED6	0.244	0.296	0.246	0.247	0.170	0.148	0.299	0.230	0.079	0.453	0.294	0.298	0.408	0.261
NEED7	0.359	0.372	0.269	0.293	0.272	0.227	0.373	0.307	0.296	0.423	0.387	0.353	0.429	0.383
NEED8	0.302	0.330	0.318	0.318	0.328	0.166	0.334	0.284	0.202	0.343	0.346	0.340	0.430	0.296
NEED9	0.330	0.377	0.339	0.321	0.368	0.312	0.363	0.343	0.274	0.228	0.316	0.447	0.486	0.364
NEED10	0.376	0.403	0.306	0.360	0.354	0.244	0.402	0.326	0.243	0.339	0.357	0.340	0.442	0.325

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร PRIDE6 - AWARE6, PRIDE6 - AWARE7 และ AWARE9 - NEED6 ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.10 (ต่อ)

	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
PRIDE5	1.000														
PRIDE6	-0.218	1.000													
PRIDE7	-0.278	0.732	1.000												
PRIDE8	0.524	-0.183	-0.191	1.000											
PRIDE9	0.583	-0.153	-0.203	0.738	1.000										
NEED1	0.398	-0.206	-0.235	0.252	0.297	1.000									
NEED2	0.413	-0.215	-0.247	0.329	0.364	0.450	1.000								
NEED3	0.376	-0.192	-0.186	0.355	0.394	0.394	0.664	1.000							
NEED4	0.366	-0.150	-0.126	0.331	0.361	0.287	0.385	0.409	1.000						
NEED5	0.442	-0.169	-0.175	0.388	0.446	0.362	0.416	0.439	0.459	1.000					
NEED6	0.373	-0.219	-0.309	0.154	0.229	0.469	0.401	0.331	0.290	0.565	1.000				
NEED7	0.439	-0.207	-0.271	0.374	0.394	0.434	0.408	0.378	0.434	0.546	0.607	1.000			
NEED8	0.457	-0.175	-0.247	0.299	0.386	0.482	0.437	0.351	0.304	0.495	0.543	0.582	1.000		
NEED9	0.504	-0.110	-0.147	0.434	0.488	0.308	0.361	0.359	0.297	0.433	0.351	0.456	0.561	1.000	
NEED10	0.464	-0.150	-0.164	0.343	0.439	0.448	0.447	0.376	0.433	0.561	0.502	0.582	0.582	0.523	1.000
Mean	3.49	3.13	3.31	3.55	3.45	3.03	3.12	3.31	3.09	3.35	2.87	3.01	3.16	3.57	3.30
SD	0.96	1.05	1.01	0.93	0.94	1.01	0.97	0.97	1.02	0.97	1.06	0.96	1.02	1.04	1.08

Bartlett's Test of Sphericity = 7563.899   df = 406   p = .000

Kaiser – Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy = .924

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มจังหวัดในเขต

ภาคกลาง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 29 ตัว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 406 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 403 คู่ และมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 3 คู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวก จำนวน 353 คู่ ความสัมพันธ์ทางลบ จำนวน 53 คู่ มีขนาดของความสัมพันธ์ตั้งแต่ .018 ถึง .668 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.11 (หน้า 113)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแยกพิจารณาได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 1 คู่ ($.0 < r < .2$) ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 16 คู่ ระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 27 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ (AWARE1) กับตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ (AWARE2) ($r = .668$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ (AWARE5) กับตัวแปรการนำสุภาพดี จำนวน เป็นข้อคิดใช้ในชีวิตประจำวัน (AWARE10) ($r = .187$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) (2) **ตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทย** ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 1 คู่ ($.0 < r < .2$) ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 17 คู่ ระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 17 คู่ และค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 1 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ตัวแปรความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE4) กับตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) ($r = .608$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง (PRIDE1) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ($r = -.199$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) แต่มีข้อสังเกตคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) มีความสัมพันธ์ทางบวกด้วยตนเอง แต่กลับมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) และ (3) **ตัวแปรแฝงด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย**

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 22 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 23 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด (NEED2) กับตัวแปรความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3) ($r = .559$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ตัวแปรการไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม (NEED4) กับตัวแปรการให้กำลังใจชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = .266$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงต่างกัน พิจารณาได้ 3 กลุ่ม คือ (1) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทย** พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 10 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 71 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 9 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น (AWARE8) กับตัวแปรความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE4) ($r = .446$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ (AWARE1) กับตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ($r = -.127$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ยกเว้นตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) กับ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) (2) **ตัวแปรแฝงความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) จำนวน 8 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 90 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 2 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) กับตัวแปรการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ($r = .419$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม (AWARE7) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) ($r = .145$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวมีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็น

บวก) และ(3) **ตัวแปรแฝงความภาคภูมิใจในภาษาไทยกับตัวแปรแฝงความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย** พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีตัวแปร จำนวน 3 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) กับตัวแปรการส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (NEED5) ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7)กับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย (NEED6) และตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) กับตัวแปรการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง (NEED10) สำหรับขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปรที่อยู่ในระดับต่ำ ($.0 < r < .2$) มีจำนวน 17 คู่ ระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 68 คู่ และระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 5 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือตัวแปรความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3) กับตัวแปรการส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (NEED5) ($r = .458$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7) กับตัวแปรการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง (NEED10) ($r = .018$) นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) โดยตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE6) มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นลบ) และตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ (PRIDE7)มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรอื่นทุกตัวยกเว้น ตัวแปรการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง (NEED10) ที่มีทิศทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน และตัวแปรแฝงต่างกัน ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดความสัมพันธ์ในตัวแปรแฝงเดียวกันส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) ความสัมพันธ์ตัวแปรแฝงต่างกันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) ทิศทางของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก)

เมื่อพิจารณาผลทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่า 5842.733 ($p < .05$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin ซึ่งมีค่าใกล้ 1 (.931) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันมากและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์กลุ่มพหุต่อไป

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
AWARE1	1.000													
AWARE2	0.668	1.000												
AWARE3	0.451	0.485	1.000											
AWARE4	0.370	0.417	0.529	1.000										
AWARE5	0.316	0.401	0.499	0.528	1.000									
AWARE6	0.383	0.439	0.516	0.419	0.469	1.000								
AWARE7	0.353	0.404	0.362	0.392	0.296	0.469	1.000							
AWARE8	0.345	0.408	0.493	0.476	0.404	0.465	0.429	1.000						
AWARE9	0.372	0.447	0.425	0.478	0.433	0.419	0.367	0.454	1.000					
AWARE10	0.305	0.356	0.200	0.297	0.187	0.316	0.439	0.312	0.412	1.000				
PRIDE1	0.398	0.331	0.393	0.339	0.288	0.341	0.431	0.313	0.367	0.339	1.000			
PRIDE2	0.362	0.433	0.432	0.390	0.311	0.391	0.399	0.404	0.358	0.327	0.561	1.000		
PRIDE3	0.308	0.345	0.324	0.317	0.313	0.412	0.288	0.385	0.296	0.290	0.405	0.531	1.000	
PRIDE4	0.318	0.396	0.409	0.368	0.355	0.421	0.327	0.446	0.379	0.298	0.413	0.596	0.583	1.000
Mean	3.11	3.18	3.46	3.49	3.53	3.54	3.37	3.53	3.46	3.14	3.33	3.52	3.45	3.58
SD	0.92	0.90	0.93	0.89	0.91	0.99	0.96	0.92	0.97	1.09	0.99	1.02	0.93	1.02

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2	PRIDE3	PRIDE4
PRIDE5	0.358	0.372	0.374	0.354	0.350	0.397	0.258	0.367	0.270	0.285	0.359	0.443	0.585	0.608
PRIDE6	-0.260	-0.270	-0.238	-0.154	-0.156	-0.195	-0.265	-0.225	-0.231	-0.313	-0.236	-0.276	-0.234	-0.270
PRIDE7	-0.127	-0.169	-0.187	-0.142	-0.213	-0.159	-0.170	-0.217	-0.205	-0.166	-0.199	-0.200	-0.243	-0.269
PRIDE8	0.371	0.397	0.333	0.254	0.312	0.326	0.293	0.318	0.314	0.306	0.370	0.447	0.401	0.451
PRIDE9	0.353	0.418	0.399	0.346	0.343	0.321	0.334	0.377	0.320	0.272	0.355	0.473	0.457	0.504
NEED1	0.232	0.264	0.252	0.271	0.207	0.184	0.232	0.302	0.234	0.312	0.218	0.280	0.288	0.257
NEED2	0.267	0.349	0.265	0.268	0.261	0.359	0.322	0.284	0.341	0.307	0.297	0.349	0.355	0.310
NEED3	0.368	0.389	0.398	0.296	0.288	0.397	0.340	0.410	0.356	0.325	0.315	0.417	0.361	0.400
NEED4	0.204	0.213	0.234	0.161	0.211	0.240	0.158	0.253	0.260	0.306	0.228	0.272	0.203	0.247
NEED5	0.283	0.352	0.250	0.284	0.271	0.362	0.272	0.275	0.232	0.343	0.288	0.373	0.458	0.386
NEED6	0.209	0.225	0.155	0.203	0.209	0.227	0.145	0.203	0.155	0.306	0.144	0.146	0.246	0.193
NEED7	0.240	0.269	0.228	0.212	0.197	0.277	0.253	0.334	0.268	0.361	0.324	0.296	0.329	0.269
NEED8	0.250	0.329	0.273	0.234	0.265	0.299	0.274	0.259	0.275	0.278	0.259	0.259	0.292	0.297
NEED9	0.349	0.353	0.370	0.319	0.318	0.419	0.270	0.338	0.306	0.226	0.320	0.333	0.350	0.317
NEED10	0.230	0.284	0.211	0.214	0.162	0.297	0.252	0.232	0.285	0.358	0.300	0.318	0.309	0.290

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
PRIDE5	1.000														
PRIDE6	-0.223	1.000													
PRIDE7	-0.260	0.427	1.000												
PRIDE8	0.381	-0.264	-0.226	1.000											
PRIDE9	0.497	-0.251	-0.216	0.594	1.000										
NEED1	0.269	-0.248	-0.162	0.221	0.283	1.000									
NEED2	0.234	-0.220	-0.119	0.246	0.324	0.403	1.000								
NEED3	0.334	-0.307	-0.124	0.279	0.306	0.382	0.559	1.000							
NEED4	0.197	-0.266	-0.119	0.237	0.243	0.368	0.410	0.504	1.000						
NEED5	0.389	-0.204	-0.088	0.345	0.397	0.331	0.378	0.426	0.408	1.000					
NEED6	0.237	-0.198	-0.027	0.198	0.272	0.352	0.315	0.328	0.315	0.532	1.000				
NEED7	0.304	-0.309	-0.096	0.241	0.307	0.322	0.391	0.442	0.430	0.513	0.516	1.000			
NEED8	0.312	-0.231	-0.108	0.228	0.331	0.347	0.388	0.411	0.320	0.459	0.435	0.531	1.000		
NEED9	0.401	-0.185	-0.145	0.326	0.402	0.315	0.348	0.368	0.266	0.481	0.376	0.417	0.558	1.000	
NEED10	0.355	-0.230	0.018	0.285	0.318	0.304	0.356	0.354	0.285	0.471	0.461	0.480	0.433	0.493	1.000
Mean	3.48	2.86	3.25	3.47	3.46	3.24	3.21	3.32	3.08	3.33	3.11	3.18	3.35	3.55	3.54
SD	1.00	1.07	1.20	0.93	0.98	1.00	0.98	1.02	0.98	1.05	1.09	1.01	1.04	1.05	1.14

Bartlett's Test of Sphericity = 5842.733   df = 406   p = .000   Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy = .931

หมายเหตุ ตัวแปรสังเกตได้ทุกค่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)

ยกเว้นตัวแปร NEED5 - PRIDE7, NEED6 - PRIDE7 และ NEED10 -PRIDE7 ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยน้ำหนักรงค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยจากการวิเคราะห์กลุ่มพหุจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา (multiple-group)

การเปรียบเทียบน้ำหนักรงค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์กลุ่มพหุจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์กลุ่มพหุนี้ ได้จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษาอันได้แก่ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง สมมติฐานที่ใช้ทดสอบมี 5 สมมติฐาน ได้แก่ 1) สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล 2) สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของน้ำหนักรงค์ประกอบ 3) สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของน้ำหนักรงค์ประกอบและสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรแฝงภายนอกบนตัวแปรแฝงภายใน 4) สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของน้ำหนักรงค์ประกอบ สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรแฝงภายนอกบนตัวแปรแฝงภายใน และความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ และ 5) สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของน้ำหนักรงค์ประกอบ สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรแฝงภายนอกบนตัวแปรแฝงภายใน ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ และความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรแฝงภายใน

ตามหลักการในการวิเคราะห์จะประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล และส่วนที่สองคือ การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ โดยจะเริ่มทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุดไปจนถึงการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ที่มีความเข้มงวดมากที่สุด รายละเอียดของผลการทดสอบสมมติฐานแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

สมมติฐาน	χ^2	df	χ^2/df	p	GFI	NFI	RFI	RMR
1.H _{form}	495.885	478	1.037	0.277	0.966	0.989	0.982	0.026
2.H _{$\Delta\gamma$}	544.151	504	1.079	0.105	0.963	0.988	0.981	0.038
	$\Delta\chi^2_{2-1}$	= 48.266			Δdf_{2-1}	= 26		

หมายเหตุ

Δx^2_{a-b} หมายถึง ผลต่างของค่าไค-สแควร์ที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่ a และ b

Δdf_{a-b} หมายถึง ผลต่างของค่าองศาอิสระที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่ a และ b

จากตารางที่ 4.12 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างที่ตั้งของสถานศึกษาในสมมติฐานที่ 1 (H_{form}) ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า $\chi^2 = 495.885$, $df = 478$, $p = 0.277$, $GFI = 0.966$, $NFI = 0.989$, $RFI = 0.982$, $RMR = 0.026$ และ $\chi^2/df = 1.037$ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ค่า p มีค่ามากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน ค่า GFI , NFI และ RFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ 0 และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 โดยทุกค่าให้ผลที่สอดคล้องกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลัก แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือรูปแบบของโมเดลมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างที่ตั้งของสถานศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ($H_{\Delta\gamma}$) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ผลการทดสอบพบว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก ซึ่งให้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ $\chi^2 = 544.151$, $df = 504$, $p = 0.105$, $GFI = 0.963$, $NFI = 0.988$, $RFI = 0.981$, $RMR = 0.038$ และ $\chi^2/df = 1.079$ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ค่า GFI , NFI และ RFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ 0 และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 โดยทุกค่าให้ผลที่สอดคล้องกัน จึงยอมรับสมมติฐานหลักแสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าไค-สแควร์รวมระหว่างสมมติฐานที่ 2 และ 1 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 48.266 ค่า df เท่ากับ 26 เมื่อเทียบกับค่าวิกฤตไค-สแควร์ที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 38.89 แสดงให้เห็นว่าผลต่างไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ค่าพารามิเตอร์ของน้ำหนักองค์ประกอบมีความแปรเปลี่ยนระหว่างที่ตั้งของสถานศึกษา

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ ตามสมมติฐานที่ 3-5 พบว่า โปรแกรมลิสเรลไม่สามารถคำนวณและประมาณค่าได้ เนื่องจากเมทริกซ์ในการเปรียบเทียบความกลมกลืนไม่เป็นบวก (fitted covariance matrix is not positive definite)

จากผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างที่ตั้งของ

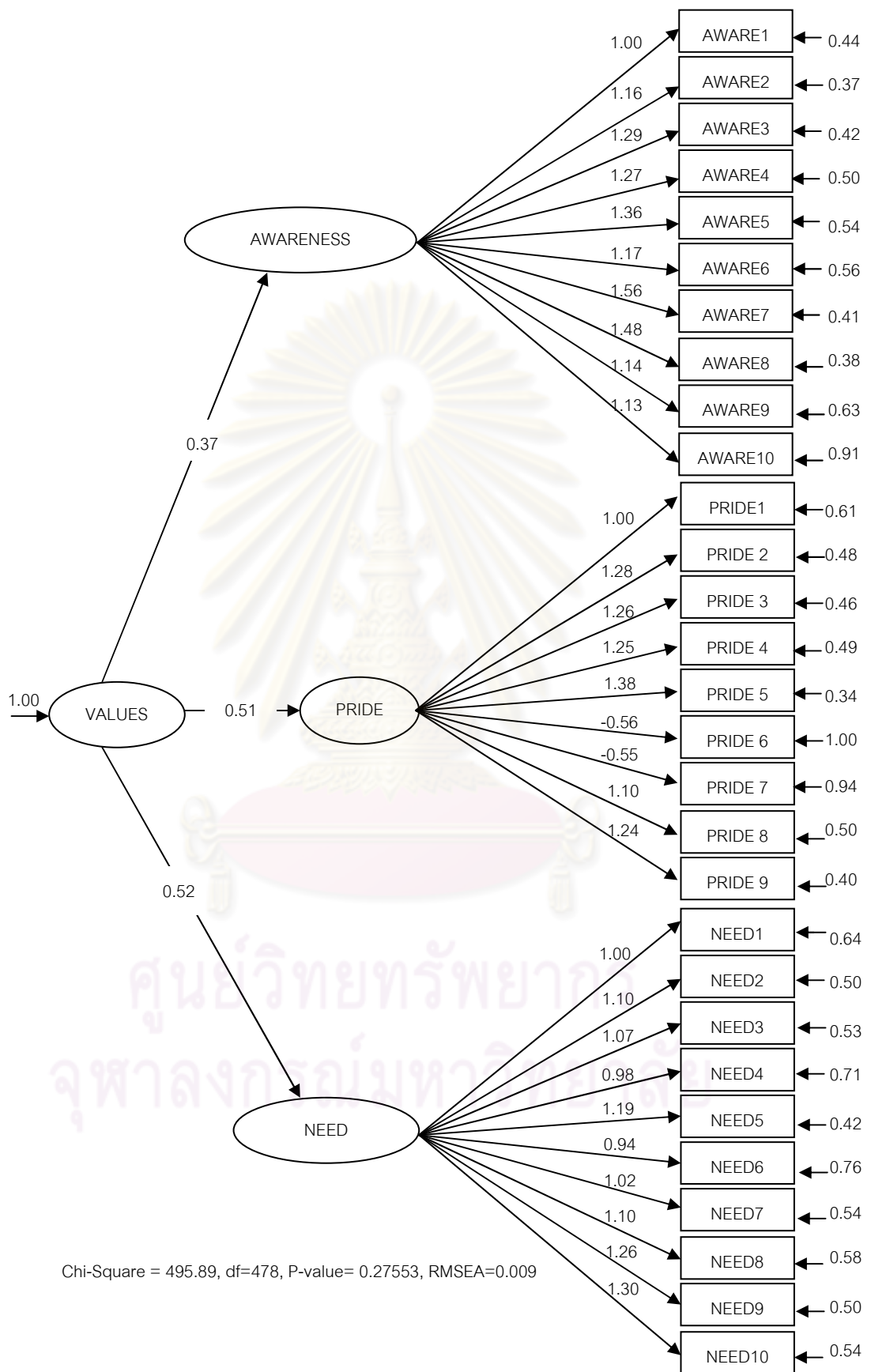

สถานศึกษาทั้ง 2 คือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง สรุปได้ว่า มีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล แต่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของน้ำหนักองค์ประกอบ

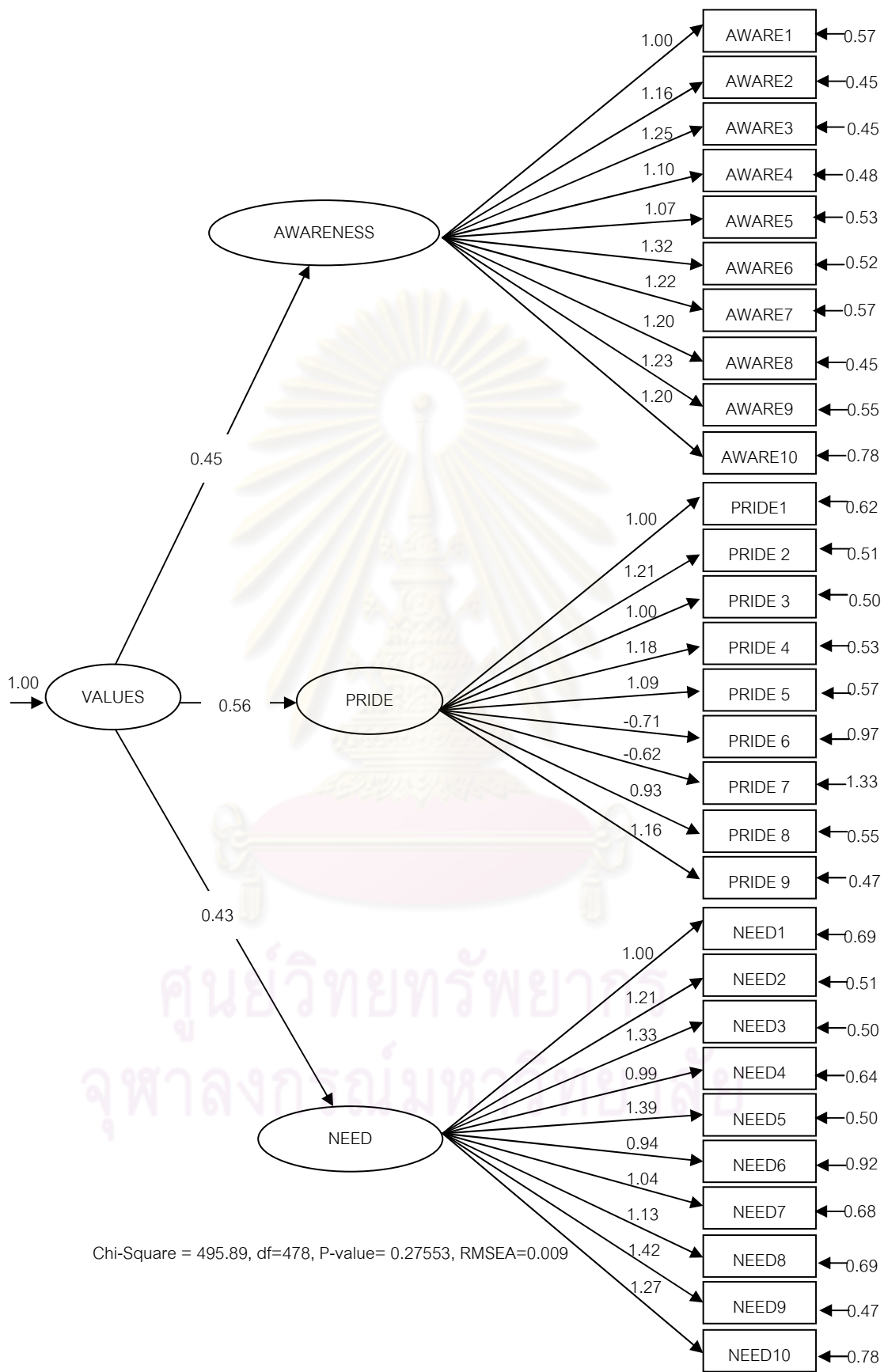
ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล ผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะโมเดลที่มีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล เนื่องจากเป็นโมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำสุด (1.037) โดยการนำเสนอมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.13 ภาพที่ 4.2 และ 4.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.2 โมเดลสมการโครงสร้างค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.3 โมเดลสมการโครงสร้างค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

ตารางที่ 4.13 การประมาณค่าพารามิเตอร์

ตัวแปร	ที่ตั้งของสถานศึกษา							
	กรุงเทพมหานคร				จังหวัดในเขตภาคกลาง			
	b	SE _b	t	R ²	b	SE _b	t	R ²
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทาง ภาษาไทย (AWARENESS)	0.365	0.032	11.260	0.711	0.453	0.040	11.297	0.769
1.ความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ(AWARE1)	1.000	--	--	0.300	1.000	--	--	0.319
2.ความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ(AWARE2)	1.161	0.073	15.971	0.407	1.156	0.079	14.616	0.440
3.ความตั้งใจใช้ภาษาเพื่อก่อความสามัคคี (AWARE3)	1.292	0.117	11.031	0.427	1.253	0.111	11.329	0.485
4.การใช้ภาษาแสดงความห่วงใย เมตตา ปรารถนาดี (AWARE4)	1.269	0.117	10.841	0.378	1.096	0.105	10.441	0.403
5.ความตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ (AWARE5)	1.361	0.133	10.201	0.390	1.071	0.108	9.876	0.367
6.ความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6)	1.170	0.122	9.589	0.315	1.324	0.122	10.885	0.475
7.ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่ เหมาะสม(AWARE7)	1.563	0.139	11.213	0.530	1.122	0.114	9.837	0.369
8.การเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และ เสรีภาพผู้อื่น(AWARE8)	1.477	0.130	11.370	0.517	1.203	0.111	10.878	0.460
9.ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน(AWARE9)	1.138	0.123	9.257	0.277	1.225	0.115	10.618	0.421
10.การนำสุภาษิต สำนวน เป็นข้อคิดใช้ใน ชีวิตประจำวัน(AWARE10)	1.130	0.146	7.731	0.208	1.202	0.131	9.212	0.331
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย (PRIDE)	0.513	0.042	12.326	0.855	0.561	0.046	12.304	0.866
1.ความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของ ตนเอง(PRIDE1)	1.000	--	--	0.335	1.000	--	--	0.371
2.ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียง ภาษาไทยถูกต้อง(PRIDE2)	1.284	0.101	12.762	0.515	1.211	0.094	12.880	0.511
3.ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียง ภาษาไทยถูกต้อง(PRIDE3)	1.264	0.109	11.600	0.516	1.001	0.093	10.715	0.421
4.ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียง ภาษาไทยชัดเจน(PRIDE4)	1.252	0.110	11.391	0.497	1.176	0.105	11.218	0.486
5.ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียง ภาษาไทยชัดเจน(PRIDE5)	1.383	0.116	11.924	0.632	1.092	0.102	10.683	0.431
6.ความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำ ต่างประเทศ(PRIDE6)	-0.557	0.095	-5.871	0.088	-0.707	0.097	-7.305	0.158

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร	ที่ตั้งของสถานศึกษา							
	กรุงเทพมหานคร				จังหวัดในเขตภาคกลาง			
	b	SE _b	t	R ²	b	SE _b	t	R ²
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย (PRIDE) (ต่อ)								
7.ความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปน คำต่างประเทศ(PRIDE7)	-0.547	0.093	-5.907	0.090	-0.617	0.106	-5.796	0.094
8.ความปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทย ถูกต้อง(PRIDE8)	1.097	0.099	11.029	0.425	0.933	0.091	10.245	0.366
9.ความปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทย ถูกต้อง(PRIDE9)	1.244	0.107	11.642	0.541	1.162	0.106	10.957	0.509
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย (NEED)								
1.การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย (NEED1)	1.000	--	--	0.359	1.000	--	--	0.310
2.ความระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด (NEED2)	1.100	0.095	11.548	0.467	1.210	0.122	9.951	0.470
3.ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3)	1.074	0.096	11.135	0.440	1.329	0.133	10.033	0.525
4.การไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแส สังคม(NEED4)	0.978	0.095	10.298	0.326	0.992	0.108	9.144	0.323
5.การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง(NEED5)	1.191	0.102	11.684	0.547	1.391	0.135	10.329	0.549
6.การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ภาษาไทย(NEED6)	0.936	0.087	10.804	0.293	0.933	0.104	8.931	0.227
7.การเป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ภาษาไทย ที่ถูกต้อง(NEED7)	1.015	0.090	11.280	0.406	1.035	0.110	9.444	0.330
8.การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรม ทางภาษาไทย(NEED8)	1.102	0.092	12.023	0.429	1.128	0.116	9.681	0.364
9.การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ ภาษาไทยถูกต้อง(NEED9)	1.261	0.113	11.169	0.532	1.423	0.142	10.047	0.574
10.การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง(NEED10)	1.304	0.107	12.233	0.532	1.269	0.131	9.688	0.391

จากตารางที่ 4.13 ผู้วิจัยขอนำเสนอหน้าหนึ่งของคัมภีร์ประกอบจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา คือ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง และผู้วิจัยขอนำเสนอการเปรียบเทียบหน้าหนึ่งของคัมภีร์ประกอบระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง ดังนี้

1. โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีน้ำหนัก 0.523 ซึ่งถือว่าสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ โดยรองลงมาคือองค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 0.513 และด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 0.365

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม (AWARE7) ซึ่งมีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 1.563

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 1.383

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง (NEED10) มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 1.304

2. โรงเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง

เมื่อพิจารณาน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 0.561 ซึ่งถือว่ามือน้ำหนักสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ โดยรองลงมาคือองค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 0.453 และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 0.431 สรุปได้ว่า หากต้องการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเขตภาคกลาง ควรเริ่มต้นพัฒนาในองค์ประกอบความภาคภูมิใจในภาษาไทย เนื่องจากมีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบสูงสุด

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ (AWARE6) มีน้ำหนักของคัมภีร์ประกอบเท่ากับ 1.324

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE2) มีน้ำหนักขององค์ประกอบเท่ากับ 1.211

เมื่อพิจารณาน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยในด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือการให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) มีน้ำหนักขององค์ประกอบเท่ากับ 1.423

การจัดอันดับน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยของค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่ม กรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางแสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 องค์ประกอบย่อยค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านที่มีน้ำหนักขององค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรกในกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง

อันดับ	กลุ่มกรุงเทพมหานคร	กลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย		
1	ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม	ความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ
2	การเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น	ความตั้งใจใช้ภาษาเพื่อก่อความสามัคคี
3	ความตั้งใจที่ใช้ภาษาให้กำลังใจ	ความตั้งใจใช้ภาษาสื่อความหมายตรง ชัดเจน
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย		
1	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน	ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง
2	ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง	ความปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน
3	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง	ความปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยถูกต้อง
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย		
1	การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง
2	การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง	การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
3	การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง	ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน

3. การเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า กลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักองค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยสูงที่สุด แต่กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 อันดับน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย	กลุ่ม กรุงเทพมหานคร		กลุ่ม จังหวัดเขตภาคกลาง	
	อันดับ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	อันดับ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
	ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	3	0.37	2
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	2	0.51	1	0.56
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	1	0.52	3	0.43

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบย่อยของค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างกันมากที่สุดคือ ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม (AWARE7) ซึ่งน้ำหนักต่างกัน 0.34 รองลงมาคือ ความตั้งใจใช้ภาษาให้กำลังใจ (AWARE5) และการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น (AWARE8) มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกัน 0.29 และ 0.28 ตามลำดับ โดยความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบทั้งสามนี้ กลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มจังหวัดเขตภาคกลางทั้งหมด

ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ตัวแปรที่ทั้งสองกลุ่มมีน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างกันมากที่สุดคือ ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน (PRIDE5) น้ำหนักต่างกัน 0.29 รองลงมาคือ ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3) และความปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทยถูกต้อง (PRIDE3) น้ำหนักองค์ประกอบต่างกัน 0.26 และ 0.17 ตามลำดับ ซึ่งความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบทั้งสามนี้ กลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มจังหวัดเขตภาคกลางทั้งหมด

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ตัวแปรที่ทั้งสองกลุ่มมีน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างกันมากที่สุดคือ ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน (NEED3) ซึ่งน้ำหนักต่างกัน 0.26 รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (NEED5) และ การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันเท่ากับ 0.20 และ 0.16 ตามลำดับ โดยความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบทั้งสามดังกล่าวนี้ พบว่า กลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มกรุงเทพมหานครทั้งหมด

รายละเอียดแสดงได้ดังแสดงได้ตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ความแตกต่างของน้ำหนักองค์ประกอบย่อยค่านิยมทางภาษาไทย

ระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง สูงสุด 3 อันดับ

อันดับ	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		ความแตกต่าง ของน้ำหนัก องค์ประกอบ
		กรุงเทพมหานคร	จังหวัด ในเขตภาคกลาง	
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย				
1	ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม	1.56	1.22	0.34
2	ความตั้งใจที่ใช้ภาษาให้กำลังใจ	1.36	1.07	0.29
3	การเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และ เสรีภาพผู้อื่น	1.48	1.20	0.28
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย				
1	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียง ภาษาไทยชัดเจน	1.38	1.09	0.29
2	ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียง ภาษาไทยถูกต้อง	1.26	1.00	0.26
3	ความปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทย ถูกต้อง	1.10	0.93	0.17
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย				
1	ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน	1.07	1.33	0.26
2	การส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง	1.19	1.39	0.20
3	การให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ ภาษาไทยถูกต้อง	1.26	1.42	0.16

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งจากการสนทนากลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดเขตภาคกลาง การสัมภาษณ์ครูภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญ การสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึก และบันทึกเทป (ในกลุ่มที่ได้รับอนุญาตให้บันทึกเทปได้) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับลึก

4.1 ผลการวิเคราะห์ค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน A และโรงเรียน ก ด้วยการสังเกตพฤติกรรม และการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันผลข้อมูลเชิงปริมาณ

จากการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านรวมกันสูงที่สุดในกรุงเทพมหานครคือ โรงเรียน A ($\bar{X}=3.47$) และในจังหวัดเขตภาคกลางคือ โรงเรียน ก ($\bar{X}=3.46$) เพื่อเป็นการยืนยันผลข้อมูลคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ผู้วิจัยจึงสังเกตพฤติกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนของนักเรียน และสนทนากลุ่มกับนักเรียน โรงเรียนละ 6 คน ซึ่งปรากฏว่า ข้อมูลเชิงปริมาณมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียน A กรณีศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร

โรงเรียน A เป็นโรงเรียนสหศึกษาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร พื้นที่ในโรงเรียนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนอาคารเรียน และส่วนบ้านพักครูและนักรักษาโรง อาคารเรียนจะแบ่งไปตามกลุ่มสาระวิชา ดังนั้นกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ก็จะมีอาคารสำหรับเรียนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะ นักเรียนใช้วิธีการเดินเรียน โดยเมื่อจบหนึ่งคาบก็จะย้ายห้องเรียน

โรงเรียน ก กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

โรงเรียน ก เป็นโรงเรียนสหศึกษา มีอาคารเรียนที่แบ่งไปตามกลุ่มสาระวิชา นักเรียนใช้วิธีการเดินเรียน โดยเมื่อจบหนึ่งคาบก็จะย้ายห้องเรียน

จากการสังเกตและสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน A และโรงเรียน ก ได้ผลดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็นค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน A	โรงเรียน ก
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	
<p>จากการสังเกตช่วงเปลี่ยนคาบเรียน เมื่อ นักเรียนเห็นครู หรือผู้วิจัยเดินผ่านก็จะยกมือไหว้ กล่าวคำสวัสดิ์</p> <p>นักเรียนส่วนใหญ่จะเดินพูดคุยกันเป็นกลุ่ม มีส่งเสียงดัง ตะโกนบ้าง พูดคำหยาบบ้าง เช่น กู มึง เป็นต้น ผลการสังเกตนี้สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ คือ นักเรียนใช้คำหยาบคายบ้าง เช่น ใช้คำสรรพนาม กู มึง แก เป็นต้น ซึ่งจะใช้กับเพื่อนที่สนิทกันเท่านั้น</p> <p>นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียน รู้จักกาลเทศะ ความเหมาะสมของระดับภาษาว่า ภาษาระดับใดใช้กับเพื่อน ใช้กับผู้ใหญ่ ซึ่งผล สัมภาษณ์นี้สอดคล้องกับผลการสังเกตขณะที่ผู้วิจัย สอนหน้ากลุ่ม คือ นักเรียนพูดมีคำลงท้าย ค่ะ คะ แสดง กริยาสุภาพ ไม่ว่าจะเป็นการนั่ง การยกมือขอตอบ คำถาม ซึ่งแสดงถึงการให้เกียรติ และเคารพสิทธิของ ผู้อื่น ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“การใช้คำหยาบเป็นเรื่องที่ผิด เพราะ ถ้าเรา ใช้จนชิน เมื่อเราเขียนส่งครูก็จะเขียนติดไปด้วยค่ะ” (คนที่ 4/ นักเรียนโรงเรียน A)</p> <p>“ภาษาที่ใช้กับอาจารย์ก็จะใช้แบบมีค่ะ มีขา สุภาพมากกว่า เพราะเขาเป็นผู้มีอายุมากกว่าเรา กับ เพื่อนก็ใช้คำเสมอภาคกันค่ะ” (คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน A)</p> <p>“เวลาพูดกับอาจารย์ก็พูดดีๆ ...อย่าง อาจารย์คะวันนี้มีอะไรให้ช่วยไหมคะ มีค่ะ มีขา เช่น ด.ญ. นั่นไปเรียกอาจารย์คนนี้ให้หน่อย เราก็พูดว่า อาจารย์ขา อาจารย์คนนี้เชิญไป.. เวลาอยู่กับเพื่อน บางทีก็หลุดคำไม่สุภาพ อย่างมึง กูแต่อยู่กับผู้ใหญ่ก็ ระวัง ” (คนที่ 3/ นักเรียนโรงเรียน A)</p>	<p>จากการสังเกตช่วงเปลี่ยนคาบเรียน เมื่อ นักเรียนเห็นครู หรือผู้วิจัยเดินผ่านก็จะกล่าวคำ สวัสดิ์ และยกมือไหว้</p> <p>นักเรียนจะเดินพูดคุยกันเป็นกลุ่ม มีส่ง เสียงดัง ตะโกนเรียกเพื่อน เช่น เฮ้ย มีการพูดคำไม่ สุภาพบ้าง เช่น กู มึง เป็นต้น ผลการสังเกตส่วนนี้ สอดคล้องกับผลการสนทนากลุ่มกับนักเรียนที่ว่า มี การใช้คำหยาบคายบ้าง</p> <p>อย่างไรก็ตามนักเรียนมีความระมัดระวัง เรื่องการใช้ภาษา โดยรู้จักเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม กับบุคคล กาลเทศะ เช่น ภาษาที่ใช้กับครู ก็จะมี ความสุภาพมากกว่า เป็นต้น จากการสังเกต พฤติกรรมในห้องเรียนพบว่า นักเรียนใช้สรรพนาม เรียกแทนตนเองว่า หนู ผม แสดงความสุภาพ ซึ่ง แตกต่างจากที่ใช้พูดกับเพื่อน</p> <p>นอกจากนี้จากการสังเกตช่วงพัก รับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น พบว่า ขณะรับประทานอาหารนักเรียนจะ พูดคุยกันเสียงเบาๆ ไม่มีการตะโกน ดังตัวอย่างคำ กล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“การใช้ภาษากับครู กับเพื่อนก็ต่างกัน กับ ครูก็จะสุภาพกว่าอยู่แล้ว กับเพื่อนก็ตัวเอง” (คนที่ 1/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p> <p>“ใช้คำหยาบกับเพื่อนๆบ้าง เช่น ไอ้นี้ ไอ้...” (คนที่ 4/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p> <p>“เวลาใช้ภาษาก็ต้องระวังเรื่องกาลเทศะ อายุ เพศ อย่างถ้าพูดกับเพศตรงข้ามก็ต้องระวัง มากขึ้น” (คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p>

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

โรงเรียน A	โรงเรียน ก
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	
<p>นักเรียนมีความภาคภูมิใจภาษาไทย โดยมีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยระดับปานกลาง เนื่องจากด้วยความเคยชินกับการใช้ภาษาในกลุ่มเพื่อน ทำให้ลืมตัวพูดคำควบกล้ำไม่ชัด และบางครั้งไม่แน่ใจว่าใช้ภาษาถูกหรือไม่</p> <p>ผลการสัมภาษณ์ในส่วนนี้สอดคล้องกับผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน กล่าวคือ เมื่อครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงเนื้อเรื่องจากหนังสือเรียน นักเรียนส่วนใหญ่อ่านเสียงดัง ฟังชัด สำหรับนักเรียนบางคนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจน หรืออ่านคำบางคำไม่ถูกต้องก็ยังคงอ่านเสียงดัง แสดงถึงความมั่นใจในตนเอง นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนรู้สึกไม่ชื่นชอบที่เห็นผู้อื่นใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“การใช้คำไทยปนต่างประเทศก็ไม่ค่อยดีอะคะ เพราะว่าคำไทยก็ดีอยู่แล้ว การที่เราใช้ไทยคำ อังกฤษคำ มันน่าจะใช้ไทยก็ไทยไปเลย อังกฤษก็อังกฤษไปเลย”</p> <p style="text-align: right;">(คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน A)</p>	<p>นักเรียนมีความภาคภูมิใจในภาษาไทย โดยรู้สึกตะขิดตะขวงใจ เมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ อีกทั้งไม่ชอบใจที่พูดไม่ชัดเจน</p> <p>สำหรับเรื่องความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย นักเรียนบางคนยังไม่มั่นใจเท่าไรนัก เนื่องจาก ไม่แน่ใจว่าใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“ปัจจุบันวัยรุ่นก็จะนิยมไทยปนอังกฤษ แล้วก็ใช้ภาษาไทยผิด อย่างในอินเทอร์เน็ต ก็ตะขิดตะขวงใจ แต่ที่เราใช้ผิดก็เพราะพิมพ์ง่าย แล้วก็เร็ว”</p> <p style="text-align: right;">(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p> <p>“ถ้าพูดเหนือแบบต่างจังหวัด ก็คงรู้สึกแปลกๆ แต่ก็ฟังได้เรื่อยๆ แต่ถ้าพูดไม่ชัดเจนน่าเกลียด หรือตั้งใจพูดไม่ชัด ก็คงจะไม่ชอบ”</p> <p style="text-align: right;">(คนที่ 3/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p> <p>“บางคำก็ใช้ถูก บางคำก็ใช้ไม่ถูก, บางทีก็ไม่ได้คิดว่าถูกจริงรีเปล่า แต่ก็ต้องใช้ไปก่อน”</p> <p style="text-align: right;">(คนที่ 5/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p>

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

โรงเรียน A	โรงเรียน ก
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	
<p>นักเรียนมีการตกเตือน ให้คำแนะนำเมื่อเพื่อนใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนคือ เมื่อเพื่อนอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน เพื่อนคนอื่น ๆ ก็จะช่วยกันตกเตือน นอกจากนี้นักเรียนได้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมประกวดแข่งขันในวันสำคัญทางภาษาไทย เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น และมีการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียน แต่นักเรียนบางคนที่ชอบวิชาอื่นมากกว่า ก็จะไปเข้าร่วมกิจกรรมของวิชาอื่นแทนภาษาไทย ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“หนูไม่ค่อยเข้าร่วมของภาษาไทยเพราะจะไปของวิชาอื่นที่ชอบมากกว่า” (คนที่ 1/ นักเรียนโรงเรียน A)</p> <p>“ได้เข้าร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่ได้ไปดูว่าสุนทรภู่เป็นมายังไง แต่งอะไรบ้าง มีประกวดเข้าร่วมคัดลายมือ วาดรูป หนูก็เข้าร่วม แต่ว่าไม่ได้รับรางวัล” (คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน A)</p> <p>“พวกหนูก็เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ค่ะ อย่างของหนูมีกิจกรรมนอกโรงเรียน หนูไปที่โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี มีงานนิทรรศการ หนูไปแข่งคัดลายมือ” (คนที่ 3/ นักเรียนโรงเรียน A)</p>	<p>นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการเรียนรู้จากเพื่อน ให้คำแนะนำเพื่อนเกี่ยวกับภาษาไทย เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแล้วเห็นว่าน่าสนใจจริง ๆ ก็จะไม่บอกต่อ เล่าให้ผู้อื่นฟัง หากตนเองรู้สึกเฉย ๆ ก็จะไม่สนใจที่จะบอกต่อ ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนที่ว่า</p> <p>“วันภาษาไทยก็ได้เข้าร่วมกิจกรรม มีตอบคำถาม ให้ทั้งห้องช่วยกันจัด มีเพื่อนเป็นโฆษก เราก็เรียนรู้จากเพื่อนด้วย” (คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p> <p>“วันสุนทรภู่ มีตอบคำถามเหมือนกัน, มีแสดงละคร , รุ่นที่เป็นคนแสดง เราก็ดูอย่างเดียว ดูแล้วก็แค่เข้าใจว่าเรื่องเป็นยังไง มีไปเล่าต่อบ้างแล้วแต่เรื่องค่ะ คือถ้าสนใจก็จะไปเล่าต่อ ถ้าเฉยๆ ก็เฉยๆ ไป” (คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน ก)</p>

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนทั้งโรงเรียน A และโรงเรียน ก มีระดับค่านิยมทางภาษาไทยในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลข้อมูลเชิงปริมาณที่ว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีระดับค่านิยมทางภาษาไทยในระดับปานกลางเช่นกัน โดยโรงเรียน A และโรงเรียน ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และ 3.46 ตามลำดับ

4.2 ผลการสนทนากลุ่มแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การสนทนากลุ่มกับนักเรียนในประเด็นแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้เสนอวิธีการต่าง ๆ โดยจะนำเสนอเป็นประเด็นดังนี้

ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

นักเรียนได้เสนอแนวทาง วิธีการที่ครูจะช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยไว้ 7 วิธี ดังนี้

1. ครูเน้นย้ำอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยอย่างชัดเจนทุกคาบ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“น่าจะให้คุณครูเขาเล่าว่าภาษาไทยมันเป็นมาอย่างไร สำคัญยังไง ไม่ใช่มาถึงก็สอน ๆ ๆ ควรพูดย้ำทุกคาบ”

(คนที่ 4/ นักเรียนโรงเรียน A)

2. ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนของครู โดยเน้นกิจกรรมเกม มีการให้รางวัลเพื่อเสริมแรง กระตุ้นนักเรียน อาจให้คาบที่หนึ่งเล่นเกมคาบต่อไปเป็นการเรียนเนื้อหาปกติ และครูควรมีวิธีการสอนที่ให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ง่าย เช่น การนำเนื้อหามาทำเป็นเพลง เป็นต้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“กิจกรรมในห้องเรียน ก็เวลาครูสอนปกติจะมีกิจกรรมไม่มาก สิ่งงานเป็นหลัก ก็น่าจะมีเกมมากกว่านี้”

(คนที่ 1/ นักเรียนโรงเรียน ก)

“ครูต้องให้กิจกรรมเยอะๆ จนคิดได้ จำได้ เจอจนชินบ่อยๆ”

(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน ก)

“อาจจะให้เล่นเกมคาบหนึ่งสลับกับเรียนเนื้อหาจริงจังกาบบ้าง มีซีท มีเรื่องให้อ่าน วิเคราะห์ สรุปตอบคำถาม เรื่องที่ให้มาก็ต้องเป็นเรื่องไทย ๆ อาจารย์ก็พูดอธิบายด้วย”

(คนที่ 4/ นักเรียนโรงเรียน ก)

“ควรมีกิจกรรมที่สนุกสนานเกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น มีเกมบ้าง เพราะเด็กส่วนใหญ่ระดับเราจะชอบเล่นเกมมากกว่า”

(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน A)

“ให้อาจารย์รวบรวมมาทำเป็นเพลง หรือกลอนที่มันท่องจำได้ จำง่าย ๆ นักเรียนก็จะชอบ”

(คนที่ 5/ นักเรียนโรงเรียน A)

“อยากให้มันเป็นเกมให้เล่น ถ้าทำได้ก็ให้มีของรางวัล เพราะเด็กก็จะอยากได้ของรางวัล ช่วยให้จำภาษาไทยจนชิน แล้วก็ติดมาทำให้ถูกต้อง”

(คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน A)

3. ครูมีสื่อการสอนที่น่าสนใจ โดยไม่เน้นเอกสารมากเกินไป เช่น ใช้สื่อโปรแกรมพาวเวอร์พอยท์ วิดีโอ เป็นต้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูใช้สื่อ อินเทอร์เน็ต พาวเวอร์พอยท์ ก็จะมีรู้สึกดีกว่าซีดี ทำให้เข้าใจมากขึ้น”

(คนที่ 5/ นักเรียนโรงเรียน ก)

“ครูอาจมีสื่อวิดีโอ มีแสงสีเสียง เด็กก็จะจำได้ในสิ่งที่สอน แล้วก็ใช้ได้ถูกต้อง”

(คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน A)

4. หนังสือเรียนควรมีการปรับเปลี่ยนบางส่วน โดยเพิ่มรูปภาพประกอบมากขึ้น เนื้อเรื่องที่นำไปเรียน ควรมีทั้งเรื่องในอดีต และปัจจุบันผสมกัน เนื่องจากเรื่องในอดีตจะทำให้เด็กได้เห็นความสำคัญของภาษาไทย สำหรับเรื่องในปัจจุบันจะให้เห็นการนำภาษาไทยไปใช้จริง ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เรื่องส่วนใหญ่ในหนังสือเป็นเรื่องเก่าๆ น่าจะเป็นเรื่องที่ปัจจุบันทันสมัยกว่านี้ จะเห็นการเอาไปใช้ แต่เรื่องเก่าดีก็คงไว้ด้วย ให้ความสำคัญของภาษาไทย”

(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน A)

“แบบเพิ่มรูปภาพให้เห็นวิธีการ จะได้จำได้ ว่าเราต้องทำแบบนี้ละ ต้องคิดถึงคำนี้ แสดงออกอย่างนี้”

(คนที่ 5/ นักเรียนโรงเรียน A)

5. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการจัดประกวดแข่งขันทักษะทางภาษาไทย เช่น การท่องบทกลอนในวรรณคดี เพื่อให้เด็กนำบทกลอนนั้น ๆ มาเตือนใจ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ก็น่าจะให้จัดให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประกวดท่องกลอน เกี่ยวกับภาษาไทย เขาจะได้เตือนใจตัวเอง”

(คนที่ 5/ นักเรียนโรงเรียน A)

6. จัดกิจกรรม “เพื่อนช่วยเพื่อน” กล่าวคือ ให้เพื่อนช่วยกันตักเตือน หรือให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน เนื่องจากหากมีการเตือนหรือช่วยกันอย่างสม่ำเสมอแล้ว จะช่วยให้เห็นความสำคัญในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“พูดให้เขาฟังเรื่อยๆ จนเขาเห็นความสำคัญ ใช้เหมือนที่เราใช้ ว่าต้องใช้ให้ถูก ให้ดี”

(คนที่ 1/ นักเรียนโรงเรียน A)

“ช่วยกันเตือนเพื่อนๆ ว่าเช่น คำนี้พูดไม่ชัดเจน ลองพูดใหม่ใหม่ ลองพูดตามเราก็ได้ สอนเพื่อนบ่อย ๆ ”

(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน A)

“เพื่อนช่วยเพื่อน ก็คือจะมีการเตือนกัน ช่วยสอนการบ้าน คนที่สอนที่ตัวก็จะได้ฝึกภาษาไทยไปด้วย”

(คนที่ 2/ นักเรียนโรงเรียน ก)

7. การจัดป้ายนิเทศก์ภายในโรงเรียนให้น่าสนใจ โดยมีสีสัน และขนาดใหญ่ ดังตัวอย่าง ข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“การจัดบอร์ดความรู้ติดในโรงเรียน น่าจะช่วยให้เด่น เน้นสี เน้นขนาด จะได้น่าสนใจกว่านี้ เพราะบางคนไม่สนใจ”

(คนที่ 6/ นักเรียนโรงเรียน ก)

ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย

นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการให้แรงเสริม ไม่ว่าจะเป็นการให้กำลังใจด้วยการพูดชมเชย หรือ การให้รางวัลเป็นวิธีที่จะช่วยให้ให้นักเรียนเกิดรู้สึกดีใจ และมีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“การประกวดต่าง ๆ น่าจะมีให้รางวัล จะได้เป็นแรงบันดาลใจด้วย อย่างบางที่หัวข้อประกวดนี้เราสนใจ ก็ลองไปสมัคร ถ้าเราไม่เก่งก็ต้องฝึกไปเรื่อย ๆจนได้ แล้วก็จะมั่นใจมากขึ้น พอประกวดชนะ ได้รางวัลก็จะดีใจ”

(คนที่ 1/ นักเรียนโรงเรียน ก)

“ครูต้องพูดชม ให้กำลังใจเยอะๆ บ่อยๆ ”

(คนที่ 3/ นักเรียนโรงเรียน A)

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

1.ครูต้องเป็นต้นแบบที่ดี นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยปลูกฝังพัฒนาให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะอนุรักษ์ภาษาไทย โดยครูต้องเป็นต้นแบบที่ดี ไม่ว่าจะเป็นครูภาษาไทย หรือครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ซึ่งจะต้องพูดภาษาไทยชัดเจน ใช้ภาษาไทยถูกต้อง ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูทุกคนก็น่าจะมีส่วนร่วมทุกคน เพราะว่าคุณครูก็เป็นคนไทยอยู่ประเทศไทยเหมือนกัน ครูทุกคนน่าจะพูดชัด ใช้ภาษาไทยถูก ไม่จำเป็นต้องเป็นครูภาษาไทย ครูภาษาอังกฤษก็พูดชัดค่ะ แล้วก็มาเป็นต้นแบบที่ดีให้นักเรียน”

(คนที่ 3/ นักเรียนโรงเรียน A)

2. ครูต้องส่งเสริม แนะนำนักเรียนทั้งด้านการพูด การออกเสียง การใช้เลขไทย และการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องตามหลักภาษา ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“...ต้องอาศัยครูเตือนด้วย อย่างเลขไทย เลขอารบิก แล้วเราก็ต้องเตือนตัวเองด้วย”

(คนที่ 4/นักเรียนโรงเรียน ก)

“ครูต้องส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องตามหลัก มีการให้คำแนะนำใช้ให้ถูกต้อง ทั้งการพูด ออกเสียง ร ล กกับการเขียน”

(คนที่ 1/นักเรียนโรงเรียน ก)

3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทย เพื่อให้ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อให้กับผู้อื่น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“พาไปทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับภาษาไทย คือให้เด็กเอาความรู้มาใช้จริง แล้วก็บอกต่อ หรือทำรายงาน”

(คนที่ 3/นักเรียนโรงเรียน ก)

4.3 ผลวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูภาษาไทยโรงเรียน A และโรงเรียน ก ด้วยวิธีการสังเกตสภาพแวดล้อม การปฏิบัติตน และการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน A และโรงเรียน ก โรงเรียนละ 1 ท่าน และสังเกตสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ทำให้ได้แนวทาง วิธีการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน ผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับองค์ประกอบของค่านิยมทางภาษาไทย ดังต่อไปนี้

ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

1. ครูต้องเป็นต้นแบบที่ดี โดยครูต้องทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวครูก่อน เด็กจึงจะเลียนแบบ ทั้งนี้ในการเป็นต้นแบบของครู จะต้องเป็นต้นแบบทั้งการใช้ภาษาไทยภายในโรงเรียน และนอกโรงเรียน รวมถึงกิจกรรมรายาต่าง ๆ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูจะต้องเป็นต้นแบบเพื่อให้ นักเรียนได้เลียนแบบสิ่งที่ดีๆ สิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ต้องทำให้เด็กเชื่อมั่นในตัวครูก่อน อย่างถ้าครูพูด สอน ดิๆ ซัดๆ เด็กก็จะไม่เชื่อมั่นเรา ครูต้องมั่นใจก่อน เด็กถึงจะเชื่อมั่นตาม...ตัวอย่างสิ่งที่ครูเป็นต้นแบบ ก็เช่น ครูเตือนนักเรียนให้ใช้เลขไทย ครูก็ใช้เลขไทยด้วย...อย่างภาษาในอินเทอร์เน็ต นักเรียนก็จะใช้แบบผิด ๆ ครูก็ได้แต่อบรม เป็นต้นแบบที่ดี เวลาครูเล่นเน็ตกับนักเรียน ถึงช้า ก็ต้องพิมพ์ให้ถูก ทำให้เด็กเห็น ให้เขาซึมซับตรงนี้ไป แล้วเด็กก็จะคิดได้”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตการปฏิบัติตน และการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียน ก พบว่า ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ครูพูดกับนักเรียนด้วยถ้อยคำไพเราะ โดยใช้สรรพนามเรียกนักเรียนว่า ลูก หรือนักเรียนคะ นอกจากนี้เมื่อครูปลุกฝังให้นักเรียนเขียนเลขไทยแล้ว ครูก็ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้วยการใช้เลขไทยบนกระดานทุกครั้ง

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติตนของครูโรงเรียน A พบว่า ครูเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ครูมีกริยาผายมือเพื่อเชิญให้นักเรียนนั่งที่ ครูพูดชัดถ้อยชัดคำ คำควบบกล้ำชัดเจน เป็นต้น นอกจากนี้ในคาบเรียนวิชาภาษาไทย ครูได้กล่าวถึงทักษะการเขียนว่า ต้องเขียนมีหัว ลากให้ถูกวิธี ครูก็ได้เขียนพยัญชนะ และตัวเลขไทยให้ดูเป็นตัวอย่างบนกระดานซ้ำๆ หลาย ๆ ตัว

2. ครูเอาใจใส่อบรมตักเตือนนักเรียนนอกห้องเรียน เพราะหน้าที่ของครูนอกจากจะสอนเนื้อหาวิชาให้แก่ นักเรียนแล้ว ยังต้องช่วยกันอบรม ปลุกฝังให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง มีกริยามารยาทที่เหมาะสม โดยการครูต้องสังเกตพฤติกรรมนักเรียนนอกห้องเรียน เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมก็ต้องมีการเรียกอบรมตักเตือน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“อย่างเวลาพัก เด็กเดินไปเดินมา เดินผ่าน พูดจาไม่ดี เราก็เรียกมาอบรม ตักเตือน ว่าอยู่ในที่สาธารณะนะ ต้องข่มใจนิดนึง พูดให้สุภาพ เราเป็นครูเราต้องทำ เพราะถ้าปล่อยไปจะเท่ากับเราสนับสนุนเขา”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตช่วงเวลาเปลี่ยนคาบเรียนของนักเรียนโรงเรียน ก พบว่า เมื่อนักเรียนเดินขึ้นอาคารเรียนแล้วคุยกันเสียงดัง ใช้คำไม่สุภาพ ครูที่อยู่ในห้องพักครูกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยได้เดินออกไปอบรม เตือนให้คุยกันเบาๆ และใช้คำสุภาพ

3. ครูทุกคนมีหน้าที่อบรมขัดเกลาเรื่องการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ไม่ใช่หน้าที่ของครูภาษาไทยเท่านั้น โดยครูในกลุ่มสาระฯอื่น ๆ หากไม่มั่นใจที่จะแก้ไขภาษาไทยให้นักเรียนด้วยตนเอง ก็อาจแจ้งให้ครูกลุ่มสาระฯภาษาไทยเพื่อทำการแก้ไขต่อไป นอกจากนี้ครูประจำชั้นก็มี

บทบาทเช่นกัน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูคนอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องอบรมนักเรียนทั้งด้านภาษา และกริยามารยาท ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ส่วนครูท่านอื่นๆเองก็ต้องให้ความร่วมมือ เตือนเด็ก อย่างครูประจำชั้นนี้สำคัญ สนิทกับเด็กมาก ก็ในช่วงโฮมรูม ต้องอบรมเด็กทั้งพฤติกรรม มารยาท รวมถึงการพูด ทักแชะต่างๆของภาษาไทย”

(ครู / โรงเรียน ก)

“ครูกลุ่มสาระอื่นก็ต้องช่วยกัน อย่างบางทีเด็กเขียนหนังสือไม่ถูกเขาก็จะมาบอก ให้ดูแลเด็กคนนั้นคนนี้โดยเฉพาะ ว่าเขียนหนังสือไม่ถูก หรือว่าเขียนย่อความ จดหมายไม่ถูก เขาจะบอกมา บอกครูภาษาไทย แล้วเราก็ไปสอน ก็เป็นหน้าที่ของครูภาษาไทย เราก็ต้องไปบอกเด็ก บางครั้งครูคนอื่นก็ไม่สามารถจะบอกได้ เพราะเขาไม่มั่นใจว่าถูกหรือไม่ เราเองครูภาษาไทยก็ต้องไปบอกเด็กว่าวิธีการเขียนที่ถูกต้องเป็นอย่างไร”

(ครู / โรงเรียน A)

4. ครูอบรมตักเตือนนักเรียนโดยไม่เน้นการดูดำ แต่ควรใช้การชมเชยแบบตรงข้าม มีการให้เหตุผลกับนักเรียน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เราควรใช้คำพูดที่ตรงข้ามถ้าเขาไม่ค่อยฟัง เราก็ชื่นชมแบบตรงข้าม ว่า เออ ชอบใจที่ให้ความร่วมมือในการฟังอย่างดีเยี่ยม เขาก็เงียบเลย ไม่เน้นพูดดูตรงๆ เขาก็จะเงียบ รู้แล้วว่าดังไป... หรือบางครั้งถ้าเขาพูดจาไม่สุภาพก็ต้องบอก ต้องปราม คือต้องบอกเขาว่า พูดกับครูใช้แบบนี้นะ พูดกับครูให้ใช้อีกระดับนึง พูดกับเด็กใช้อีกระดับนึง บอกเหตุผลเขาว่าเป็นยังไง”

(ครู / โรงเรียน A)

นอกจากนี้ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน A ส่วนใหญ่ครูจะใช้การอบรมแบบใช้คำตรงข้าม เช่น เมื่อนักเรียนคุยกัน ครูพูดแกมประชดว่า ชอบใจที่อ่านและตั้งใจฟัง นักเรียนก็เริ่มสนใจมากขึ้น เสียงคุยเงียบลง

5. ครูต้องพัฒนาตนเองและถ่ายทอดความรู้สึกรักของตนเองให้นักเรียนทราบ โดยครูต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การไปอบรม สัมมนาต่าง ๆ เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ แล้วนำมาถ่ายทอดให้นักเรียนได้เรียนรู้ พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตัวครูเพื่อให้นักเรียนเกิดความชอบ ความประทับใจและเห็นความสำคัญของภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูต้องรับความรู้เพิ่มเติมต้องไปสัมมนา ประชุม แล้วก็มาถ่ายทอดให้เด็ก ซึ่งครูควระบอกความรู้สึกต่างๆ ด้วย ให้เด็กได้รับรู้ความรู้สึกตรงนั้นที่ครูได้รับมา เด็กจะได้มีความประทับใจชอบภาษาไทย แล้วก็เห็นความสำคัญ”

(ครู / โรงเรียน ก)

6. ครูสอดแทรกความสำคัญของภาษาไทย การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ตลอดจนการแสดงกริยามารยาทที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยเข้าไปในเนื้อหาการสอนด้วย ครูต้องไม่เน้นเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“...อย่างสอนการพูดในโอกาสต่าง ๆ ครูก็จะให้เด็กจับฉลากหัวข้อว่าพูดในหัวข้องานบวช งานแต่ง เด็กต้องใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วครูก็ไม่ได้ดูแค่การใช้ภาษาอย่างเดียวว่า อ่านถูกไหม ชัดเจนหรือเปล่า แบ่งวรรคถูกไหม แต่ต้องดูท่าทาง บุคลิกที่ออกมาพูดหน้าชั้นด้วย”

(ครู / โรงเรียน ก)

“เนื่องจากตัวครูไม่ได้ประจำชั้น แล้วนักเรียนก็เดินเรียน เราไม่ได้ไปติดตามอบรมทุกที่ทุกเวลา เราทำได้แค่ในคาบเรียนอย่างเต็มที่ เราก็ต้องคอยแทรกๆ เป็นช่วงๆ เน้นให้เด็กเองในคาบเรียน ส่วนใหญ่เน้นอบรมในคาบเรียนเป็นหลัก”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน ก พบว่า เนื้อหาหลักในคาบที่ผู้วิจัยสังเกตคือ เรื่ององค์ประกอบของเรียงความ โดยครูก็ไม่ได้เน้นที่จะสอนเรื่องนี้เพียงเรื่องเดียว แต่ยังเชื่อมโยงไปยังมารยาทในการใช้ภาษากับผู้ใหญ่ ตลอดจนการใช้ภาษาในอินเทอร์เน็ต ครูพูดอบรมให้นักเรียนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้อบรมเรื่องกริยาต่าง ๆ เช่น ขณะที่ครูเช็คชื่อนักเรียนตามเลขที่ นักเรียนบางคนยกมือแบบขอไปที ครูได้เตือนนักเรียนว่าให้ใช้วัจนภาษาให้เหมาะสม หรือครูเตือนเรื่องกริยาทำนองของนักเรียนที่นั่งทำแขนกับพนักเก้าอี้ว่าแสดงถึงความไม่สุภาพ และในเรื่องมารยาทในการฟัง และการพูด การรู้จักกาลเทศะครูได้พูดเน้นย้ำถึงสองครั้ง

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน A พบว่า เนื้อหาหลักในคาบที่ผู้วิจัยสังเกตคือ เรื่อง โชคดีที่มีภาษาไทย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำราชาศัพท์ และคำสุภาพ โดยครูก็ไม่ได้มุ่งเน้นจะสอนเพียงเรื่อง โชคดีที่มีภาษาไทย เพียงเรื่องเดียว แต่ครูได้เชื่อมโยงไปสู่ทักษะการพูด ครูยกตัวอย่างการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ การพูดกับครู กับเพื่อน กับผู้ใหญ่ ทักษะการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงคำไม่ถูกต้อง ครูรีบแก้ไขให้ทันที นอกจากนี้ครูยังเชื่อมโยงไปยังทักษะการเขียน และมารยาทบนโต๊ะอาหาร พร้อมทั้งได้ตักเตือนนักเรียนเรื่องมารยาทในการนั่ง โดยใช้การอบรมโดยตรง คือบอกนักเรียนให้นั่งให้เรียบร้อย เอาขาออกจากเก้าอี้

7. ครูจัดกิจกรรมในห้องเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อจะได้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ต้องให้เขาลงมือปฏิบัติ ฟังพูดอ่านเขียนให้ครบ ถ้าเขาลงมือปฏิบัติจริง มันจะคงทน แล้วเขาชอบ ต้องเน้นปฏิบัติจริง พูดง่าย ๆ ว่า สอนแบบสมัยเก่าคือ ให้จดตามในกระดาน เด็กจะเขียน

หนังสือถูก เพราะว่าเราได้ลงมือเขียนเอง พอเราให้เขาอ่าน เขาก็จะรู้ว่าใครอ่านยังไง อ่านคล่อง ไม่คล่อง อ่านผิดอ่านถูก อ่านเป็นรายบุคคล ตรงไหนผิดเราก็บอกเขา คนอื่นก็ได้ทราบด้วย”

(ครู / โรงเรียน A)

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน A พบว่า ครูได้ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียง โดยมีทั้งขออาสาสมัครให้นักเรียนอ่านออกเสียง และอ่านออกเสียงพร้อมกัน เมื่อนักเรียนอ่านไม่ถูกต้อง หรือไม่ชัดเจน ครูจะเน้นย้ำ และแก้ไขให้ถูกต้องทันที

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน ก พบว่า ครูให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงพร้อมกัน เมื่อนักเรียนอ่านผิด ครูให้กำลังใจและแก้ไขทันที

8. ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่ถูกต้อง ชัดเจน น่าสนใจ เช่น วีดิทัศน์ เป็นต้น ดังตัวอย่าง ข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ต้องเป็นสื่อที่ถูกต้อง ชัดเจน จะได้ดูเป็นต้นแบบ เช่น การอ่านทำนองเสนาะ ให้นักเรียน ฟังสุนทรพจน์ การกล่อมเด็ก การขับเสภา อาจจะใช้พวก ซีดี วีดิทัศน์”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตห้องเรียนวิชาภาษาไทยของโรงเรียน A พบว่าภายในห้องเรียนมีโทรทัศน์ สำหรับเปิดสื่อจำพวกวีดิโอให้นักเรียนชมทุกห้อง แต่คาดว่าครูคงไม่ได้ใช้บ่อยนัก เนื่องจากมีฝุ่นจำนวนมาก ส่วนห้องศูนย์ภาษาไทยมีโปรเจคเตอร์สำหรับฉายสื่อจากคอมพิวเตอร์

9. ครูยกตัวอย่างให้นักเรียนเห็นจริงเพื่อนักเรียนจะได้นำมาเป็นแบบอย่าง ดังตัวอย่าง ข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ยกตัวอย่างให้เห็นจริง อย่างเช่นศิลปินแห่งชาติ ให้เห็นว่าเขาใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง แล้ว เขาก็มีความเจริญก้าวหน้า เป็นศิลปินแห่งชาติ มีคนนิยม มีคนนับถือ มีคนเชื่อถือว่าเป็นครูเป็น อาจารย์ ให้เห็นว่าเขาทำดีแล้วเขาได้อะไรกลับมา”

(ครู / โรงเรียน A)

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน A พบว่า ครูยกตัวอย่างนักร้องที่ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน เช่น ต่าย อรทัย คาราบาว เป็นต้น แล้วร้องเพลงตัวอย่างให้ฟัง จากนั้นเชิญชวนให้นักเรียนไปลองฟังต้นฉบับ ฝึกร้องตามเป็นแบบอย่าง

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน ก พบว่า ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาไทยมาเป็นข้อคิดเตือนใจให้นักเรียน เช่น คนจีนที่เข้ามาอยู่เมืองไทยยังสามารถพูดภาษาไทยได้ ถึงแม้จะไม่ชัด เขาก็ยังเข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง แล้วเราเป็นคนไทยแท้ ก็ยิ่งต้องพูดภาษาไทยให้ชัด ให้ถูกต้อง ชัดเจนด้วย นอกจากนี้ครูได้ยกตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม

ด้วยการเปิดเพลง ซิมิ ซิมิ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษา
วัยรุ่น จากนั้นครูอบรมปลูกฝังว่า ใช้ศัพท์วัยรุ่น นักเรียนก็เข้าใจกันเอง ครู หรือผู้ใหญ่คนนอกกลุ่มก็
จะเข้าใจ ดังนั้นต้องใช้ให้เหมาะสม

10. ภายในโรงเรียนควรมีการจัดบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูล
สนับสนุนต่อไปนี้

“ควรมีบอร์ดให้ความรู้ นักเรียนจะได้อ่านนอกเวลาเรียน”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตสภาพแวดล้อมบริเวณอาคารเรียนภาษาไทยโรงเรียน ก พบว่า มีการจัด
บอร์ด ป้ายนิเทศก์มากมายทั้งในและนอกห้องเรียน โดยบริเวณนอกห้องเรียนจะมีป้ายนิเทศก์
ติดตามทางเดิน บริเวณกำแพง และประตูห้องเรียน เพื่อให้ความรู้ทั้งทางด้านหลักภาษา วรรณคดี
ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับมารยาท ศิลปวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ เช่น นิทานคุณธรรม บอร์ดความรู้
เกี่ยวกับกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นต้น

จากการสังเกตสภาพแวดล้อมบริเวณอาคารเรียนภาษาไทยโรงเรียน A พบว่าบริเวณพื้นที่
ใต้บันไดชั้น 1 จัดเป็นมุมหนังสือ มีชั้นวางหนังสือเล็ก ๆ ให้นักเรียนได้อ่านหยิบอ่าน และมีการติด
คำขวัญเชิญชวนให้อ่านหนังสือ อย่างไรก็ตามจากการสังเกตพบว่า หนังสือวางไม่เป็นระเบียบ
และมีฝุ่นจับมาก

11. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเฉพาะการจัดค่ายภาษาไทย จะช่วยให้นักเรียน
ได้รับทั้งความสนุกสนาน ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และยังช่วยปลูกฝังให้เห็น
ความสำคัญของภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

*“มีจัดค่ายภาษาไทย เด็กเขาก็ได้เยอะทั้งความรู้ ความสนุก กิจกรรมในค่ายก็มีแต่งคำ
ประพันธ์ คำคล้องจอง แล้วก็ออกมาพูด พูดนำเสนองานที่ทำ แล้วก็เชิญวิทยากรข้างนอกมาพูด
ให้ความรู้ด้วย เด็กๆ เขาก็ได้ตรงนี้ เขาจะเห็นความสำคัญแล้วเอาไปใช้ให้ถูก”*

(ครู / โรงเรียน A)

ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย

1. ครูต้องเน้นย้ำเรื่องคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทย เพราะเมื่อเด็กเห็นคุณค่า และ
ความสำคัญแล้วก็จะเกิดความภูมิใจ โดยครูอาจนำเนื้อหาบนหนังสือเรียนมาเสริมให้กับนักเรียน
ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เนื้อหาที่สอนต้องส่งเสริมให้เด็กภูมิใจในภาษาไทยด้วย ครูหาเนื้อหาที่บอกถึงความเป็นไทยมาเสริม ไม่ใช่เน้นแต่หลักภาษาอย่างเดียว วรรณคดีอย่างเดียว ก่อนสอนครูก็ต้องเน้นบอกนักเรียนเรื่องคุณค่า ให้นักเรียนเห็นความสำคัญ แล้วก็จะเกิดความภูมิใจตามมา”

(ครู / โรงเรียน ก)

2.ครูต้องให้การเสริมแรง เช่น การให้คำชมเชย การให้รางวัล การติดประกาศผลงาน เป็นต้น เพราะเมื่อเด็กได้รับการเสริมแรงแล้ว ก็จะรู้สึกชอบภาษาไทยมากขึ้น มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“จัดประกวดเขียนเรียงความ แต่งคำประพันธ์ แล้วก็คัดลายมือ อย่างตอนเราจัดประกวดเด็กเขาก็มาเอง หรือบางที่เราเห็นใครมีแวว ก็บอกให้มา แล้วถ้าใครที่ยังไม่ได้รางวัล เราก็จะไปพัฒนาเขาต่อ หรือพวกได้รางวัลแล้ว เราก็พัฒนาต่อ ให้ดีขึ้นเรื่อยๆ สามารถที่จะเอาออกไปภายนอกได้ แล้วก็ได้รับรางวัลกลับมา ถือว่าเราก็ส่งเสริมเขา ให้เขามั่นใจว่าเขาทำได้ตรงนี้”

“เด็กๆ ที่นิยมอะไรไทยๆ ครูก็จะชื่นชมเขา แล้วยกตัวอย่างให้คนอื่นฟังว่าเป็นตัวอย่างที่ดี”

(ครู / โรงเรียน A)

“การเสริมแรงกับเด็กช่วยได้มาก เช่น เวลาแข่งขันแล้วได้รับรางวัล ก็เอามาติดโชว์ เด็กเขาภูมิใจ แล้วทีนี้ก็จะอยากไปอีก มาขอว่าปีหน้าไปอีก เด็กก็จะชอบภาษาไทยมากขึ้น”

(ครู / โรงเรียน ก)

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน A พบว่า ครูเสริมแรงให้นักเรียนเกิดกำลังใจ สังเกตได้จาก เมื่อครูขออาสาสมัครนักเรียนให้อ่านออกเสียง มีนักเรียนคนหนึ่งอาสาสมัคร แต่เพื่อนบอกว่าคนนี้อ่านไม่ชัด ครูก็ให้กำลังใจ และให้นักเรียนคนนั้นอ่าน ซึ่งนักเรียนคนนั้นก็อ่านชัดเจบดี แต่ติดขัดเล็กน้อย นอกจากนี้ครูจะให้คำชมนักเรียนทุกครั้งที่นักเรียนทำได้ เช่น เก่ง เก่งมาก ทำไม่เก่งอย่างนี้ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนก็ดีใจอย่างมาก มีการร้องไชโย

จากการสังเกต อาคารเรียนโรงเรียน A บริเวณชั้น 2 ซึ่งจะเป็นห้องเรียน และห้องพักครู กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย พบว่ามีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียน เช่น บริเวณกำแพงหน้าห้องเรียนได้ติดตัวอย่างผลงานนักเรียนที่ชนะการประกวดแต่งกลอนวันพ่อ ภายในห้องพักครูบริเวณห้องรับรองแขก จะมีผลงานนักเรียนที่กลุ่มสาระฯ ภาษาไทยบูรณาการกับกลุ่มสาระฯ วิชาอื่นแสดงอยู่ด้วย เช่น บ้านเรือนไทยจำลอง การประดิษฐ์ดอกไม้ในวรรณคดีไทย เป็นต้น

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียน ก พบว่า เมื่อมีนักเรียนที่ตอบคำถามไม่ได้ หรืออ่านออกเสียงไม่ชัด ครูจะให้กำลังใจด้วยการลองใหม่ และอ่านซ้ำ ๆ สำหรับนักเรียนที่ตอบถูกต้อง ครูจะชมเชย “นี่ไง แสดงว่าตั้งใจอ่านดีมาก”

จากการสังเกตบริเวณอาคารเรียนภาษาไทย ชั้น 2 โรงเรียน ก พบว่า มีการแสดงผลงานนักเรียน ในห้องเรียน เช่น ผลงานการวาดภาพจากวรรณคดีไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการวางโล่รางวัลภายในห้องปฏิบัติการหมอภาษา เช่น การตั้งโล่รางวัลชนะเลิศการแข่งขันประกวดแต่งเพลงสี่ล๕ เขียนบทความ แต่งคำขวัญสี่ล๕ เป็นต้น นอกจากนี้ภายในห้องพักครู บริเวณกำแพงมีการติดผลการรับรางวัลของนักเรียน โดยจะแสดงรูปนักเรียนพร้อมกับรางวัลที่ได้รับ โดยใช้หัวข้อว่า “ดาวจรัสแสงแห่งการเรียนรู้” รางวัลส่วนใหญ่ที่ติดประกาศในหัวข้อนี้จะเป็นรางวัลระดับภาค และระดับจังหวัด เช่น การเขียนเรียงความ การอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

1. ครูให้คำชี้แจงว่า การช่วยเหลือให้คำแนะนำผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เพื่อนก็เป็นตัวแทนครูได้ อย่างเพื่อนช่วยเพื่อน เอื้อให้เพื่อนด้วยกัน ครูก็บอกว่า การสอนเพื่อนเป็นสิ่งที่ดี เป็นการทำบุญ มีคุณค่าต่อตัวเอง แล้วก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน”

(ครู / โรงเรียน ก)

2. ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนเห็นสภาพจริง กล่าวคือ เมื่อนักเรียนเห็นสภาพจริง แล้วเกิดความชื่นชอบ ก็จะทำให้เกิดความต้องการที่ไปบอกต่อคนอื่น ๆ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“พาเด็กออกนอกสถานที่ที่ช่วยได้ คือ ทำให้เด็กเห็นของจริง ถ้าชอบ เด็กก็แสดงออกมาในทางดี ไปบอกต่อเพื่อน หรือ วันว่างวันหยุดก็ชวนพ่อแม่ไปอีก คือถ้าเด็กได้เจอประสบการณ์จริง แล้วเกิดความชอบด้วยตัวเองจะช่วยให้ได้มาก แล้วก็ถ่ายทอดให้คนอื่นรู้ ก็ยังดี”

(ครู / โรงเรียน ก)

4.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน มีแนวทางในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านดังนี้

ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

1. ครูต้องเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ แล้วยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“หลักสูตรเป็นโหนด เป็นบทของเรา มันเป็นตัวคุม แต่ว่ามันเป็นบทใหญ่ เราไม่สามารถแสดงตามบทใหญ่ได้ เพราะเราไม่ใช่ภาพใหญ่ เราเป็นภาพเล็ก เราต้องเอาหลักสูตรมาตีให้เล็กลง

เอาเฉพาะส่วนของเรา ...ความตระหนักความสำคัญ ความสำนึกรักในภาษาต่าง ๆ มันอยู่ในหลักสูตรอยู่แล้ว คราวนี้ถ้าเราเข้าใจว่าหลักสูตรต้องการอะไร แล้วเราเขียนตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ตัวมาตรฐานให้มันตรง ให้มันสอดคล้อง ก็ทำได้ แล้วครูก็ต้องยึดตามนั้น จะช่วยพัฒนาเด็กได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ1)

2.ครูต้องดึงดูความสนใจเด็กได้ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี อยากเรียนภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูที่ดึงความสนใจเด็กได้มาก ครูจะใช้วิธีไหนก็ได้ ครูจะทำอะไรก็ได้ เพื่อที่จะดึงความสนใจไป มันต้องเริ่มจากสนใจครูก่อน เช่น อยากเรียนกับครูคนนี้ อยากเรียน เพราะฉะนั้นครูคนนี้พอเด็กอยากเรียนนับ มันดึงทัศนคติออกมาได้ส่วนหนึ่งแล้ว แต่ถ้าไอ เรียนกับคนนี้ โอ๊ยแทบจะฆ่าตัวตาย อย่างเนี่ยความภาคภูมิใจในการเรียนภาษาไทยก็ไม่เกิด เรียนอ่านคิดวิเคราะห์เท่าไรมันก็อ้อ..วิเคราะห์ไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันไปมอง ไปเกิดความรู้สึกลบซะแล้ว ครูนี้สำคัญนะ”

(ผู้เชี่ยวชาญ1)

3.ครูใช้วิธีการอธิบาย สอนอบรมการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสม ตลอดจนให้นักเรียนเห็นความไพเราะของภาษาเพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดความรู้สึก ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูผู้สอนด้วยต้องชี้ให้เห็นว่า ภาษาของเรามันไพเราะยังไง อธิบายให้เขาเข้าใจ บางเรื่อง บางจุดเราต้องอธิบายยาวหน่อย ให้เขาเห็นความไพเราะของภาษา หรือความหมายลึกซึ้งที่เขาแทรกอยู่ ให้เขาตระหนัก ครูผู้สอนต้องพูด หยิบตรงเนื้อหาสาระสำคัญมาให้เขาเห็น เขาก็จะเกิดความสนใจมากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

“บางอย่างครูทำได้แค่ชี้แจงให้เขาเข้าใจว่าภาษาที่ถูกต้องมันเป็นยังไง เพราะอย่างการใช้ภาษาในเฟซบุ๊ก ในอินเทอร์เน็ต เขาก็ตามวัย ตามเพื่อนของเขา เราก็สอนว่าตรงนี้เอ๊ะกับเพื่อนใช้ได้ แต่ก็ต้องรู้ว่าภาษาที่ถูกต้อง เวลาใช้จริง ๆ มันคืออะไร เขาต้องแบ่งแยกให้ได้ เขาต้องเข้าใจตรงนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

4.ครูมีการยกตัวอย่างบุคคลที่ใช้ภาษาดี และไม่ดีเปรียบเทียบกัน เพื่อให้นักเรียนเห็นจริง ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“การสอนต้องมีสื่อที่ชี้ให้เห็นถึงการใช้ภาษาที่ดีกับไม่ดี ให้เขาเห็นแล้วเปรียบเทียบกัน หรือในสื่อจะมีตัวละครจากทีวี ให้เขาเห็นตัวอย่างการพูดที่ดี ที่ถูกต้อง แล้วคนก็จะชอบ ...หรืออาจชี้ให้เห็นในชีวิตจริง บทบาทที่ปรากฏ เช่น ในรัฐสภาเขาโต้แย้งกัน มีคนหนึ่งเขาใช้ภาษาดูไม่

เหมาะสม กับอีกคนหนึ่งใช้ภาษาเหมาะสม ให้เขาเห็นการใช้ภาษาในชีวิตจริง มันก็สัมพันธ์กับการเรียนการสอน”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

5.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น การแสดงละคร โดยครูต้องจริงจังเรื่องการเขียนบท การแสดงก็ต้องให้นักเรียนใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อเรื่องจริง ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เรื่องจริง ประสบการณ์จริง ประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก จะช่วยทำให้เด็กเห็นเห็นคุณค่าได้...อย่างการแสดงเรื่อง เห็นแก่ลูก คำพูดต้องเหมือน ครูต้องชี้แจงไปว่า ไม่ใช่มาพูดกันภาษาธรรมดา ไม่ว่าคุณจะมาเล่นเรื่องอะไรก็ตามแต่ ... ต้องให้เหมือนจริง มึง ๆ กู ๆ อะไรออกไปประมาณนั้น ราชศัพท์ก็ต้องใช้ให้ถูก ... เพราะฉะนั้นบทก็ต้องเขียนให้ถูกต้อง เด็กก็ต้องแสดงให้ถูกต้อง ไม่ใช่บทเขียนถูกต้อง “พระเจ้าแผ่นดินเสวยพระกระยาหาร” พอเวลาจะแสดงจริงก็ “เฮ้ยพระเจ้าแผ่นดินกินข้าว” อย่างนี้มันก็ได้ เพราะฉะนั้นมันต้องสอดคล้องกัน”

(ผู้เชี่ยวชาญ1)

6.การเสริมแรงทางบวก โดยครูอาจใช้คะแนนเป็นสิ่งเร้า ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“การเสริมแรง ก็เป็นส่วนสำคัญเลยสำหรับเด็กที่เขาจะพยายามที่จะฝึกทำ เด็กๆ อยากรู้รางวัล อยากรู้คะแนน ก็ต้องมีจุดตรงนี้มาล่อเขา หรือให้เขาจริงๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

7.การเสริมแรงทางลบ โดยครูใช้การตัดคะแนน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“การตัดคะแนนก็จะมีส่วนช่วยพัฒนาได้ เช่น เราให้เขาท่องบทอาขยาน ถ้าใครท่องผิดตกหล่น ก็จะถูกหักคะแนน เขาก็จะระมัดระวัง ทีนี้ถ้าเราเน้นด้านการใช้ภาษา เขาก็จะระมัดระวังเพิ่มมากขึ้น ทำให้เขาจำได้ แล้วเอาไปใช้ช่วยพัฒนาให้เขาเห็นความสำคัญตรงนี้ได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

8.การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนตระหนักถึงการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง โดยอาจจัดในวันสำคัญเกี่ยวกับภาษาไทย เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทยแห่งชาติ เป็นต้น กิจกรรมที่จัดควรเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน เช่น การเข้าค่ายทำกิจกรรมฐาน โดยแต่ละฐานเป็นการฝึกทักษะทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการเขียน การพูดซึ่งก็จะมีฐาน “เป็นคนไทยหรือคนต่างดาว” โดยให้ฝึกร้องเพลงชาติ การจัดทำทัศนศึกษาโดยเน้นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การแสดงละคร เป็นต้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ในวันภาษาไทยแห่งชาติก็แบ่งกลุ่มให้แสดงบทบาทสมมติที่มีส่วนช่วยได้ ใกล้เคียงตัวเขา แต่วิธีนี้เขาต้องปฏิบัติเอง แสดงออกมา อาจจะ让他เขียนบทเองว่า ตัวละครใช้ภาษาถูกต้องตามกาลเทศะเป็นยังไง อีกแบบเป็นยังไง โดยให้เขาสร้าง คิดโครงเรื่องขึ้นมา โดยเน้นในเรื่องการใช้ภาษาที่ดี โดยทุกคนในห้องต้องมีส่วนร่วมในการแสดง ฝ่ายฉากก็ทำไป ฝ่ายแสดง บางคนเขาจะใช้การพากย์ ก็เป็นการฝึกทั้งการเขียนบท การพูด แล้วก็แสดงออกมา”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

“ในการสอนปกติครูก็ต้องจัดกิจกรรม แล้วนอกเหนือการสอนก็ต้องจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนด้วย เอาเขาไปฐาน เอาเขาไปค่าย ซึ่งเขาชอบมาก เขากะตือรือร้น ...ต้องจัด อันนี้สำคัญมากเลย จัดกิจกรรม พาไปแหล่งเรียนรู้ ให้ตัวละคร พาไปนอกห้อง จริงๆนะ ใช้ได้เลย”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

“การจัดค่ายรักษารักษาภาษาไทย ...มีกิจกรรมแบบฐานก็น่าสนใจดี อย่างฐานเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว ก็จะทำให้ร้องเพลงชาติ ให้สะกดคำ ให้เล่นเกมซูเปอร์สตาร์อะไรยังงี้ ถ้าเขาได้ไปเข้าค่าย ทำกิจกรรมพวกนี้เขาจะเห็นความสำคัญของภาษาไทยมากขึ้น เขาจะปนสนุกไปด้วย แล้วมันจะได้โดยอัตโนมัติ มันได้ผล ได้ผลจริงๆเลย เขาจะตั้งใจมาก เด็กสนุกสนาน เขาสนใจ มีแรงขับที่จะทำ ...เขาก็จะไปฝึก เห็นเลยโดยเราไม่ต้องบังคับ ไปฝึกเองเลย ให้เพื่อนฝึกอย่างนี้ได้หรือยัง แล้วก็กระตือรือร้น พยายามที่จะทำให้ได้ ไม่ได้ก็จะรู้สึกกระวนกระวาย มันดีนะ ดีกว่าที่เรียนปกติ กลับมาจากค่ายเขาก็ยังมาพูด จำได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

“จัดกิจกรรมละครคนทำคนดู คือจะจัดในห้องประชุมใหญ่ๆ คนดูไม่เกิน 400 คน แล้วเขาจะไม่ใช้ไมค์ ตัวละครจะโผล่มาตรงไหนก็ได้ ...เด็กจะกระตือรือร้นตลอด พอเลิกดู ผ่านไปทอมหนึ่งแล้วยังจำได้ คราวที่แล้วเล่นเรื่องอิเหนา แล้วก็ท่องกลอนได้ สนุกสนาน ขณะเดียวกันก็จำได้ อันนี้เป็นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เขาสนใจดี พวกตัวละคร ดูการแสดง จัดกิจกรรมให้เขา จะดีกว่านั่งเรียนธรรมดา”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

“...ให้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาไทย ซึ่งอันนี้จะรวมวัฒนธรรมไทยอะไรไปด้วย เด็กจะได้ดีทีเดียว อย่างกิจกรรมปราชญ์ชาวบ้าน ก็คือ ให้ไปหาความรู้กับผู้รู้ในชุมชน ในท้องถิ่นเกี่ยวกับภูมิปัญญา เพลงพื้นบ้าน หรืออะไรก็แล้วแต่ว่าถนัดตรงไหน”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

9. โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกับครูทุกคนว่า จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับภาษาไทย แล้วต้องร่วมกันชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย โดยโรงเรียนอาจจัดประชุมกัน

ระหว่างครูผู้สอน ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารเพื่อสร้างข้อตกลง ทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ต้องบอกว่าเป็นหน้าที่ของครูทุกคน ไม่ใช่แค่ครูภาษาไทย ต้องเป็นหน้าที่ครูทุกคนที่ต้องพยายามอธิบายหรือชี้แจงให้เห็นว่าสะพานในการเชื่อมความรู้ทั้งหมด ต้องใช้ภาษาไทย อย่างเช่น รายงาน ถ้าเป็นภาษาไทย เราตรวจหมด ตั้งแต่คำนำ บรรณานุกรม เชิงอรรถ แต่พอเป็นวิทยาศาสตร์ หรือเป็นสังคมหรืออะไรก็ปล่อย ๆ อย่างเงี้ย เพราะว่าเราไม่เห็นความสำคัญของมัน เราก็เพียงแต่ว่า เอ้อ มันต้องใช้ แต่จริงๆ แล้วมันต้องเป็นสะพานที่เชื่อมโยงทุกวิชา คือคุณจะเรียนวิชาอะไรก็ตาม ไทยต้องมาเป็นอันดับหนึ่งในการที่จะสื่อสาร คือเป็นสะพานเชื่อมวิชาต่าง ๆ”
(ผู้เชี่ยวชาญ1)

“ต้องทำความเข้าใจว่า ครูกลุ่มสาระอื่นก็ต้องดูแลภาษาไทยด้วย เพราะในฐานะที่ตัวเองเป็นคนไทย ก็ต้องคุยกันตั้งแต่ในฝ่ายบริหารเลย ในการเรียนการสอนที่หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูทุกคนต้องมาช่วยกัน อย่างในโรงเรียนนี้ เราก็จะฝาก ทำข้อตกลงกัน ว่า ถึงจะเป็นครูวิทยาก็ต้องช่วยดูแลภาษาไทยด้วยนะ หรือเป็นครูศิลปะก็ต้องช่วยกันดู ...ตรงนี้นั้นยากที่ว่า เราต้องทำความเข้าใจกับคุณครูท่านอื่น ให้เขาเห็นความสำคัญของภาษาก่อน ถ้าตัวเขาเองเห็นความสำคัญของภาษาแล้ว เขาก็จะดูแลนักเรียนด้วย”
(ผู้เชี่ยวชาญ2)

10. โรงเรียนต้องกระตุ้นให้ครูทุกคนเอาใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทยด้วยการเสริมแรง มอบรางวัล เกียรติบัตร ให้แก่ครูที่ใช้ภาษาไทยดีเด่นซึ่งอาจเน้นทางด้าน การออกเสียง ครูที่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทย โดยเมื่อเห็นนักเรียนใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องก็รีบทำการแก้ไขปรับปรุง และครูที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมทางภาษาไทย แล้วมีการประกาศให้ครูท่านอื่น ๆ และนักเรียนได้รับทราบ เห็นเป็นแบบอย่างที่ดี ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“พิจารณามอบรางวัลเกียรติบัตร ให้กับครูที่ใช้ภาษาไทยดีเด่น ที่ไม่ใช่ครูภาษาไทย ...หนึ่งคือให้ด้านการพูด คือพูดตัว ร ล พูดคำควบกล้ำ ชัดเจนตลอดเวลา สองคือครูที่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในเรื่องภาษาไทยดีมาก ...พอเด็กเขียนผิดปุ๊บเขาจะแก้ให้ทันที พูดผิดเขาก็บอก เขียนผิดเขาจะมาร์ค แล้วเขาจะมาบอกครูภาษาไทย เขาจะประสานงานกับครูภาษาไทยตลอด รางวัลสุดท้าย คือครูที่ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมทางภาษาไทย เช่น พอภาษาไทยแข่งอะไร ไม่ว่าจะเดี่ยวหรือห้อง อ.จะใส่ใจฝึกซ้อมเด็กอะไรทุกอย่าง ...”

“พอจัดอย่างนี้แล้ว ผลเกินคาด อย่างเกียรติบัตร จะร่างคำที่ยกย่อง เชิดชูเกียรติแต่ละคนว่าครูคนนี้ มีความดีอะไร ยังไงๆ แล้วก็ปรีนทีให้เขา จัดบอร์ดแล้วไปอ่านประกาศหน้าเสาธงวันภาษาไทย อ่านทีละคนเลย แล้วให้มอบเกียรติบัตร เขาดีใจมากเลย เขาภูมิใจมากเลย แล้วพอ

หลังจากมอบให้แล้ว เขายังแบบทำเป็นสองเท่า กระตือรือร้นโดยเราไม่ต้องบอกอะไรเลย ได้รับความร่วมมือจากครูวิชาอื่นๆด้วย แล้วครูคนอื่นก็จะคิดว่าเออ ทำยังไงแล้วถึงจะได้ ได้ในแง่ไหน ทำไมถึงได้ เขาก็จะถามกัน ก็ควรให้เวียน ๆ ไป ทุกปี พิจารณาไป ครูคนอื่นก็อยากได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

11.ครูร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยกันแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูสังเกตปัญหาของนักเรียน แล้วชี้แจงกับผู้ปกครองถึงแนวทาง วิธีการแก้ปัญหาที่ครูได้ทำในโรงเรียน แล้วให้ผู้ปกครองช่วยสานต่อไปแก้ปัญหาที่บ้าน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เมื่อเด็กมีปัญหา อย่างทางด้านการศึกษา การใช้ภาษาไทย หรือรวมไปถึงพวกกิริยามารยาท ครูต้องแจ้งให้พ่อแม่รับทราบ ว่าครูจะแก้ปัญหาโดยทำแบบนี้ แบบนี้ กลับบ้านให้พ่อแม่ช่วยดูด้วย ช่วยกันอบรมตักเตือน”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย

1.ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ทุ่มเท่ากับการสอน จัดกิจกรรมในห้องเรียน ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ครูต้องใส่ใจ สอนจริง ทำกิจกรรมให้เขา แล้วก็ใส่ใจเตรียมการสอน เด็กได้นะ...แต่ถ้าครูไม่ได้เตรียม อยู่ ๆ มากี่ นักเรียนอ่าน นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก็ไม่ได้จริงๆ เพราะฉะนั้นมันก็สำคัญมาก ๆ เลยที่ครูจะบริหารจัดการ จะทุ่มเท ระหว่างครูสองคน คนหนึ่งทุ่มเทเตรียมการสอน อีกคนหนึ่ง ไม่เตรียมการสอน สอนไปวันๆหนึ่ง ผลที่ได้มันก็จะต่างกันจริงๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

2.การเสริมแรง สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถ ครูเสริมแรงด้วยการให้เข้าร่วมประกวดแข่งขันทางภาษาไทย หากนักเรียนได้รับรางวัล คำชมเชย หรือได้ประกาศยกย่องให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนคนอื่น ๆ นักเรียนก็จะมีใจให้กับภาษาไทยมากขึ้น นอกจากนี้สำหรับเด็กคนอื่น ๆ เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนได้รับรางวัลก็จะเกิดแรงกระตุ้นทำให้ตนเองต้องการรางวัลนั้นบ้าง ก็จะเริ่มหันมาให้ความสนใจภาษาไทยมากขึ้น หรือสำหรับเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทย ครูต้องเอาใจใส่ ให้คำชม เพื่อให้เกิดกำลังใจ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เวลาที่มีกิจกรรมส่วนใหญ่จัดประกวดอะไรก็ตามแต่ ช่วงแรกอาจจะโดนบังคับให้เข้าร่วม แต่พอตัดสินใจให้ได้เข้าร่วม มันก็เริ่มมีใจ ทำแล้วได้รางวัล คือจะมีตัวกระตุ้นก็คือรางวัล อาจจะเป็นถ้วย คำชมเชย ซึ่งเป็นรางวัลเชิงบวก ซึ่งใครๆ ก็อยากได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ1)

“ให้การเสริมแรงกับเด็กที่มีความสามารถ โดยให้เด็กที่มีความสามารถมาแสดงให้นักเรียนคนอื่น ๆ มารับทราบ เช่น วันภาษาไทย เราจะมีกิจกรรมพูดสุนทรพจน์ หรือวันพ่อ เราก็จะประกวดพูดสุนทรพจน์ เด็กคนไหนที่ชนะ ดีที่สุด ก็จะมีโอกาสให้พูดเลย คนเดียว เด็กเขาก็จะทิ้งวาทะว่า ทำไมพูดได้ดีขนาดนี้ ก็มีผลทำให้เด็กส่วนหนึ่งพยายามให้การใช้ภาษาของตนเองดีขึ้น หรือเด็กที่มีความสนใจอยู่แล้วก็จะสนใจมากขึ้น หรือที่ไม่สนใจก็อาจจะ ให้อะไรทำไมเขาพูดได้ดีขนาดนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

“เด็กที่ไม่ได้ครูต้องช่วยเสริม ใส่ใจเขา ต้องช่วยเขา คนที่ไม่ได้เราก็ต้องใส่ใจเป็นพิเศษ อย่างที่โรงเรียนเด็กที่มีปัญหาส่วนใหญ่ ก็คือจะเขียนไม่ได้ เขียนไม่ถูก ตอนนั้นก็พัฒนาขึ้น อยู่ที่ครูต้องใส่ใจ ไม่ดู ไม่ว่า ให้กำลังใจ มีเวลาเรียกเขามาฝึก ชมเชย”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

3. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในภาษาไทยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยในการจัดกิจกรรม ครูต้องชี้แจงแก่ผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ เช่น การจัดกิจกรรม “ครูแม่สอนภาษา” เป็นการให้ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง กับครูช่วยกันสอนการบ้านภาษาไทย หรือปรับปรุงส่วนที่บกพร่องทางภาษาไทยของนักเรียน เป็นต้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“กิจกรรม ครูแม่สอนภาษา โดยครูแม่ในที่นี้ก็คือ 2 อย่าง คือ ครูจริง ๆ ในโรงเรียน กับผู้ปกครอง ซึ่งอาจจะแม่ หรือพ่อก็ได้ หรือถ้านักเรียนที่ไม่มีพ่อแม่ก็เป็นญาติ เป็นคุณยาย คุณน้า คุณอา ก็ได้ เริ่มกิจกรรมก็คือ เราต้องจัดประชุมเขาก่อน ชี้แจงให้เขาเข้าใจด้วย ว่าให้เขาช่วยสอนลูกที่บ้านเพิ่มเติม เอาใจใส่ สอนภาษาที่ถูกให้ ที่นี้พ่อแม่ที่เขาไม่มีความรู้ เราก็ทำแบบฝึกให้ เป็นแนวทางให้ ...พ่อแม่บางคนช่วยลูกทำการบ้าน ทำแข่งกับลูก เช่นให้การบ้าน 10 ข้อ แม่ก็ทำด้วย ลูกก็ทำด้วย แล้วมาแข่งกันว่าใครถูกมากที่สุด อันนี้ก็จะเป็นการที่ทำให้เขารัก และภูมิใจ”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

1. ครูต้องปลูกฝัง สอนด้วยการพูดจูงใจ หรือจัดกิจกรรมให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของภาษาไทยให้ได้ ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“...ต้องให้เห็นคุณค่า ตระหนักว่านี่คือความสำคัญ นี่คือนโยบายไทย นี่แสดงความเป็นชาติ แล้วการอนุรักษ์ซึ่งมันต้องเกิดจากความรู้สึกหวงแหนก็จะเกิดขึ้น มันต้องมีความรู้สึกว่า เอ๊ย ไม่ได้เหยียด มันจะสูญเสียไปนะ”

(ผู้เชี่ยวชาญ1)

“ให้เขาเห็นความสำคัญของภาษา ซึ่งมันลึกเลย ว่าภาษาเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นจุดที่ชี้ให้เห็นความเป็นชาติ อย่างเราไปที่ไหน เราก้ “สวัสดิ์” พอสวัสดิ์ปุ๊บนี่ก็เป็นภาษาไทย เราต้องชี้ให้เห็นว่าภาษามันเป็นเอกลักษณ์ และแสดงความเป็นชาติไทย ถ้าเขาเข้าใจ และเขาก็มองเห็นความสำคัญที่จะช่วยกันรักษาไว้ ซึ่งมันก็เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ตอนที่คุณครูสอน ชี้ให้เขาตระหนัก ถ้าเขาเห็นความสำคัญตรงนี้ เขาก็จะรักภาษา เวลาใช้ภาษาก็จะใช้ให้ถูก เวลาไปไหน ก็ไม่ต้องอายว่าฉันเป็นคนไทย อยากที่จะอนุรักษ์ รักษาไว้ จุดสำคัญครุว่าอยู่ที่ตอนที่ครูสอนภาษาไทยด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญ2)

“ต้องชี้ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ต้องให้เขาเห็นความสำคัญก่อน ว่าภาษาไทยสำคัญยังไง อาจจะใช้ยกคำ บทกลอนออกมา เช่น มีพระราชดำรัสของรัชกาลที่ 5 ว่าภาษาไทยสำคัญมาก เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต นานาประเทศล้วนนับถือคนที่รู้หนังสือ ก็คือครูต้องชี้ให้เห็นว่าภาษาไทยสำคัญยังไง แบบก่อนเรียนครูต้องพูดไปเรื่อย ๆ ความสำคัญยังไง พูดให้รักภาษาไทยโดยเริ่มจากว่า เป็นภาษาของชาติ ขึ้นอยู่กับว่าครูจะพูดจูงใจอย่างไร จัดกิจกรรมยังไง ทำให้เขาเห็นคุณค่า เห็นประโยชน์ก่อน พอเขาเห็นประโยชน์ เขาก็อยากจะใช้ เห็นความสำคัญแล้ว เขาก็อยากให้อยู่คู่ประเทศชาติ”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

2. ครูพูดโน้มน้าวใจ ชี้แจงให้นักเรียนที่ช่วยกันเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย แล้วให้การเสริมแรง เช่น คำชม รางวัล เกียรติบัตร เป็นต้น ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“เราต้องทำความเข้าใจกับเขาก่อน ว่าเขามีความสามารถทางนี้ ก็ชี้แจงให้รู้ว่าการที่เขาจะไปบอกคนอื่น มันเป็นประโยชน์ หนึ่งประโยชน์กับตัวเอง คือได้ฝึกด้วย อันที่สองเป็นประโยชน์กับรุ่นน้องรุ่นพี่ อันที่สามเป็นประโยชน์กับโรงเรียนของเรา สังคม แล้วก็ประเทศชาติ เขาก็ทำได้ ช่วยนะ แล้วก็ชมเชย ให้รางวัลเขาบ้าง ให้แรงเสริม ให้เกียรติบัตร ให้คำชมเชยเขา ได้ผลจริงๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

3. การจัดแข่งขันประกวด จากนั้นประกาศผลการแข่งขันให้ทราบทั่วกัน แล้วมอบรางวัลต่อหน้าสาธารณชน โดยนักเรียนคนอื่น ๆ เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนด้วยกันได้รับรางวัล ได้รับคำชม ก็เกิดแรงกระตุ้นที่จะทำ หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ถ้าวันหนึ่งเราบอกว่านักเรียนใช้ภาษาให้ถูกต้องนะ อย่างนี้ๆ ไม่มีแรงอะไร ฟังแล้วก็เลยไป ทีนี้เราก็ต้องมีว่าจัดประกวด เช่น หนึ่งจัดเอง ให้เด็กในโรงเรียน หรือถ้าเขามีแข่งที่ไหน เราก็พานักเรียนไปตามความถนัดของเขา เช่นคนนี้เขียนเก่ง อ่านเก่ง เราก็พาไป ได้รับรางวัลมา แทนที่จะเงียบๆ เราก็ประกาศตอนเช้า หาโอกาสว่า นักเรียนคนนี้ได้รับรางวัลมา ได้มาอย่างไร ก็จะได้รับคำชื่นชม ให้เด็กคนอื่นฟังบ่อย ๆ บางทีเขาบอกว่าเขาไม่มีความสามารถ แต่เขาก็อยากได้บ้าง ซึ่งอย่าง

น้อยมันก็ทำให้เกิดแรงกระตุ้น แล้วก็อีกตัวอย่างหนึ่ง อย่างเช่น ภาษาไทยเวลาจัด ก็จะมีวันสุนทรภู่ วันภาษาไทย อย่างปีที่แล้วเด็ก active มากเลย มาขอแข่งขอนุ่นขอนี้ เพราะว่าเราก็ให้รางวัล แล้วก็ประกาศ ลงหนังสือลงอะไร เด็กก็จะรู้สึกดีมากขึ้น มาเข้าร่วมเยอะขึ้นมากเลย เป็นการเสริมแรงอีกทางหนึ่ง คือประกวดแข่งขัน แล้วก็ประกาศ ประกาศให้ทราบ ลงวารสารบ้าง จัดบอร์ดบ้าง ให้เกียรติบัตร ให้รางวัล เด็กก็มาร่วม อย่างคราวที่แล้วจัดประกวดร้องเพลงพระราชนิพนธ์ เด็กสนใจมากทั้งเดี่ยว ทั้งกลุ่ม ม.ต้น ม.ปลาย สนุกมากเลย แต่ครูจะเหนื่อยนะ มันก็อยู่เฉยไม่ได้ ต้องจัดกิจกรรม”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

4. โรงเรียนกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนอนุรักษ์ภาษาไทย ดังตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนต่อไปนี้

“ต้องเป็นนโยบายของโรงเรียน ต้องเชิญชวน ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริหารมาเชิญชวนว่า เอ้อ ครูทุกวิชาก็ควรจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริม อนุรักษ์ หรือว่าดำรงไว้ซึ่งภาษาไทย”

(ผู้เชี่ยวชาญ3)

จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็นแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยกับ ผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนกรณีศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยสูงสุด และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ทำให้ได้แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีแนวทางพัฒนา 19 แนวทาง ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมี 4 แนวทาง และด้านความต้องการอนุรักษ์มี 8 แนวทาง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 สรุปผลข้อมูลเชิงคุณภาพจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

แนวทางพัฒนา	นักเรียน	ครูภาษาไทย	ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย			
1.คุณสมบัติของคุณครู			
1.1	ครูเป็นต้นแบบที่ดีในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร	/	
1.2	ครูเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรักความเป็นไทย โดยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้		/
1.3	ครูทุกคนสำนึกว่าตนมีหน้าที่อบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน	/	
2. การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย			
2.1	ครูภาษาไทยต้องดึงดูดความสนใจเพื่อให้นักเรียนสนใจวิชาภาษาไทย โดยในคาบเรียน ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการเรียนการสอนโดยเน้นเกมที่	/	/
2.2	ครูเน้นย้ำอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย	/	/
2.3	ครูอธิบาย สอนการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชี้ให้เห็นความไพเราะของภาษา		/
2.4	ครูยกตัวอย่างให้เห็นจริงถึงผลดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	/	/
2.5	ครูจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อฝึกทักษะทางภาษาไทยให้กับนักเรียน	/	/
2.6	ครูถ่ายทอดความรู้สึกลงของตนเองที่ได้พัฒนาภาษาไทยของตน	/	
2.7	ครูให้การเสริมแรงทางบวกด้วยคะแนน		/
2.8	ครูหักคะแนนนักเรียน หากใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนระมัดระวังการใช้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น		/
3.การจัดกิจกรรมพิเศษ			
3.1	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางภาษาไทย	/	/
3.2	กิจกรรม “เพื่อนช่วยเพื่อน”	/	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

แนวทางพัฒนา	นักเรียน	ครูภาษาไทย	ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย (ต่อ)			
4. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน			
4.1 จัดป้ายนิเทศก์ภาษาไทยในโรงเรียนให้น่าสนใจ	/	/	
4.2 ครูทุกคนเอาใจใส่อบรมตักเตือนนักเรียนนอกห้องเรียน		/	
4.3 ครูอบรมตักเตือนนักเรียนโดยไม่เน้นการดูต่ำ		/	
5. การจัดการของโรงเรียนที่มีต่อครู			
5.1 โรงเรียนทำความเข้าใจกับครูทุกคนเรื่องความสำคัญของภาษาไทย			/
5.2 กระตุ้นให้ครูทุกคนให้เอาใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทยด้วยการเสริมแรง			/
6. สภาพแวดล้อมที่บ้าน			
6.1 ครูร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยกันแก้ปัญหานักเรียน			/
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย			
1. ครูภาษาไทยเตรียมการสอนล่วงหน้า ทุ่มเทกับการสอน โดยมุ่งเน้นสื่อการสอนที่น่าสนใจ มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ			/
2. ครูเน้นย้ำเรื่องคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทย		/	
3. มีการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยเน้นการเสริมแรงทางบวก	/		/
4. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน			/
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย			
1. คุณสมบัติของครู			
1.1 ครูเป็นต้นแบบที่ดี	/		
1.2 ครูต้องส่งเสริม แนะนำนักเรียนให้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง	/		
2. การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย			
2.1 ครูต้องปลุกฝัง พูดยังใจ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย			/
2.2 ครูชี้แจงให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนเรื่องภาษาไทย		/	
2.3 ครูพูดโน้มน้าวใจ ชี้แจงให้นักเรียนช่วยกันเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย และมีการเสริมแรงแก่นักเรียนที่ให้ความร่วมมือ			/
3. การจัดกิจกรรมพิเศษ			
3.1 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	/	/	
3.2 จัดการประกวดทักษะทางภาษาไทย แล้วมีการประกาศ มอบรางวัลต่อหน้าสาธารณชน เพื่อให้นักเรียนต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย			/
4. การจัดการของโรงเรียนที่มีต่อครู			
4.1 โรงเรียนกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย และส่งเสริมให้นักเรียนอนุรักษ์ภาษาไทย			/

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นได้ว่า ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีแนวทางพัฒนา 19 แนวทาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นตรงกัน 1 แนวทาง คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การประกวดทักษะทางภาษาไทย การจัดค่ายภาษาไทย ตลอดจนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางภาษาไทย จะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยในด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยได้ดี นอกจากนี้แนวทางที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นตรงกัน 2 กลุ่ม มี 4 แนวทางคือ ครูภาษาไทยดึงดูความสนใจด้วยการมีสื่อการสอนที่น่าสนใจ ครูอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ครูยกตัวอย่างให้เห็นจริง จัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติ และจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภาษาไทยในโรงเรียนให้น่าสนใจ

จากแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยทั้ง 19 แนวทาง สามารถสังเคราะห์สรุปได้ว่าควรพัฒนาใน 6 ประเด็น ดังนี้

1. คุณสมบัตินักเรียน โดยครูทุกคนในโรงเรียนต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการใช้ภาษาไทย สำนึกว่าตนมีหน้าที่อบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน นอกจากนี้ครูต้องเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้อันมุ่งเน้นให้นักเรียนรักความเป็นไทย โดยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยเริ่มจากครูจะต้องดึงดูความสนใจเพื่อให้นักเรียนสนใจวิชาภาษาไทย โดยในคาบเรียน ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการเรียนการสอนโดยเน้นเกม มีการเน้นย้ำอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ถ่ายทอดความรู้สึกของตนเองที่ได้พัฒนาภาษาไทยของตน สอนการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชี้ให้เห็นความไพเราะของภาษา ยกตัวอย่างให้เห็นจริงถึงผลดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย จัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อฝึกทักษะทางภาษาไทยให้กับนักเรียน มีการเสริมแรงทางบวกด้วยคะแนน และหักคะแนนนักเรียน หากใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนระมัดระวังการใช้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมพิเศษ โดยมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางภาษาไทย กิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น มีการส่งนักเรียนไปแข่งขัน หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทยกับหน่วยงานภายนอก

4. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยครูทุกคนหมั่นเอาใจใส่อบรมตักเตือนนักเรียนนอกห้องเรียน แต่ไม่เน้นการดุว่า ป้ายนิเทศเกี่ยวกับภาษาไทยในโรงเรียนควรจัดให้น่าสนใจ เพื่อเป็นการดึงดูความสนใจของนักเรียน ให้เกิดความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย

5. การจัดการของโรงเรียนที่มีต่อครู โดยโรงเรียนมีการประชุม ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูทุกคนเรื่องความสำคัญของภาษาไทย กระตุ้นให้ครูทุกคนให้ความสนใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทยด้วยการเสริมแรงแจกรางวัลให้กับครูที่เป็นต้นแบบที่ดี ครูที่เอาใจใส่นักเรียน และครูที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมทางภาษาไทย

6. ความร่วมมือจากผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับครูช่วยกันแก้ปัญหา นักเรียน

นอกจากนี้ จากแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยทั้ง 19 แนวทาง สามารถสังเคราะห์ข้อมูลโดยอิงทฤษฎีการพัฒนาค่านิยมของพนัส หันนาคินทร์ ได้ขั้นตอนการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาต้องเริ่มจากการที่ครูผู้สอนภาษาไทยมีความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ แล้วยึดเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ครูภาษาไทยต้องสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ โดยใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น การใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเกม การมีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนสนใจในภาษาไทย

ขั้นที่ 3 ในคาบภาษาไทย ครูต้องเน้นย้ำอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย มีการชี้ให้เห็นความไพเราะของภาษา มีการยกตัวอย่างการใช้ภาษาที่ดี ที่ถูกต้องให้เห็นจริง และมีการฝึกฝนการปฏิบัติทักษะทางภาษาไทยให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 4 มีการเน้นย้ำให้นักเรียนตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางภาษาไทย ซึ่งอาจมีการประกวด แข่งขันทักษะทางภาษาไทย การจัดกิจกรรมเข้าค่ายภาษาไทย โดยในกิจกรรมมีการจัดเป็นฐานทักษะทางภาษาไทย ทั้งด้านการอ่าน การเขียน การพูด รวมไปถึงมารยาทไทย การส่งนักเรียนไปแข่งขันในหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 สภาพแวดล้อมในโรงเรียนต้องเอื้อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ชั้นย่อย ๆ ดังนี้

5.1 การจัดป้ายนิเทศก์ทางภาษาไทยที่น่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้สนใจใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย หรือให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย

5.2 ครูทุกคนต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย โดยในขั้นนี้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายวิชาการที่จะต้องชี้แจงให้ครูทุกคนเห็นความสำคัญของภาษาไทย

5.3 ครูทุกคนใส่ใจกับการอบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยในขั้นนี้ โรงเรียนอาจกระตุ้นครูด้วยการเสริมแรงให้รางวัลแก่ครูที่เอาใจใส่ และส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัว โดยครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาทางภาษาไทยของนักเรียน ตลอดจนกริยา มารยาทการแสดงออกต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัฒนธรรมไทย

จากการวิเคราะห์แนวทางพัฒนา และสังเคราะห์เป็นลำดับการพัฒนา 6 ขั้นข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นครูภาษาไทย ครูวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารที่จะต้องทำการชี้แจงกับครูท่านอื่น ๆ ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย นอกจากนี้ยังต้องอาศัยผู้ปกครองที่ต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียน

สำหรับด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีแนวทางพัฒนา 4 แนวทาง ซึ่งมีสองแนวทางที่คล้ายกับการพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย คือ ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ทุ่มเทกับการสอนโดยมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่น่าสนใจ มุ่งเน้นย้ำเรื่องคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย จากแนวทางนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อครูพัฒนาให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยแล้ว การเน้นย้ำให้นักเรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ก็ควรกระทำต่อไปเพื่อให้นักเรียนค่อย ๆ ก่อเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทย

แนวทางต่อมาเป็นแนวทางที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นตรงกัน 2 กลุ่ม คือ การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น การให้คำชม การให้รางวัล การประกาศให้ผู้อื่นรับรู้ความสามารถทางภาษาไทย การแสดงผลงานทางภาษาไทย เป็นต้น การเสริมแรงนี้ควรมุ่งเน้นการเสริมแรงทางบวก โดยหลังจากที่ครูได้จัดกิจกรรมทางภาษาไทย หรือนักเรียนได้ปฏิบัติตนอันแสดงให้เห็นถึงความตระหนักในการแสดงออกทางภาษาไทย ครูก็ควรทำการเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทย

แนวทางสุดท้ายคือการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพราะเมื่อนักเรียนเริ่มเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยแล้ว สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ก็ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยอย่างแท้จริง

จากแนวทางพัฒนาทั้ง 4 แนวทางนี้ จะเห็นได้ว่านอกจากครูที่จะต้องช่วยพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยด้วยการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีการจัดกิจกรรมการสอนให้น่าสนใจ เน้นย้ำเรื่องคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทย และให้การเสริมแรงนักเรียนแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง รวมไปถึงชุมชน ที่จะต้องช่วยกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจในภาษาไทยให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนอีกด้วย

นอกจากนี้ด้านความต้องการอนุรักษ์มีแนวทางพัฒนา 8 แนวทาง ซึ่งมีสามแนวทางที่เหมือนกับแนวทางพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย คือ ครูเป็นต้นแบบที่ดี คอยอบรม ส่งเสริม แนะนำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงกล่าวได้ว่า การเป็นต้นแบบที่ดีของครู และการอบรมนักเรียนจะต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มิใช่เพียงกระทำเพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย แล้วหยุด แต่ครูจะต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้นักเรียนเห็นแล้วเลียนแบบ คอยอบรมส่งเสริม แนะนำนักเรียนเรื่องภาษาไทย จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน จนกระทั่งสามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยด้วย

แนวทางต่อมาคือ การเน้นย้ำ ปลุกฝัง พุดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญ คุณค่าของภาษาไทย จะเห็นได้ว่าแนวทางนี้เหมือนกับแนวทางในการพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย จึงกล่าวได้ว่าแนวทางนี้จำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

แนวทางต่อมา คือ การจัดการประกวดแข่งขันทักษะทางภาษาไทย ประกาศและมอบรางวัลต่อสาธารณชน ซึ่งคล้ายกับการเสริมแรงนักเรียน กล่าวคือเมื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย และได้เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย ได้รับรางวัลจนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตน เกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยแล้ว ครูก็ควรสนับสนุนนักเรียนให้มีความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมากขึ้นด้วยการเสริมแรง ประกาศและมอบรางวัลต่อสาธารณชนซึ่งอาจเป็นการมอบหน้าเสาธงให้นักเรียนคนอื่น ๆ รับรู้ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ เกิดความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทยอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีแนวทางต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีค่านิยมทางภาษาไทยด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย คือ ครูพุดโน้มน้าวใจให้นักเรียนช่วยกันเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทยชี้แจงให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับภาษาไทย จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ครูเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามหากมีเพียงครูภาษาไทยที่ดำเนินการเพียงกลุ่มเดียวก็คงไม่สำเร็จได้ เพราะสภาพแวดล้อมต่างๆ ต้องเอื้อให้

นักเรียนเกิดความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยเช่นกัน ดังนั้นแนวทางพัฒนาต่อมาก็คือ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนอนุรักษ์ภาษาไทย

รายละเอียดการสังเคราะห์แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านแสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการสังเคราะห์แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย	ผลการสังเคราะห์
ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเป็นต้นแบบที่ดีในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร 2. ครูเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้อย่างดี มุ่งเน้นให้นักเรียนรักความเป็นไทย โดยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ 3. ครูทุกคนสำนึกว่าตนมีหน้าที่อบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน 4. ครูภาษาไทยต้องดึงดูดความสนใจเพื่อให้นักเรียนสนใจวิชาภาษาไทย โดยในคาบเรียน ครูมีสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการเรียนการสอนโดยเน้นเกม 5. ครูภาษาไทยต้องอธิบายให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย ยกตัวอย่างผลดีของการใช้ภาษาถูกต้อง 6. ครูเสริมแรงทางบวกด้วยการให้คะแนน และเสริมแรงทางลบด้วยการหักคะแนน 7. จัดกิจกรรมพิเศษ เช่น กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันสุนทรภู่ เป็นต้น 8. มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้วยการจัดป้ายนิเทศก์ภาษาไทยในโรงเรียนที่น่าสนใจ ครูทุกคนเอาใจใส่อบรมตักเตือนนักเรียนนอกห้องเรียน โดยไม่เน้นการุดำ 9. โรงเรียนทำความเข้าใจกับครูทุกคนเรื่องความสำคัญของภาษาไทย และกระตุ้นให้ครูทุกคนให้เอาใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทยด้วยการเสริมแรง 10. ครูร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยกันแก้ปัญหานักเรียน
ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า พุ่มเทกับการสอนโดยมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และมีสื่อการสอนที่น่าสนใจ 2. ครูมุ่งเน้นย้ำเรื่องคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย 3. ครูเสริมแรงทางบวกด้วยคะแนน และรางวัล 4. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

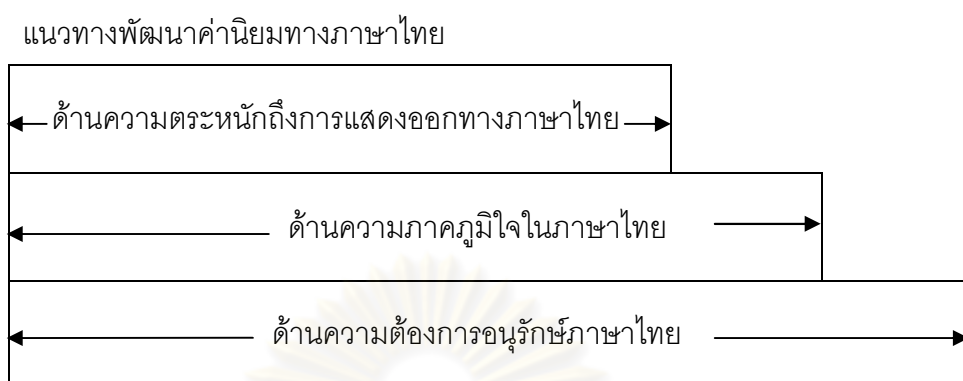
ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย	ผลการสังเคราะห์
ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเป็นต้นแบบที่ดี 2. ครูหมั่นอบรม ส่งเสริม แนะนำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง 3. การจัดการประกวดแข่งขันทักษะทางภาษาไทย ประกาศและมอบรางวัลต่อสาธารณชน 4. ครูพูดโน้มน้าวใจให้นักเรียนช่วยกันเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย พร้อมกับการเสริมแรง 5. ครูชี้แจงให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับภาษาไทย 6. โรงเรียนกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย และส่งเสริมให้นักเรียนอนุรักษ์ภาษาไทย

จากแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยค่านิยมทางภาษาไทยในแต่ละด้าน เช่น ในด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย การที่ครูยกตัวอย่างให้เห็นจริงถึงผลดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับตัวแปรความตั้งใจใช้ภาษาสุภาพ ความตั้งใจใช้ภาษาไพเราะ ความตั้งใจเลือกใช้ภาษาตามกาลเทศะ ในด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ครูมุ่งเน้นการเสริมแรงทางบวก มีการประกาศผล มอบรางวัลต่อหน้าสาธารณชน สอดคล้องกับตัวแปรความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย และสอดคล้องกับตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทยในด้านความต้องการอนุรักษ์อีกด้วย สำหรับด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย การเป็นต้นแบบที่ดี สอดคล้องกับตัวแปรการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทยภาษาไทย ครูโน้มน้าวใจให้นักเรียนเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย สอดคล้องกับตัวแปรการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย เป็นต้น

นอกจากนี้แนวทางพัฒนาค่านิยมทั้ง 3 ด้านยังมีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงกัน กล่าวคือ เมื่อครูปฏิบัติตามแนวทางพัฒนาค่านิยมด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยจนสามารถพัฒนานักเรียนได้สำเร็จแล้ว ครูก็ยังคงต้องปฏิบัติตามแนวทางพัฒนานั้นต่อไป และปฏิบัติตามแนวทางอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทย จากนั้นเมื่อนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยแล้ว ครูก็ยังคงต้องดำเนินการตามแนวทางพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และดำเนินการตามแนวทางอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ดังแสดงได้ตามภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ขั้นตอนของแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method research) โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยของครูมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย 1) ค่านิยมทางภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรค่านิยมทางภาษาไทย พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่านเพื่อให้ได้กรอบของการวิจัย 2) ที่ตั้งของสถานศึกษา จำแนกเป็นกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง และ 3) แนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ประชากรที่ศึกษาคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยทำการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 955 คน โดยเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร 498 คน และนักเรียนในจังหวัดเขตภาคกลาง 457 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย ตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง จากวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9201 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง และการวิเคราะห์กลุ่มพหุ ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกกรณีศึกษาสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ การคัดเลือกจะพิจารณาจากผลข้อมูลเชิงปริมาณ คือ เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยสูงที่สุด โดยเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน และในจังหวัดเขตภาคกลาง 1 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ทำแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย จำนวน 6 คนต่อ 1 โรงเรียน ครูภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ และการสังเกตการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทย

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยเท่ากับ 3.35 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ด้านภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านภาคภูมิใจในภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.41 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และ 3.23 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.45 รองลงมาคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และ 3.18 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า มีค่านิยมทางภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 เมื่อพิจารณาค่านิยมทางภาษาไทยในแต่ละด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.38 และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยด้วยน้ำหนัองศ์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยจากโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีน้ำหนัองศ์ประกอบสูงสุด ($b=0.955$) รองลงมาคือด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ($b=0.837$) และด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ($b=0.741$)

เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มีค่าน้ำหนัองศ์ประกอบระหว่าง 0.546 ถึง 0.726 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนัองศ์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรการเลือกใช้ภาษาที่เคารพสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น ซึ่งมี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.727 และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบด้าน ความตระหนักถึงการ แสดงออกทางภาษาไทย ร้อยละ 49.10

ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง -0.328 ถึง 0.707 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรความปลื้มใจ เมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.707 และมีความแปรผันร่วมกับ องค์ประกอบด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ร้อยละ 51.40

ตัวแปรในองค์ประกอบด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.523 ถึง 0.763 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ตัวแปรการให้ กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถูกต้อง (NEED9) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.763 และมีความแปรผันร่วมกับความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ร้อยละ 55.40

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองข้างต้น สามารถสร้างสเกล องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทย ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{AWARENESS} = & 0.015(\text{AWARE1}) + 0.117(\text{AWARE2}) + 0.164(\text{AWARE3}) + 0.064(\text{AWARE4}) \\ & + 0.089(\text{AWARE5}) + 0.108(\text{AWARE6}) + 0.141(\text{AWARE7}) + 0.170(\text{AWARE8}) \\ & + 0.106(\text{AWARE9}) + 0.117(\text{AWARE10}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{PRIDE} = & 0.119(\text{PRIDE1}) + 0.171(\text{PRIDE2}) + 0.056(\text{PRIDE3}) + 0.083(\text{PRIDE4}) \\ & + 0.172(\text{PRIDE5}) - 0.055(\text{PRIDE6}) - 0.002(\text{PRIDE7}) + 0.055(\text{PRIDE8}) \\ & + 0.233(\text{PRIDE9}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{NEED} = & 0.155(\text{NEED1}) + 0.193(\text{NEED2}) + 0.158(\text{NEED3}) + 0.101(\text{NEED4}) \\ & + 0.287(\text{NEED5}) - 0.069(\text{NEED6}) + 0.007(\text{NEED7}) + 0.012(\text{NEED8}) \\ & + 0.318(\text{NEED9}) + 0.125(\text{NEED10}) \end{aligned}$$

2. ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทย

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ด้วยสถิติทดสอบ t (t-test) พบว่า ความแปรปรวนของประชากร ทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ($p > .05$) จึงทำการทดสอบต่อไป ปรากฏว่า ค่านิยมทาง ภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางไม่แตกต่างกัน ($p = 0.99$) แต่ เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางภาษาไทยเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครมีค่านิยม ทางภาษาไทยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีค่านิยมทางภาษาไทย

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยของกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multiple - group analysis) พบว่าโมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุขององค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือ รูปแบบของโมเดลมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างที่ตั้งของสถานศึกษา แต่ค่าพารามิเตอร์ของน้ำหนักองค์ประกอบมีความแปรเปลี่ยนระหว่างที่ตั้งของสถานศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านของกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักองค์ประกอบเรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย สำหรับกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางพบว่า ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบย่อยของค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย มี 19 แนวทาง สามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) คุณสมบัติของครู โดยครูทุกคนต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการใช้ภาษาไทย สำคัญกว่าตนมีหน้าที่อบรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน และเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ง่ายเน้นให้นักเรียนรักความเป็นไทยโดยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วครูยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย โดยครูต้องดึงดูความสนใจของนักเรียนด้วยการมีกิจกรรมเกม มีการฝึกทักษะ มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ เน้นย้ำให้เห็นคุณค่าของภาษาไทย มีการเสริมแรงด้วยคะแนน และหักคะแนนนักเรียน หากใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนระมัดระวังการใช้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น 3) การจัดกิจกรรมพิเศษ

โดยมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมงานวันภาษาไทย วันสุนทรภู่ รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทยของหน่วยงานภายนอก 4) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยจัดป้ายนิเทศภาษาไทยในโรงเรียนให้น่าสนใจ ครูทุกคนหมั่นเอาใจใส่อบรมตักเตือนนักเรียน นอกห้องเรียนโดยไม่เน้นการตักเตือน 5) การบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีต่อครู โดยโรงเรียนชี้แจง และทำความเข้าใจกับครูทุกคนเรื่องความสำคัญของภาษาไทย และกระตุ้นให้ครูทุกคนให้เอาใจใส่นักเรียนเรื่องภาษาไทยด้วยการเสริมแรงมอบรางวัลต่าง ๆ ให้กับครู และ 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน โดยผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับครูช่วยกันอบรม และแก้ปัญหาทางภาษาไทยให้นักเรียน

แนวทางพัฒนาด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ครูยังคงต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ทุ่มเทกับการสอนโดยมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่น่าสนใจ มุ่งเน้นย้ำเรื่องคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย เหมือนกับการพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย นอกจากนี้ครูต้องเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย รางวัล เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย และควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

แนวทางพัฒนาด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ครูยังคงต้องเป็นต้นแบบที่ดี จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริม แนะนำนักเรียนให้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง ปลูกฝัง พูดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย มีการประกวด ประกวด และมอบรางวัลที่เกี่ยวกับภาษาไทย เหมือนกับการพัฒนาด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย และด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย แต่แนวทางที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ การชี้แจงให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน พูดโน้มน้าวใจ ชี้แจงให้นักเรียนช่วยกันเผยแพร่ความรู้ทางภาษาไทย โรงเรียนกำหนดนโยบายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้อนุรักษ์ภาษาไทย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย และด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนสื่อมวลชนไม่ได้ให้การสนับสนุน หรือเป็นต้นแบบที่ดีในเรื่องค่านิยมทางภาษาไทยเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการเป็นต้นแบบทางภาษาไทย เปรียบเสมือนครูที่สอนภาษาให้กับคนในสังคม ควรมีความรับผิดชอบเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชน (กาญจนา นาคสกุล, 2552)

2. น้ำหนักองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่น้อยที่สุด คือ ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย สอดคล้องกับแนวคิดของจำนงค์ ทองประเสริฐ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553 : ออนไลน์) ที่ว่า เด็กทะเล่เลยต่อความสำคัญในการใช้ภาษาไทย และมีการใช้ภาษาที่ผิดเพี้ยนในการสื่อสารมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดต่อสื่อสารที่มากขึ้น อิทธิพลของกระแสวัฒนธรรมต่างชาติหลังไหลเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็ว และรับมาโดยไม่กลั่นกรอง ทำให้ใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนคนไทย เปลี่ยนแปลงไปและทำให้ไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทย

3. การที่ตัวแปรความยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ และตัวแปรความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นไม่ใช้คำไทยปนคำต่างประเทศ มีอิทธิพลทางลบต่อองค์ประกอบความภาคภูมิใจในภาษาไทย ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของวีระ อัมพันสุข (2551) ที่ว่า เมื่อเราภาคภูมิใจในภาษาไทยแล้วก็ต้องร่วมกันแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยใช้ภาษาเขียนและภาษาพูดด้วยคำไทย ไม่ใช้คำไทยผสมคำฝรั่ง หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาฝรั่งแทนคำไทย อย่างไรก็ตามการที่ตัวแปรทั้งสองส่งอิทธิพลทางลบอาจเนื่องมาจากความนิยมอย่างงมงายในภาษาต่างประเทศมากเกินไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537: 4) จนทำให้เกิดความวิตติ ผิดเพี้ยนสูญเสียเอกลักษณ์อันสำคัญของชาติ ประกอบกับการที่บทประพันธ์ บทความ ขำขันในหนังสือพิมพ์ใช้ภาษาไทยที่มีอิทธิพลของภาษาอังกฤษอย่างมาก ตั้งแต่รูปประโยค การใช้คำกริยา การใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ทำให้วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลเหนือตัวเราโดยไม่รู้ตัวหรือโดยไม่ได้ตั้งใจ (คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., 2537: 14) และอิทธิพลของภาษาชาติอื่นจะเข้ามาครอบงำ ทำให้ความรู้สึกรู้สึกผิดผันแปรไปตามอิทธิพลของเจ้าของภาษานั้น ๆ (เปรม ติณสูลานนท์, 2539: 2)

4. ผลการเปรียบเทียบระดับค่านิยมทางภาษาไทยกลุ่มกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระบวนการทำให้เป็นเมือง (urbanization) กล่าวคือ มีการขยายวิถีชีวิตแบบชาวเมืองโดยผ่านการแพร่ของถนนหนทาง สื่อมวลชนต่าง ๆ โทรทัศน์ วิทยุ (คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) ทำให้ค่านิยมทางภาษาไทยของกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเขตภาคกลางไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า ค่านิยมทางภาษาไทยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง

ของประเทศไทย ทำให้นักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครได้รับการกระตุ้นในเรื่องชาตินิยม ดังนั้นจึงส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทยมากกว่ากลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง

สำหรับค่านิยมทางภาษาไทยด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย พบว่า กลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงซึ่งต้องเปิดรับวัฒนธรรม และอิทธิพลของต่างประเทศ ทำให้มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านวัฒนธรรม ภาษา ชีวิตความเป็นอยู่ ส่งผลให้ความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมีน้อยกว่าในกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง

6. เมื่อพิจารณาความแตกต่างน้ำหนักองค์ประกอบย่อยในค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละด้านระหว่างกลุ่มกรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดเขตภาคกลาง พบว่า ด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสม โดยกลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักสูงกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรุงเทพมหานครมีสังคมแบบพหุวัฒนธรรม เป็นสังคมขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ทำให้พบปะผู้คนที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นญาติผู้ใหญ่ และคนแปลกหน้า ทำให้สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกจะเป็นแบบทางการ ในขณะที่สังคมในจังหวัดเขตภาคกลางเป็นแบบปฐมภูมิ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกเป็นไปอย่างแนบแน่น กันเอง และไม่เป็นทางการ (คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546) ดังนั้นนักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครจึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง

ด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย ตัวแปรที่ทั้งสองกลุ่มมีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน โดยกลุ่มกรุงเทพมหานครมีน้ำหนักสูงกว่ากลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลภาษาต่างประเทศเข้ามามาก ทำให้เด็กและเยาวชนไทยออกเสียงสำเนียงเหมือนต่างชาติ เมื่อนักเรียนได้พบเห็นผู้ที่ออกเสียงภาษาไทยชัดเจน กับผู้ที่ได้รับอิทธิพลภาษาต่างประเทศ ออกเสียงภาษาไทยไม่ชัด จึงเกิดการเปรียบเทียบกัน แล้วเกิดความปลื้มใจยินดีที่เห็นผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน

ด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่างกันมากที่สุดคือ ความระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน โดยกลุ่มจังหวัดในเขตภาคกลางมีน้ำหนักสูงกว่ากลุ่มกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรุงเทพมหานครเป็นสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารมากมาย ซึ่งเน้นความกระชับ รวดเร็ว ใช้เวลาในการสื่อสารสั้น ประกอบกับการสื่อสารในปัจจุบันมุ่งเน้นใช้ภาพและสัญลักษณ์จำนวนมาก และใช้ข้อความ

น้อยลง (พนา ทองมีอาคม, 2550 : ออนไลน์) ทำให้นักเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานครไม่ได้ให้นำหนัก
 ความสำคัญในเรื่องความระวางการใช้ภาษาไทยในการเขียนเท่าที่ควร

7. จากการวิจัยเชิงคุณภาพในประเด็นแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย ผู้วิจัยได้เก็บ
 ข้อมูลกับโรงเรียนกรณีศึกษาซึ่งมีค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง จึงส่งผลให้เป็น
 ข้อจำกัดของงานวิจัย แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน
 ภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยที่เข้มข้นขึ้น

8. แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียน ดังเช่น การเน้นย้ำให้เห็น
 ความสำคัญของภาษาไทย สอดคล้องกับแนวคิดของไมเคิลลิส (Michaelis, 1992) ที่ได้เสนอ
 วิธีการอบรมโดยสั่งสอนโดยตรงเพื่อพัฒนาค่านิยม และสอดคล้องกับแนวคิดของธีรศักดิ์ อัครบรร
 (2543) ที่ว่า ครูต้องสั่งสอนให้ตระหนักว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติที่มีคุณค่า
 น่าภูมิใจ ต้องส่งเสริมให้นักเรียนรักและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ตลอดจนให้เข้าใจและเห็น
 ความสำคัญของภาษาไทย ครูต้องสามารถดึงดูดความสนใจเด็กได้ สอดคล้องกับความเห็น
 ของญาดา อรุณเวช (2527: 96) ที่ว่า ในการสอนภาษาครูต้องทำให้เด็กสนใจตั้งแต่ชั่วโมงแรก ต้อง
 กระฉับกระเฉง แต่งกายสดใสให้เด็กประทับใจ ครูในโรงเรียนทุกคนต้องช่วยกันส่งเสริมให้นักเรียน
 เห็นความสำคัญของภาษาไทย สอดคล้องกับแนวคิดของสวณิต ยมาภัย (2527: 111) ที่ว่า ครู
 ภาษาไทยเรียกร้องให้ครูวิชาอื่น ๆ ช่วยกันรักษาภาษาไทยด้วย ต้องช่วยทำให้นักเรียนใช้ภาษา
 เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ดีที่สุด ต้องปลูกฝังค่านิยมนี้ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน นอกจากนี้ครูต้องเป็น
 แบบอย่างที่ดี อบรมตักเตือนนักเรียน มีการให้ความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ซึ่ง
 สอดคล้องกับแนวคิดของไมเคิลลิส (Michaelis, 1992) บรรเทิง พาพิจิตร (2549) ยนต์ ชุ่มจิต
 (2531) และสวณิต ยมาภัย (2529: 7) ที่ว่า การปลูกฝังส่งเสริมค่านิยมต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี
 ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ต้องเหมาะสม สร้างแบบอย่างของสิ่งแวดล้อมทางภาษาไทยในทางที่ดี
 แก่นักเรียน คือ พูดและเขียนให้ถูกต้องชัดเจน ถูกต้องตามกาลเทศะ ต้องสอดแทรกค่านิยมไว้ใน
 การสอนทุก ๆ วิชา เมื่อเห็นสิ่งใดบกพร่องต้องรีบแก้ไข ประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน
 มีการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยกดดันย้ำเตือนพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่เสมอๆ

9. แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยในประเด็น ครูต้องเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของ
 ภาษาไทย ครูภาษาไทยต้องดึงดูดความสนใจของนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสื่อ
 การสอนที่น่าสนใจ ครูต้องเสริมแรงทางบวกทั้งการให้คะแนน คำชมเชย การประกาศผลงาน
 มอบรางวัลต่าง ๆ ต่อหน้าสาธารณชน เป็นแนวทางที่ดีซึ่งสามารถพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยได้

ครบทั้ง 3 ด้าน อย่างไรก็ตามครูต้องกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดค่านิยมทางภาษาไทยที่ถาวร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นครูจึงสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียน โดยผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยค่านิยมทางภาษาไทยด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยมีค่าต่ำสุด ดังนั้นครูจึงควรเร่งพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยในด้านนี้

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย พบว่า การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย การเสริมแรง และการเน้นย้ำให้เห็นคุณค่าภาษาไทย จะช่วยให้นักเรียนมีค่านิยมทางภาษาไทยได้ครบทั้ง 3 ด้าน ดังนั้น ครูภาษาไทยจึงควรจัดการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมเกม มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ ครูควรเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย และมีการเสริมแรงทางบวกให้คะแนน คำชม รางวัลต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ทำให้ได้สมการโครงสร้างค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งครูหรือผู้ที่สนใจสามารถนำสมการดังกล่าวไปประเมินระดับค่านิยมทางภาษาไทยให้กับตนเอง นักเรียน หรือผู้อื่นเป็นรายบุคคล โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทยแต่ละข้อไปแทนค่าในสมการ (ข้อ 1 – 10 หมายถึง AWARE1 – AWARE10, ข้อ 11-19 หมายถึง PRIDE1- PRIDE 9 และ ข้อ 20 – 29 หมายถึง NEED1 - NEED10)

$$\begin{aligned} \text{AWARENESS} = & 0.015(\text{AWARE1})+0.117(\text{AWARE2})+0.164(\text{AWARE3})+0.064(\text{AWARE4}) \\ & +0.089(\text{AWARE5})+0.108(\text{AWARE6})+0.141(\text{AWARE7})+0.170(\text{AWARE8}) \\ & +0.106(\text{AWARE9}) +0.117(\text{AWARE10}) / 1.091 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{PRIDE} = & 0.119(\text{PRIDE1}) + 0.171(\text{PRIDE2}) + 0.056(\text{PRIDE3}) + 0.083(\text{PRIDE4}) \\ & +0.172(\text{PRIDE5}) - 0.055(\text{PRIDE6}) - 0.002(\text{PRIDE7}) + 0.055(\text{PRIDE8}) \\ & +0.233(\text{PRIDE9}) / 0.832 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{NEED} = & 0.155(\text{NEED1}) + 0.193(\text{NEED2}) + 0.158(\text{NEED3}) + 0.101(\text{NEED4}) \\ & +0.287(\text{NEED5}) - 0.069(\text{NEED6}) + 0.007(\text{NEED7}) + 0.012(\text{NEED8}) \\ & +0.318(\text{NEED9}) + 0.125(\text{NEED10}) / 1.287 \end{aligned}$$

ขั้นที่ 2 นำคะแนนที่ได้จากแต่ละสมการมาเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนน	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก
	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับดี
	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับพอใช้
	1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับค่านิยมทางภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้กับนักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายหรือเป็นแนวทางในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

แนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยแนวทางหนึ่งคือ ครูเป็นต้นแบบที่ดี ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ หรือสถาบันการศึกษาที่ทำการผลิตครู ควรเร่งสร้างครูที่มีค่านิยมทางภาษาไทย เพื่อจะได้เป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน และควรผลิตครูที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

สื่อมวลชน และชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องค่านิยมทางภาษาไทย ควรร่วมกันสร้างความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย ร่วมกันเชิญชวนให้ภาคภูมิใจ และอนุรักษ์ภาษาไทย ทั้งนี้เนื่องจากสื่อและสภาพแวดล้อมในชุมชนล้วนมีอิทธิพลต่อการสร้างและพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยแก่นักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง จึงน่าจะมีการศึกษากับโรงเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อดูว่าผลการวิจัยสอดคล้องกันหรือไม่ เนื่องจากมีบริบททางวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน

การศึกษาแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยในครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครอง และชุมชนควรมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ยังศึกษาแนวทางพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทยไม่ครอบคลุมในประเด็นของผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการเก็บข้อมูลกับผู้ปกครอง หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาค่านิยมทางภาษาไทย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา นาคสกุล. (2548). ภาษาไทยกับความเป็นไทย. ใน *การสัมมนาเรื่อง วัฒนธรรมทางภาษาไทย: ภาษาสื่อมวลชนและภาษาวัยรุ่น* (น.1-9). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.
- กาญจนา มากพูล. (2548). *ผลการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนาภิเษก. (ม.ป.ป.). *พระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อการอนุรักษ์ภาษาไทยและการจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เนื่องในโอกาส “วันเทคโนโลยีของไทย” ๑๙ ตุลาคม*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://kanchanapisek.or.th/kp6/king_day/king/19Oct/kthink.htm [2553, ธันวาคม 17]
- กฤษมา รัชชมณี และคนอื่น ๆ. (2533). *หนังสือเรียนภาษาไทย ทักษะสื่อสาร 1 รายวิชา ท401-ท402* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กุลลาบ มัลลิกะมาส, สุนิต ยมาภัย, จำนงค์ ทองประเสริฐ และทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา. (2526). *แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมทางภาษาของไทย*. ใน *การสัมมนาเรื่องวัฒนธรรมทางภาษาของไทย* (น.48-54). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.
- ขวัญชนก นัยเจริญ. (2551). *ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาฯ. (2544). *รักษาดี รักภาษาไทย : การอภิปรายทางวิชาการเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2543 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2543*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2538). *โอกาสทางการศึกษาและการถ่ายทอด ค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทสตรีในโรงเรียน : รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช ณ อยุธยา. (2537). การศึกษากับการถ่ายทอดและการเสริมสร้างวัฒนธรรม. ใน *การประชุมวิชาการเรื่องการศึกษากับการถ่ายทอดวัฒนธรรม: กรณีศึกษาหนังสือ วัฒนธรรม (น.12-20)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ จิตสาคร. (2547). *การจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จรินทร์ สกุลถาวร. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา*. (ม.ป.ท.): (ม.ป.พ.)
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2550). *ผลของการใช้รูปแบบการสอนมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาไทยและความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและ เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตา รัชพลเมือง. (2526). *สังคมวิทยาขั้นนำ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ญาดา อารุณเวช. (2527). *แนวทางสร้างเสริมค่านิยมเกี่ยวกับภาษาไทย*. ใน *การสัมมนาเรื่อง ภาษาไทยกับสังคมไทย (น.94-96)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2544). *วิถีไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2551). *การวัดและการประเมินผลการศึกษา = Educational measurement and evaluation : เอกสารคำสอนรายวิชา 2757305*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2552). *ทักษะการเขียนภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดร.ณภาพ เพียรจัด. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนรู้ ร่วมกันและการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมด้านการมีเหตุผลตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

- ภาควิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิล ธาธาโกชนัน และศรีนัย ดำริสุข. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2529). *การใช้ภาษาไทย (ไทย 101)*. กรุงเทพฯ: ธนะการพิมพ์.
- ทัศนีย์ หนูนาค. (2550). *ผลของการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่มีต่อความสามารถคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2542). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- เทพวาทินี วินิจำทร. (2548). *การปลูกฝังค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการตามแนวคิดของบลูมและแรทส์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช รัตนนาถิชาติ. (2521). *รักชาติอย่างไร*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2543). *ความเป็นครู (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นันทพัทธ์นันทน์ เชื้อแก้ว. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการการเรียนรู้ นอกห้องเรียนและการกระจายค่านิยม เพื่อเสริมสร้างความรู้และการปฏิบัติเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพรพรณ ศรีพงษ์. (2548). *ทักษะการใช้ภาษา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- นืออน กลิ่นรัตน์. (2525). *รายงานการวิจัยค่านิยมของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรเทิง พาพิจิตร. (2549). *ประเพณี วัฒนธรรมไทย และคติความเชื่อ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยทางการวัดและประเมินผล*. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2544). ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
 ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2540). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). *วัฒนธรรมทางภาษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยुทธ สุกก้อนทอง. (2536). *การสำรวจค่านิยมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครู
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). *ค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย : รายงาน
 ผลการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ แย้มกลิ่นทุ่ง และคนอื่นๆ. (2546). *สังคมและวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2547). *การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย.
 แผนงานวิจัยเรื่องการพัฒนาวัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของชาติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปาริชาติ ตามวงศ์. (2550). *ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนอง
 ของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรม
 ล้านนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหบัณฑิต
 ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปรม ติณสูลานนท์. (2539). ภาษาไทยของเรา ใน ทิววรรณ บุญวีระ (บก.), *ทิศทางภาษาไทย
 สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ภาษาไทยเพื่อเฉลิม
 พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี วันที่
 29-31 พฤษภาคม พ.ศ.2538 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร. (น.1-6).*
 กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- ผะอบ โปษกฤษณะ. (2538). *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย : การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง
 และราชาศัพท์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

- พรรณนภา เพิ่มพูล. (2549). *ผลของการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการอ่านแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล (บก.). (2544). *มนุษย์กับสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2526). *การสอนคำนิยามและจริยธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- พนัส หันนาคินทร์. (ม.ป.ป.). *การสอนคำนิยาม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนา ทงมีอาคม. (2550). *สรุปการบรรยาย เรื่อง "พันธมิตรทางการสื่อสาร"*. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: [http://118.175.16.130/kpr/doc/สรุปการบรรยาย เรื่องพันธมิตรทางการสื่อสาร 19 มิ.ย.2550.doc](http://118.175.16.130/kpr/doc/สรุปการบรรยาย_เรื่องพันธมิตรทางการสื่อสาร_19_มิ.ย.2550.doc). [2554, เมษายน 27]
- พัทธา สายหู. (2544). *กลไกของสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระพล ยศธสาร. (2534). *จริยธรรมสำหรับพัฒนาสังคม*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพราพรรณ เปลี่ยนภู. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. (2515). *ลักษณะสังคมไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครหลวงฯ: โรงพิมพ์เลี้ยงเซียงจงเจริญ. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร (Language and Communication)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2553) *การรณรงค์การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง*. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: http://www.fis.ru.ac.th/home/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=37 [2554, เมษายน 27]
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ม.ป.ป.). *พระราชกรณียกิจด้านการอนุรักษ์ภาษาไทย*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.swu.ac.th/royal/book7/b7c1t6.html>. [2553, ธันวาคม 17]
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2529). *เอกสารการสอนชุดวิชา 22434 จริยศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: ผู้แต่ง.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2550). *เอกสารการสอนชุดวิชา 10203 พฤติกรรมมนุษย์ Human behavior* สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่13). นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- มาลัยพร นนท์แก้ว. (2551). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลินี จุฑะรพ. (2537). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- มิลินทรา ยินดีสุข. (2547). *รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แม่นมาส ขวลิต, คุณหญิง. (2544). *แนวทางการส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วนิดา ศุภย์จันทร์. (2537). *ตัวแปรจำแนกกลุ่มที่ตอบกับกลุ่มที่ไม่ตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. (2535). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา เล่ม 1 ท401-ท402* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิเชียร รักการ. (2529). *วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่. (ม.ป.ป). *ความสำคัญของภาษาไทย*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://htc.ac.th/thai/L 1.htm> [2553, กรกฎาคม 16]
- วิไลลักษณ์ ชาติวิเชียร. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อสร้างค่านิยมด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2536). ความสุภาพในภาษาไทยกรุงเทพ. ใน เพ็ญศรี ด้ก (บก.),
วัฒนธรรมพื้นบ้าน: ภาษา. (น.27). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระ อัมพันธุ์. (2551). *ความเป็นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ศรีวิมล สุรสันติวรการ. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาสังคมศึกษาด้วย
 วิธีสตอรีไลน์เพื่อสร้างค่านิยมด้านความพอประมาณตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร
 การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ศรี แย้มนาค และฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2526). ความหมายและขอบข่ายของวัฒนธรรม
 ทางภาษาของไทย. ใน *การสัมมนาเรื่องวัฒนธรรมทางภาษาของไทย* (น.22-31).
 กรุงเทพฯ: คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.
- ศิธา จุฑารัตน์. (2549). *ผลของการใช้รูปแบบของการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนนิสิตวราวุฒศึกษาและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร
 การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CLASSICAL TEST THEORY)*
 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริณา จามรมาน, และปนัดดา ชำนาญสุข. (2544). *มนุษย์กับสังคม(ฉบับปรับปรุง)*
 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *แผนแม่บทโครงการสืบสาน
 วัฒนธรรมไทย พ.ศ.2538 – 2540* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2551, กรกฎาคม). *เรื่องจากปก.
 วารสารวัฒนธรรม, 47(8), 2.*
- ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2547). *ผลของการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนดริ้น ที่มีต่อ
 ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์การเรียนรู้ TL Center. (ม.ป.ป). วันภาษาไทยแห่งชาติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.ticthai.com/webboard/view_topic.php?table_id=109&post_id=32951
[2553, กรกฎาคม 16]

ไศจิกานต์ ศรีวิเชียร. (2540). การเปรียบเทียบค่านิยมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะ
การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอน
แบบโครงการที่มีการใช้แบบฝึกกิจกรรมปัญหาพิเศษทางชีววิทยา และคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมจิต บุญคงเสน. (2549). ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถใน
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอน และ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพร แฟงพิพัฒน์. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสืบสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. (2526). จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.

สมโภชน์ เขียมสุภาสิต. (2526). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สวนิต ยมาภัย. (2527). แนวทางสร้างเสริมค่านิยมเกี่ยวกับภาษาไทย. ใน การสัมมนาเรื่อง
ภาษาไทยกับสังคมไทย (103-111). กรุงเทพฯ: สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.

สวนิต ยมาภัย. (2529). การบริรักษ์ภาษาไทย. ใน ความเป็นไทยที่ควรดำรงไว้ : เอกสาร
ประกอบการสัมมนาทางวิชาการประจำปี ของมหาวิทยาลัยในอุปกัมภ์เงินทุน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
วันที่ 26-28 มีนาคม พ.ศ. 2529 ณ ห้องประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมครูสังคมศึกษาแห่งประเทศไทย. (2533). แนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของ
เยาวชนในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สาโรช บัวศรี. (2549). การศึกษาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการจัดสร้างอนุสาวรีย์
ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี และงานยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจ
ภาคสนามเรื่อง โครงการศึกษาความภูมิใจในความเป็นไทย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักวิชาการและมาตรฐานศึกษา. (2552). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สุขุมารดี ขำหิรัญ. (2543). ภาษาและวัฒนธรรม: เครื่องมือของครูสอนภาษา. ใน เอี่ยม ทองดี (บก.), *รวมบทความทางวิชาการ ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. (น.42-49). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2540). *สอนให้สนุก เป็นสุขกับการเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2529). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสกันต์ นุชนาถ. (ม.ป.ป.). *ค่านิยม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2549). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อารีย์ ทองแก้ว. (2550). แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 12(1), 53-62.
- อินทร์วุฒิ เกษตรชนม์. (2551). ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

ภาษาอังกฤษ

- Creswell, J. W., and Clark, V. L. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. London: Sage Publication.
- Good, C. V. (1959). *Dictionary of education* (2 nd ed.). New York: MaGraw-Hill.
- Helwig, C. C., Ryerson, R., and Prencipe, A. Children's, adolescents' and adults' judgments and reasoning about different methods of teaching values. *Cognitive Development*, 23: 119-135.
- Hussu, J., and Tirri, K. (2007). Developing whole school pedagogical values – A case of going through the ethos of “good schooling”. *Teaching and Teacher Education*, 23: 390-401.

- Karabati, S., and Cemalcilar, Z. (2010). Values, materialism, and well-being: A study with Turkish university students. *Journal of Economic Psychology*. (April)
- Kim, B. S., Li, L. C., and NG, G. F. (2005). The Asian American Values Scale- Multidimensional: Development, Reliability, and Validity. *Journal of Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 11: 187-201.
- Kohn, M. L. (1969). *Class and conformity: a study in values*. Homewood, Ill.: Dorsey Press.
- Lerner, M. (1976). *Values in education : notes toward a values philosophy*. Bloomington, Indiana : Phi Delta Kappa Educational Foundation.
- Levy, Y. (2008). An empirical development of critical value factors (CVF) of online learning activities: An application of activity theory and cognitive value theory. *Computers & Education* , 51: 1664-1675.
- Maslow, A. H. (1978). *Motivation and personality*(3 rd ed.). Cambridge: Hrper & Row.
- Michaelis, J. U. (1992). *Social studies for children : a guide to basic instruction* (10th ed.). Boston: Ally and Bacon.
- Oxenham, J. (1989). *Education and values in developing nations*. New York: Paragon House.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human values*. New York: Free Press.
- Rokeach, M. (1979). *Understanding human values : individual and societal*. New York: Free Press.
- Tay, B. (2009). Prospective teachers' views concerning the values to teach in the course of social sciences. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1: 1187-1191.
- Winterbotton, M. (2010). Trainee teachers' developing values and practice in relation to assessment. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2: 1860-1865.
- Wolf, M. M., Yang, P. H., Wong, E. C., and Atkinson, D. R. (2001). Design and Development of the European American Values Scale for Asian Americans. *Journal of Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 7: 274-283.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์จำนวน 3 ท่าน

1. อาจารย์ใจเด็ด หวานชะเอม ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2552 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้วิจัย
2. อาจารย์จันทร์เพ็ญ วัณครสิทธิ์สกุล ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2552 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้วิจัย
3. อาจารย์ภารดี พรขจรกิจกุล ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2551 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้วิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 5 ท่าน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาชีผล อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาการวัดและประเมินผล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ ไทยอุบุญ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขามัธยมศึกษา การสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ภารดี พรขจรกิจกุล ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2551 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้วิจัย
5. อาจารย์จันทร์เพ็ญ วัณครสิทธิ์สกุล ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2552 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์
0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 โทรสารต่อ 801, 821 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08-6744-6253 (นิสิต)

ที่ ศอ 0512.6(2755)/ว.567

วันที่ 13 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร. ไซติกา ภาชีมล

ด้วย นางสาวเยาวลักษณ์ หงษ์หิรัญเรือง นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิจัย
การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการนำเสนอแนวทาง
พัฒนา : การวิจัยแบบผสม โดยมี รศ.ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชา
เห็นว่าท่านมีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้ได้แนบบนิยามศัพท์เฉพาะ ข้อคำถามสำหรับ
การวิจัย และแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพร้อมด้วยแล้ว โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิสิตจะ
ติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาหวังเป็น
อย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ที่ ศธ 0512.6(2755)ว. 567

คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒ ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จันทร์เพ็ญ ธนเศรษฐ์สกุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย
3. ตารางตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวลัทธิพงษ์ นงษ์ศิริคุณเรือง นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัย เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์ระดับค่านิยมทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการนำเสนอแนวทางการพัฒนา : การวิจัยแบบผสม โดยมี รศ.ดร.สุชาติ บวรกิติวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาฯ เห็นว่าท่านมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิสิตจะติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาฯหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ตวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)
หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 ; 08-6744-6253 (นิสิต)

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่านิยมทางภาษาไทย

คำชี้แจง

แบบวัดนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นผู้ประเมินตนเองเรื่อง ค่านิยมทางภาษาไทย ซึ่งหมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการยอมรับคุณค่าของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อครูในการรับรู้ผล เพื่อหาแนวทางพัฒนา หรือปรับค่านิยมทางภาษาไทยให้แก่ นักเรียนต่อไป

จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนในการทำแบบวัดทุกข้อโดยให้คำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบวัดชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ทำแบบวัด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ทำแบบวัด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ .....ปี

3. ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม

อื่น ๆ โปรดระบุ .....

4. เกรดวิชาภาษาไทยในชั้นม.1 ภาคเรียนที่ 2 คือ.....

5. โรงเรียนที่ศึกษาอยู่ในจังหวัด กรุงเทพฯ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมทางภาษาไทย

คำชี้แจง ขอให้พิจารณาลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนว่าตรงกับข้อความนี้หรือไม่ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อความ มากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อความ มาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อความ ปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อความ น้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีลักษณะตรงกับข้อความ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	น้อยที่สุด → มากที่สุด				
	1	2	3	4	5
1. อ่านออกเสียงคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง		✓			

แสดงว่า นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง น้อย

ข้อความ	น้อยที่สุด → มากที่สุด				
	1	2	3	4	5
1. ตั้งใจใช้ภาษาสุภาพกับทุกคน					
2. ตั้งใจที่จะใช้ภาษาไพเราะกับทุกคน					
3. ตั้งใจใช้ภาษาเพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ					
4. ใช้ภาษาแสดงความห่วงใย เมตตา และปรารถนาดีต่อกัน					
5. ตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ และสร้างความสบายใจแก่ผู้อื่น					
6. ตั้งใจเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกาลเทศะ และสถานการณ์					
7. ตั้งใจสื่อสารด้วยท่าทางที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย					
8. เลือกใช้ภาษาที่แสดงความเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น					
9. ตั้งใจใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรง และชัดเจนในการสื่อสารกับผู้อื่น					
10. นำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย คำคมมาเป็นข้อคิดเตือนใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ข้อความ	น้อยที่สุด → มากที่สุด				
	1	2	3	4	5
11. รู้สึกมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง					
12. รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง					
13. รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง					
14. รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน					
15. รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน					
16. รู้สึกยินดีเมื่อตนเองใช้คำต่างประเทศปนกับคำภาษาไทย					
17. รู้สึกยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นใช้คำต่างประเทศปนกับคำภาษาไทย					
18. รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
19. รู้สึกปลื้มใจเมื่อเห็นผู้อื่นใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
20. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษาไทย					
21. ระมัดระวังการใช้ภาษาไทยในการพูด					
22. ระมัดระวังการใช้ภาษาไทยในการเขียน					
23. ไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม					
24. ส่งเสริมให้ทุกคนใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง					
25. จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย					
26. เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง					
27. สนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย					
28. ให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง					
29. แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตักเตือนผู้ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง					

ขอขอบคุณในการทำแบบวัดด้วยความจริงใจ

แบบสัมภาษณ์
ครูประจำวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....ปี..... ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....

สถานที่.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

การถามนำ/ คำกล่าวนำ

1. ข้อมูลเบื้องต้น เช่น อายุ ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน เป็นต้น จากนั้นพุดคุย
 ทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียน

.....

2. ปัจจุบันนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทยในด้านใดบ้าง อย่างไร

.....

3. ครูมีแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะข้างต้นอย่างไร

.....

แนวคำถาม (สามารถปรับเปลี่ยน และเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม)

1. ครูมีแนวทางที่จะปลูกฝังหรือพัฒนาให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างไร

.....

2. ครูมีแนวทางที่จะปลูกฝังหรือพัฒนาให้นักเรียนภาคภูมิใจในภาษาไทยอย่างไร

.....

3. ครูมีแนวทางที่จะปลูกฝังหรือพัฒนาให้นักเรียนต้องการอนุรักษ์ภาษาไทยอย่างไร

.....

คำกล่าวในการปิดการสัมภาษณ์/คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณคุณครู.....เป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่า

ให้การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ (มอบของที่ระลึก) และกล่าวลา

บันทึกเพิ่มเติมหลังการสัมภาษณ์

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

แบบรายการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....ปี..... ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....

สถานที่.....ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน .....คน ได้แก่.....

การถามนำ/ คำกล่าวนำ

1. นักเรียนคิดว่า ภาษาไทยที่วัยรุ่นใช้ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

2. นักเรียนคิดอย่างไรกับการใช้ภาษาไทยแบบผิด ๆ ทั้งแบบตั้งใจ และไม่ตั้งใจ

.....

แนวคำถาม (สามารถปรับเปลี่ยน และเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม)

1. เวลาที่นักเรียนพูดคุย หรือเขียนส่งข้อความต่าง ๆ ไปให้เพื่อน ภาษาที่ใช้เหมือนหรือต่างจากที่ใช้กับพ่อแม่ คุณครูหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

.....

2. ภายในกลุ่มของนักเรียนมีการใช้คำหยาบคายหรือไม่ ถ้าใช้ยกตัวอย่างคำ และสถานการณ์ที่ใช้

.....

3. เวลาที่พูดคุยหรือเขียนข้อความต่าง ๆ นักเรียนได้คิด เลือก หรือปรับเปลี่ยนคำที่ใช้ให้ดูไพเราะขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงต้องใช้คำที่ไพเราะ

.....

4. การสื่อสารกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือแม้แต่กับเพื่อนของเราเอง เราควรคำนึงในเรื่องใดบ้าง

.....

5. ถ้านักเรียนทราบว่าเพื่อนคนนี้หวังดีกับนักเรียน ต้องการให้นักเรียนได้คะแนนสอบมาก ๆ แต่เขา มาพูดกับนักเรียนหลังจากครูรายงานผลคะแนนสอบว่า “โอ้ เขอคงไม่อ่านหนังสือมาละซี คะแนนน้อยมาก ฉันทเนียได้คะแนนสูงสุดของห้องเลยนะ” นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

.....

6. ถ้าเป็นนักเรียนจะเปลี่ยนคำพูดว่าอย่างไร

.....

7. นักเรียนใช้ภาษาที่แสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนบ้างหรือไม่ กับบุคคลใด ยกตัวอย่าง

.....

8. นักเรียนคิดว่า ในชีวิตประจำวัน ตนเองใช้ภาษาไทยถูกต้องตามหลักภาษาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

9. นักเรียนคิดอย่างไรกับคนที่ออกเสียงภาษาไทยไม่ชัด แล้วคิดว่าตนเองออกเสียงชัดเจนหรือไม่
อย่างไร

.....

10. ปัจจุบันมีดาราวัยรุ่นหลายคนที่ชอบพูดไทยคำ อังกฤษคำ นักเรียนคิดว่าเหมาะสมหรือไม่
เพราะเหตุใด

.....

11. นักเรียนเข้าร่วม หรือเป็นผู้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษาไทยบ้างหรือไม่ อะไร และเพราะเหตุใด

.....

12. นักเรียนคิดว่ากิจกรรมเหล่านั้นมีประโยชน์อะไรบ้าง

.....

13. นักเรียนเคยสอน หรือให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยแก่ผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

.....

14. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ใช้ภาษาไทยผิด นักเรียนจะทำอย่างไร

.....

คำกล่าวในการปิดการสัมภาษณ์/คำขอบคุณ

ขอขอบคุณน้อง.....ที่ได้สละเวลาให้กับการแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษาไทยในวันนี้

(มอบของที่ระลึก)

กล่าวลา

บันทึกเพิ่มเติมหลังการสัมภาษณ์

.....

.....

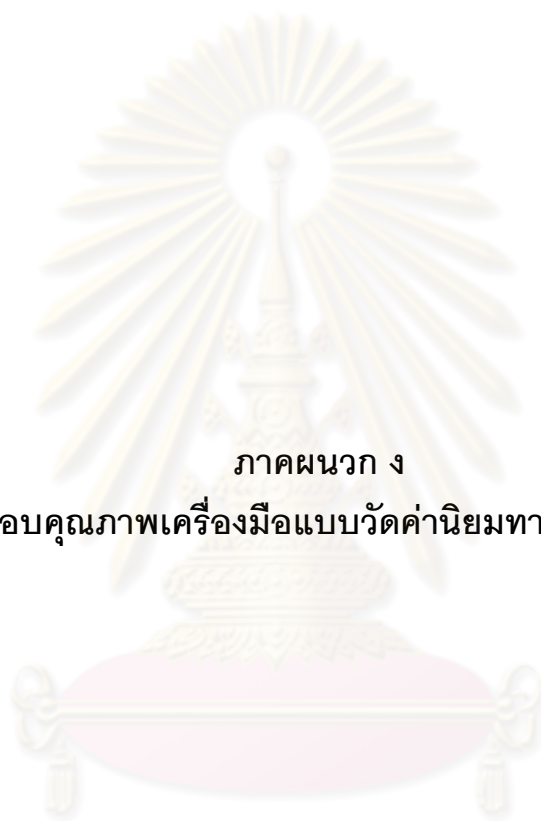
.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ภาคผนวก ง
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบวัดค่านิยมทางภาษาไทย (ค่า IOC)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	ชื่อรายการ	ค่า IOC	ข้อควรปรับปรุง
ตอนที่ 1 ค่านิยมทางภาษาไทยด้านความตระหนักถึงการแสดงออกทางภาษาไทย			
1	ตั้งใจใช้ภาษาสุภาพกับทุก ๆ คน	1	ภาษา
2	มีความตั้งใจที่จะใช้ภาษาไทยเอาจริงกับทุก ๆ คน	1	ภาษา
3	ตั้งใจใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	1	ภาษา
4	ใช้ภาษาแสดงความห่วงใย เมตตา และปรารถนาดีต่อกัน	0.8	
5	ตั้งใจใช้ภาษาที่ให้กำลังใจ และสร้างความสบายใจแก่ผู้อื่น	1	
6	เลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกาลเทศะ	0.8	ภาษา
7	ใช้ท่าทาง (อวัจนภาษา) ได้ เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	0.8	ภาษา
8	เลือกใช้ภาษาที่แสดงความเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น	0.6	
9	ตั้งใจใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรง ชัดเจนในการสื่อสารกับผู้อื่น	0.8	ภาษา
10	นำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย คำคมเป็นข้อคิดเตือนใจในชีวิตประจำวัน	0.8	ภาษา
ตอนที่ 2 ค่านิยมทางภาษาไทยด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทย			
11	รู้สึกมั่นใจในการใช้ภาษาไทยของตนเอง	1	
12	รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง	1	
13	รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง	1	
14	รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองออกเสียงภาษาไทยชัดเจน	1	
15	รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นออกเสียงภาษาไทยชัดเจน	1	
16	รู้สึกยินดีเมื่อตนเองไม่ใช้คำต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น	1	ภาษา
17	รู้สึกยินดีเมื่อผู้อื่นไม่ใช้คำต่างประเทศปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น	1	ภาษา
18	รู้สึกปลื้มใจเมื่อตนเองใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	1	
19	รู้สึกปลื้มใจเมื่อผู้อื่นใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	1	ภาษา
ตอนที่ 3 ค่านิยมทางภาษาไทยด้านความต้องการอนุรักษ์ภาษาไทย			
20	สนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาไทย	0.8	
21	เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษาไทย	1	
22	ให้กำลังใจ ชื่นชม ยกย่องแก่ผู้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง	1	
23	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย	1	
24	ไม่กระทำการใดๆ อันจะเป็นการทำลายภาษา	0.2	ตัดทิ้ง
25	ใช้ภาษาไทยถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน	1	ควรแยกเป็น 2 ข้อ คือ การพูด และการเขียน
26	ใช้ภาษาถูกต้องตามรูปแบบ และหลักไวยากรณ์ไทย	1	
27	แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ผู้ที่ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	1	
28	ตักเตือนผู้ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	1	ควรรวมกับข้อ 27
29	เป็นตัวอย่งที่ดีของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง	เพิ่มเติม	
30	ไม่ใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปตามกระแสสังคม	เพิ่มเติม	

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมทางภาษาไทยด้วย
โปรแกรม Lisrel for windows

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 3/30/2011
TIME: 0:24

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\Lisrel\thesis\108c.LS8:

```
TI CFA
DA NI=29 NO=955 MA=CM
RA FI='D:\lisrel\test\1.psf'
MO NY=29 NK=1 NE=3 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY
LE
AWARENES PRIDE NEED
LK
VALUES
FR LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(6,1) LY(7,1) LY(8,1) LY(9,1) LY(10,1)
FR LY(12,2) LY(13,2) LY(14,2) LY(15,2) LY(16,2) LY(17,2) LY(18,2) LY(19,2) LY(21,3)
FR LY(22,3) LY(23,3) LY(24,3) LY(25,3) LY(26,3) LY(27,3) LY(28,3) LY(29,3) GA(1,1)
FR GA(2,1) GA(3,1) TE(18,19) TE(1,2) TE(16,17) TE(18,19) TE(21,22) TE(13,15)
FR TE(10,25) TE(4,5) TE(11,12) TE(27,28) TE(12,14) TE(14,15) TE(22,23) TE(9,25)
FR TE(25,26) TE(10,26) TE(17,29) TE(24,25) TE(3,10) TE(10,5) TE(20,24) TE(20,28)
FR TE(26,27) TE(25,27) TE(3,7) TE(22,29) TE(10,28) TE(13,14) TE(5,6) TE(22,14)
FR TE(12,13) TE(9,23) TE(25,29) TE(20,25) TE(6,27) TE(23,28) TE(23,27) TE(8,22)
FR TE(11,15) TE(11,2) TE(3,4) TE(9,24) TE(6,20) TE(9,20) TE(3,5) TE(8,10) TE(14,28)
FR TE(14,29) TE(6,10) TE(10,4) TE(26,29) TE(10,19) TE(14,18) TE(24,26) TE(12,19)
FR TE(11,19) TE(23,26) TE(6,19) TE(15,17) TE(13,17) TE(21,24) TE(21,28) TE(22,28)
FR TE(27,29) TE(24,28) TE(22,24) TE(11,26) TE(15,21) TE(7,11) TE(9,15) TE(2,23)
FR TE(3,22) TE(7,23) TE(8,26) TE(16,26) TE(22,27) TE(6,28) TE(10,16) TE(16,22)
FR TE(16,25) TE(10,29) TE(6,7) TE(18,27) TE(18,25) TE(16,28) TE(16,19) TE(10,20)
FR TE(6,22) TE(10,27) TE(10,24) TE(10,23) TE(16,23) TE(4,18) TE(17,24) TE(21,29)
FR TE(1,18) TE(16,20) TE(1,3) TE(1,4) TE(10,11) TE(7,9) TE(1,11) TE(9,11) TE(3,11)
FR TE(13,25) TE(13,24) TE(13,26) TE(8,24) TE(14,27) TE(19,25) TE(17,25) TE(2,18)
FR TE(1,21) TE(1,19) TE(5,25) TE(17,26) TE(5,23) TE(14,17) TE(14,25) TE(17,27)
FR TE(12,28) TE(3,20) TE(8,14) TE(15,22) TE(17,21) TE(12,28) TE(20,27) TE(9,22)
FR TE(9,26) TE(1,26) TE(12,29) TE(7,10) TE(4,9) TE(23,29) TE(5,7) TE(12,25) TE(12,27)
VA 0.546 LY(1,1)
VA 0.560 LY(11,2)
VA 0.572 LY(20,3)
PD
OU TV MR RS FS SC MI ND=3 IT=20000
TI CFA
```

```
Number of Input Variables 29
Number of Y - Variables 29
Number of X - Variables 0
Number of ETA - Variables 3
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 955
```

TI CFA

```
Covariance Matrix
      AWARE1    AWARE2    AWARE3    AWARE4    AWARE5    AWARE6
-----
AWARE1    0.734
AWARE2    0.502    0.713
AWARE3    0.337    0.346    0.799
AWARE4    0.307    0.321    0.412    0.797
```

AWARE5	0.266	0.313	0.395	0.444	0.866	
AWARE6	0.285	0.307	0.383	0.317	0.402	0.905
AWARE7	0.288	0.338	0.327	0.365	0.331	0.396
AWARE8	0.291	0.331	0.391	0.362	0.361	0.395
AWARE9	0.260	0.300	0.338	0.340	0.320	0.332
AWARE10	0.228	0.284	0.217	0.261	0.181	0.237
PRIDE1	0.281	0.258	0.304	0.269	0.232	0.250
PRIDE2	0.308	0.357	0.367	0.331	0.301	0.332
PRIDE3	0.271	0.295	0.306	0.297	0.307	0.314
PRIDE4	0.276	0.328	0.346	0.297	0.324	0.353
PRIDE5	0.301	0.318	0.341	0.326	0.339	0.339
PRIDE6	-0.173	-0.216	-0.167	-0.148	-0.134	-0.126
PRIDE7	-0.132	-0.178	-0.150	-0.152	-0.162	-0.109
PRIDE8	0.275	0.269	0.261	0.221	0.281	0.293
PRIDE9	0.316	0.335	0.323	0.298	0.330	0.301
NEED1	0.195	0.239	0.194	0.220	0.229	0.172
NEED2	0.286	0.317	0.268	0.248	0.296	0.314
NEED3	0.308	0.334	0.335	0.264	0.321	0.370
NEED4	0.216	0.198	0.199	0.168	0.181	0.238
NEED5	0.264	0.307	0.256	0.265	0.261	0.306
NEED6	0.203	0.236	0.187	0.213	0.182	0.182
NEED7	0.247	0.265	0.215	0.221	0.211	0.229
NEED8	0.238	0.287	0.268	0.252	0.280	0.220
NEED9	0.303	0.321	0.331	0.298	0.334	0.363
NEED10	0.278	0.319	0.250	0.282	0.262	0.274

Covariance Matrix

	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	0.888					
AWARE8	0.416	0.820				
AWARE9	0.334	0.379	0.917			
AWARE10	0.386	0.286	0.349	1.183		
PRIDE1	0.348	0.284	0.314	0.332	0.954	
PRIDE2	0.362	0.358	0.320	0.304	0.527	1.017
PRIDE3	0.322	0.344	0.276	0.306	0.381	0.544
PRIDE4	0.341	0.354	0.327	0.282	0.406	0.634
PRIDE5	0.329	0.350	0.277	0.314	0.365	0.505
PRIDE6	-0.177	-0.163	-0.176	-0.282	-0.205	-0.275
PRIDE7	-0.153	-0.179	-0.178	-0.177	-0.197	-0.254
PRIDE8	0.281	0.280	0.283	0.251	0.333	0.438
PRIDE9	0.336	0.349	0.306	0.255	0.343	0.434
NEED1	0.277	0.255	0.164	0.332	0.263	0.307
NEED2	0.332	0.297	0.269	0.324	0.279	0.356
NEED3	0.349	0.378	0.328	0.312	0.303	0.393
NEED4	0.201	0.239	0.284	0.309	0.276	0.288
NEED5	0.292	0.272	0.219	0.372	0.324	0.395
NEED6	0.223	0.208	0.114	0.456	0.220	0.237
NEED7	0.289	0.284	0.261	0.427	0.335	0.320
NEED8	0.293	0.252	0.229	0.357	0.297	0.308
NEED9	0.313	0.322	0.290	0.256	0.324	0.412
NEED10	0.339	0.277	0.273	0.430	0.345	0.362

Covariance Matrix

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	0.912					
PRIDE4	0.569	0.997				
PRIDE5	0.647	0.637	0.967			
PRIDE6	-0.222	-0.265	-0.229	1.139		
PRIDE7	-0.270	-0.251	-0.292	0.672	1.226	
PRIDE8	0.369	0.460	0.415	-0.213	-0.214	0.866
PRIDE9	0.437	0.487	0.508	-0.205	-0.222	0.594
NEED1	0.324	0.292	0.330	-0.255	-0.221	0.217
NEED2	0.339	0.323	0.312	-0.231	-0.195	0.261
NEED3	0.351	0.412	0.348	-0.264	-0.169	0.294
NEED4	0.262	0.280	0.280	-0.216	-0.135	0.267
NEED5	0.427	0.401	0.411	-0.198	-0.142	0.344
NEED6	0.340	0.241	0.321	-0.254	-0.193	0.170
NEED7	0.359	0.319	0.360	-0.280	-0.196	0.279
NEED8	0.359	0.303	0.389	-0.233	-0.201	0.249
NEED9	0.420	0.355	0.465	-0.161	-0.168	0.371

NEED10   0.399   0.337   0.444   -0.239   -0.086   0.318

Covariance Matrix

	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	0.917					
NEED1	0.279	1.016				
NEED2	0.322	0.424	0.957			
NEED3	0.333	0.388	0.595	0.992		
NEED4	0.291	0.325	0.387	0.452	1.000	
NEED5	0.406	0.349	0.390	0.434	0.437	1.015
NEED6	0.258	0.456	0.381	0.353	0.323	0.591
NEED7	0.331	0.383	0.388	0.403	0.425	0.524
NEED8	0.354	0.440	0.420	0.391	0.320	0.493
NEED9	0.445	0.325	0.361	0.378	0.295	0.480
NEED10	0.401	0.431	0.440	0.402	0.399	0.572

Covariance Matrix

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	1.165				
NEED7	0.603	0.976			
NEED8	0.552	0.572	1.068		
NEED9	0.406	0.448	0.600	1.089	
NEED10	0.585	0.588	0.589	0.585	1.236

TI CFA

Parameter Specifications

	LAMBDA-Y		
	AWARENES	PRIDE	NEED
AWARE1	0	0	0
AWARE2	1	0	0
AWARE3	2	0	0
AWARE4	3	0	0
AWARE5	4	0	0
AWARE6	5	0	0
AWARE7	6	0	0
AWARE8	7	0	0
AWARE9	8	0	0
AWARE10	9	0	0
PRIDE1	0	0	0
PRIDE2	0	10	0
PRIDE3	0	11	0
PRIDE4	0	12	0
PRIDE5	0	13	0
PRIDE6	0	14	0
PRIDE7	0	15	0
PRIDE8	0	16	0
PRIDE9	0	17	0
NEED1	0	0	0
NEED2	0	0	18
NEED3	0	0	19
NEED4	0	0	20
NEED5	0	0	21
NEED6	0	0	22
NEED7	0	0	23
NEED8	0	0	24
NEED9	0	0	25
NEED10	0	0	26

GAMMA

	VALUES
AWARENES	27
PRIDE	28
NEED	29

PSI

	AWARENES	PRIDE	NEED
	30	31	32

THETA-EPS						
	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
AWARE1	33					
AWARE2	34	35				
AWARE3	36	0	37			
AWARE4	38	0	39	40		
AWARE5	0	0	41	42	43	
AWARE6	0	0	0	0	44	45
AWARE7	0	0	46	0	47	48
AWARE8	0	0	0	0	0	0
AWARE9	0	0	0	51	0	0
AWARE10	0	0	54	55	56	57
PRIDE1	61	62	63	0	0	0
PRIDE2	0	0	0	0	0	0
PRIDE3	0	0	0	0	0	0
PRIDE4	0	0	0	0	0	0
PRIDE5	0	0	0	0	0	0
PRIDE6	0	0	0	0	0	0
PRIDE7	0	0	0	0	0	0
PRIDE8	88	89	0	90	0	0
PRIDE9	93	0	0	0	0	94
NEED1	0	0	101	0	0	102
NEED2	107	0	0	0	0	0
NEED3	0	0	111	0	0	112
NEED4	0	120	0	0	121	0
NEED5	0	0	0	0	0	0
NEED6	0	0	0	0	137	0
NEED7	150	0	0	0	0	0
NEED8	0	0	0	0	0	162
NEED9	0	0	0	0	0	174
NEED10	0	0	0	0	0	0

THETA-EPS						
	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
AWARE7	49					
AWARE8	0	50				
AWARE9	52	0	53			
AWARE10	58	59	0	60		
PRIDE1	64	0	65	66	67	
PRIDE2	0	0	0	0	68	69
PRIDE3	0	0	0	0	0	70
PRIDE4	0	72	0	0	0	73
PRIDE5	0	0	76	0	77	0
PRIDE6	0	0	0	81	0	0
PRIDE7	0	0	0	0	0	0
PRIDE8	0	0	0	0	0	0
PRIDE9	0	0	0	95	96	97
NEED1	0	0	103	104	0	0
NEED2	0	0	0	0	0	0
NEED3	0	113	114	0	0	0
NEED4	122	0	123	124	0	0
NEED5	0	128	129	130	0	0
NEED6	0	0	138	139	0	140
NEED7	0	151	152	153	154	0
NEED8	0	0	0	163	0	164
NEED9	0	0	0	175	0	176
NEED10	0	0	0	186	0	187

THETA-EPS						
	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE3	71					
PRIDE4	74	75				
PRIDE5	78	79	80			
PRIDE6	0	0	0	82		
PRIDE7	83	84	85	86	87	
PRIDE8	0	91	0	0	0	92
PRIDE9	0	0	0	98	0	99
NEED1	0	0	0	105	0	0
NEED2	0	0	108	0	109	0

NEED3	0	115	116	117	0	0
NEED4	0	0	0	125	0	0
NEED5	131	0	0	0	132	0
NEED6	141	142	0	143	144	145
NEED7	155	0	0	156	157	0
NEED8	0	165	0	0	166	167
NEED9	0	177	0	178	0	0
NEED10	0	188	0	0	189	0

THETA-EPS						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE9	100					
NEED1	0	106				
NEED2	0	0	110			
NEED3	0	0	118	119		
NEED4	0	0	0	126	127	
NEED5	0	133	134	135	0	136
NEED6	146	147	0	0	0	148
NEED7	0	0	0	0	158	159
NEED8	0	168	0	169	170	0
NEED9	0	179	180	181	182	183
NEED10	0	0	190	191	192	0

THETA-EPS					
	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
	-----	-----	-----	-----	-----
NEED6	149				
NEED7	160	161			
NEED8	171	172	173		
NEED9	0	0	184	185	
NEED10	193	194	195	0	196

TI CFA

Number of Iterations =131

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y			
	AWARENES	PRIDE	NEED
	-----	-----	-----
AWARE1	0.546	--	--
AWARE2	0.629 (0.029) 21.383	--	--
AWARE3	0.696 (0.044) 15.795	--	--
AWARE4	0.643 (0.043) 14.970	--	--
AWARE5	0.653 (0.046) 14.058	--	--
AWARE6	0.684 (0.047) 14.477	--	--
AWARE7	0.722 (0.049) 14.847	--	--
AWARE8	0.727 (0.046) 15.684	--	--
AWARE9	0.652 (0.046) 14.114	--	--
AWARE10	0.638 (0.054)	--	--

	11.909		
PRIDE1	- -	0.560	- -
PRIDE2	- -	0.707 (0.039) 17.979	- -
PRIDE3	- -	0.638 (0.041) 15.572	- -
PRIDE4	- -	0.686 (0.044) 15.755	- -
PRIDE5	- -	0.699 (0.044) 15.830	- -
PRIDE6	- -	-0.353 (0.039) -9.110	- -
PRIDE7	- -	-0.327 (0.040) -8.156	- -
PRIDE8	- -	0.569 (0.038) 14.833	- -
PRIDE9	- -	0.679 (0.043) 15.748	- -
NEED1	- -	- -	0.572
NEED2	- -	- -	0.658 (0.043) 15.126
NEED3	- -	- -	0.678 (0.045) 14.944
NEED4	- -	- -	0.560 (0.041) 13.681
NEED5	- -	- -	0.729 (0.047) 15.410
NEED6	- -	- -	0.523 (0.038) 13.643
NEED7	- -	- -	0.583 (0.040) 14.489
NEED8	- -	- -	0.635 (0.042) 15.184
NEED9	- -	- -	0.763 (0.051) 14.904
NEED10	- -	- -	0.732 (0.048) 15.303
GAMMA			
VALUES			

AWARENES	0.741		
	(0.047)		
	15.822		

PRIDE   0.955
             (0.056)
             17.196

NEED   0.837
             (0.052)
             16.087

Covariance Matrix of ETA and KSI

	AWARENES	PRIDE	NEED	VALUES
AWARENES	0.756			
PRIDE	0.707	1.044		
NEED	0.620	0.799	1.034	
VALUES	0.741	0.955	0.837	1.000

PHI

VALUES

 1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	AWARENES	PRIDE	NEED
	0.208	0.132	0.334
	(0.030)	(0.035)	(0.045)
	6.855	3.738	7.389

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

	AWARENES	PRIDE	NEED
	0.725	0.873	0.677

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

	AWARENES	PRIDE	NEED
	0.725	0.873	0.677

THETA-EPS

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	0.506 (0.025) 20.535					
AWARE2	0.239 (0.018) 13.224	0.413 (0.021) 19.814				
AWARE3	0.037 (0.014) 2.667	- -	0.429 (0.023) 18.267			
AWARE4	0.034 (0.014) 2.523	- -	0.073 (0.018) 4.083	0.486 (0.025) 19.273		
AWARE5	- -	- -	0.047 (0.018) 2.560	0.130 (0.019) 6.710	0.543 (0.029) 19.058	
AWARE6	- -	- -	- -	- -	0.063 (0.019) 3.276	0.547 (0.028) 19.285
AWARE7	- -	- -	-0.059 (0.017) -3.435	- -	-0.028 (0.019) -1.502	0.027 (0.020) 1.375
AWARE8	- -	- -	- -	- -	- -	- -
AWARE9	- -	- -	- -	0.032 (0.018) 1.771	- -	- -
AWARE10	- -	- -	-0.100	-0.052	-0.114	-0.071

			(0.023)	(0.023)	(0.025)	(0.025)
			-4.393	-2.269	-4.574	-2.820
PRIDE1	0.051 (0.019) 2.729	-0.008 (0.018) -0.446	0.031 (0.018) 1.750	- -	- -	- -
PRIDE2	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE3	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE4	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE5	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE6	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE7	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE8	0.039 (0.017) 2.291	-0.005 (0.014) -0.325	- -	-0.030 (0.014) -2.114	- -	- -
PRIDE9	0.026 (0.014) 1.834	- -	- -	- -	- -	-0.039 (0.016) -2.522
NEED1	- -	- -	-0.032 (0.018) -1.742	- -	- -	-0.065 (0.021) -3.098
NEED2	0.016 (0.014) 1.168	- -	- -	- -	- -	- -
NEED3	- -	- -	0.039 (0.016) 2.428	- -	- -	0.039 (0.018) 2.204
NEED4	- -	-0.042 (0.015) -2.802	- -	- -	-0.023 (0.019) -1.218	- -
NEED5	- -	- -	- -	- -	- -	- -
NEED6	- -	- -	- -	- -	-0.012 (0.018) -0.682	- -
NEED7	0.020 (0.013) 1.507	- -	- -	- -	- -	- -
NEED8	- -	- -	- -	- -	- -	-0.044 (0.019) -2.306
NEED9	- -	- -	- -	- -	- -	0.047 (0.020) 2.368
NEED10	- -	- -	- -	- -	- -	- -
THETA-EPS						
AWARE7	0.494 (0.027) 18.002					
AWARE8	- -	0.414 (0.022) 18.694				
AWARE9	-0.034 (0.020) -1.763	- -	0.592 (0.030) 19.999			
AWARE10	0.037 (0.025) 1.475	-0.054 (0.022) -2.412	- -	0.862 (0.045) 19.208		
PRIDE1	0.064 (0.019)	- -	0.052 (0.020)	0.073 (0.024)	0.626 (0.032)	

	3.308		2.559	3.009	19.390	
PRIDE2	--	--	--	--	0.112 (0.020) 5.497	0.495 (0.029) 17.227
PRIDE3	--	--	--	--	--	0.076 (0.017) 4.436
PRIDE4	--	0.002 (0.015) 0.169	--	--	--	0.128 (0.019) 6.755
PRIDE5	--	--	-0.039 (0.016) -2.465	--	-0.049 (0.016) -3.012	--
PRIDE6	--	--	--	-0.096 (0.026) -3.670	--	--
PRIDE7	--	--	--	--	--	--
PRIDE8	--	--	--	--	--	--
PRIDE9	--	--	--	-0.053 (0.020) -2.714	-0.055 (0.018) -3.069	-0.073 (0.016) -4.576
NEED1	--	--	-0.062 (0.022) -2.832	0.081 (0.027) 3.062	--	--
NEED2	--	--	--	--	--	--
NEED3	--	0.057 (0.016) 3.468	0.037 (0.019) 1.967	--	--	--
NEED4	-0.057 (0.020) -2.838	--	0.068 (0.023) 3.007	0.058 (0.026) 2.222	--	--
NEED5	--	-0.026 (0.016) -1.604	-0.056 (0.020) -2.829	0.076 (0.025) 2.978	--	--
NEED6	--	--	-0.085 (0.022) -3.820	0.223 (0.030) 7.327	--	-0.043 (0.019) -2.231
NEED7	--	0.042 (0.015) 2.729	0.035 (0.019) 1.838	0.156 (0.026) 5.945	0.067 (0.018) 3.725	--
NEED8	--	--	--	0.074 (0.027) 2.755	--	-0.052 (0.019) -2.799
NEED9	--	--	--	-0.046 (0.026) -1.760	--	-0.020 (0.020) -1.029
NEED10	--	--	--	0.108 (0.029) 3.776	--	-0.044 (0.020) -2.223

THETA-EPS

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	0.488 (0.027) 18.400					
PRIDE4	0.116 (0.020) 5.806	0.510 (0.029) 17.873				
PRIDE5	0.180 (0.020) 8.999	0.142 (0.020) 7.157	0.455 (0.026) 17.552			

PRIDE6	- -	- -	- -	1.003 (0.047) 21.467		
PRIDE7	-0.061 (0.021) -2.841	-0.005 (0.021) -0.243	-0.071 (0.022) -3.184	0.552 (0.039) 14.315	1.122 (0.052) 21.695	
PRIDE8	- -	0.049 (0.015) 3.344	- -	- -	- -	0.526 (0.027) 19.418
PRIDE9	- -	- -	- -	0.036 (0.018) 1.975	- -	0.190 (0.021) 9.126
NEED1	- -	- -	- -	-0.046 (0.024) -1.936	- -	- -
NEED2	- -	- -	-0.051 (0.016) -3.172	- -	-0.006 (0.022) -0.256	- -
NEED3	- -	0.047 (0.016) 2.942	-0.027 (0.016) -1.662	-0.060 (0.021) -2.894	- -	- -
NEED4	- -	- -	- -	-0.057 (0.024) -2.411	- -	- -
NEED5	0.050 (0.016) 3.129	- -	- -	- -	0.033 (0.023) 1.444	- -
NEED6	0.044 (0.018) 2.443	-0.040 (0.018) -2.181	- -	-0.086 (0.027) -3.204	-0.045 (0.030) -1.503	-0.060 (0.020) -3.054
NEED7	0.036 (0.015) 2.422	- -	- -	-0.089 (0.024) -3.764	-0.029 (0.026) -1.091	- -
NEED8	- -	-0.049 (0.018) -2.747	- -	- -	-0.006 (0.024) -0.273	-0.042 (0.016) -2.609
NEED9	- -	-0.082 (0.019) -4.345	- -	0.047 (0.022) 2.133	- -	- -
NEED10	- -	-0.063 (0.019) -3.306	- -	- -	0.125 (0.026) 4.778	- -
THETA-EPS						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	0.437 (0.026) 16.882					
NEED1	- -	0.670 (0.034) 19.562				
NEED2	- -	- -	0.508 (0.030) 16.850			
NEED3	- -	- -	0.132 (0.024) 5.620	0.518 (0.033) 15.726		
NEED4	- -	- -	- -	0.064 (0.021) 2.979	0.678 (0.034) 19.773	
NEED5	- -	-0.088	-0.110	-0.076	- -	0.457

		(0.022)	(0.021)	(0.021)		(0.030)
		-3.941	-5.221	-3.560		15.352
NEED6	-0.030 (0.019)	0.114 (0.024)	- -	- -	- -	0.185 (0.025)
		-1.565	4.644			7.555
NEED7	- -	- -	- -	- -	0.075 (0.021)	0.071 (0.020)
					3.530	3.530
NEED8	- -	0.040 (0.023)	- -	-0.042 (0.020)	-0.048 (0.023)	- -
		1.724		-2.144	-2.061	
NEED9	- -	-0.131 (0.025)	-0.150 (0.024)	-0.153 (0.026)	-0.145 (0.025)	-0.100 (0.022)
		-5.220	-6.294	-5.928	-5.694	-4.526
NEED10	- -	- -	-0.059 (0.024)	-0.099 (0.024)	-0.028 (0.025)	- -
			-2.501	-4.172	-1.115	

THETA-EPS

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	0.858 (0.040)				
	21.206				
NEED7	0.270 (0.026)	0.616 (0.030)			
	10.574	20.271			
NEED8	0.185 (0.024)	0.181 (0.022)	0.642 (0.034)		
	7.621	8.279	18.869		
NEED9	- -	- -	0.098 (0.024)	0.485 (0.035)	
			4.067	13.760	
NEED10	0.169 (0.026)	0.132 (0.024)	0.094 (0.025)	- -	0.672 (0.036)
	6.456	5.507	3.774		18.637

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
0.308	0.420	0.461	0.391	0.372	0.393

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
0.444	0.491	0.352	0.263	0.344	0.514

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
0.466	0.491	0.528	0.115	0.091	0.392

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
0.524	0.336	0.468	0.479	0.323	0.546

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
0.248	0.363	0.394	0.554	0.452

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 239
 Minimum Fit Function Chi-Square = 248.073 (P = 0.330)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 246.227 (P = 0.360)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 7.227
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 48.530)

 Minimum Fit Function Value = 0.260
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00758
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0509)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.00563
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0146)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.000

 Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.669
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.661 ; 0.712)
 ECVI for Saturated Model = 0.912
 ECVI for Independence Model = 48.438

 Chi-Square for Independence Model with 406 Degrees of Freedom = 46151.986
 Independence AIC = 46209.986
 Model AIC = 638.227
 Saturated AIC = 870.000
 Independence CAIC = 46379.975
 Model CAIC = 1787.122
 Saturated CAIC = 3419.844

 Normed Fit Index (NFI) = 0.995
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.586
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.991

 Critical N (CN) = 1126.937

 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0212
 Standardized RMR = 0.0223
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.983
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.968
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.540

TI CFA

Fitted Covariance Matrix

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	0.731					
AWARE2	0.499	0.712				
AWARE3	0.325	0.331	0.796			
AWARE4	0.300	0.306	0.411	0.798		
AWARE5	0.270	0.311	0.391	0.447	0.866	
AWARE6	0.283	0.325	0.360	0.332	0.401	0.902
AWARE7	0.298	0.343	0.321	0.351	0.328	0.401
AWARE8	0.300	0.346	0.383	0.353	0.359	0.376
AWARE9	0.269	0.310	0.343	0.348	0.322	0.337
AWARE10	0.264	0.304	0.236	0.258	0.201	0.259
PRIDE1	0.267	0.241	0.306	0.254	0.259	0.271
PRIDE2	0.273	0.315	0.348	0.321	0.327	0.342
PRIDE3	0.246	0.284	0.314	0.290	0.295	0.309
PRIDE4	0.265	0.305	0.338	0.312	0.317	0.332
PRIDE5	0.270	0.311	0.344	0.318	0.323	0.338
PRIDE6	-0.136	-0.157	-0.174	-0.160	-0.163	-0.171
PRIDE7	-0.126	-0.145	-0.161	-0.149	-0.151	-0.158
PRIDE8	0.259	0.249	0.280	0.228	0.263	0.276
PRIDE9	0.288	0.302	0.334	0.308	0.313	0.289
NEED1	0.194	0.223	0.215	0.228	0.231	0.178
NEED2	0.239	0.256	0.284	0.262	0.266	0.279
NEED3	0.230	0.264	0.331	0.270	0.275	0.327
NEED4	0.189	0.176	0.241	0.223	0.203	0.237
NEED5	0.247	0.284	0.315	0.290	0.295	0.309
NEED6	0.177	0.204	0.225	0.208	0.199	0.222
NEED7	0.217	0.227	0.251	0.232	0.236	0.247
NEED8	0.215	0.248	0.274	0.253	0.257	0.225

NEED9	0.258	0.298	0.329	0.304	0.309	0.371
NEED10	0.248	0.285	0.316	0.291	0.296	0.310

Fitted Covariance Matrix

	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	0.887					
AWARE8	0.397	0.814				
AWARE9	0.321	0.358	0.913			
AWARE10	0.386	0.297	0.315	1.170		
PRIDE1	0.350	0.288	0.310	0.326	0.953	
PRIDE2	0.361	0.364	0.326	0.319	0.526	1.017
PRIDE3	0.325	0.328	0.294	0.288	0.373	0.547
PRIDE4	0.350	0.355	0.316	0.310	0.401	0.635
PRIDE5	0.357	0.359	0.284	0.316	0.360	0.516
PRIDE6	-0.180	-0.181	-0.163	-0.255	-0.206	-0.260
PRIDE7	-0.167	-0.168	-0.151	-0.148	-0.191	-0.242
PRIDE8	0.291	0.293	0.263	0.257	0.333	0.421
PRIDE9	0.346	0.349	0.313	0.253	0.342	0.428
NEED1	0.256	0.258	0.169	0.308	0.256	0.323
NEED2	0.294	0.296	0.266	0.260	0.294	0.372
NEED3	0.303	0.363	0.311	0.268	0.304	0.383
NEED4	0.194	0.252	0.294	0.279	0.250	0.316
NEED5	0.326	0.302	0.238	0.364	0.326	0.412
NEED6	0.234	0.235	0.126	0.430	0.234	0.252
NEED7	0.261	0.305	0.270	0.387	0.328	0.329
NEED8	0.284	0.286	0.257	0.326	0.284	0.307
NEED9	0.341	0.344	0.308	0.256	0.342	0.411
NEED10	0.327	0.330	0.296	0.398	0.328	0.369

Fitted Covariance Matrix

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	0.912					
PRIDE4	0.574	1.002				
PRIDE5	0.646	0.643	0.965			
PRIDE6	-0.235	-0.253	-0.257	1.133		
PRIDE7	-0.279	-0.240	-0.310	0.673	1.234	
PRIDE8	0.379	0.457	0.416	-0.210	-0.195	0.864
PRIDE9	0.452	0.486	0.495	-0.214	-0.232	0.594
NEED1	0.292	0.314	0.320	-0.207	-0.150	0.260
NEED2	0.335	0.361	0.317	-0.185	-0.178	0.299
NEED3	0.346	0.419	0.352	-0.251	-0.177	0.309
NEED4	0.285	0.307	0.313	-0.215	-0.146	0.255
NEED5	0.421	0.400	0.407	-0.205	-0.157	0.332
NEED6	0.310	0.247	0.292	-0.233	-0.181	0.178
NEED7	0.333	0.320	0.326	-0.253	-0.181	0.265
NEED8	0.324	0.300	0.355	-0.179	-0.173	0.247
NEED9	0.389	0.337	0.426	-0.168	-0.200	0.347
NEED10	0.373	0.338	0.409	-0.206	-0.066	0.333

Fitted Covariance Matrix

	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	0.918					
NEED1	0.310	1.008				
NEED2	0.357	0.389	0.955			
NEED3	0.368	0.401	0.594	0.994		
NEED4	0.304	0.331	0.381	0.457	1.002	
NEED5	0.395	0.343	0.386	0.435	0.422	1.007
NEED6	0.254	0.423	0.355	0.367	0.302	0.579
NEED7	0.316	0.345	0.396	0.409	0.412	0.510
NEED8	0.345	0.416	0.432	0.404	0.320	0.479
NEED9	0.414	0.321	0.369	0.382	0.297	0.476
NEED10	0.397	0.433	0.439	0.415	0.396	0.552

Fitted Covariance Matrix

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	1.141				
NEED7	0.585	0.967			
NEED8	0.529	0.563	1.059		
NEED9	0.413	0.460	0.600	1.088	

NEED10	0.564	0.573	0.575	0.578	1.225	
Fitted Residuals						
	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	0.003					
AWARE2	0.003	0.001				
AWARE3	0.012	0.015	0.004			
AWARE4	0.008	0.016	0.001	-0.001		
AWARE5	-0.003	0.002	0.005	-0.003	0.000	
AWARE6	0.002	-0.018	0.023	-0.016	0.001	0.003
AWARE7	-0.010	-0.005	0.006	0.015	0.003	-0.005
AWARE8	-0.009	-0.015	0.009	0.009	0.002	0.019
AWARE9	-0.009	-0.010	-0.005	-0.008	-0.002	-0.005
AWARE10	-0.035	-0.019	-0.019	0.002	-0.020	-0.023
PRIDE1	0.013	0.016	-0.002	0.015	-0.027	-0.021
PRIDE2	0.035	0.043	0.018	0.010	-0.025	-0.010
PRIDE3	0.025	0.011	-0.008	0.007	0.012	0.006
PRIDE4	0.011	0.022	0.008	-0.015	0.007	0.021
PRIDE5	0.031	0.007	-0.003	0.009	0.016	0.001
PRIDE6	-0.037	-0.059	0.006	0.012	0.029	0.044
PRIDE7	-0.006	-0.033	0.011	-0.004	-0.011	0.049
PRIDE8	0.016	0.020	-0.020	-0.007	0.018	0.017
PRIDE9	0.027	0.033	-0.011	-0.011	0.017	0.012
NEED1	0.001	0.016	-0.021	-0.008	-0.002	-0.006
NEED2	0.047	0.060	-0.016	-0.013	0.030	0.035
NEED3	0.078	0.070	0.004	-0.006	0.046	0.043
NEED4	0.027	0.022	-0.042	-0.055	-0.022	0.001
NEED5	0.017	0.023	-0.059	-0.025	-0.034	-0.003
NEED6	0.026	0.032	-0.038	0.005	-0.017	-0.040
NEED7	0.029	0.038	-0.036	-0.011	-0.025	-0.018
NEED8	0.024	0.039	-0.006	0.000	0.023	-0.005
NEED9	0.045	0.023	0.001	-0.006	0.025	-0.009
NEED10	0.031	0.034	-0.066	-0.010	-0.035	-0.036
Fitted Residuals						
	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	0.000					
AWARE8	0.020	0.006				
AWARE9	0.013	0.021	0.003			
AWARE10	0.000	-0.010	0.035	0.013		
PRIDE1	-0.002	-0.004	0.004	0.006	0.001	
PRIDE2	0.001	-0.005	-0.007	-0.015	0.002	0.000
PRIDE3	-0.004	0.016	-0.018	0.018	0.008	-0.003
PRIDE4	-0.009	-0.001	0.010	-0.028	0.005	-0.001
PRIDE5	-0.028	-0.010	-0.006	-0.002	0.006	-0.011
PRIDE6	0.003	0.018	-0.013	-0.027	0.001	-0.015
PRIDE7	0.014	-0.011	-0.027	-0.029	-0.005	-0.013
PRIDE8	-0.009	-0.013	0.020	-0.006	0.000	0.017
PRIDE9	-0.010	0.000	-0.007	0.002	0.000	0.006
NEED1	0.021	-0.002	-0.005	0.024	0.007	-0.016
NEED2	0.038	0.001	0.003	0.064	-0.016	-0.016
NEED3	0.046	0.015	0.017	0.043	0.000	0.010
NEED4	0.007	-0.013	-0.010	0.030	0.026	-0.028
NEED5	-0.034	-0.031	-0.019	0.007	-0.003	-0.017
NEED6	-0.010	-0.027	-0.013	0.025	-0.013	-0.016
NEED7	0.029	-0.020	-0.009	0.040	0.007	-0.010
NEED8	0.009	-0.035	-0.027	0.031	0.012	0.001
NEED9	-0.029	-0.022	-0.019	0.000	-0.018	0.001
NEED10	0.011	-0.052	-0.023	0.032	0.017	-0.007
Fitted Residuals						
	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	-0.001					
PRIDE4	-0.004	-0.005				
PRIDE5	0.001	-0.006	0.001			
PRIDE6	0.013	-0.012	0.028	0.007		
PRIDE7	0.009	-0.012	0.018	0.000	-0.008	
PRIDE8	-0.010	0.002	-0.001	-0.004	-0.019	0.002
PRIDE9	-0.015	0.000	0.013	0.009	0.010	0.000

NEED1	0.033	-0.022	0.010	-0.047	-0.071	-0.044
NEED2	0.004	-0.038	-0.005	-0.046	-0.018	-0.039
NEED3	0.005	-0.007	-0.004	-0.013	0.009	-0.015
NEED4	-0.023	-0.027	-0.032	-0.001	0.011	0.012
NEED5	0.006	0.002	0.004	0.008	0.015	0.012
NEED6	0.029	-0.006	0.030	-0.020	-0.011	-0.008
NEED7	0.025	-0.001	0.034	-0.027	-0.015	0.014
NEED8	0.035	0.003	0.034	-0.054	-0.028	0.002
NEED9	0.031	0.019	0.039	0.007	0.032	0.024
NEED10	0.026	-0.001	0.035	-0.032	-0.020	-0.015

Fitted Residuals

	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	-0.001					
NEED1	-0.031	0.008				
NEED2	-0.034	0.035	0.001			
NEED3	-0.034	-0.014	0.001	-0.002		
NEED4	-0.012	-0.006	0.006	-0.004	-0.003	
NEED5	0.011	0.006	0.004	-0.002	0.015	0.008
NEED6	0.004	0.034	0.026	-0.014	0.021	0.012
NEED7	0.015	0.038	-0.008	-0.006	0.013	0.014
NEED8	0.009	0.024	-0.012	-0.013	0.000	0.014
NEED9	0.031	0.004	-0.008	-0.004	-0.002	0.004
NEED10	0.004	-0.002	0.001	-0.012	0.004	0.021

Fitted Residuals

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	0.025				
NEED7	0.019	0.010			
NEED8	0.023	0.008	0.009		
NEED9	-0.007	-0.012	0.001	0.002	
NEED10	0.021	0.015	0.015	0.007	0.011

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.071
 Median Fitted Residual = 0.001
 Largest Fitted Residual = 0.078

Stemleaf Plot

```

- 7|1
- 6|6
- 5|99542
- 4|76420
- 3|988766555444432211
- 2|9988887777775553332221100000
- 1|99999888887766666655555544333333222221111110000000000
- 0|999998888888777776666666665555555554444444333332222222111111+16
0|11111111111111112222222223333333444444444455556666666777777+17
1|00000011111122222223333344445555555666667777788888999
2|000111112233334444555566667789999
3|00011111223344445555588899
4|0333456679
5|
6|04
7|08
    
```

Standardized Residuals

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	1.409					
AWARE2	1.398	0.721				
AWARE3	1.662	1.298	2.103			
AWARE4	0.935	1.243	0.484	-0.489		
AWARE5	-0.210	0.174	1.574	-1.025	0.153	
AWARE6	0.136	-1.344	1.752	-1.092	0.273	1.048
AWARE7	-0.677	-0.432	1.632	1.147	0.699	-0.948
AWARE8	-0.682	-1.284	0.774	0.758	0.161	1.468
AWARE9	-0.532	-0.729	-0.366	-1.216	-0.110	-0.331
AWARE10	-1.854	-1.183	-2.390	0.295	-2.683	-2.744
PRIDE1	1.654	2.080	-0.242	0.762	-1.302	-1.014

PRIDE2	1.924	2.552	1.095	0.557	-1.347	-0.522
PRIDE3	1.403	0.680	-0.466	0.387	0.657	0.307
PRIDE4	0.613	1.335	0.456	-0.846	0.387	1.095
PRIDE5	1.784	0.433	-0.179	0.514	0.905	0.034
PRIDE6	-1.492	-2.577	0.271	0.483	1.132	1.702
PRIDE7	-0.227	-1.370	0.446	-0.149	-0.414	1.787
PRIDE8	1.835	2.012	-1.129	-0.613	0.945	0.894
PRIDE9	2.444	2.076	-0.696	-0.642	0.947	1.087
NEED1	0.054	0.775	-1.764	-0.351	-0.104	-0.520
NEED2	3.202	3.264	-0.833	-0.682	1.427	1.694
NEED3	3.913	3.797	0.327	-0.324	2.214	3.351
NEED4	1.221	1.558	-2.007	-2.509	-1.660	0.025
NEED5	0.890	1.262	-3.179	-1.279	-1.684	-0.161
NEED6	1.080	1.409	-1.614	0.204	-0.942	-1.540
NEED7	1.830	1.932	-1.790	-0.547	-1.115	-0.806
NEED8	1.086	1.953	-0.297	-0.023	1.012	-0.391
NEED9	2.222	1.242	0.064	-0.288	1.190	-0.747
NEED10	1.357	1.609	-3.069	-0.425	-1.459	-1.516

Standardized Residuals						
	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
AWARE7	0.180					
AWARE8	1.664	3.059				
AWARE9	2.537	1.454	0.860			
AWARE10	-0.038	-1.232	1.729	2.333		
PRIDE1	-0.233	-0.220	0.347	0.490	0.215	
PRIDE2	0.048	-0.324	-0.326	-0.665	0.230	-0.141
PRIDE3	-0.212	0.992	-0.931	0.797	0.523	-0.562
PRIDE4	-0.509	-0.096	0.506	-1.231	0.311	-0.149
PRIDE5	-1.603	-0.601	-0.504	-0.073	0.809	-0.961
PRIDE6	0.126	0.780	-0.484	-1.413	0.047	-0.727
PRIDE7	0.511	-0.459	-0.951	-0.866	-0.206	-0.596
PRIDE8	-0.514	-0.747	1.017	-0.262	-0.013	1.297
PRIDE9	-0.611	0.013	-0.361	0.152	0.038	0.925
NEED1	0.931	-0.116	-0.463	2.061	0.308	-0.755
NEED2	1.867	0.033	0.135	2.563	-0.749	-0.844
NEED3	2.285	1.394	1.347	1.716	-0.016	0.515
NEED4	0.627	-0.617	-0.852	2.558	1.098	-1.311
NEED5	-1.721	-2.806	-1.893	0.705	-0.137	-0.950
NEED6	-0.415	-1.147	-0.888	1.847	-0.515	-0.969
NEED7	1.336	-1.554	-0.703	3.593	0.548	-0.478
NEED8	0.428	-1.696	-1.155	2.718	0.547	0.099
NEED9	-1.427	-1.181	-0.855	0.006	-0.867	0.094
NEED10	0.492	-2.468	-0.927	2.628	0.719	-0.583

Standardized Residuals						
	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE3	-0.232					
PRIDE4	-1.004	-1.089				
PRIDE5	0.210	-1.289	0.584			
PRIDE6	0.633	-0.570	1.456	1.246		
PRIDE7	0.718	-0.866	1.524	-0.057	-1.075	
PRIDE8	-0.722	0.283	-0.050	-0.166	-0.824	0.792
PRIDE9	-1.324	0.026	1.238	0.690	0.478	-0.099
NEED1	1.542	-1.009	0.490	-2.797	-2.346	-2.010
NEED2	0.213	-1.971	-0.397	-1.763	-0.996	-2.001
NEED3	0.296	-0.560	-0.355	-0.728	0.312	-0.780
NEED4	-1.084	-1.237	-1.558	-0.041	0.373	0.574
NEED5	0.535	0.084	0.213	0.297	0.931	0.636
NEED6	1.824	-0.348	1.249	-1.138	-0.684	-0.534
NEED7	1.914	-0.049	1.718	-1.837	-1.115	0.669
NEED8	1.714	0.250	1.709	-1.907	-1.432	0.123
NEED9	1.697	1.724	2.153	0.426	1.135	1.224
NEED10	1.231	-0.084	1.707	-1.086	-1.028	-0.683

Standardized Residuals						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE9	-0.463					
NEED1	-1.521	2.542				

NEED2	-1.922	2.245	0.818			
NEED3	-1.955	-0.906	0.333	-0.455		
NEED4	-0.607	-0.305	0.404	-0.587	-0.698	
NEED5	0.613	0.985	0.548	-0.241	0.985	2.306
NEED6	0.306	3.133	1.357	-0.719	0.910	1.501
NEED7	0.761	2.044	-0.545	-0.402	1.344	2.149
NEED8	0.483	2.975	-0.830	-1.678	0.021	1.049
NEED9	1.762	0.628	-1.218	-0.814	-0.313	0.622
NEED10	0.180	-0.103	0.141	-1.577	0.401	1.440

Standardized Residuals

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	3.053				
NEED7	2.537	1.945			
NEED8	2.761	1.306	2.150		
NEED9	-0.374	-0.831	0.078	0.411	
NEED10	2.364	2.386	2.922	0.554	2.570

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.179
 Median Standardized Residual = 0.123
 Largest Standardized Residual = 3.913

Stemleaf Plot

```

- 3|21
- 2|8877655
- 2|4300000
- 1|99998888777776666655555
- 1|44443333333222222211111111000000000
- 0|999999999998888888887777777777777766666666666555555555555555555
- 0|4444444444443333333332222222222111111111111000000000000000000
0|1111111111222222222233333333333344444444444
0|555555555555555666666666677777777888888888999999999999
1|0000000111111122222222333333344444444444
1|555556666777777777777888888899999
2|00011112222333444
2|5556666789
3|0111234
3|689
    
```

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for AWARE10 and AWARE5 -2.683
 Residual for AWARE10 and AWARE6 -2.744
 Residual for PRIDE6 and AWARE2 -2.577
 Residual for NEED1 and PRIDE6 -2.797
 Residual for NEED5 and AWARE3 -3.179
 Residual for NEED5 and AWARE8 -2.806
 Residual for NEED10 and AWARE3 -3.069

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for AWARE8 and AWARE8 3.059
 Residual for NEED2 and AWARE1 3.202
 Residual for NEED2 and AWARE2 3.264
 Residual for NEED3 and AWARE1 3.913
 Residual for NEED3 and AWARE2 3.797
 Residual for NEED3 and AWARE6 3.351
 Residual for NEED6 and NEED1 3.133
 Residual for NEED6 and NEED6 3.053
 Residual for NEED7 and AWARE10 3.593
 Residual for NEED8 and AWARE10 2.718
 Residual for NEED8 and NEED1 2.975
 Residual for NEED8 and NEED6 2.761
 Residual for NEED10 and AWARE10 2.628
 Residual for NEED10 and NEED8 2.922

TI CFA

Modification Indices and Expected Change

	Modification Indices for LAMBDA-Y		
	AWARENES	PRIDE	NEED
AWARE1	- -	3.576	4.187

AWARE2	- -	4.371	4.110
AWARE3	- -	1.372	6.707
AWARE4	- -	0.097	2.055
AWARE5	- -	0.115	1.440
AWARE6	- -	0.014	0.232
AWARE7	- -	1.797	0.124
AWARE8	- -	1.293	3.084
AWARE9	- -	0.338	0.514
AWARE10	- -	0.004	2.579
PRIDE1	0.160	- -	0.000
PRIDE2	0.003	- -	1.350
PRIDE3	0.891	- -	2.511
PRIDE4	0.225	- -	0.905
PRIDE5	0.208	- -	0.591
PRIDE6	0.029	- -	2.380
PRIDE7	0.005	- -	0.808
PRIDE8	0.006	- -	0.153
PRIDE9	0.119	- -	0.088
NEED1	0.059	0.352	- -
NEED2	0.915	1.468	- -
NEED3	8.375	0.620	- -
NEED4	2.130	1.396	- -
NEED5	4.730	0.641	- -
NEED6	0.034	0.033	- -
NEED7	0.349	0.835	- -
NEED8	0.192	1.045	- -
NEED9	0.010	0.753	- -
NEED10	1.531	0.018	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	AWARENES	PRIDE	NEED
	-----	-----	-----
AWARE1	- -	0.089	0.064
AWARE2	- -	0.089	0.059
AWARE3	- -	-0.065	-0.099
AWARE4	- -	-0.016	-0.052
AWARE5	- -	0.020	0.048
AWARE6	- -	-0.007	0.022
AWARE7	- -	-0.083	-0.015
AWARE8	- -	-0.062	-0.071
AWARE9	- -	-0.035	-0.033
AWARE10	- -	0.006	0.118
PRIDE1	-0.034	- -	0.001
PRIDE2	0.004	- -	-0.061
PRIDE3	0.054	- -	0.071
PRIDE4	-0.029	- -	-0.047
PRIDE5	-0.027	- -	0.034
PRIDE6	0.013	- -	-0.105
PRIDE7	-0.005	- -	0.061
PRIDE8	-0.005	- -	-0.017
PRIDE9	0.023	- -	-0.014
NEED1	-0.015	-0.037	- -
NEED2	0.051	-0.070	- -
NEED3	0.170	0.048	- -
NEED4	-0.092	-0.072	- -
NEED5	-0.131	-0.052	- -
NEED6	-0.010	-0.011	- -
NEED7	0.028	0.046	- -
NEED8	0.024	0.061	- -
NEED9	0.007	0.066	- -
NEED10	-0.073	0.008	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	AWARENES	PRIDE	NEED
	-----	-----	-----
AWARE1	- -	0.091	0.065
AWARE2	- -	0.091	0.060
AWARE3	- -	-0.066	-0.101
AWARE4	- -	-0.017	-0.052
AWARE5	- -	0.020	0.049
AWARE6	- -	-0.007	0.022
AWARE7	- -	-0.085	-0.015

AWARE8	- -	-0.063	-0.072
AWARE9	- -	-0.036	-0.034
AWARE10	- -	0.006	0.120
PRIDE1	-0.029	- -	0.001
PRIDE2	0.003	- -	-0.062
PRIDE3	0.047	- -	0.072
PRIDE4	-0.026	- -	-0.048
PRIDE5	-0.023	- -	0.035
PRIDE6	0.011	- -	-0.107
PRIDE7	-0.005	- -	0.062
PRIDE8	-0.004	- -	-0.017
PRIDE9	0.020	- -	-0.014
NEED1	-0.013	-0.038	- -
NEED2	0.044	-0.072	- -
NEED3	0.147	0.049	- -
NEED4	-0.080	-0.074	- -
NEED5	-0.114	-0.053	- -
NEED6	-0.008	-0.011	- -
NEED7	0.025	0.047	- -
NEED8	0.021	0.062	- -
NEED9	0.006	0.067	- -
NEED10	-0.063	0.009	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	AWARENES	PRIDE	NEED
AWARE1	- -	0.107	0.076
AWARE2	- -	0.108	0.071
AWARE3	- -	-0.074	-0.113
AWARE4	- -	-0.019	-0.059
AWARE5	- -	0.022	0.053
AWARE6	- -	-0.008	0.023
AWARE7	- -	-0.090	-0.016
AWARE8	- -	-0.070	-0.080
AWARE9	- -	-0.038	-0.035
AWARE10	- -	0.005	0.111
PRIDE1	-0.030	- -	0.001
PRIDE2	0.003	- -	-0.062
PRIDE3	0.049	- -	0.075
PRIDE4	-0.026	- -	-0.047
PRIDE5	-0.024	- -	0.036
PRIDE6	0.010	- -	-0.100
PRIDE7	-0.004	- -	0.056
PRIDE8	-0.004	- -	-0.018
PRIDE9	0.021	- -	-0.015
NEED1	-0.013	-0.038	- -
NEED2	0.045	-0.073	- -
NEED3	0.148	0.049	- -
NEED4	-0.080	-0.074	- -
NEED5	-0.114	-0.053	- -
NEED6	-0.008	-0.011	- -
NEED7	0.025	0.048	- -
NEED8	0.020	0.060	- -
NEED9	0.006	0.065	- -
NEED10	-0.057	0.008	- -

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	- -	- -	- -	- -	- -	- -
AWARE2	- -	- -	- -	- -	- -	- -
AWARE3	- -	0.153	- -	- -	- -	- -
AWARE4	- -	0.858	- -	- -	- -	- -
AWARE5	0.305	0.001	- -	- -	- -	- -
AWARE6	0.129	2.397	2.821	1.892	- -	- -
AWARE7	0.395	0.003	- -	0.745	- -	- -
AWARE8	0.262	1.830	0.275	0.225	0.243	1.596
AWARE9	0.152	0.556	0.110	- -	0.038	0.205

AWARE10	1.770	0.440	--	--	--	--
PRIDE1	--	--	--	1.253	1.073	0.366
PRIDE2	0.005	2.365	1.854	1.438	3.447	0.796
PRIDE3	0.222	1.211	0.278	0.001	0.263	0.039
PRIDE4	1.668	0.473	0.385	1.996	0.072	0.805
PRIDE5	2.740	1.797	0.017	0.698	0.175	0.005
PRIDE6	0.372	1.950	0.449	0.126	1.450	0.244
PRIDE7	1.592	0.380	0.783	0.089	0.662	1.497
PRIDE8	--	--	1.511	--	1.174	0.108
PRIDE9	--	1.098	0.077	0.482	0.023	--
NEED1	0.830	0.145	--	0.021	0.037	--
NEED2	--	0.721	0.284	0.878	0.662	1.641
NEED3	4.857	0.002	--	0.563	2.967	--
NEED4	0.075	--	0.210	2.647	--	0.033
NEED5	0.179	0.284	3.102	0.080	1.355	2.397
NEED6	0.197	0.038	0.001	0.849	--	1.516
NEED7	--	0.130	0.192	0.000	1.041	0.061
NEED8	1.000	0.770	1.242	0.023	1.009	--
NEED9	2.186	0.917	0.476	0.821	1.705	--
NEED10	0.017	0.708	3.907	0.917	0.818	1.273

Modification Indices for THETA-EPS

	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	--	--	--	--	--	--
AWARE8	1.130	--	--	--	--	--
AWARE9	--	1.764	--	--	--	--
AWARE10	--	--	3.857	--	--	--
PRIDE1	--	0.000	--	--	--	--
PRIDE2	0.167	0.424	0.588	0.390	--	--
PRIDE3	0.043	2.329	1.327	0.574	0.069	--
PRIDE4	0.013	--	1.040	1.866	0.161	--
PRIDE5	1.729	0.836	--	0.137	--	0.645
PRIDE6	0.005	1.519	0.098	--	0.430	0.371
PRIDE7	0.073	0.906	1.439	0.029	0.251	0.000
PRIDE8	0.007	0.785	1.261	0.002	0.109	2.209
PRIDE9	0.186	0.577	0.495	--	--	--
NEED1	0.427	1.032	--	--	0.103	0.664
NEED2	0.180	0.048	0.076	2.221	0.630	0.077
NEED3	0.774	--	--	0.101	0.472	0.965
NEED4	--	0.068	--	--	2.456	0.529
NEED5	3.041	--	--	--	0.164	0.495
NEED6	0.358	0.002	--	--	0.728	--
NEED7	2.308	--	--	--	--	0.070
NEED8	0.054	1.838	1.417	--	0.536	--
NEED9	2.540	0.063	0.003	--	1.630	--
NEED10	0.836	1.494	0.002	--	1.222	--

Modification Indices for THETA-EPS

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	--	--	--	--	--	--
PRIDE4	--	--	--	--	--	--
PRIDE5	--	--	--	--	--	--
PRIDE6	0.185	1.155	1.736	--	--	--
PRIDE7	--	--	--	--	--	--
PRIDE8	0.175	--	0.256	0.119	1.310	--
PRIDE9	2.043	0.159	1.531	--	0.862	--
NEED1	1.529	0.071	0.005	--	3.381	1.253
NEED2	0.236	2.365	--	1.259	--	1.701
NEED3	0.000	--	--	--	0.773	0.022
NEED4	0.291	0.001	1.295	--	0.084	1.214
NEED5	--	0.916	0.364	0.650	--	0.273
NEED6	--	--	0.295	--	--	--
NEED7	--	0.336	1.012	--	--	0.244
NEED8	0.123	--	0.068	2.033	--	--
NEED9	0.299	--	0.432	--	2.445	0.081
NEED10	0.014	--	0.881	0.505	--	0.463

Modification Indices for THETA-EPS						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE9	- -					
NEED1	0.498	- -				
NEED2	0.000	3.841	- -			
NEED3	2.504	1.923	- -	- -		
NEED4	0.000	0.144	0.348	- -	- -	
NEED5	0.353	- -	- -	- -	0.644	- -
NEED6	- -	- -	0.606	0.704	0.373	- -
NEED7	0.047	1.588	1.262	0.028	- -	- -
NEED8	0.001	- -	1.457	- -	- -	0.012
NEED9	0.577	- -	- -	- -	- -	- -
NEED10	0.003	0.846	- -	- -	- -	0.606

Modification Indices for THETA-EPS					
	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
	-----	-----	-----	-----	-----
NEED6	- -				
NEED7	- -	- -			
NEED8	- -	- -	- -		
NEED9	0.019	0.835	- -	- -	
NEED10	- -	- -	- -	0.122	- -

Expected Change for THETA-EPS						
	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
AWARE1	- -					
AWARE2	- -	- -				
AWARE3	- -	0.006	- -			
AWARE4	- -	0.014	- -	- -		
AWARE5	-0.008	0.000	- -	- -	- -	
AWARE6	0.005	-0.022	0.030	-0.025	- -	- -
AWARE7	-0.009	0.001	- -	0.016	- -	- -
AWARE8	-0.007	-0.018	0.009	0.008	-0.009	0.022
AWARE9	-0.006	-0.011	-0.006	- -	0.004	-0.009
AWARE10	-0.024	-0.012	- -	- -	- -	- -
PRIDE1	- -	- -	- -	0.020	-0.019	-0.012
PRIDE2	0.001	0.020	0.021	0.018	-0.029	-0.015
PRIDE3	0.006	-0.013	-0.007	0.000	0.007	0.003
PRIDE4	-0.016	0.008	0.009	-0.020	0.004	0.014
PRIDE5	0.020	-0.015	-0.002	0.011	0.006	0.001
PRIDE6	-0.010	-0.021	-0.012	0.007	0.024	0.010
PRIDE7	0.021	-0.010	0.017	-0.006	-0.017	0.026
PRIDE8	- -	- -	-0.018	- -	0.017	0.006
PRIDE9	- -	0.017	0.004	-0.011	0.002	- -
NEED1	-0.015	-0.006	- -	-0.003	-0.004	- -
NEED2	- -	0.013	-0.009	-0.015	0.014	0.025
NEED3	0.033	0.001	- -	-0.012	0.030	- -
NEED4	0.005	- -	-0.008	-0.031	- -	0.004
NEED5	-0.006	0.007	-0.028	0.004	-0.021	0.028
NEED6	0.007	0.003	0.000	0.017	- -	-0.024
NEED7	- -	0.006	-0.007	0.000	-0.017	-0.004
NEED8	-0.015	0.012	0.018	-0.002	0.018	- -
NEED9	0.022	-0.013	0.012	-0.015	0.024	- -
NEED10	0.002	0.012	-0.035	0.017	-0.017	-0.023

Expected Change for THETA-EPS						
	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
AWARE7	- -					
AWARE8	0.020	- -				
AWARE9	- -	0.025	- -			
AWARE10	- -	- -	0.054	- -		
PRIDE1	- -	0.000	- -	- -	- -	
PRIDE2	0.007	-0.010	-0.014	-0.014	- -	- -
PRIDE3	0.003	0.022	-0.020	0.014	0.005	- -
PRIDE4	-0.002	- -	0.018	-0.027	0.008	- -
PRIDE5	-0.019	-0.013	- -	0.007	- -	-0.018
PRIDE6	0.001	0.023	0.007	- -	0.014	-0.012
PRIDE7	0.006	-0.019	-0.027	-0.005	-0.011	0.000
PRIDE8	0.001	-0.013	0.019	-0.001	-0.007	0.028

PRIDE9	-0.007	0.011	-0.012	--	--	--
NEED1	0.013	0.019	--	--	0.007	-0.016
NEED2	0.007	-0.004	0.006	0.033	-0.015	-0.005
NEED3	0.016	--	--	0.007	-0.012	0.017
NEED4	--	0.005	--	--	0.034	-0.013
NEED5	-0.031	--	--	--	0.008	-0.012
NEED6	-0.011	0.001	--	--	-0.019	--
NEED7	0.026	--	--	--	--	-0.005
NEED8	0.004	-0.023	-0.024	--	0.015	--
NEED9	-0.030	-0.004	0.001	--	-0.027	--
NEED10	0.018	-0.023	0.001	--	0.024	--

Expected Change for THETA-EPS

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	--	--	--	--	--	--
PRIDE4	--	--	--	--	--	--
PRIDE5	--	--	--	--	--	--
PRIDE6	0.009	-0.023	0.027	--	--	--
PRIDE7	--	--	--	--	--	--
PRIDE8	-0.006	--	-0.007	0.007	-0.023	--
PRIDE9	-0.020	0.007	0.018	--	0.021	--
NEED1	0.021	-0.005	0.001	--	-0.053	-0.020
NEED2	0.008	-0.027	--	-0.029	--	-0.020
NEED3	0.000	--	--	--	0.023	0.002
NEED4	-0.009	0.000	-0.020	--	0.008	0.019
NEED5	--	0.016	-0.010	0.020	--	0.008
NEED6	--	--	0.011	--	--	--
NEED7	--	-0.009	0.016	--	--	0.008
NEED8	0.006	--	-0.004	-0.038	--	--
NEED9	0.009	--	0.011	--	0.045	0.005
NEED10	-0.002	--	0.017	-0.020	--	-0.012

Expected Change for THETA-EPS

	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	--	--	--	--	--	--
NEED1	-0.012	--	--	--	--	--
NEED2	0.000	0.041	--	--	--	--
NEED3	-0.024	-0.030	--	--	--	--
NEED4	0.000	-0.009	0.014	--	--	--
NEED5	0.009	--	--	--	0.019	--
NEED6	--	--	0.016	-0.017	0.015	--
NEED7	0.003	0.028	-0.020	0.003	--	--
NEED8	0.000	--	-0.029	--	--	0.003
NEED9	0.013	--	--	--	--	--
NEED10	0.001	-0.024	--	--	--	0.020

Expected Change for THETA-EPS

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	--	--	--	--	--
NEED7	--	--	--	--	--
NEED8	--	--	--	--	--
NEED9	-0.004	-0.020	--	--	--
NEED10	--	--	--	0.010	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	--	--	--	--	--	--
AWARE2	--	--	--	--	--	--
AWARE3	--	0.008	--	--	--	--
AWARE4	--	0.019	--	--	--	--
AWARE5	-0.010	0.000	--	--	--	--
AWARE6	0.006	-0.027	0.036	-0.029	--	--
AWARE7	-0.011	0.001	--	0.019	--	--
AWARE8	-0.009	-0.023	0.011	0.009	-0.010	0.026
AWARE9	-0.007	-0.014	-0.007	--	0.004	-0.010
AWARE10	-0.026	-0.013	--	--	--	--
PRIDE1	--	--	--	0.023	-0.021	-0.013
PRIDE2	0.001	0.023	0.024	0.020	-0.031	-0.016
PRIDE3	0.007	-0.016	-0.008	0.001	0.008	0.003

PRIDE4	-0.019	0.010	0.010	-0.022	0.004	0.015
PRIDE5	0.024	-0.018	-0.002	0.013	0.007	0.001
PRIDE6	-0.011	-0.024	-0.013	0.007	0.024	0.010
PRIDE7	0.023	-0.010	0.017	-0.006	-0.016	0.025
PRIDE8	- -	- -	-0.022	- -	0.020	0.007
PRIDE9	- -	0.021	0.005	-0.013	0.003	- -
NEED1	-0.017	-0.007	- -	-0.003	-0.004	- -
NEED2	- -	0.016	-0.011	-0.017	0.015	0.027
NEED3	0.039	0.001	- -	-0.014	0.032	- -
NEED4	0.006	- -	-0.010	-0.035	- -	0.004
NEED5	-0.007	0.008	-0.031	0.005	-0.022	0.029
NEED6	0.008	0.003	0.000	0.017	- -	-0.024
NEED7	- -	0.007	-0.008	0.000	-0.019	-0.005
NEED8	-0.017	0.014	0.020	-0.003	0.018	- -
NEED9	0.025	-0.015	0.012	-0.016	0.025	- -
NEED10	0.002	0.013	-0.036	0.017	-0.017	-0.022

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	- -	- -	- -	- -	- -	- -
AWARE8	0.023	- -	- -	- -	- -	- -
AWARE9	- -	0.029	- -	- -	- -	- -
AWARE10	- -	- -	0.052	- -	- -	- -
PRIDE1	- -	0.000	- -	- -	- -	- -
PRIDE2	0.007	-0.011	-0.014	-0.012	- -	- -
PRIDE3	0.003	0.025	-0.022	0.014	0.005	- -
PRIDE4	-0.002	- -	0.019	-0.025	0.008	- -
PRIDE5	-0.021	-0.015	- -	0.007	- -	-0.018
PRIDE6	0.001	0.024	0.007	- -	0.014	-0.011
PRIDE7	0.005	-0.019	-0.025	-0.005	-0.010	0.000
PRIDE8	0.002	-0.016	0.021	-0.001	-0.007	0.030
PRIDE9	-0.008	0.013	-0.013	- -	- -	- -
NEED1	0.014	0.021	- -	- -	0.007	-0.015
NEED2	0.008	-0.004	0.006	0.031	-0.015	-0.005
NEED3	0.017	- -	- -	0.007	-0.013	0.016
NEED4	- -	0.006	- -	- -	0.034	-0.013
NEED5	-0.033	- -	- -	- -	0.008	-0.012
NEED6	-0.011	0.001	- -	- -	-0.018	- -
NEED7	0.028	- -	- -	- -	- -	-0.005
NEED8	0.004	-0.025	-0.024	- -	0.015	- -
NEED9	-0.031	-0.005	0.001	- -	-0.026	- -
NEED10	0.017	-0.023	0.001	- -	0.022	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
PRIDE3	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE4	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE5	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE6	0.009	-0.022	0.026	- -	- -	- -
PRIDE7	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PRIDE8	-0.007	- -	-0.008	0.007	-0.022	- -
PRIDE9	-0.022	0.008	0.019	- -	0.020	- -
NEED1	0.022	-0.005	0.001	- -	-0.048	-0.022
NEED2	0.009	-0.028	- -	-0.027	- -	-0.022
NEED3	0.000	- -	- -	- -	0.021	0.002
NEED4	-0.010	0.000	-0.020	- -	0.007	0.021
NEED5	- -	0.016	-0.010	0.019	- -	0.009
NEED6	- -	- -	0.011	- -	- -	- -
NEED7	- -	-0.010	0.016	- -	- -	0.009
NEED8	0.006	- -	-0.004	-0.034	- -	- -
NEED9	0.009	- -	0.011	- -	0.039	0.005
NEED10	-0.002	- -	0.015	-0.017	- -	-0.012

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
PRIDE9	- -	- -	- -	- -	- -	- -
NEED1	-0.013	- -	- -	- -	- -	- -
NEED2	0.000	0.042	- -	- -	- -	- -
NEED3	-0.025	-0.030	- -	- -	- -	- -

NEED4	0.000	-0.009	0.015	- -	- -	- -
NEED5	0.010	- -	- -	- -	0.019	- -
NEED6	- -	- -	0.015	-0.016	0.014	- -
NEED7	0.003	0.028	-0.021	0.003	- -	- -
NEED8	0.000	- -	-0.028	- -	- -	0.003
NEED9	0.013	- -	- -	- -	- -	- -
NEED10	0.001	-0.022	- -	- -	- -	0.018

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
NEED6	- -	- -	- -	- -	- -
NEED7	- -	- -	- -	- -	- -
NEED8	- -	- -	- -	- -	- -
NEED9	-0.003	-0.020	- -	- -	- -
NEED10	- -	- -	- -	0.008	- -

Maximum Modification Index is 8.37 for Element (22, 1) of LAMBDA-Y

TI CFA
Covariances

Y - ETA	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARENES	0.413	0.475	0.526	0.486	0.494	0.517
PRIDE	0.386	0.445	0.492	0.454	0.462	0.484
NEED	0.338	0.390	0.431	0.398	0.405	0.424

Y - ETA	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARENES	0.546	0.550	0.493	0.483	0.396	0.500
PRIDE	0.510	0.514	0.461	0.452	0.585	0.739
NEED	0.447	0.450	0.404	0.396	0.448	0.565

Y - ETA	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
AWARENES	0.451	0.485	0.494	-0.249	-0.231	0.403
PRIDE	0.666	0.717	0.730	-0.368	-0.342	0.595
NEED	0.510	0.549	0.559	-0.282	-0.261	0.455

Y - ETA	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
AWARENES	0.480	0.354	0.408	0.420	0.347	0.452
PRIDE	0.709	0.457	0.526	0.542	0.447	0.583
NEED	0.542	0.591	0.680	0.701	0.579	0.754

Y - ETA	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
AWARENES	0.324	0.361	0.394	0.473	0.453
PRIDE	0.418	0.466	0.508	0.610	0.585
NEED	0.540	0.603	0.657	0.789	0.757

Y - KSI	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
VALUES	0.404	0.466	0.516	0.476	0.484	0.507

Y - KSI	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
VALUES	0.534	0.538	0.483	0.473	0.535	0.675

Y - KSI	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
VALUES	0.609	0.656	0.668	-0.337	-0.312	0.544

Y - KSI	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
VALUES	0.648	0.479	0.550	0.568	0.468	0.610

Y - KSI						
	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10	
VALUES	0.437	0.488	0.532	0.639	0.612	
TI CFA						
Factor Scores Regressions						
ETA						
	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARENES	0.015	0.117	0.164	0.064	0.089	0.108
PRIDE	-0.037	0.060	0.033	0.025	0.020	0.041
NEED	-0.014	0.027	0.004	0.002	0.007	-0.017
ETA						
	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARENES	0.141	0.170	0.106	0.117	-0.020	0.041
PRIDE	0.022	0.048	0.033	0.025	0.119	0.171
NEED	0.024	0.002	0.022	-0.024	0.004	0.023
ETA						
	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
AWARENES	0.004	0.017	0.034	-0.001	-0.006	0.004
PRIDE	0.056	0.083	0.172	-0.055	-0.002	0.055
NEED	-0.051	0.050	0.042	0.016	-0.033	-0.006
ETA						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
AWARENES	0.058	0.033	0.040	-0.033	0.024	0.044
PRIDE	0.233	0.025	0.061	0.010	0.026	0.050
NEED	0.007	0.155	0.193	0.158	0.101	0.287
ETA						
	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10	
AWARENES	-0.013	-0.048	0.012	0.039	0.003	
PRIDE	0.007	-0.056	0.028	0.076	0.035	
NEED	-0.069	0.007	0.012	0.318	0.125	

TI CFA
Standardized Solution

LAMBDA-Y			
	AWARENES	PRIDE	NEED
	-----	-----	-----
AWARE1	0.475	- -	- -
AWARE2	0.547	- -	- -
AWARE3	0.605	- -	- -
AWARE4	0.559	- -	- -
AWARE5	0.568	- -	- -
AWARE6	0.595	- -	- -
AWARE7	0.627	- -	- -
AWARE8	0.632	- -	- -
AWARE9	0.567	- -	- -
AWARE10	0.555	- -	- -
PRIDE1	- -	0.572	- -
PRIDE2	- -	0.723	- -
PRIDE3	- -	0.652	- -
PRIDE4	- -	0.701	- -
PRIDE5	- -	0.714	- -
PRIDE6	- -	-0.360	- -
PRIDE7	- -	-0.334	- -
PRIDE8	- -	0.582	- -
PRIDE9	- -	0.694	- -
NEED1	- -	- -	0.582
NEED2	- -	- -	0.669
NEED3	- -	- -	0.690
NEED4	- -	- -	0.569
NEED5	- -	- -	0.741

NEED6	- -	- -	0.531
NEED7	- -	- -	0.593
NEED8	- -	- -	0.646
NEED9	- -	- -	0.776
NEED10	- -	- -	0.744

GAMMA

	VALUES
-----	-----
AWARENES	0.852
PRIDE	0.935
NEED	0.823

Correlation Matrix of ETA and KSI

	AWARENES	PRIDE	NEED	VALUES
-----	-----	-----	-----	-----
AWARENES	1.000			
PRIDE	0.796	1.000		
NEED	0.701	0.769	1.000	
VALUES	0.852	0.935	0.823	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	AWARENES	PRIDE	NEED
-----	-----	-----	-----
	0.275	0.127	0.323

TI CFA

Completely Standardized Solution

	LAMBDA-Y		
	AWARENES	PRIDE	NEED
-----	-----	-----	-----
AWARE1	0.555	- -	- -
AWARE2	0.648	- -	- -
AWARE3	0.679	- -	- -
AWARE4	0.625	- -	- -
AWARE5	0.610	- -	- -
AWARE6	0.627	- -	- -
AWARE7	0.666	- -	- -
AWARE8	0.701	- -	- -
AWARE9	0.593	- -	- -
AWARE10	0.513	- -	- -
PRIDE1	- -	0.586	- -
PRIDE2	- -	0.717	- -
PRIDE3	- -	0.682	- -
PRIDE4	- -	0.701	- -
PRIDE5	- -	0.727	- -
PRIDE6	- -	-0.339	- -
PRIDE7	- -	-0.301	- -
PRIDE8	- -	0.626	- -
PRIDE9	- -	0.724	- -
NEED1	- -	- -	0.579
NEED2	- -	- -	0.684
NEED3	- -	- -	0.692
NEED4	- -	- -	0.568
NEED5	- -	- -	0.739
NEED6	- -	- -	0.498
NEED7	- -	- -	0.603
NEED8	- -	- -	0.628
NEED9	- -	- -	0.744
NEED10	- -	- -	0.672

GAMMA

	VALUES
-----	-----
AWARENES	0.852
PRIDE	0.935
NEED	0.823

Correlation Matrix of ETA and KSI

	AWARENES	PRIDE	NEED	VALUES
AWARENES	1.000			
PRIDE	0.796	1.000		
NEED	0.701	0.769	1.000	
VALUES	0.852	0.935	0.823	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	AWARENES	PRIDE	NEED
	0.275	0.127	0.323

THETA-EPS

	AWARE1	AWARE2	AWARE3	AWARE4	AWARE5	AWARE6
AWARE1	0.692					
AWARE2	0.332	0.580				
AWARE3	0.049	--	0.539			
AWARE4	0.045	--	0.091	0.609		
AWARE5	--	--	0.056	0.156	0.628	
AWARE6	--	--	--	--	0.071	0.607
AWARE7	--	--	-0.070	--	-0.032	0.031
AWARE8	--	--	--	--	--	--
AWARE9	--	--	--	0.037	--	--
AWARE10	--	--	-0.104	-0.054	-0.114	-0.069
PRIDE1	0.061	-0.009	0.035	--	--	--
PRIDE2	--	--	--	--	--	--
PRIDE3	--	--	--	--	--	--
PRIDE4	--	--	--	--	--	--
PRIDE5	--	--	--	--	--	--
PRIDE6	--	--	--	--	--	--
PRIDE7	--	--	--	--	--	--
PRIDE8	0.049	-0.006	--	-0.037	--	--
PRIDE9	0.032	--	--	--	--	-0.043
NEED1	--	--	-0.036	--	--	-0.068
NEED2	0.020	--	--	--	--	--
NEED3	--	--	0.044	--	--	0.042
NEED4	--	-0.050	--	--	-0.025	--
NEED5	--	--	--	--	--	--
NEED6	--	--	--	--	-0.013	--
NEED7	0.024	--	--	--	--	--
NEED8	--	--	--	--	--	-0.045
NEED9	--	--	--	--	--	0.048
NEED10	--	--	--	--	--	--

THETA-EPS

	AWARE7	AWARE8	AWARE9	AWARE10	PRIDE1	PRIDE2
AWARE7	0.556					
AWARE8	--	0.509				
AWARE9	-0.038	--	0.648			
AWARE10	0.037	-0.056	--	0.737		
PRIDE1	0.070	--	0.056	0.069	0.656	
PRIDE2	--	--	--	--	0.114	0.486
PRIDE3	--	--	--	--	--	0.079
PRIDE4	--	0.003	--	--	--	0.127
PRIDE5	--	--	-0.041	--	-0.051	--
PRIDE6	--	--	--	-0.083	--	--
PRIDE7	--	--	--	--	--	--
PRIDE8	--	--	--	--	--	--
PRIDE9	--	--	--	-0.051	-0.058	-0.076
NEED1	--	--	-0.065	0.075	--	--
NEED2	--	--	--	--	--	--
NEED3	--	0.063	0.039	--	--	--
NEED4	-0.060	--	0.071	0.053	--	--
NEED5	--	-0.029	-0.059	0.070	--	--
NEED6	--	--	-0.083	0.193	--	-0.040
NEED7	--	0.048	0.037	0.147	0.070	--
NEED8	--	--	--	0.067	--	-0.051
NEED9	--	--	--	-0.041	--	-0.019
NEED10	--	--	--	0.090	--	-0.040

THETA-EPS						
	PRIDE3	PRIDE4	PRIDE5	PRIDE6	PRIDE7	PRIDE8
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE3	0.534					
PRIDE4	0.122	0.509				
PRIDE5	0.192	0.144	0.472			
PRIDE6	- -	- -	- -	0.885		
PRIDE7	-0.057	-0.005	-0.065	0.467	0.909	
PRIDE8	- -	0.053	- -	- -	- -	0.608
PRIDE9	- -	- -	- -	0.035	- -	0.214
NEED1	- -	- -	- -	-0.043	- -	- -
NEED2	- -	- -	-0.053	- -	-0.005	- -
NEED3	- -	0.047	-0.028	-0.057	- -	- -
NEED4	- -	- -	- -	-0.054	- -	- -
NEED5	0.052	- -	- -	- -	0.030	- -
NEED6	0.043	-0.037	- -	-0.076	-0.038	-0.060
NEED7	0.039	- -	- -	-0.085	-0.026	- -
NEED8	- -	-0.048	- -	- -	-0.006	-0.044
NEED9	- -	-0.079	- -	0.042	- -	- -
NEED10	- -	-0.057	- -	- -	0.102	- -

THETA-EPS						
	PRIDE9	NEED1	NEED2	NEED3	NEED4	NEED5
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PRIDE9	0.476					
NEED1	- -	0.664				
NEED2	- -	- -	0.532			
NEED3	- -	- -	0.136	0.521		
NEED4	- -	- -	- -	0.064	0.677	
NEED5	- -	-0.088	-0.112	-0.076	- -	0.454
NEED6	-0.029	0.106	- -	- -	- -	0.173
NEED7	- -	- -	- -	- -	0.076	0.072
NEED8	- -	0.039	- -	-0.041	-0.046	- -
NEED9	- -	-0.125	-0.147	-0.148	-0.138	-0.095
NEED10	- -	- -	-0.054	-0.090	-0.025	- -

THETA-EPS					
	NEED6	NEED7	NEED8	NEED9	NEED10
	-----	-----	-----	-----	-----
NEED6	0.752				
NEED7	0.257	0.637			
NEED8	0.169	0.179	0.606		
NEED9	- -	- -	0.091	0.446	
NEED10	0.143	0.121	0.082	- -	0.548

Time used: 0.484 Seconds

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

คำสั่งการวิเคราะห์กลุ่มพหุค่านิยมทางภาษาไทยจำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา
ด้วยโปรแกรม Lisrel for windows

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้วิเคราะห์การจำแนกกลุ่มพหุสมมติฐานที่ 1
ความไม่แปรเปลี่ยนของรูปโมเดล

```

BANGKOK
TI MULTIPLE GROUP
!DA NI=29 NO=498 NG=2 MA=CM
SY='D:\Lisrel\30march2011\BANGKOK\BK24.DSF' NG=2
MO NY=29 NK=1 NE=3 GA=FU,FI PS=SY LY=FU,FI TE=SY
LE
AWARENESS PRIDE NEED
LK
VALUES
FR LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(6,1) LY(7,1) LY(8,1) LY(9,1) LY(10,1)
FR LY(12,2) LY(13,2) LY(14,2) LY(15,2) LY(16,2) LY(17,2) LY(18,2) LY(19,2) LY(21,3)
FR LY(22,3) LY(23,3) LY(24,3) LY(25,3) LY(26,3) LY(27,3) LY(28,3) LY(29,3) GA(1,1)
FR GA(2,1) GA(3,1) TE(18,19) TE(1,2) TE(16,17) TE(18,19) TE(21,22) TE(13,15)
FR TE(10,25) TE(4,5) TE(11,12) TE(27,28) TE(12,14) TE(14,15) TE(22,23) TE(9,25)
FR TE(25,26) TE(10,26) TE(17,29) TE(24,25) TE(3,10) TE(10,5) TE(20,24) TE(20,28)
FR TE(26,27) TE(25,27) TE(3,7) TE(22,29) TE(10,28) TE(13,14) TE(5,6) TE(22,14)
FR TE(12,13) TE(9,23) TE(25,29) TE(20,25) TE(6,27) TE(23,28) TE(23,27) TE(8,22)
FR TE(11,15) TE(11,2) TE(3,4) TE(9,24) TE(6,20) TE(9,20) TE(3,5) TE(8,10) TE(14,28)
FR TE(14,29) TE(6,10) TE(10,4) TE(26,29) TE(10,19) TE(14,18) TE(24,26) TE(12,19)
FR TE(11,19) TE(23,26) TE(6,19) TE(15,17) TE(13,17) TE(21,24) TE(21,28) TE(22,28)
FR TE(27,29) TE(24,28) TE(22,24) TE(11,26) TE(15,21) TE(7,11) TE(9,15) TE(2,23)
FR TE(3,22) TE(7,23) TE(8,26) (16,26) TE(22,27) TE(6,28) TE(10,16) TE(16,22)
FR TE(16,25) TE(10,29) TE(6,7) TE(18,27) (18,25) TE(16,28) TE(16,19) TE(10,20)
FR TE(6,22) TE(10,27) TE(10,24) TE(10,23) TE(16,23) (4,18) TE(17,24) TE(21,29)
FR TE(1,18) TE(16,20) TE(1,3) TE(1,4) TE(10,11) TE(7,9) TE(1,11) (9,11) TE(3,11)
FR TE(13,25) TE(13,24) TE(13,26) TE(8,24) TE(14,27) TE(19,25) TE(17,25)
FR TE(2,18) TE(1,21) TE(1,19) TE(5,25) TE(17,26) TE(5,23) TE(14,17) TE(14,25)
FR TE(17,27) TE(12,28) TE(3,20) TE(8,14) TE(15,22) TE(17,21) TE(12,28) TE(20,27)
FR TE(9,22) TE(9,26) TE(1,26) TE(12,29) TE(7,10) TE(4,9) TE(23,29) TE(5,7) TE(12,25)
TE(12,27)
VA 1 LY(1,1)
VA 1 LY(11,2)
VA 1 LY(20,3)
PD
OU SE TV FS SC RS MI AD=OFF IT=250 ND=3

BANGKOK
Number of Input Variables 29
Number of Y - Variables 29
Number of X - Variables 0
Number of ETA - Variables 3
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 498
Number of Groups 2

COUNTRY
!DA NI=29 NO=457 NG=2 MA=CM
SY='D:\ทศตวรรษ\29march2011\COUNTRY\CTR2B.DSF' NG=2
MO NY=29 NK=1 NE=3 LY=PS GA=PS PS=PS TE=PS
LE
AWARENESS PRIDE NEED
LK
VALUES
OU

COUNTRY
Number of Input Variables 29
Number of Y - Variables 29
Number of X - Variables 0
Number of ETA - Variables 3
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 457
Number of Groups 2

```

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเยาวลักษณ์ หงษ์หิรัญเรือง เกิดเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2529 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ 1) วิชาเอกภาษาไทยชั้นสูง ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย